

Datum 2019-06-25

Rejlers Sverige AB
Att. Fredrik Nystrand
Fålhagsleden 61
753 23 Uppsala

samrad@rejlers.se

Synpunkter gällande 130 kV-ledningar mellan Hedenlunda och Oxelösund

Som berörd fastighetsägare har vi tagit del av samrådsunderlag från Vattenfall Eldistribution AB (nedan Vattenfall) och vill härmed framföra våra synpunkter.

Bakgrund

Vattenfall Eldistribution har för avsikt att bygga två nya 130 kV-luftledningar med anledning av att SSAB Oxelösund (SSAB) planerar att bygga en ny ljusbåge vid stålverket i Oxelösund varför en utökad elanslutning krävs. Således är behovet av de nya ledningarna sprungna ur ett enskilt bolags behov och därmed inte utifrån allmänhetens behov av en förstärkt elförsörjning.

Minsta möjliga påverkan

När en kraftledning ska byggas gäller särskilda krav enligt miljöbalken om att bästa möjliga teknik ska väljas med hänsyn till bland annat produktionsmark, naturmiljö, hälsa och byggnation enligt 2 kap. 3 § miljöbalken. Vattenfalls samrådsunderlag tar förvisso upp frågan om kabel men förefaller ändå att utesluta alternativet med kabel. *Se under 3.4 Studerande och bortvalda alternativ. "Även alternativ med kabel har studerats, detta bedömdes dock vara komplicerat då ett stort markintrång krävs för anläggande av kabelförbanden."*

Vattenfall följer inte miljöbalken gällande att välja bästa möjliga teknik. Vattenfall visar inte att det är tekniskt omöjligt att använda sig av markförlagd ledning eller redovisar att det är tekniskt nödvändigt med luftburen ledning. Vattenfall redovisar enbart att det är "komplicerat" med kabel.

Det är anmärkningsvärt och orimligt att Vattenfall enbart beaktar etableringen och förläggningen av ledningarna vilket är en övergående fas. Etableringen med markkabel må vara "komplicerad" och det må innebära ett stort markintrång men detta skall sättas i relation till det intrång som markägaren med en luftburen ledning kommer erfara varje år, vid var tids brukande av jord- och skogsbruket.

Vattenfall skall utreda närmre, i enligt med gällande rätt, alternativet med markförlagd kabel. Att enbart avvisa det markförlagda alternativet med att det är "komplicerat" överensstämmer inte med miljöbalkens skyddsregler. Dessutom skall valet av luftburen kraftledning motiveras och

tydliggöras med ett underlag som belyser varför ett luftburet teknikval görs med hänsyn till vad som skrivs i 2 kap. 3 § miljöbalken.

Pågående markanvändning

Enligt 3 kap 4 § miljöbalken är jord- och skogsbruket av nationell betydelse. Vattenfall saknar underlag för bedömningar hur möjligheten att bedriva rationellt jord- och skogsbruk påverkas av luftburna ledningar i jämförelse med markkabel. Vidare saknas underlag hur hushållning med brukningsvärd jordbruksmark påverkas av såväl val av teknik som planerade ledningsstråk.

Jordbruk och djurhållning - brukningshinder

Luftledningarnas stolpfundament orsakar direkta odlingshinder på den åkermark som passeras av luftledningar, vilket i regel innebär produktionsförluster. Detta markintrång består inte enbart av den yta som upptas av en ledningsstolpe, dess fundament och eventuella stolpstag utan också de merkostnader och den nedsatta växtproduktion som uppstår till följd av skyddsområdet intill ledningsfundament/stag och den markpackning som uppstår när lantbruksmaskiner behöver vända intill ledningsfundamenten. Sammantaget ger dessa hinder en ökad miljöpåverkan i form av högre koldioxidutsläpp samt ökad risk för utlakning av växtnäringssämnen. Restriktioner för markanvändning under en luftledning försvårar och förhindrar likväl utförandet av åtgärder såsom konstbevattning mm.

Livsmedelsstrategin

Den nationella livsmedelsstrategin har målet att öka Sveriges produktion av livsmedel. Jordbrukets möjligheter till en ökad livsmedelsproduktion påverkas negativt av luftledningar vilket även fastslagits av mark- och miljödomstolen som fastställde Energimarknadsinspektionens beslut att förbjuda E.ON att bygga 130 kV luftledning över högproduktiv jordbruksmark i Skåne. Rättsfallet belyser att inte enbart investeringskostnader ska beaktas i kalkylen. Domstolen bedömde att de hinder som luftledningen innebär för brukandet av åkrarna är för stora sett över ledningens livslängd, som i detta fall beräknades till 100 år. Vidare ansågs det rimligt att välja markkabel eftersom merkostnaden för markkabel uppvägs av nyttan för lantbruket. Markförlagda ledningar utgör ett mer marksnålt alternativ vilket därmed bidrar till att nå målen i livsmedelsstrategin.

Landskapsbild

De nu planerade ledningsstråken går genom såväl skogsmark som öppen mark i form av odlings- och hagmark. Under lång tid har marken brukats och levererat mat och foder. Det öppna landskapet är signifikant för Sverige och tillför höga biologiska värden. Stråken som planeras gå genom skog är värd att bevara för den klimatriktiga virkesproduktionen och bevarande av naturvärden. Luftburna ledningar inom området kommer att fördyra brukandet, öka miljöbelastningen samt försämra skördarna.

Vattenfall uppger i samrådsunderlaget (sid. 33) att luftledningarna blir ett synligt inslag i landskapet, att stolparna är "relativt stora konstruktioner" och sträcker sig över en längre sträcka. Trots detta gör Vattenfall bedömningen att de planerade ledningarna kommer att medföra "måttliga konsekvenser" för landskapsbildningen. Låt oss påminna Vattenfall att de aktuella ledningarna, för det fall att de blir luftburna och på det sätt de presenteras i

underlaget, inte kan anses medföra "måttliga konsekvenser" utan blir ett drastiskt inslag i landskapsbilden med flertalet negativa konsekvenser.

En kraftledning i ett öppet landskap innebär både ett visuellt och ett elektromagnetiskt intrång på fastigheter som ligger i närheten av kraftledningen. Vidare orsakar störningarna en betydande nedsättning av marknadsvärdet på berörda fastigheter.

Fördelar markkabel

- Påverkar inte framtida utveckling av fastighet och bygd.
- Bättre produktionsförutsättningar. Jordbruk kan bedrivas i stort sett utan påverkan med markkabel förutom i etableringsfasen.
- Minskat markintrång.
- Mindre klimatpåverkan.
- Mindre påverkan elektromagnetiska fält.
- Påverkar inte kulturmiljön eller friluftsliv.
- Påverkar inte landskapsbilden eller sänker fastighetens värde.
- Utebliven trädsäkring samt underhåll av skogsgator uteblir vilket är en kostnad som Vattenfall bör beakta i sin kalkyl.

Sammanfattningsvis

Merkostnaden och komplexiteten med markförlagd kabel vägs mer än väl upp av den fördyrade brukningen av åkermarken, den minskade produktionen i skog och åkermark, förstörande av landskapsbilden och mer omfattande magnetfält som en luftledning skulle orsaka. Vattenfall ska inte enbart beakta investeringskostnaden i sin kalkyl vid val av bästa möjliga teknik utan en samhällsekonomisk beräkning ska ligga till grund för beslut om kabel eller luftledning. Beräkningen ska bygga på samhällsvärdet av:

- Skog ur produktion, (förädlingsvärde, betydelse för sysselsättning samt koldioxidupptag).
- Ledningens påverkan på landskapet/ brukningshinder/byggnationshinder.
- Ökad elektromagnetisk strålning vilket försvårar hostadsbyggande och företagande.

De föreslagna ledningsdragningarna drivs i första hand utifrån ett kommersiellt bolags vinstintressen och är således inte ett allmännyttigt projekt av intresse för staten. Denna omständighet bör avspeglas i såväl val av teknik som i ersättning till berörda fastighetsägarna för det fall att ledningarna kommer till stånd. De negativa konsekvenserna för de enskilda markägarna skall till det yttersta minimeras.

Bästa möjliga teknik ska enligt miljöbalken väljas som orsakar minsta möjliga skada och påverkan på produktion, landskap, människors hälsa och miljö. Den lösning som ger minst påverkan på omgivningen och lägst total samhällskostnad bör väljas. Vattenfall har i ett alltför tidigt skede avskrivit möjligheten till markförlagd kabel och bör inhämta ytterligare kunskap för sitt fortsatta arbete.

Fastighetsspecifika synpunkter

De sträckningar som passerar nära våra marker gör att vi inte kan använda de ridvägar som är nödvändiga för vår verksamhet pga strålning och ljud från ledningarna.

Med vänlig hälsning

Fastighet Katrineholm Mörtbol 2:21

Synpunkter gällande pågående samråd avseende nya
130 kV-kraftledningar mellan Hedenlunda och
Oxelösund, Södermanlands län

Namn:

Fastighet: Dalby björkbacken 1 (Björkvik)

Synpunkter:

Jag önskar Rutt alternativ 2, ~~2A~~, 2C

- Pga den känns mer logisk för SSAB då den blir närmare/kortare. Säkerst billigare.
- ~~pga~~ pga mindre mark som försvinner från respektive ägare.
- pga mindre mark, skog som försvinner för ~~mark~~ naturens djurliv.

Eller Rutt över Vrena. Bara en raksträcka, ~~oklart~~ att det blir dyrare, men i långa loppet är det väl det ultimata för miljön.

Du kan också lämna in denna blankett via post eller lämna synpunkter via e-post, senast den
26 juni 2019.

Postadress: Rejlers Sverige AB, att: Fredrik Nystrand, Fålhagsleden 61, 753 23 Uppsala

E-post: samrad@rejlers.se

Synpunkter gällande pågående samråd avseende nya 130 kV-kraftledningar mellan Hedenlunda och Oxelösund, Södermanlands län

Namn:

Fastighet: Brännudden

Synpunkter: Lagring LA

sträckan Bränbul - Tolsjön

Vårt bidrag om ni använde er av

Befintlig dräkting De överker ni haras man

V svält använde till knutstupa i Brännudden

Mvh

Du kan också lämna in denna blankett via post eller lämna synpunkter via e-post, senast den 26 juni 2019.

Postadress: Rejlers Sverige AB, att. Fredrik Nystrand, Fålhagsleden 61, 753 23 Uppsala

E-post: samrad@rejlers.se

Från:
Skickat: den 23 juni 2019 20:33
Till: Samråd; sodermanland@lansstyrelsen.se
Ämne: Vattenfalls bygge av 2*130 kv-ledning mellan Hedenlunda ovh Oxelösund.

Då vi är berörda av detta bygge vill vi på det bestämdaste förorda en nedgrävd ledning. Vi bedriver får och hästuppfödning på direkt berörda marker. Förutom alla fördelar för djurhållningen med nedgrävd ledning vill vi även framhålla att luftledning förfular och förstör stora värden i landskapet samt minskar värdet på våra fastigheter.

Vi anser även att projektet har så stor inverkan på landskapet att det bör underställas stora miljökonsekvensbeskrivningen.

Broby 1:15

Datum 2019-XX-XX

Rejlers Sverige AB

Att. Fredrik Nystrand
Fålhagsleden 61
753 23 Uppsala

samrad@rejlers.se

Synpunkter gällande 130 kV-ledningar mellan Hedenlunda och Oxelösund

Som berörd fastighetsägare har vi tagit del av samrådsunderlag från Vattenfall Eldistribution AB (nedan Vattenfall) och vill härmed framföra våra synpunkter.

Bakgrund

Vattenfall Eldistribution har för avsikt att bygga två nya 130 kV-luftledningar med anledning av att SSAB Oxelösund (SSAB) planerar att bygga en ny ljusbåge vid stålverket i Oxelösund varför en utökad elanslutning krävs. Således är behovet av de nya ledningarna sprungna ur ett enskilt bolags behov och därmed inte utifrån allmänhetens behov av en förstärkt elförsörjning.

Minsta möjliga påverkan

När en kraftledning ska byggas gäller särskilda krav enligt miljöbalken om att bästa möjliga teknik ska väljas med hänsyn till bland annat produktionsmark, naturmiljö, hälsa och byggnation enligt 2 kap. 3 § miljöbalken. Vattenfalls samrådsunderlag tar förvisso upp frågan om kabel men förefaller ändå att utesluta alternativet med kabel. *Se under 3.4 Studerande och bortvalda alternativ. "Även alternativ med kabel har studerats, detta bedömdes dock vara komplicerat då ett stort markintrång krävs för anläggande av kabelförbanden."*

Vattenfall följer inte miljöbalken gällande att välja bästa möjliga teknik. Vattenfall visar inte att det är tekniskt omöjligt att använda sig av markförlagd ledning eller redovisar att det är tekniskt nödvändigt med luftburen ledning. Vattenfall redovisar enbart att det är "komplicerat" med kabel.

Det är anmärkningsvärt och orimligt att Vattenfall enbart beaktar etableringen och förläggningen av ledningarna vilket är en övergående fas. Etableringen med markkabel må vara "komplicerad" och det må innebära ett stort markintrång men detta skall sättas i relation till det intrång som markägaren med en luftburen ledning kommer erfar varje år, vid var tids brukande av jord- och skogsbruket.

Vattenfall skall utreda närmre, i enlighet med gällande rätt, alternativet med markförlagd kabel. Att enbart avvisa det markförlagda alternativet med att det är "komplicerat" överensstämmer inte med

miljöbalkens skyddsregler. Dessutom skall valet av luftburen kraftledning motiveras och tydliggöras med ett underlag som belyser varför ett luftburet teknikval görs med hänsyn till vad som skrivs i 2 kap. 3 § miljöbalken.

Pågående markanvändning

Enligt 3 kap 4 § miljöbalken är jord- och skogsbruket av nationell betydelse. Vattenfall saknar underlag för bedömningar hur möjligheten att bedriva rationellt jord- och skogsbruk påverkas av luftburen ledning i jämförelse med markkabel. Vidare saknas underlag hur hushållning med brukningsvärd jordbruksmark påverkas av såväl val av teknik som planerade ledningsstråk.

Jordbruk och djurhållning - brukningshinder

Luftledningarnas stolpfundament orsakar direkta odlingshinder på den åkermark som passeras av luftledningarna, vilket i regel innebär produktionsförluster. Detta markintrång består inte enbart av den yta som upptas av en ledningsstolpe, dess fundament och eventuella stolpstag utan också de merkostnader och den nedsatta växtproduktion som uppstår till följd av skyddsområdet intill ledningsfundament/stag och den markpackning som uppstår när lantbruksmaskiner behöver vända intill ledningsfundamenten. Sammantaget ger dessa hinder en ökad miljöpåverkan i form av högre koldioxidutsläpp samt ökad risk för utlakning av växtnäringsämnen. Restriktioner för markanvändning under en luftledning försvårar och förhindrar likväl utförandet av åtgärder såsom konstbevattning mm.

Livsmedelsstrategin

Den nationella livsmedelsstrategin har målet att öka Sveriges produktion av livsmedel. Jordbrukets möjligheter till en ökad livsmedelsproduktion påverkas negativt av luftledningarna vilket även fastslagits av mark- och miljödomstolen som fastställde Energimarknadsinspektionens beslut att förbjuda E.ON att bygga 130 kV luftledning över högproduktiv jordbruksmark i Skåne. Rättsfallet belyser att inte enbart investeringskostnader ska beaktas i kalkylen. Domstolen bedömde att de hinder som luftledningen innebär för brukandet av åkrarna är för stora sett över ledningens livslängd, som i detta fall beräknades till 100 år. Vidare ansågs det rimligt att välja markkabel eftersom merkostnaden för markkabel uppvägs av nyttan för lantbruket. Markförlagda ledningar utgör ett mer marksnålt alternativ vilket därmed bidrar till att nå målen i livsmedelsstrategin.

Landskapsbild

De nu planerade ledningsstråken går genom såväl skogsmark som öppen mark i form av odlings- och hagmark. Under lång tid har marken brukats och levererat mat och foder. Det öppna landskapet är signifikant för Sverige och tillför höga biologiska värden. Stråken som planeras gå genom skog är värd att bevara för den klimatriktiga virkesproduktionen och bevarande av naturvärden. Luftburna ledningar inom området kommer att fördyra brukandet, öka miljöbelastningen samt försämra skördarna.

Vattenfall uppger i samrådsunderlaget (sid. 33) att luftledningarna blir ett synligt inslag i

landskapet, att stolparna är "relativt stora konstruktioner" och sträcker sig över en längre sträcka. Trots detta gör Vattenfall bedömningen att de planerade ledningarna kommer att medföra "måttliga konsekvenser" för landskapsbilden. Låt oss påminna Vattenfall att de aktuella ledningarna, för det fall att de blir luftburna och på det sätt de presenteras i underlaget, inte kan anses medföra "måttliga konsekvenser" utan blir ett drastiskt inslag i landskapsbilden med flertalet negativa konsekvenser.

En kraftledning i ett öppet landskap innebär både ett visuellt och ett elektromagnetiskt intrång på fastigheter som ligger i närheten av kraftledningen. Vidare orsakar störningarna en betydande nedsättning av marknadsvärdet på berörda fastigheter.

Fördelar markkabel

- Påverkar inte framtida utveckling av fastighet och bygd.
- Bättre produktionsförutsättningar. Jordbruk kan bedrivas i stort sett utan påverkan med markkabel förutom i etableringsfasen.
- Minskat markintrång.
- Mindre klimatpåverkan.
- Mindre påverkan elektromagnetiska fält.
- Påverkar inte kulturmiljön eller friluftsliv.
- Påverkar inte landskapsbilden eller sänker fastighetens värde.
- Utebliven trädsäkring samt underhåll av skogsgator uteblir vilket är en kostnad som Vattenfall bör beakta i sin kalkyl.

Sammanfattningsvis

Merkostnaden och komplexiteten med markförlagd kabel vägs mer än väl upp av den fördrade brukningen av åkermarken, den minskade produktionen i skog och åkermark, förstörande av landskapsbilden och mer omfattande magnetfält som en luftledning skulle orsaka. Vattenfall ska inte enbart beakta investeringskostnaden i sin kalkyl vid val av bästa möjliga teknik utan en samhällsekonomisk beräkning ska ligga till grund för beslut om kabel eller luftledning.

Beräkningen ska bygga på samhällsvärdet av:

- Skog ur produktion, (förädlingsvärde, betydelse för sysselsättning samt koldioxidupptag).
- Ledningens påverkan på landskapet/ brukningshinder/byggnationshinder.
- Ökad elektromagnetisk strålning vilket försvårar bostadsbyggande och företagande.

De föreslagna ledningsdragningarna drivs i första hand utifrån ett kommersiellt bolags vinstintressen och är således inte ett allmännyttigt projekt av intresse för staten. Denna omständighet bör avspeglas i såväl val av teknik som i ersättning till berörda fastighetsägarna för det fall att ledningarna kommer till stånd. De negativa konsekvenserna för de enskilda markägarna skall till det yttersta minimeras.

Bästa möjliga teknik ska enligt miljöbalken väljas som orsakar minsta möjliga skada och påverkan på produktion, landskap, människors hälsa och miljö. Den lösning som ger minst påverkan på omgivningen och lägst total samhällskostnad bör väljas. Vattenfall har i ett alltför tidigt skede avskrivit möjligheten till markförlagd kabel och bör inhämta ytterligare kunskap för sitt fortsatta arbete.

Fastighets specifika synpunkter

Av det utskickade materialet förstår jag att det övervägs utbyggnad av kraftledning som går precis intill mitt hem, gällande alternativ 1B vid Johannesberg, Gallgrinda. Det skulle jag se som oerhört olyckligt då det med större ledningar och därmed ställningar skulle komma påträngande nära huset. Dessutom innebär det att en stor del av synfältet skulle utgöras av denna byggnation i kontrast till det naturliga som jag djupt uppskattar med min boplats. Av dessa anledningar och ber jag er att välja ett annat alternativ för utbyggnation av kraftledning.

Med vänlig hälsning

Fastighet Johannesberg, Gallgrinda

Från:
Skickat: den 26 juni 2019 22:42
Till: Samråd
Ämne: Synpunkter gällande 130kV- kraftledning

Monika o Hans Naess

Fastighet: Ekenäs Flinkesta 1:3

Synpunkter:

För det första vill vi klaga å de grövsta på det upplägg ni hade på den så kallade presentation. Ingen som drog ett anförande. Otroligt dåligt. Vattenfall / Rejlers det här gör ni inte om. Vi lämnas åt att titta på dåliga kartor och eventuellt hinna få ett prat.

Ni har bara skickat inbjudan till de som bor 200m från den tänkta kraftledningen. Helt otroligt dåligt! Klart att alla ska ha en information när det planeras en kraftledning genom våra bygder. Ni sa att det har stått i tidningen. Ytterligare FY SKÄMS!

Det enda alternativ för oss är ni gräver ner ledningen. Varför?

Vi vill inte ha stora kraftledningar, genom våran bygd.

Man pratar om att landsbygden skall leva. Vi/ ni vet att man inte vill ha kraftledningsgator genom naturen.

Huspriserna går ner och dessutom vet vi/ni att **vi människor och djur påverkar våran hälsa. Det finns dokumenterad forskning på detta. Nä, skärpning Vattenfall, det är en kostnad ni får ta.**

Kan ni gräva ner i tätbebyggda områden går det här också.

Skickat från min iPad

Synpunkter gällande 130 kV-ledningar mellan Hedenlunda och Oxelösund

Vi vill protestera mot att en luftledning på 2*130 kV ska dras nära oss.

Broby / Nykvarnstorps och det är (enligt Vattenfalls översikt över alternativa ledningsdragningar) dragning gemensam 1b/1c som det gäller.

Vi önskar att man istället anlägger en markkabel.

Vi har biodling sedan ett antal år tillbaka. Forskning visar att insekter tar skada av strålning från högspänningsledningar. Bina rör sig inom en radie på 3 km från kuporna och högspänningsledningen ser ut att komma betydligt närmare än så.

Vi hänvisar till miljöbalkens allmänna hänsynsregler om:

FÖRSIKTIGHETSPRINCIP Redan risken för skador och olägenheter medför en skyldighet att vidta de åtgärder som behövs för att negativa effekter på hälsa och miljö ska förebyggas, hindras eller motverkas.

Kortsiktigt kostar en markkabel mer men på lång sikt lönar det sig.

Det ger ett mindre ingrepp i miljön och CO₂ – ekvivalenten ökar mindre än för de breda ledningsgator som behövs för luftledningar.

2019 06 23

Mvh.

Broby / Nykvarnstorps 1:16

Till samrad@rejlers.se

Angående

130 kV-kraftledningar mellan Hedenlunda och Oxelösund, Södermanlands län

Vi boende i Vadsbro och Blacksta känner oss överkörda, ej tagna på allvar och upprörda över ärendets hantering. Konsekvensanalysen av kraftledningen är bristfällig ur alla hänseenden. Informationen kring projektet är närmast ett håån. Underlagen som vi fått är fria från detaljer och svåra att ha synpunkter på.

Vi ifrågasätter starkt Vattenfall och Rejlers agerande när det gäller strävan att utforma eller placera nya kraftledningar och andra elektriska anläggningar så att exponering för magnetfält begränsas.

Nu riskerar projektet att avfolka en glesbygd som hittills varit den levande landsbygden.

- Vi har inte fått någon dragning av ärendet
- Tid att sätta sig in i ärendet är håånfullt kort
- Bara ett fåtal – inte hela bygden har fått inbjudan till "informationsmöte"
- Inga frågor blev besvarade på informationsmötet.

Vi menar att nytänkande och tekniska landvinningar inte finns i och med det förslag som ligger. Det kan t.ex. handla om att:

- SSAB tar ansvar för sina behov och bygger en egen gasturbin och producerar egen el
- Ledningarna går via befintliga kraftgator där naturvärden, boenden etc. redan är taget hänsyn till
- Gräva gräver ned ledningarna eller ta tillfället i akt att tänka framtid och prova andra möjligheter att modernisera klimattänket
- SSAB tänker nytt/modernt och donerar pengar till forskning för att lösa problem med utsläpp.

Namn

Fastighetsbeteckning

RUNEBY 1:2

RUNEBY 1:2

Flen Katrineborg 1:14

Flen Katrineborg 1:14

Runeby 1:4

Runeby 1:4

Katrineborg 1:14

Katrineborg 1:14
Ennsvägen 10
Vadsbrov. 6
VADSBROV. 6

Valle 1:32

— u —

Svenhem 1:1

Svenhem 1:1
Storängu 4 Vadsbro
Vadsbro 8 u
Vadsbro 17
Vadsbrov. 17

Bjudby 5:5
Bjudby 5:5

Katrineborg 1:19
— " —
Vadsbro 5

Från:
Skickat: den 25 juni 2019 20:22
Till: Samråd
Ämne: Synpunkter gällande pågående samråd avseende nya 130 kV-kraftledningar mellan Hedenlunda och Oxelösund, Södermanlands län

Hej.

Den 10 juni arrangerades ett möte i Vadsbro-Blacksta föreningsgård av Rejlers samt Vattenfall. Mötet innebar att det fanns personer från Rejlers och Vattenfall som svarade på en del frågor om planerna om att bygga en ny kraftgata genom vår bygd. Det fanns även bord med kartor där man kunde se tänkta sträckningar. Det hade varit önskvärt med en dragning om projektet, ekonomiska konsekvenser, miljöpåverkan, kulturmiljöpåverkan, privat påverkan, en aktiv insamling av frågor på plats samt en tydligare risk- och konsekvensanalys att sedan lämna ytterligare synpunkter på. Det är demokrati. Kartorna som vi fick titta på var i skalor som gjorde att det var svårt att se exakt hur man själv eventuellt kommer att bli berörd av det tänkta projektet och de konsekvenser som följer med detta. Fastigheter och marker visades på ett storleksmässigt sätt som gjorde att det är svårt att föreställa sig hur det kan bli, och därmed ännu svårare att ens förstå vad det är vi ska ha synpunkter på. Det vi fick skåda var "tänkta" sträckor med en bredd på 200 meter. Själva kraftgatan förväntas bli ca 45 meter i bredd och ska då ligga inom ramen för dessa 200 meter. Om det blir lite dit eller hit kan ingen svara på idag. De flesta förstår SSABs behov av renare el. De miljöaspekter på energi som bidrar med mindre utsläpp känns självklara, men alla som bor på inom det utpekade området kan inte annat än motsätta sig detta ändå. Förslaget är alltför konventionellt och inte alls nytänkande i en tid när detta behövs.

Många som kan komma att bli berörda har inte fått information om vad som kan hända.

Angående

130 kV-kraftledningar mellan Hedenlunda och Oxelösund, Södermanlands län

Vi boende i Vadsbro och Blacksta känner oss överkörda, ej tagna på allvar och upprörda över ärendets hantering. Konsekvensanalysen av kraftledningen är bristfällig ur alla hänseenden. Informationen kring projektet är bristfällig. Underlagen som vi fått är fria från detaljer och svåra att ha synpunkter på.

Vi ifrågasätter starkt Vattenfall och Rejlers agerande när det gäller strävan att utforma eller placera nya kraftledningar och andra elektriska anläggningar så att exponering för magnetfält begränsas.

Nu riskerar projektet att avfolka en glesbygd som hittills varit den levande landsbygden.

- Vi har inte fått någon dragning av ärendet
- Tiden att sätta sig in i ärendet är mycket kort
- Bara ett fåtal – inte hela bygden har fått inbjudan till "informationsmöte"
- Inga frågor blev besvarade på informationsmötet.

Vi menar att nytänkande och tekniska landvinningar inte finns i och med det förslag som ligger.

Förslag

1. SSAB tar ansvar för sina behov och bygger en egen gasturbin och producerar egen el.
2. Ledningarna dras via befintliga kraftgator där naturvärden, boenden mm redan är taget hänsyn till.
3. Man gräver ned ledningarna och tar tillfället i akt att tänka framtid och provar andra möjligheter avseende nedgrävningarna.

4. JSAB försöker tänka helt nytt och donerar pengar till forskning som syftar till att lösa deras problem med utsläpp.

Namn
sbeteckning

Fastighet

Katrineborg 1:19

Jag kräver att få veta hur denna synpunkt tas om hand och att få en redovisning för hur den hanteras och vem som hanterar denna.

Synpunkter gällande pågående samråd avseende nya
130 kV-kraftledningar mellan Hedenlunda och
Oxelösund, Södermanlands län

Namn:

Fastighet: UARLINCE 1:17

Synpunkter:

- JAG HAR INGEN INVANDNING MOT 1A, 1B ELLER 2 STRÅKEN, MEN 1C ÄR FÖRÅSTLIGT - VARFÖR SKA MAN FÖRPESTA DET ÖPPNA LANDSKAPET VID BLÄCKSTA (OVS 1C) NÄR DET REDAN FINNS EN KORTARE LEDNINGSGATA VID 1B ÖVER LÅNGHUSEN. DET STRIDER RAKT EMOT KOMMUNENS KRAV ATT MAN HEST SKA ANVÄNDA EXISTERANDE LEDNINGSGAROR.
- VARFÖR SÅ BEGRÄNSADE VAR AV PYLON (TILCRAN + III), FINNS LÅNGT MER TILCTALANDE PYLON NUFÖRTIDEN

Du kan också lämna in denna blankett via post eller lämna synpunkter via e-post, senast den 26 juni 2019.

Postadress: Rejlers Sverige AB, att: Fredrik Nystrand, Fålhagsleden 61, 753 23 Uppsala

E-post: samrad@rejlers.se

Från:
Skickat: den 17 juni 2019 15:45
Till: Samråd
Ämne: Synpunkter gällande pågående samråd avseende nya 130 kV-kraftledningar mellan Hedenlunda och Oxelösund, Södermanlands län

Till Rejlers AB

1. Enligt uppgift från grannar ägde ett informationsmöte rum i Vadsbro föreningsgård den 10 juni i rubricerade ärende. Jag undrar varför inte jag var kallad, när alla mina grannar tycks ha varit det. Min fastighet är precis lika mycket berörd som alla andra. Förklaring, tack.
2. Den sträckning över Blacksta-korset (även kallat Björkvallakorset) i Vadsbro, som är ett av alternativen, vore katastrofal för de natur- och kulturvärden som denna trakt innefattar med sin rikedom på fornminnen. Kraftledningen skulle enligt skissen gå rakt över en forntida tingsplats med en av landets förnämsta och bäst bevarade runstenar. Vad säger riksantikvarieämbetet om det?
3. Om en ny kraftledning måste dras för att tillgodose SSABs behov och önskemål måste den rimligtvis grävas ned (och bekostas av SSAB) för att inte drabba landets historiska arv och dessutom ett stort antal fastigheters immateriella och ekonomiska värden.

Jag emotser en bekräftelse av att ni tagit emot detta mail.

Med vänlig hälsning

Fastighetsbeteckning Hovby 1:26, kommun

Från:
Skickat: den 27 juni 2019 00:20
Till: Samråd
Ämne: Synpunkter ledningar Hedenlunda -Oxelösund

Hej,
Jag skriver desperat i sista minuten då detta kommer väldigt plötsligt. Det borde vara för informationsmöten samt diskussionsmöten. Vad jag har förstått så var mötet som hölls väldigt ytligt och flera av de som deltog fick inte svar på sina frågor. Mötet verkade hållas för sakens skull och inte dör att trygga de boende eller för att föra samtal eller diskussion.
Datumet för synpunkter är satt med för kort varsel. När något som detta ska ske behöver boende tid för att sätta sig in i konsekvenser osv.

Ingen vill bo under eller nära en kraftledning. Det låter såklart bra att SSAB vill minska koldioxidutsläppen men för människan närmast ledningarna finns hälsorisker. Det är inte bevisat att människor inte tar skada av magnetfälten. Det är däremot bevisat att barn, gamla och sjuka tar skada av magnetfält. Magnetfältets styrka kan minskas om ledningarna grävas ner och eftersom dessa ledningar kommer att användas i decennier så borde den kostnaden vara samhällsekonomiskt riktig. Det förefaller förlegat att dra ledningar ovan jord. Det finns redan många andra magnetfält som vi lever nära. Det går redan kraftledningar bla på vår granntomt. Om det då dessutom ska gå en ny ledning nu 100m ifrån oss i en annan riktning kommer vårt hus att stå mellan två starka magnetfält på mycket kort avstånd. Det skulle dessutom försämra miljön estetiskt något så fruktansvärt. På denna landsbygd borde det gå att dra ledning där ingen bebyggelse finns. Behöver man absolut gå nära bebyggelse bör ledningarna grävas ner i marken både för att minska utstrålning och för att inte påverka miljöns utseende. Människan påverkas mycket av sin miljö. Man mår bättre i en vacker miljö. Det är också fullt av kulturarv i form av runstenar, gravsättningar och liknande vars miljö skulle förstöras med en kraftledning ovanför dem. Vägar har dragits precis bredvid bebyggelse och runstenar. Infrastruktur breder ut sig. Idag borde saker och ting kunna lösas klokt och på bästa sätt säkerhetsmässigt, miljömässigt och utseende mässigt.

Dra ledning under mark så mycket som möjligt och så långt från bebyggelse som möjligt. Hellre att det blir en lite längre sträcka som är säker för människor än en kort sträcka för att kortsiktigt spara pengar och därför dra den närmaste väg.

Att dra den nära bebyggelse skulle också kosta oss på så vis att värdet på våra hus och tomter skulle sänkas.

Finns det verkligen inget annat sätt att producera el till detta bolag. Vilken samhällsnytta har detta bolag? Kam verket istället flytta närmare källan för el? Kan verket möjligen skaffa vindkraftverk och solenergi? Kan de möjligtvis bygga ett mindre vattenkraftverk till samma summa pengar?

När en ide presenteras vill man gärna få veta hur och varför andra alternativ har valts bort. Hur har man kommit fram till att detta är bästa lösningen? Det är svårt att acceptera denna inskränkning när motiveringen för dess genomförande är så svag.

Jag hoppas innerligt att vår familj, föräldrar, vi syskon, våra barn och kommande barnbarn inte ska behöva se ytterligare en kraftledning från vår tomt. Att vi inte ska bli nära magnetfältet och riskera att våra barn får leukemi och annat.

1C på kartan går precis över vår tomt.

Jag vill helst inte ha 1B som lösning heller. Men absolut inte 1C

Med vänlig hälsning,

Synpunkter gällande pågående samråd avseende nya 130 kV-kraftledningar mellan Hedenlunda och Oxelösund, Södermanlands län.

Mottagare:

Rejlers, Flens kommun, Oxelösunds kommun, Nyköpings kommun, Katrineholms kommun, Energimarknadsinspektionen, Vadsbro Blacksta Hembygdsförening, boende i området

Den 10 juni 2019 arrangerades ett samrådsmöte i Vadsbro-Blacksta föreningsgård av bl a Rejlers, en underleverantör till Vattenfall, samt Vattenfall. Mötet innebar att det fanns personer från Rejlers och Vattenfall som svarade på en del frågor om planerna om att bygga en ny kraftgata genom vår bygd, från Hedenlunda till Oxelösund. Att den ska gå till Oxelösund är för att SSAB är intressent i att ledningen dras. De vill bygga en annan typ av förbränningsugn för att på så sätt minimera sin miljöpåverkan. Deras miljömål är satt till 2045. På samrådsmötet fanns även bord med kartor där man kunde se tänkta sträckningar för ledningsdragningen.

Synpunkter på delgivning/kungörelse samt given information på samrådet

Många som kan komma att bli berörda har inte fått information om vad som kan hända. Man har istället förväntats läsa lokal press och på så sätt ta del av det tänkta projektet. Tidpunkten och formen för tillkännagivandet av sådana här åtgärder har stor betydelse ur informations- och rättssäkerhetssynpunkt. De flesta som kom till Föreningsgården hade dock nåtts av det aktuella projektet via hörsågen.

Det s k samrådet, innebar att ett antal personer som idag har olika roller inom projektet, stod som målvakter för olika typer av frågor. Det låg kartor och skriftlig information på olika bord som man kunde läsa. Få av frågorna kunde dock besvaras av dessa personer utan man hänvisade till varandra eller konsulter. De kändes skolade i att bemöta upprörda människor, och stämningen var såklart upprörd pga en mängd orsaker. Att man inte har erbjallit information på ett bra sätt var en sådan orsak. Ljudnivån var hög och det var svårt att komma till tals. Alla hade frågor och en del blev provocerade av att så få svar kunde ges.

Man gjorde ingen "dragning" av ärendet inför alla, lät inte människor tillsammans lyssna in varandras åsikter, synpunkter eller oro, utan det var ett upptrissat frågekaos och ingen seriös inventering av olika perspektiv eller möjligheter att ha synpunkter. Alla som var där hade behövt höra vad Vattenfall och Rejlers och andra hade att säga, men det är en metod som Rejlers inte använder sig av, fick vi höra. Det är nämligen bäst att göra så här. För dem. Man kan också undra om Rejlers, som leverantör till Vattenfall, inte kan anses få en svår sits, t o m jäv, i o m att man ska leverera svar som motsäger uppdragets tänkta väg.

Kartorna som man fick titta på var i skalor som gjorde att det var svårt att se exakt hur man eventuellt kommer att bli berörd av det tänkta projektet och de konsekvenser som följer med detta. Fastigheter och marker visades på ett storleksmässigt sätt som gjorde att det är svårt att föreställa sig hur det kan bli, och därmed ännu svårare att ens förstå vad det är man ska ha synpunkter på. Det man fick skåda var "tänkta" sträckor med en bredd på 200 meter. Själva kraftgatan förväntas bli ca 45 meter i bredd och ska då ligga inom ramen för dessa 200 meter.

Vattenfalls representanter berättade att uppgifter med en större exakthet ska specificeras när man väl har bestämt vilken sträckning dragningen av elledningar ska göras på. Det kan man alltså inte få reda på nu. Och då, när man väl ska bli mer exakt, är det för sent att lämna synpunkter.

Det är av största vikt för alla att få veta om kraftgatan kommer att gå väldigt nära eller 150 meter bort. Det har betydelse för deras direkta miljö och kan inte anges så otydligt. Inga av intressenterna skulle själva göra riskbedömningar på så lösa grunder varför berörda boende och markägare måste ses som negativt särbehandlade i frågan.

Länk till projektet:

https://www.vattenfalldistribution.se/49bdfa/globalassets/vart-arbete/samrad/hedenlunda-oxelosund/oxelosund_undersokningssamrad.pdf

Vattenfall

Koncernchefen på Vattenfall har kontaktats med anledning av samrådsmötet och har svarat via en enhetschef på ett utförligt sätt. Vattenfall svarar att man har *fått till sig att det var ett välbesökt samråd, men att det var en utmaning att nå igenom med information och att ljudnivån var hög*. Vidare är Vattenfall självklart måna om att deras samrådsmöten blir en mötesplats där man får möjlighet att ställa frågor och göra sin röst hörd. Vattenfall förstår också att man är kritisk till fler delar i samrådsprocessen och det är nog så att de kan förbättra sättet att genomföra större samråd på. Vattenfall svarar att de tar till sig de här synpunkterna och kommer att göra en översyn av sina rutiner och upplägg inför, under och efter samrådsmöten.

Vidare svarar Vattenfall att de enligt lag har en skyldighet att ansluta privatpersoner och företag som vill bli anslutna till elnätet eller som har behov av en ökad elnätskapacitet för att kunna bedriva sin verksamhet. Vissa projekt har sitt ursprung i att någon av våra större kunder får ett förändrat behov av sin elförsörjning, precis som i fallet med ledningen mellan Hedenlunda och Oxelosund. Vattenfall skriver vidare:

Så här ser processen ut framöver: Vi samråder under perioden 27:e maj till den 26:e juni med berörda kommuner, länsstyrelser, andra myndigheter, berörda markägare och andra intressenter. Efter samrådsperioden väljs ett stråk där vi sedan tar fram en ledningssträckning baserat på presenterade alternativa stråk samt synpunkter på dessa i samråd. Utifrån vald sträckning tas en miljökonsekvensbeskrivning fram som biläggs.

Tekniska förutsättningar

Givet den visuella påverkan och det markintrång en ny luftledning orsakar och behöver är det många som förordar att ledningen blir nedgrävd. I det här fallet är de alternativa stråken utformade för att möjliggöra både luftledning och, om det är nödvändigt, markkabel. Markkabelutförande försvårar dock underhåll på ledningen, det tar också längre tid att felsöka och åtgärda problem när det blir störningar/elavbrott. Det är också ett ganska stort ingrepp att gräva ner en kabel och marken ovanför påverkas ändå, det går t ex inte att bygga på marken ovanför. Det är betydligt dyrare att gräva ned markkabel än att bygga luftledning. De ekonomiska aspekterna är avgörande då vi har krav på oss att investera långsiktigt och samhällsmässigt ansvarsfullt samt välja bästa tekniska lösning i förhållande till syftet, kostnaden och rådande geografiska förhållanden.

Vår uppgift i denna process är att beskriva hur detta kan utföras och utreda den mest lämpliga lokalisering av en ny kraftledning med hänsyn tagen till påverkan på natur-, kultur- och samhällsintressen, leveranssäkerhet, leverans kvalitet samt ekonomiska aspekter. I slutändan är det Energimarknadsinspektionen som tar beslut i ärendet.

Vattenfall bekräftar alltså ändå markägarnas och de boendes uppfattning om att det inte var en fullgod ansträngning att informera berörda parter på. Det bekräftar också att de synpunkter som kommer att redovisas av Rejlens inte kan anses specifika då underlaget var alltför otydligt för att se eventuella konsekvenser. De eventuella synpunkter som inkommer ska dock ändå tas med i det slutgiltiga underlaget. Berörda underkänner förfaringssättet.

Vattenfall ser inga större bekymmer med att gå vidare med ärendet. Den principskiss som redovisas av dem på sidan 14 i länken till projektet är *inte* en bild av hur det kommer att se ut, *det är endast en principskiss*. Varför man inte publicerar en rättvis bild känns oklart när de ändå nämner i sin text att det kommer att förändra intrycket av landskapet. För den som ska få en kraftgata utanför husknuten eller genom sina marker är detta en katastrofal händelse i flera bemärkelser.

SSAB

De flesta förstår SSAB:s behov av renare el. De miljöaspekter på energi som bidrar med mindre utsläpp känns självklara, men alla som bor på inom det utpekade området kan inte annat än motsätta sig detta ändå. Förslaget är alltför konventionellt och inte alls nytänkande i en tid när detta behövs.

SSAB tänker sig en minimering av utsläpp och måldatum för denna plan är 2045. Ledningarna avses att vara klara 2026, nästan 20 år innan man nått dit man vill avseende utsläppsmålen. Det tidsperspektivet känns svajigt med tanke på vad som kan hända under denna (nästan) 20 år långa period. Med alla de mål som sätts upp idag världen över, för en snabbare minimering av utsläpp, behöver SSAB arbeta mer innovativt med att lösa detta och visa vägen för helt andra och nya sätt att ta ansvar för sina behov av energi och därmed sin omvärld och sina utsläpp.

Förslag

- **SSAB** tar ansvar för sina behov och bygger en egen gasturbin och producerar egen el. Detta i o m att man nu ser ut att få tillstånd för en gasterminal.
- **Vattenfall** gräver ned ledningarna och tar tillfället i akt att tänka framtid, inte bara i ord utan i handling, och provar andra möjligheter avseende nedgrävningarna. Miljö är inget man kan tjäna pengar på utan man bör söka statligt stöd för att genomföra ett mer långsiktigt uppdrag som är hållbart i en mer medveten framtid.
- **Vattenfall** drar ledningarna samordnat via befintliga större kraftgator (1A) där natur- och kulturvärden, boende, bebyggelse mm redan är taget hänsyn till.

Flens kommun och Länsstyrelsen

Vidare är Flens kommunchef kontaktad som också svarar via ombud. Detta brev är mycket kort och hänvisar till en färsk utredning av ärendet som Länsstyrelsen har gjort, samt **Flens**

kommuns översiktsplan:

<https://geoflen.maps.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html?appid=f2f2591f65974eb097660976846d9749>

Länsstyrelsens uttalande stödjer den uppfattning berörda invånare också upplever (läs mer i bifogad bilaga):

Förutsättningar för avgränsningssamråd

Av underlaget framgår att samrådet även ska avse avgränsning av kommande miljökonsekvensbeskrivning. Länsstyrelsen kan, med hänsyn till de brister avseende underlag för bedömning av projektets miljöpåverkan som vi redovisar, inte lämna en fullständig redogörelse för vår syn på hur konsekvensbeskrivningen bör avgränsas. Detta kan lämpligen åtgärdas om vi, i samband med begäran om vårt beslut om projektets miljöpåverkan, utifrån det då kompletterade underlaget, ges möjlighet att lämna ytterligare synpunkter på avgränsningen.

Flens kommuns översiktsplan

Planen är mycket detaljerad och tydlig avseende en mängd värden som ska främjas och bevaras. Dock säger man i planen att den är vägledande men inte innebär rättigheter eller skyldigheter mot någon.

Planens inriktning att värdera naturmiljöer högt vid samhällsbyggande är positiv. Hur inriktningen sedan tillämpas vid exploatering och lovgivning avgör i vilken grad som viktiga värden för natur- och kulturmiljö kan bibehållas och utvecklas.

Planen är tydlig i att en förutsättning för att värna naturmiljöer är att det finns ett gott samarbete med kommunens markägare. Detta bedöms som positivt då det är betydande naturvärden som är direkt knutna till hur landskapet förvaltas. Planen uttrycker även betydelsen av landsbygdsutveckling just för möjligheten att både bibehålla värden och för möjligheten för människor att kunna leva i och tillgodogöra sig dessa värden.

I den jord- och skogsbygd som Flens kommun till stora delar befinner sig i är det mycket betydelsefullt att analysera förutsättningar för fortsatt livskraftiga landbruk som levererar tjänster för underhåll av natur- och landskapsvärden, såsom betande djur, slätter etc. Planen har genomgående ett tänk om livskraftig landsbygd, men det skulle kunna finnas en tydligare koppling mellan detta och bibehållna möjligheter för förvaltning av naturmiljöer. I en stor del av de skyddade områden som beskrivs i planen konstateras just upphört bete vara en central risk för negativ påverkan på de naturvärden som är syftet med områdena.

Översiktsplanen är ett bra forum för att synliggöra dessa kopplingar så att förutsättningarna för betydelsefulla naturmiljöer kan säkras för framtiden. En livskraftig landsbygd med aktiva jordbruksföretag ger möjligheter att bevara naturvärden både i skyddade områden och i vardagslandskapet. Det är dessa delar sammantaget som utgör den naturmiljö som är central i medborgardialogen. Att även fokusera på vardagslandskapet är av betydelse då värdena inom de skyddade områdena är beroende av kopplingar, grön infrastruktur och livskraftiga biotoper i landskapet i övrigt.

Planen är tydlig i att en förutsättning för att värna naturmiljöer är att det finns ett gott samarbete med kommunens markägare. Detta bedöms som positivt då det är betydande naturvärden som är direkt knutna till hur landskapet förvaltas. Planen uttrycker även betydelsen av landsbygdsutveckling just för möjligheten att både bibehålla värden och för möjligheten för människor att kunna leva i och tillgodogöra sig dessa värden.

Det finns idag ett preciserat uppdrag inom kommunen att en landsbygdsstrategi ska tas fram för Flens kommun.

Inriktningen innebär att de naturvärden som skattas högt av kommunens invånare värnas högt och ett säkerställande av att dess sociala funktioner med dess upplevelsevärden kan tryggas. Att planen utgår från invånarnas engagemang för kommunens naturvärden innebär att kommunen besvarar människors drivkrafter och möjligheter att påverka utvecklingen där man bor på ett positivt sätt. Det är socialt betydelsefullt om man kan vidmakthålla en samlad bild kring förvaltning av naturvärden i samverkan mellan stad och land där hållbar efterfrågan från staden i samverkan med hållbar produktion (markanvändning) på landsbygden går hand i hand.

- I Flens kommun finns många värdefulla kulturmiljöer. Gemensamt för dem är att de är en viktig resurs att ta tillvara i utvecklingen av Flens kommun. Socknar bildar alltså tydliga bygder med olika karaktär och många av dem är livaktiga landsorter med en stark gemenskap.
- Riksintressena ska inte påverkas eller förändras på ett sådant sätt att deras värden riskerar att gå förlorade.
- Vid förändringar i riksintresseområden och värdefulla kulturmiljöer är det viktigt att anpassa och utforma nya inslag, t.ex. ny bebyggelse på ett sådant sätt att kulturmiljöernas prägel och karaktär inte går förlorad eller förändras så att de blir svåra att uppleva. Målet är att såväl riksintresseområden som andra kulturmiljöer ska utvecklas och brukas
- Kulturmiljön har stor betydelse för de sociala sammanhangen, då historien och framväxten av de olika orterna speglar vår historia och vårt sammanhang där vi bor.

Enligt rapporten Millennium Ecosystem Assessment (MEA 2005) definieras ekosystemtjänster som de produkter och processer i naturen som människan direkt eller indirekt drar nytta av.

Ekosystemtjänster delas ofta in i fyra olika kategorier:

- Försörjande ekosystemtjänster: Mat, råmaterial, färskvatten etc.
- Reglerande ekosystemtjänster: Pollinering, vattenrening, luftrening, värmereglering etc.
- Kulturella ekosystemtjänster: Rekreation, estetisk uppskattning, turism etc.
- Stödjande ekosystemtjänster: Habitat för arter, biologisk mångfald etc.

Man ska alltså ta hänsyn till systemets förmåga att hantera och absorbera störningar utan att systemet förlorar dess grundläggande funktioner och processer.

Anläggningar som är del av ett större sammanhängande system för energidistribution av nationellt intresse ingår i riksintresse för energidistribution. Vissa ledningar och transformatorstationer i Södermanlands län är utpekade som riksintresse men det finns inga geografiska avgränsningar för dessa områden. I planen står det också att man inte känner till att några kraftgator ska byggas i kommunen. **Planen behöver alltså uppdateras.**

Från:
Skickat: den 12 juni 2019 19:44
Till: Samråd
Ämne: "Synpunkter gällande pågående samråd avseende nya 130 kV-kraftledningar mellan Hedenlunda och Oxeösund, Södermanlands län"

Hej!

Var på möte anordnat av Vattenfall och Reilers i Vadsbro-Blacksta föreningsgård den 10 juni med anledning av en ny kraftgata som Vattenfall och SSAB önskar bygga.

Här kommer mina synpunkter:

SSAB

De flesta förstår SSABs behov av renare el. De miljöaspekter på energi som bidrar med mindre utsläpp känns självklara, men alla som bor på inom det utpekade området kan inte annat än motsätta sig detta ändå. Förslaget är alltför konventionellt och inte alls nytänkande i en tid när detta behövs.

Vattenfall ser inga större bekymmer med att gå vidare med ärendet. Såklart. Den principskiss som redovisas av dem i sin skrivelse om planen är inte en bild av hur det kommer att se ut, *det är endast en principskiss*. Varför man inte publicerar en rättvis bild känns oklart när de ändå nämner i sin text att det kommer att förändra intrycket av landskapet. För den som ska få en kraftgata utanför husknuten eller genom sina marker är detta en katastrofal händelse i flera bemärkelser.

Frågor som också dyker upp är vart utsläppen flyttar istället? Helt uppenbart är i alla fall att SSAB tjänar in miljöpoäng på detta, men någon annanstans kommer man att förlora dem. Miljöproblemet minskar i Oxelösund men flyttar istället kanske bara in på annan ort, beroende på hur elen produceras?

SSAB tänker sig en minimering av utsläpp och måldatum för denna plan är 2045. Ledningarna avses att vara klara 2026, nästan 20 år innan man nått dit man vill avseende utsläppsmålen. Det tidsperspektivet känns svajigt med tanke på vad som kan hända under denna (nästan) 20 år långa period. Med alla de mål som sätts upp idag världen över, för en snabbare minimering av utsläpp, behöver SSAB arbeta mer innovativt med att lösa detta och visa vägen för helt andra och nya sätt att ta ansvar för sina behov av energi och därmed sin omvärld och sina utsläpp.

SSAB importerar skrot. Detta smälter man ned i masugnar. Svensk malm skeppas till Kina för att smältas. Sedan ska det så småningom bli skrot på andra platser i världen för att sedan skeppas tillbaka till Sverige och SSAB. Transporterna av alla dessa ton som fraktas över jordklotet påverkar såklart också miljön och väcker också en del frågor.

Synpunkter på delgivning/kungörelse

Många som kan komma att bli berörda har alltså inte fått information om vad som kan hända. Man har förväntats läsa lokal press och på så sätt ta del av det kommande och tänkta projektet. Tidpunkten och formen för tillkännagivandet av sådana här åtgärder har stor betydelse ur informations- och rättssäkerhetssynpunkt. Man har kungjort projektet genom en allmän delgivning i viss press och brevlades bjudit in ett antal utvalda till mötet den 10 juni som bor längs de föreslagna sträckningarna. De flesta som kom till Föreningsgården hade dock nåtts av det aktuella projektet via hörsågen. Om man nu verkligen vill få hjälp att ta fram beslutsunderlag för att kunna ta rätt beslut, med minst påverkan och åverkan, så har man verkligen inte sett till att få en heltäckande förankring hos berörd målgrupp. Det känns inte heller som att det var det verkliga syftet, ärligt talat, utan mer som en regelstyrd manöver som man måste se till att avverka innan man kan ta nästa steg. Med hopp om minimal inkomst av synpunkter som eventuellt sätter käppar i hjulet?

Synpunkter på given information den 10 juni

”Mötet”, eller sammankomsten, innebar att ett antal personer som idag har olika roller inom projektet, stod som målvakter för olika typer av frågor. Det låg kartor och skriftlig information på olika bord som man kunde läsa. Få av frågorna kunde dock besvaras av dessa personer utan man hänvisade till varandra eller konsulter ”som borde ha gjort” sig eller så. De kändes väldigt skolade i att bemöta upprörda människor, och stämningen var såklart upprörd pga en mängd orsaker. Att man inte har erhållit information på ett bra sätt var en sådan orsak. Ljudnivån var hög och det var svårt att komma till tals. Alla hade frågor och en del blev provocerade av att så få svar kunde ges.

Man gjorde ingen ”dragning” av ärendet inför alla, lät inte människor tillsammans lyssna in varandras åsikter, synpunkter eller oro, utan det var ett upptrissat frågekaos som gjorde att det kändes mer som ett åskväder som drog genom lokalen än en seriös inventering av olika perspektiv eller möjligheter att ha synpunkter. Alla som var där hade behövt höra vad andra hade att säga, men det är en metod som Rejlers inte använder sig av, fick man höra. Det är nämligen bäst att göra så här. För Reilers.

Arrangörerna måste förstå att man omöjligt kan sätta sig in i alla aspekter på så kort tid. Det är en orimlig förväntan och resultatet av synpunktsinsamlingen kan egentligen inte bli annat än orimligt och därmed oanvändbart och ogiltigförklarat.

Det hade varit önskvärt med en dragning om projektet, ekonomiska konsekvenser, miljöpåverkan, kulturmiljöpåverkan, privat påverkan, en aktiv insamling av frågor på plats samt en tydligare risk- och konsekvensanalys att sedan lämna ytterligare synpunkter på. Det är demokrati. Det som upplevdes i dag var skendemokrati och baserat på vinstintressen, men i miljöns namn. Vattenfall kommer att leverera elen, en förträfflig affär, SSAB kan öka sin produktion genom miljörabatter, om de inte säljer dem till andra. Ett antal aktörer upplevs just nu stå och flåsa i startgroparna för mer vinst. Det är inte jättesvårt att se. Miljön är skölden för att skyla affären.

Kartorna som man fick titta på var i skalor som gjorde att det var svårt att se exakt hur man eventuellt kommer att bli berörd av det tänkta projektet och de konsekvenser som följer med detta. Fastigheter och marker visades på ett storleksmässigt sätt som gjorde att det är svårt att föreställa sig hur det kan bli, och därmed ännu svårare att ens förstå vad det är man ska ha synpunkter på. Det man fick skåda var ”tänkta” sträckor med en bredd på 200 meter. Själva kraftgatan förväntas bli ca 45 meter i bredd och ska då ligga inom ramen för dessa 200 meter. Om det blir lite dit eller hit kan ingen svara på idag. **Uppgifter med en större exakthet ska specificeras när man väl har bestämt vilken sträckning dragningen av elledningar ska göras på. Om allt går i lås. Det kan man alltså inte få reda på nu. Och då, när man väl ska bli mer exakt, är det för sent att lämna synpunkter. Detta är ett ytterst effektivt sätt att tona ned rösterna på, att minska inkommande mailskörd av protester och få så pass vaga synpunkter att man inte behöver ta hänsyn till dem. För vad är det man ska kunna ta ställning till? Det är av största vikt för alla att få veta om kraftgatan kommer att gå väldigt nära eller 150 meter bort. Det är lätt att bli cynisk. Intressenterna kan påstå att de har fullgjort sitt arbete, enligt konstens alla regler, men allt har varit så otydligt, bristfälligt och luddigt att det är direkt oseriöst.**

Förslag

1. SSAB tar ansvar för sina behov och bygger kanske en egen gasturbin och producerar egen el.
2. Ledningarna dras via befintliga kraftgator där naturvärden, boenden mm redan är taget hänsyn till.
3. Man gräver ned ledningarna och tar tillfället i akt att tänka framtid och provar andra möjligheter avseende nedgrävningarna.
4. SSAB försöker tänka helt nytt och donerar pengar till forskning som syftar till att lösa deras problem med utsläpp.
5. Listan kan göras längre...

Konsekvenser av kraftgatan

Man har alltså inte fått reda på tillräcklig information, och nej, lokalpressen känns inte som tillräcklig för detta. Man får inte se kartor som gör att man förstår vad detta innebär, förutom att man anar att det kommer att påverka boende, inflyttning eller utflyttning, eventuell hälsa, ekonomiska förluster genom värdeminskning samt negativ påverkan på kulturbygden och negativa estetiska värden. Det mesta är, enligt många på mötet, till det sämre för de enskilda individerna och till det sämre för de levande bygder som ännu inte har avfolkats, förstörts och ersatts med politiska floskelplaner om att ”landsbygden måste leva”. Detta trots att den sakta dör en långsam kvävningssöd genom osaklig och godtycklig politik och där de som lever där allt som oftast körs över. Förslaget är kontraproduktivt. Kommunen behöver sina invånare, detta gör att de kanske flyttar ut från flera tusen år gamla bygder med levande traditioner. Allt styrs av kortsiktiga ekonomiska perspektiv. De långsiktiga ekonomiska hållbarhetsperspektiven står landsbygden för. Man lever fullgoda liv här och vill göra det ett tag till. Det är en kulturbygd, en sammanhållning som behöver

bibehållas i en allt mer söndrande tillvaro. En av de största miljöinsatserna man kan göra idag är att inte bo i städerna. Det bästa är om människor kan sprida sig över större ytor, från städerna, och verka i sin närmiljö. Så som man gör här i den berörda bygden.

För mig personligen är det katastrofalt om ledningen dras nära mitt hus. För mina föräldrar som bor på andra sidan Vadsbrosjön blir det lika katastrofalt.

Jag har sparat och lagt ned massor på mitt hus. Huset är hela mitt hjärta. Markerna omkring är hela min värld, mitt livsrum. Hur ska jag formulera det i en synpunkt som går att förstå?

Och nej, jag har kanske inte förstått allt i er projektplan, för det går inte att sätta sig in i allt på så kort tid. Det gör att alla vi som bor här hamnar i ett konstant underläge.

MVH

Katrineborg 1:18

@ Reilers: Jag önskar bekräftelsemail och redogörelse för hur min synpunkt kommer att användas.

Datum 2019-06-25

Rejlers Sverige AB
Att. Fredrik Nystrand
Fålhagsleden 61
753 23 Uppsala

samrad@rejlers.se

Synpunkter gällande 130 kV-ledningar mellan Hedenlunda och Oxelösund

Som berörd fastighetsägare har vi tagit del av samrådsunderlag från Vattenfall Eldistribution AB (nedan Vattenfall) och vill härmed framföra våra synpunkter.

Bakgrund

Vattenfall Eldistribution har för avsikt att bygga två nya 130 kV-luftledningar med anledning av att SSAB Oxelösund (SSAB) planerar att bygga en ny ljusbåge vid stålverket i Oxelösund varför en utökad elanslutning krävs. Således är behovet av de nya ledningarna sprungna ur ett enskilt bolags behov och därmed inte utifrån allmänhetens behov av en förstärkt elförsörjning.

Minsta möjliga påverkan

När en kraftledning ska byggas gäller särskilda krav enligt miljöbalken om att bästa möjliga teknik ska väljas med hänsyn till bland annat produktionsmark, naturmiljö, hälsa och byggnation enligt 2 kap. 3 § miljöbalken. Vattenfalls samrådsunderlag tar förvisso upp frågan om kabel men förefaller ändå att utesluta alternativet med kabel. *Se under 3.4 Studerande och bortvalda alternativ. "Även alternativ med kabel har studerats, detta bedömdes dock vara komplicerat då ett stort markintrång krävs för anläggande av kabelförbanden."*

Vattenfall följer inte miljöbalken gällande att välja bästa möjliga teknik. Vattenfall visar inte att det är tekniskt omöjligt att använda sig av markförlagd ledning eller redovisar att det är tekniskt nödvändigt med luftburen ledning. Vattenfall redovisar enbart att det är "komplicerat" med kabel.

Det är anmärkningsvärt och orimligt att Vattenfall enbart beaktar etableringen och förläggningen av ledningarna vilket är en övergående fas. Etableringen med markkabel må vara "komplicerad" och det må innebära ett stort markintrång men detta skall sättas i relation till det intrång som markägaren med en luftburen ledning kommer erfara varje år, vid var tids brukande av jord- och skogsbruket.

Vattenfall skall utreda närmre, i enlighet med gällande rätt, alternativet med markförlagd kabel. Att enbart avvisa det markförlagda alternativet med att det är "komplicerat" överensstämmer inte med miljöbalkens skyddsregler. Dessutom skall valet av luftburen kraftledning motiveras och

tydliggöras med ett underlag som belyser varför ett luftburet teknikval görs med hänsyn till vad som skrivs i 2 kap. 3 § miljöbalken.

Pågående markanvändning

Enligt 3 kap 4 § miljöbalken är jord- och skogsbruket av nationell betydelse. Vattenfall saknar underlag för bedömningar hur möjligheten att bedriva rationellt jord- och skogsbruk påverkas av luftburna ledning i jämförelse med markkabel. Vidare saknas underlag hur hushållning med brukningsvärd jordbruksmark påverkas av såväl val av teknik som planerade ledningsstråk.

Jordbruk och djurhållning - brukningshinder

Luftledningarnas stolpfundament orsakar direkta odlingshinder på den åkermark som passeras av luftledningar, vilket i regel innebär produktionsförluster. Detta markintrång består inte enbart av den yta som upptas av en ledningsstolpe, dess fundament och eventuella stolpstag utan också de merkostnader och den nedsatta växtproduktion som uppstår till följd av skyddsområdet intill ledningsfundament/stag och den markpackning som uppstår när lantbruksmaskiner behöver vända intill ledningsfundamenten. Sammantaget ger dessa hinder en ökad miljöpåverkan i form av högre koldioxidutsläpp samt ökad risk för utlakning av växtnäringsämnen. Restriktioner för markanvändning under en luftledning försvårar och förhindrar likväl utförandet av åtgärder såsom konstbevattning mm.

Livsmedelsstrategin

Den nationella livsmedelsstrategin har målet att öka Sveriges produktion av livsmedel. Jordbrukets möjligheter till en ökad livsmedelsproduktion påverkas negativt av luftledningar vilket även fastslagits av mark- och miljödomstolen som fastställde Energimarknadsinspektionens beslut att förbjuda E.ON att bygga 130 kV luftledning över högproduktiv jordbruksmark i Skåne. Rättsfallet belyser att inte enbart investeringskostnader ska beaktas i kalkylen. Domstolen bedömde att de hinder som luftledningen innebär för brukandet av åkrarna är för stora sett över ledningens livslängd, som i detta fall beräknades till 100 år. Vidare ansågs det rimligt att välja markkabel eftersom merkostnaden för markkabel uppvägs av nyttan för lantbruket. Markförlagda ledningar utgör ett mer marksnålt alternativ vilket därmed bidrar till att nå målen i livsmedelsstrategin.

Landskapsbild

De nu planerade ledningsstråken går genom såväl skogsmark som öppen mark i form av odlings- och hagmark. Under lång tid har marken brukats och levererat mat och foder. Det öppna landskapet är signifikant för Sverige och tillför höga biologiska värden. Stråken som planeras gå genom skog är värd att bevara för den klimatriktiga virkesproduktionen och bevarande av naturvärden. Luftburna ledningar inom området kommer att fördyra brukandet, öka miljöbelastningen samt försämra skördarna.

Vattenfall uppger i samrådsunderlaget (sid. 33) att luftledningarna blir ett synligt inslag i landskapet, att stolparna är "relativt stora konstruktioner" och sträcker sig över en längre sträcka. Trots detta gör Vattenfall bedömningen att de planerade ledningarna kommer att medföra "måttliga konsekvenser" för landskapsbild. Låt oss påminna Vattenfall att de aktuella ledningarna, för det fall att de blir luftburna och på det sätt de presenteras i

underlaget, inte kan anses medföra "måttliga konsekvenser" utan blir ett drastiskt inslag i landskapsbilden med flertalet negativa konsekvenser.

En kraftledning i ett öppet landskap innebär både ett visuellt och ett elektromagnetiskt intrång på fastigheter som ligger i närheten av kraftledningen. Vidare orsakar störningarna en betydande nedsättning av marknadsvärdet på berörda fastigheter.

Fördelar markkabel

- Påverkar inte framtida utveckling av fastighet och bygd.
- Bättre produktionsförutsättningar. Jordbruk kan bedrivas i stort sett utan påverkan med markkabel förutom i etableringsfasen.
- Minskat markintrång.
- Mindre klimatpåverkan.
- Mindre påverkan elektromagnetiska fält.
- Påverkar inte kulturmiljön eller friluftsliv.
- Påverkar inte landskapsbilden eller sänker fastighetens värde.
- Utebliven trädsäkring samt underhåll av skogsgator uteblir vilket är en kostnad som Vattenfall bör beakta i sin kalkyl.

Sammanfattningsvis

Merkostnaden och komplexiteten med markförlagd kabel vägs mer än väl upp av den fördrjade brukningen av åkermarken, den minskade produktionen i skog och åkermark, förstörande av landskapsbilden och mer omfattande magnetfält som en luftledning skulle orsaka. Vattenfall ska inte enbart beakta investeringskostnaden i sin kalkyl vid val av bästa möjliga teknik utan en samhällsekonomisk beräkning ska ligga till grund för beslut om kabel eller luftledning. Beräkningen ska bygga på samhällsvärdet av:

- Skog ur produktion, (förädlingsvärde, betydelse för sysselsättning samt koldioxidupptag).
- Ledningens påverkan på landskapet/ brukningshinder/byggnationshinder.
- Ökad elektromagnetisk strålning vilket försvårar bostadsbyggande och företagande.

De föreslagna ledningsdragningarna drivs i första hand utifrån ett kommersiellt bolags vinstintressen och är således inte ett allmännyttigt projekt av intresse för staten. Denna omständighet bör avspeglas i såväl val av teknik som i ersättning till berörda fastighetsägarna för det fall att ledningarna kommer till stånd. De negativa konsekvenserna för de enskilda markägarna skall till det yttersta minimeras.

Bästa möjliga teknik ska enligt miljöbalken väljas som orsakar minsta möjliga skada och påverkan på produktion, landskap, människors hälsa och miljö. Den lösning som ger minst påverkan på omgivningen och lägst total samhällskostnad bör väljas. Vattenfall har i ett alltför tidigt skede avskrivit möjligheten till markförlagd kabel och bör inhämta ytterligare kunskap för sitt fortsatta arbete.

Fastighetsspecifika synpunkter

Katrineborg 1:18, byggt 1915, är placerad så att Vadsbro ligger nordväst emedan de andra väderstrecken ligger fria för oerhört fin utsikt. Att placera en kraftgata utanför är att verkligen förstöra landskapet. Likaså finns en ev kommande påverkan genom magnetfält som påverkar hälsa negativt hos människor. Detta berör fler i Vadsbro samhälle och utefter den sträckning som kallas 1C.

Som ägare inser man att husets värde, utöver de stora affektionsvärden som finns, kommer att minska avsevärt. Stora underhållsinvesteringar är gjorda för att tillgodose värdet och hållbar användning under avsevärd framtid. Detta innebär inte bara en ekonomisk förlust vid en påtvingad försäljning utan även liv som plötsligt måste levas någon annanstans. Undertecknad är oroad över att inte kunna bo kvar, och har ett stort engagemang för bygden och genom styrelsearbete i Hembygdsföreningen. Katrineborg 1:18 har utsikt över tingsplatsen vid Blackstakorset.

Med vänlig hälsning

Fastighet Katrineborg 1:18

Synpunkter gällande pågående samråd avseende nya 130 kV-kraftledningar mellan Hedenlunda och Oxelösund, Södermanlands län.

Mottagare:

Rejlers, Flens kommun, Vattenfall, Energimarknadsinspektionen, Vadsbro/Blacksta bygderåd, Vadsbro Blacksta Hembygdsförening, boende i området

Ställningstaganden och vrkanden för förslag IB och berörd bosättning Lagmansö 1:6:

Kulturmiljö vid Dentersta (nuvarande skrivning: Dänstersta):

De fornminnesinventeringar som har gjorts genom åren i bygden har inte varit kompletta. De har varit relativt snabbt gjorda och utan analyser. En mängd lämningar finns i området som inte är registrerade. Hela bygden måste ses i en kontext av komplexa skeenden och med en lång historia bakåt i tiden. Idag är platsen, som också arrenderas ut av Lagmansö och bedrivs som ett ekologiskt jordbruk, föremål för ovannämnda exploatering för kraftledningsgata.

Dentersta i sig är en fornminnesrik plats. Idag består den av flera spridda gravar och en del husgrunder som är synliga ovan mark. Likaså finns där idag ett antal byggnader där huvudgården inte är den ursprungliga. Genom åren har mark- och ägoskiften gjort att gränserna har förändrats och gården med tillhörande ladugårdar och andra hus tillhör (och har tillhört) Lagmansö.

Lagmansö har dock färre registrerade fornlämningar än Dentersta varför storleksordningen kan ses som vägledande. Under tidig medeltid har dock Lagmansö fått större betydelse, men detta genom markskifte och ägobildens förändring.

Placeringen av boningsbyggnad på dagens Dentersta är byggd 1930. Platsen för den ursprungliga huvudgården bebos idag, i ett avyttrat läge, och kallas Hägersta. Detta namn är dock felaktigt, men togs för att kunna skilja de olika platserna åt, bl a för att förenkla postgången. Namnet Dentersta vittnar om järnålder och måste ses som ett fornminne i sig.

Ortnamnen säger mycket om hur man har sett på landskapet och orienterat sig efter det. Platsen ligger också väldigt strategiskt med utsikt över sjön och markerna och står i direkt optisk förbindelse mellan dåtidens gårdslägen (Kasta, Ekskogen, Vadsbro, Hedenlunda, Bullersta (Katrineborg) och Lunda. Detta kan ha spelat stor roll för den dåtida beredskapen.

Hägersta är platsen för det ursprungliga "gamla" Dentersta och kan ses på kartor från förr (se ett exempel nedan). Ett av de äldsta beläggen där gården omnämns är från 1300-talet. 1445 bodde Gotskalk Anundsson på Dentersta och han var Häradshövding i Oppunda (källa Svenskt Diplomatarium, kartoteket för medeltida brev). Det ålåg häradshövdingen att hålla häradsting på bestämda tider, tre gånger om året: vinterting, sommarting och hösting på häradets ordinarie tingsplats.

I skogarna runt omkring finns flera fornlämningsmiljöer som har missats vid inventeringstillfällena och det är heller inte orimligt att tänka sig att den fornborg som finns nära gårdsläget har hört till Dentersta, istället för som idag, att den via ägoförändringar har förflyttats till Lagmansö (Lagmansö skans). Ägoskiften har påverkat hur bilden ser ut i dag och fornborgen ligger närmast det komplex som Dentersta kan räknas till.

Platsen är bebodd sedan många, många år och de boende som finns där idag riskerar att förlora större ekonomiska värden då platsens placering, med sjöutsikt och möjlighet att nå sjön, skadas av att en stor kraftgata. Det totala och helt enastående intrycket går förlorat. Likaså är det personliga värdet, affektionsvärdet och historierna runt boendet, oerhört stort. För de boende är situationen otänkbar, att man skulle blicka ut över en stor kraftgata som går rakt igenom marker som brukats så länge.

Dentersta

Förslag för Vattenfall och SSAB:

- **SSAB** tar ansvar för sina behov och bygger en egen gasturbin och producerar egen el. Detta i o m att man nu ser ut att få tillstånd för en gasterminal.
- **Vattenfall** gräver ned ledningarna och tar tillfället i akt att tänka framtid, inte bara i ord utan i handling, och provar andra möjligheter avseende nedgrävningarna. Miljö är inget man kan tjäna pengar på utan man bör söka statligt stöd för att genomföra ett mer långsiktigt uppdrag som är hållbart i en mer medveten framtid.
- **Vattenfall** drar ledningarna samordnat via befintliga större kraftgator (**1A**) där natur- och kulturvärden, boende, bebyggelse mm redan är taget hänsyn till.

Vi motsätter oss att detta arbete genomförs med hjälp av luftledningar och kräver istället att berörda parter, Vattenfall och SSAB, gemensamt bekostar nedgrävda ledningar för att få gå vidare.

Med vänlig hälsning

Ålspånga 4:2 samt 1:1

Synpunkter gällande pågående samråd avseende nya 130 kV-kraftledningar mellan Hedenlunda och Oxelösund, Södermanlands län.

Mottagare:

Rejlers, Flens kommun, Oxelösunds kommun, Nyköpings kommun, Katrineholms kommun, Energimarknadsinspektionen, Vadsbro Blacksta Hembygdsförening, boende i området

Den 10 juni 2019 arrangerades ett samrådsmöte i Vadsbro-Blacksta föreningsgård av bl a Rejlers, en underleverantör till Vattenfall, samt Vattenfall. Mötet innebar att det fanns personer från Rejlers och Vattenfall som svarade på en del frågor om planerna om att bygga en ny kraftgata genom vår bygd, från Hedenlunda till Oxelösund. Att den ska gå till Oxelösund är för att SSAB är intressent i att ledningen dras. De vill bygga en annan typ av förbränningsugn för att på så sätt minimera sin miljöpåverkan. Deras miljömål är satt till 2045. På samrådsmötet fanns även bord med kartor där man kunde se tänkta sträckningar för ledningsdragningen.

Synpunkter på delgivning/kungörelse samt given information på samrådet

Många som kan komma att bli berörda har inte fått information om vad som kan hända. Man har istället förväntats läsa lokal press och på så sätt ta del av det tänkta projektet. Tidpunkten och formen för tillkännagivandet av sådana här åtgärder har stor betydelse ur informations- och rättssäkerhetssynpunkt. De flesta som kom till Föreningsgården hade dock nåtts av det aktuella projektet via hörsägen.

Det s k samrådet, innebar att ett antal personer som idag har olika roller inom projektet, stod som målvakter för olika typer av frågor. Det låg kartor och skriftlig information på olika bord som man kunde läsa. Få av frågorna kunde dock besvaras av dessa personer utan man hänvisade till varandra eller konsulter. De kändes skolade i att bemöta upprörda människor, och stämningen var såklart upprörd pga en mängd orsaker. Att man inte har erhållit information på ett bra sätt var en sådan orsak. Ljudnivån var hög och det var svårt att komma till tals. Alla hade frågor och en del blev provocerade av att så få svar kunde ges.

Man gjorde ingen "dragning" av ärendet inför alla, lät inte människor tillsammans lyssna in varandras åsikter, synpunkter eller oro, utan det var ett upptrissat frågekaos och ingen seriös inventering av olika perspektiv eller möjligheter att ha synpunkter. Alla som var där hade behövt höra vad Vattenfall och Rejlers och andra hade att säga, men det är en metod som Rejlers inte använder sig av, fick vi höra. Det är nämligen bäst att göra så här. För dem. Man kan också undra om Rejlers, som leverantör till Vattenfall, inte kan anses få en svår sits, t o m jäv, i o m att man ska leverera svar som motsäger uppdragets tänkta väg.

Kartorna som man fick titta på var i skalor som gjorde att det var svårt att se exakt hur man eventuellt kommer att bli berörd av det tänkta projektet och de konsekvenser som följer med detta. Fastigheter och marker visades på ett storleksmässigt sätt som gjorde att det är svårt att föreställa sig hur det kan bli, och därmed ännu svårare att ens förstå vad det är man ska ha synpunkter på. Det man fick skåda var "tänkta" sträckor med en bredd på 200 meter. Själva kraftgatan förväntas bli ca 45 meter i bredd och ska då ligga inom ramen för dessa 200 meter.

Vattenfalls representanter berättade att uppgifter med en större exakthet ska specificeras när man väl har bestämt vilken sträckning dragningen av elledningar ska göras på. Det kan man alltså inte få reda på nu. Och då, när man väl ska bli mer exakt, är det för sent att lämna synpunkter.

Det är av största vikt för alla att få veta om kraftgatan kommer att gå väldigt nära eller 150 meter bort. Det har betydelse för deras direkta miljö och kan inte anges så otydligt. Inga av intressenterna skulle själva göra riskbedömningar på så lösa grunder varför berörda boende och markägare måste ses som negativt särbehandlade i frågan.

Länk till projektet:

https://www.vattenfalldistribution.se/49bdfa/globalassets/vart-arbete/samrad/hedenlunda-oxelosund/oxelosund_undersokningssamrad.pdf

Vattenfall

Koncernchefen på Vattenfall har kontaktats med anledning av samrådsmötet och har svarat via en enhetschef på ett utförligt sätt. Vattenfall svarar att man har *fått till sig att det var ett välbesökt samråd, men att det var en utmaning att nå igenom med information och att ljudnivån var hög*. Vidare är Vattenfall självklart måna om att deras samrådsmöten blir en mötesplats där man får möjlighet att ställa frågor och göra sin röst hörd. Vattenfall förstår också att man är kritisk till fler delar i samrådsprocessen och det är nog så att de kan förbättra sättet att genomföra större samråd på. Vattenfall svarar att de tar till sig de här synpunkterna och kommer att göra en översyn av sina rutiner och upplägg inför, under och efter samrådsmöten.

Vidare svarar Vattenfall att de enligt lag har en skyldighet att ansluta privatpersoner och företag som vill bli anslutna till elnätet eller som har behov av en ökad elnätskapacitet för att kunna bedriva sin verksamhet. Vissa projekt har sitt ursprung i att någon av våra större kunder får ett förändrat behov av sin elförsörjning, precis som i fallet med ledningen mellan Hedenlunda och Oxelösund. Vattenfall skriver vidare:

Så här ser processen ut framöver: Vi samråder under perioden 27:e maj till den 26:e juni med berörda kommuner, länsstyrelser, andra myndigheter, berörda markägare och andra intressenter. Efter samrådsperioden väljs ett stråk där vi sedan tar fram en ledningssträckning baserat på presenterade alternativa stråk samt synpunkter på dessa i samråd. Utifrån vald sträckning tas en miljökonsekvensbeskrivning fram som biläggs.

Tekniska förutsättningar

Givet den visuella påverkan och det markintrång en ny luftledning orsakar och behöver är det många som förordar att ledningen blir nedgrävd. I det här fallet är de alternativa stråken utformade för att möjliggöra både luftledning och, om det är nödvändigt, markkabel. Markkabelutförande försvårar dock underhåll på ledningen, det tar också längre tid att felsöka och åtgärda problem när det blir störningar/elavbrott. Det är också ett ganska stort ingrepp att gräva ner en kabel och marken ovanför påverkas ändå, det går t ex inte att bygga på marken ovanför. Det är betydligt dyrare att gräva ned markkabel än att bygga luftledning. De ekonomiska aspekterna är avgörande då vi har krav på oss att investera långsiktigt och samhällsmässigt ansvarsfullt samt välja bästa tekniska lösning i förhållande till syftet, kostnaden och rådande geografiska förhållanden.

Vår uppgift i denna process är att beskriva hur detta kan utföras och utreda den mest lämpliga lokalisering av en ny kraftledning med hänsyn tagen till påverkan på natur-, kultur- och samhällsintressen, leveranssäkerhet, leverans kvalitet samt ekonomiska aspekter. I slutändan är det Energimarknadsinspektionen som tar beslut i ärendet.

Vattenfall bekräftar alltså ändå markägarnas och de boendes uppfattning om att det inte var en fullgod ansträngning att informera berörda parter på. Det bekräftar också att de synpunkter som kommer att redovisas av Rejlers inte kan anses specifika då underlaget var alltför otydligt för att se eventuella konsekvenser. De eventuella synpunkter som inkommer ska dock ändå tas med i det slutgiltiga underlaget. Berörda underkänner förfaringssättet.

Vattenfall ser inga större bekymmer med att gå vidare med ärendet. Den principskiss som redovisas av dem på sidan 14 i länken till projektet är *inte* en bild av hur det kommer att se ut, *det är endast en principskiss*. Varför man inte publicerar en rättvis bild känns oklart när de ändå nämner i sin text att det kommer att förändra intrycket av landskapet. För den som ska få en kraftgata utanför husknuten eller genom sina marker är detta en katastrofal händelse i flera bemärkelser.

SSAB

De flesta förstår SSAB:s behov av renare el. De miljöaspekter på energi som bidrar med mindre utsläpp känns självklara, men alla som bor på inom det utpekade området kan inte annat än motsätta sig detta ändå. Förslaget är alltför konventionellt och inte alls nytänkande i en tid när detta behövs.

SSAB tänker sig en minimering av utsläpp och måldatum för denna plan är 2045. Ledningarna avses att vara klara 2026, nästan 20 år innan man nått dit man vill avseende utsläppsmålen. Det tidsperspektivet känns svajigt med tanke på vad som kan hända under denna (nästan) 20 år långa period. Med alla de mål som sätts upp idag världen över, för en snabbare minimering av utsläpp, behöver SSAB arbeta mer innovativt med att lösa detta och visa vägen för helt andra och nya sätt att ta ansvar för sina behov av energi och därmed sin omvärld och sina utsläpp.

Förslag

- **SSAB** tar ansvar för sina behov och bygger en egen gasturbin och producerar egen el. Detta i o m att man nu ser ut att få tillstånd för en gasterminal.
- **Vattenfall** gräver ned ledningarna och tar tillfället i akt att tänka framtid, inte bara i ord utan i handling, och provar andra möjligheter avseende nedgrävningarna. Miljö är inget man kan tjäna pengar på utan man bör söka statligt stöd för att genomföra ett mer långsiktigt uppdrag som är hållbart i en mer medveten framtid.
- **Vattenfall** drar ledningarna samordnat via befintliga större kraftgator (**IA**) där natur- och kulturvärden, boende, bebyggelse mm redan är taget hänsyn till.

Flens kommun och Länsstyrelsen

Vidare är Flens kommunchef kontaktad som också svarar via ombud. Detta brev är mycket kort och hänvisar till en färsk utredning av ärendet som Länsstyrelsen har gjort, samt **Flens kommuns översiktsplan:**

<https://geoflen.maps.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html?appid=f2f2591f65974cb097660976846d9749>

Länsstyrelsens uttalande stödjer den uppfattning berörda invånare också upplever (läs mer i bifogad bilaga):

Förutsättningar för avgränsningssamråd

Av underlaget framgår att samrådet även ska avse avgränsning av kommande miljökonsekvensbeskrivning. Länsstyrelsen kan, med hänsyn till de brister avseende underlag för bedömning av projektets miljöpåverkan som vi redovisar, inte lämna en fullständig redogörelse för vår syn på hur konsekvensbeskrivningen bör avgränsas. Detta kan lämpligen åtgärdas om vi, i samband med begäran om vårt beslut om projektets miljöpåverkan, utifrån det då kompletterade underlaget, ges möjlighet att lämna ytterligare synpunkter på avgränsningen.

Flens kommuns översiktsplan

Planen är mycket detaljerad och tydlig avseende en mängd värden som ska främjas och bevaras. Dock säger man i planen att den är vägledande men inte innehåller rättigheter eller skyldigheter mot någon.

Planens inriktning att värdera naturmiljöer högt vid samhällsbyggande är positiv. Hur inriktningen sedan tillämpas vid exploatering och lovgivning avgör i vilken grad som viktiga värden för natur- och kulturmiljö kan bibehållas och utvecklas.

Planen är tydlig i att en förutsättning för att värna naturmiljöer är att det finns ett gott samarbete med kommunens markägare. Detta bedöms som positivt då det är betydande naturvärden som är direkt knutna till hur landskapet förvaltas. Planen uttrycker även betydelsen av landsbygdsutveckling just för möjligheten att både bibehålla värden och för möjligheten för människor att kunna leva i och tillgodogöra sig dessa värden.

I den jord- och skogsbygd som Flens kommun till stora delar befinner sig i är det mycket betydelsefullt att analysera förutsättningar för fortsatt livskraftiga landbruk som levererar tjänster för underhåll av natur- och landskapsvärden, såsom betande djur, slätter etc. Planen har genomgående ett tänk om livskraftig landsbygd, men det skulle kunna finnas en tydligare koppling mellan detta och bibehållna möjligheter för förvaltning av naturmiljöer. I en stor del av de skyddade områden som beskrivs i planen konstateras just upphört bete vara en central risk för negativ påverkan på de naturvärden som är syftet med områdena.

Översiktsplanen är ett bra forum för att synliggöra dessa kopplingar så att förutsättningarna för betydelsefulla naturmiljöer kan säkras för framtiden. En livskraftig landsbygd med aktiva jordbruksföretag ger möjligheter att bevara naturvärden både i skyddade områden och i vardagslandskapet. Det är dessa delar sammantaget som utgör den naturmiljö som är central i medborgardialogen. Att även fokusera på vardagslandskapet är av betydelse då värdena inom de skyddade områdena är beroende av kopplingar, grön infrastruktur och livskraftiga biotoper i landskapet i övrigt.

Planen är tydlig i att en förutsättning för att värna naturmiljöer är att det finns ett gott samarbete med kommunens markägare. Detta bedöms som positivt då det är betydande naturvärden som är direkt knutna till hur landskapet förvaltas. Planen uttrycker även betydelsen av landsbygdsutveckling just för möjligheten att både bibehålla värden och för möjligheten för människor att kunna leva i och tillgodogöra sig dessa värden.

Det finns idag ett preciserat uppdrag inom kommunen att en landsbygdsstrategi ska tas fram för Flens kommun.

Inriktningen innebär att de naturvärden som skattas högt av kommunens invånare värnas högt och ett säkerställande av att dess sociala funktioner med dess upplevelsevärden kan tryggas. Att planen utgår från invånarnas engagemang för kommunens naturvärden innebär att kommunen besvarar människors drivkrafter och möjligheter att påverka utvecklingen där man bor på ett positivt sätt. Det är socialt betydelsefullt om man kan vidmakthålla en samlad bild kring förvaltning av naturvärden i samverkan mellan stad och land där hållbar efterfrågan från staden i samverkan med hållbar produktion (markanvändning) på landsbygden går hand i hand.

- I Flens kommun finns många värdefulla kulturmiljöer. Gemensamt för dem är att de är en viktig resurs att ta tillvara i utvecklingen av Flens kommun. Socknar bildar alltjämt tydliga bygder med olika karaktär och många av dem är livaktiga landsorter med en stark gemenskap.
- Riksintressena ska inte påverkas eller förändras på ett sådant sätt att deras värden riskerar att gå förlorade.
- Vid förändringar i riksintresseområden och värdefulla kulturmiljöer är det viktigt att anpassa och utforma nya inslag, t.ex. ny bebyggelse på ett sådant sätt att kulturmiljöernas prägel och karaktär inte går förlorad eller förändras så att de blir svåra att uppleva. Målet är att såväl riksintresseområden som andra kulturmiljöer ska utvecklas och brukas
- Kulturmiljön har stor betydelse för de sociala sammanhangen, då historien och framväxten av de olika orterna speglar vår historia och vårt sammanhang där vi bor.

Enligt rapporten Millennium Ecosystem Assessment (MEA 2005) definieras ekosystemtjänster som de produkter och processer i naturen som människan direkt eller indirekt drar nytta av.

Ekosystemtjänster delas ofta in i fyra olika kategorier:

- Försörjande ekosystemtjänster: Mat, råmaterial, färskvatten etc.
- Reglerande ekosystemtjänster: Pollinering, vattenrening, luftrening, värmereglering etc.
- Kulturella ekosystemtjänster: Rekreation, estetisk uppskattning, turism etc.
- Stödjande ekosystemtjänster: Habitat för arter, biologisk mångfald etc.

Man ska alltså ta hänsyn till systemets förmåga att hantera och absorbera störningar utan att systemet förlorar dess grundläggande funktioner och processer.

Anläggningar som är del av ett större sammanhängande system för energidistribution av nationellt intresse ingår i riksintresse för energidistribution. Vissa ledningar och transformatorstationer i Södermanlands län är utpekade som riksintresse men det finns inga geografiska avgränsningar för dessa områden. I planen står det också att man inte känner till att några kraftgator ska byggas i kommunen. **Planen behöver alltså uppdateras.**

Synpunkter gällande pågående samråd avseende nya 130 kV-kraftledningar mellan Hedenlunda och Oxelösund, Södermanlands län.

Mottagare:

Rejlers, Flens kommun, Vattenfall, Vadsbro/Blacksta bygderåd, Vadsbro Blacksta Hembygdsförening

Ställningstaganden och yrkanden för förslag 1C och berörd tingsplats/runsten vid Blackstakorset

En av de platser som riskerar att byggas över är den urgamla tingsplatsen vid trevägskorsningen vid **Blackstakorset**. Sedermera kom tingsplatsen att flytta till Vadsbro kyrka. Idag står en runsten där, men årligen plöjs det upp rester av eventuella gravar. Platsen vittnar om en betydande centralplats i bygden. Platsen manifesterar sig i landskapet och är välbesökt. På 1700-talet vittnar man om att man tagit sand från storhögar som legat där och att man grävt fram människoben. Platsen behöver skyddas och inte raderas.

På runstenen är det en Torsten som nämns, hans namn nämns på totalt tre runristningar i bygden. Han har troligen varit en storman och platsen ligger strategiskt placerad i samklang med hela Vadsbro-Blackstaområdet och var näbart med förbindelseänkar upp i Mälaren eller ut i Östersjön. Ett strategiskt läge för ledungen. Ledungen innebar att en folklig krigsstyrka (krigsledning) eller sk utrodd kunde ställas till förfogande. De stormän som förmådde hålla med ledungsskepp erhöll särskilda förmåner. Torstens son dog i England och tyder på flitig sjöfart.

Vid en eventuell överbyggnad av elledningar kommer stor försiktighet att krävas. Vattenfall själva skriver på sin hemsida om en mängd säkerhetsföreskrifter pga de risker det medför att vistas under kraftgatorna. Otillgänglighet och risker är ett faktum. Längs förslag 1C ligger fler fornlämningar, och på berget mellan Blackstakorset och Prästkällan finns lämningar som påminner om kustnära stenålderslämningar. Inte heller är de inventerade och inrapporterade.

*Torsten och Östen och Nattfare reste stenen efter Finnvid, Olev och Torkel, sina bröder.
De voro alla vikings söner av länsadelsbörd. Stenkil ristade runorna.*

Förslag för Vattenfall och SSAB:

- **SSAB** tar ansvar för sina behov och bygger en egen gasturbin och producerar egen el. Detta i o m att man nu ser ut att få tillstånd för en gasterminal.
- **Vattenfall** gräver ned ledningarna och tar tillfället i akt att tänka framtid, inte bara i ord utan i handling, och provar andra möjligheter avseende nedgrävningarna. Miljö är inget man kan tjäna pengar på utan man bör söka statligt stöd för att genomföra ett mer långsiktigt uppdrag som är hållbart i en mer medveten framtid.
- **Vattenfall** drar ledningarna samordnat via befintliga större kraftgator (IA) där natur- och kulturvården, boende, bebyggelse mm redan är taget hänsyn till.

Datum 2019-06-26

Rejlers Sverige AB

Att. Fredrik Nystrand
Fålhagsleden 61
753 23 Uppsala

samrad@rejlers.se

Synpunkter gällande 130 kV-ledningar mellan Hedenfunda och Oxelösund

Som berörd fastighetsägare har vi tagit del av samrådsunderlag från Vattenfall Eldistribution AB (nedan Vattenfall) och vill härmed framföra våra synpunkter.

Bakgrund

Vattenfall Eldistribution har för avsikt att bygga två nya 130 kV-luftledningar med anledning av att SSAB Oxelösund (SSAB) planerar att bygga en ny ljusbåge vid stålverket i Oxelösund varför en utökad elanslutning krävs. Således är behovet av de nya ledningarna sprungna ur ett enskilt bolags behov och därmed inte utifrån allmänhetens behov av en förstärkt elförsörjning.

Minsta möjliga påverkan

När en kraftledning ska byggas gäller särskilda krav enligt miljöbalken om att bästa möjliga teknik ska väljas med hänsyn till bland annat produktionsmark, naturmiljö, hälsa och byggnation enligt 2 kap. 3 § miljöbalken. Vattenfalls samrådsunderlag tar förvisso upp frågan om kabel men förefaller ändå att utesluta alternativet med kabel. *Se under 3.4 Studerande och bortvalda alternativ. "Även alternativ med kabel har studerats, detta bedömdes dock vara komplicerat då ett stort markintrång krävs för anläggande av kabelförbanden."*

Vattenfall följer inte miljöbalken gällande att välja bästa möjliga teknik. Vattenfall visar inte att det är tekniskt omöjligt att använda sig av markförlagd ledning eller redovisar att det är tekniskt nödvändigt med luftburen ledning. Vattenfall redovisar enbart att det är "komplicerat" med kabel.

Det är anmärkningsvärt och orimligt att Vattenfall enbart beaktar etableringen och förläggningen av ledningarna vilket är en övergående fas. Etableringen med markkabel må vara "komplicerad" och det må innebära ett stort markintrång men detta skall sättas i relation till det intrång som markägaren med en luftburen ledning kommer erfar varje år, vid var tids brukande av jord- och skogsbruket.

Vattenfall skall utreda närmre, i enlighet med gällande rätt, alternativet med markförlagd kabel. Att enbart avvisa det markförlagda alternativet med att det är "komplicerat" överensstämmer inte med miljöbalkens skyddsregler. Dessutom skall valet av luftburen kraftledning motiveras och tydliggöras med ett underlag som belyser varför ett luftburet teknikval görs med hänsyn

till vad som skrivs i 2 kap. 3 § miljöbalken.

Pågående markanvändning

Enligt 3 kap 4 § miljöbalken är jord- och skogsbruket av nationell betydelse. Vattenfall saknar underlag för bedömningar hur möjligheten att bedriva rationellt jord- och skogsbruk påverkas av luftburna ledningar i jämförelse med markkabel. Vidare saknas underlag hur hushållning med brukningsvärd jordbruksmark påverkas av såväl val av teknik som planerade ledningsstråk.

Jordbruk och djurhållning - brukningshinder

Luftledningarnas stolpfundament orsakar direkta odlingshinder på den åkermark som passerar av luftledningar, vilket i regel innebär produktionsförluster. Detta markintrång består inte enbart av den yta som upptas av en ledningsstolpe, dess fundament och eventuella stolpstag utan också de merkostnader och den nedsatta växtproduktion som uppstår till följd av skyddsområdet intill ledningsfundament stag och den markpackning som uppstår när lantbruksmaskiner behöver vända intill ledningsfundamenten. Sammantaget ger dessa hinder en ökad miljöpåverkan i form av högre koldioxidutsläpp samt ökad risk för utlakning av växtnäringsämnen. Restriktioner för markanvändning under en luftledning försvårar och förhindrar likväl utförandet av åtgärder såsom konstbevattning mm.

Livsmedelsstrategin

Den nationella livsmedelsstrategin har målet att öka Sveriges produktion av livsmedel. Jordbrukets möjligheter till en ökad livsmedelsproduktion påverkas negativt av luftledningar vilket även fastslagits av mark- och miljödomstolen som fastställde Energimarknadsinspektionens beslut att förbjuda E.ON att bygga 130 kV luftledning över högproduktiv jordbruksmark i Skåne. Rättsfallet belyser att inte enbart investeringskostnader ska beaktas i kalkylen. Domstolen bedömde att de hinder som luftledningen innebär för brukandet av åkrarna är för stora sett över ledningens livslängd, som i detta fall beräknades till 100 år. Vidare ansågs det rimligt att välja markkabel eftersom merkostnaden för markkabel uppvägs av nyttan för lantbruket. Markförlagda ledningar utgör ett mer marksnålt alternativ vilket därmed bidrar till att nå målen i livsmedelsstrategin.

Landskapsbild

De nu planerade ledningsstråken går genom såväl skogsmark som öppen mark i form av odlings- och hagmark. Under lång tid har marken brukats och levererat mat och foder. Det öppna landskapet är signifikant för Sverige och tillför höga biologiska värden. Stråken som planeras gå genom skog är värd att bevara för den klimatriktiga virkesproduktionen och bevarande av naturvärden. Luftburna ledningar inom området kommer att förädla brukandet, öka miljöbelastningen samt försämra skördarna.

Vattenfall uppger i samrådsunderlaget (sid. 33) att luftledningarna blir ett synligt inslag i landskapet, att stolparna är "relativt stora konstruktioner" och sträcker sig över en längre sträcka. Trots detta gör Vattenfall bedömningen att de planerade ledningarna kommer att medföra "måttliga konsekvenser" för landskapsbildningen. Låt oss påminna Vattenfall att de aktuella ledningarna, för det fall att de blir luftburna och på det sätt de presenteras i underlaget, inte kan anses medföra "måttliga konsekvenser" utan blir ett drastiskt inslag i

landskapsbilden med flertalet negativa konsekvenser.

En kraftledning i ett öppet landskap innebär både ett visuellt och ett elektromagnetiskt intrång på fastigheter som ligger i närheten av kraftledningen. Vidare orsakar störningarna en betydande nedsättning av marknadsvärdet på berörda fastigheter.

Fördelar markkabel

- Påverkar inte framtida utveckling av fastighet och bygd.
- Bättre produktionsförutsättningar. Jordbruk kan bedrivas i stort sett utan påverkan med markkabel förutom i etableringsfasen.
- Minskat markintrång.
- Mindre klimatpåverkan.
- Mindre påverkan elektromagnetiska fält.
- Påverkar inte kulturmiljön eller friluftsliv.
- Påverkar inte landskapsbilden eller sänker fastighetens värde.
- Utebliven trädsäkring samt underhåll av skogsgator uteblir vilket är en kostnad som Vattenfall bör beakta i sin kalkyl.

Sammanfattningsvis

Merkostnaden och komplexiteten med markförlagd kabel vägs mer än väl upp av den fördyrade brukningen av åkermarken, den minskade produktionen i skog och åkermark, förstörande av landskapsbilden och mer omfattande magnetfält som en luftledning skulle orsaka. Vattenfall ska inte enbart beakta investeringskostnaden i sin kalkyl vid val av bästa möjliga teknik utan en samhällsekonomisk beräkning ska ligga till grund för beslut om kabel eller luftledning. Beräkningen ska bygga på samhällsvärdet av:

- Skog ur produktion, (förädlingsvärde, betydelse för sysselsättning samt koldioxidupptag).
- Ledningens påverkan på landskapet/ brukningshinder/byggnationshinder.
- Ökad elektromagnetisk strålning vilket försvårar bostadsbyggande och företagande.

De föreslagna ledningsdragningarna drivs i första hand utifrån ett kommersiellt bolags vinstintressen och är således inte ett allmännyttigt projekt av intresse för staten. Denna omständighet bör avspeglas i såväl val av teknik som i ersättning till berörda fastighetsägarna för det fall att ledningarna kommer till stånd. De negativa konsekvenserna för de enskilda markägarna skall till det yttersta minimeras.

Bästa möjliga teknik ska enligt miljöbalken väljas som orsakar minsta möjliga skada och påverkan på produktion, landskap, människors hälsa och miljö. Den lösning som ger minst påverkan på omgivningen och lägst total samhällskostnad bör väljas. Vattenfall har i ett alltför tidigt skede avskrivit möjligheten till markförlagd kabel och bör inhämta ytterligare kunskap för sitt fortsatta arbete.

Fastighetsspecifika synpunkter

- Markkabel skall användas

- Förläggning skall ske utmed befintlig infrastruktur.
- Turistnäringen på Landsbygden är den nya näringen i Sörmland och måste bevaras
- Ledningen får en stor miljöpåverkan, därför skall en stor Miljökonsekvensbeskrivning (MKB) göras.
- Jag instämmer till fullo med Länsstyrelsens yttrande Dnr:407-4506-2019
- Mina synpunkter skall bifogas som bilaga i sin helhet till Vattenfalls ansökan.
- P.g.a. Bristande information och frånvaro av svar från Rejlers AB yrkar jag på uppskov med mina synpunkter till slutet av september.

Med vänlig hälsning

Fastighet Noppkärr 1:5

Synpunkter ang. Vattenfalls planerade luftledning.

Jag har funktionshindret Elöverkänslighet och har flyttat till detta område pga. att det är ett relativt lågpåverkat område samt att det just här, fanns ett hus som fungerar att bo i, för mej.

Jag både bor och arbetar på platsen och hade tänkt stanna här resten av livet då det för mej är mycket, mycket svårt att hitta likvärdig bostad och område.någon annanstans.

Blir luftledningen byggd enl. sträckning 1E så kommer jag inte att kunna bo kvar pga min stora känslighet för EMF. Jordledning är isåfall det enda alternativet för mej.

Dessutom förstörs fina relativt orörda marker och strövområden som finns här.

Från:
Skickat: den 25 juni 2019 14:16
Till: Samråd
Ämne: Synpunkter Kraftledningsbygge

2019-06-25

Rejlers Sverige AB
Att. Fredrik Nystrand

Synpunkter gällande 130 kV-ledningarmellan Hedenlunda och Oxelösund

Som berörd fastighetsägare har vi tagit del av samrådsunderlag från Vattenfall Eldistribution AB (nedan Vattenfall) och vill härmed framföra våra synpunkter.

Bakgrund

Vattenfall Eldistribution har för avsikt att bygga två nya 130 kV-luftledningar med anledning av att SSAB Oxelösund (SSAB) planerar att bygga en ny ljusbåge vid stålverket i Oxelösund varför en utökad clanslutning krävs. Således är behovet av de nya ledningarna sprungna ur ett enskilt bolags behov och därmed inte utifrån allmänhetens behov av en förstärkt elförsörjning.

Minsta möjliga påverkan

När en kraftledning ska byggas gäller särskilda krav enligt miljöbalken om att bästa möjliga teknik ska väljas med hänsyn till bland annat produktionsmark, naturmiljö, hälsa och byggnation enligt 2 kap. 3 § miljöbalken. Vattenfalls samrådsunderlag tar förvisso upp frågan om kabel men förefaller ändå att utesluta alternativet med kabel. *Se under 3.4 Studerande och bortvalda alternativ. "Även alternativ med kabel har studerats, detta bedömdes dock vara komplicerat då ett stort markintrång krävs för anläggande av kabelförbanden."*

Vattenfall följer inte miljöbalken gällande att välja bästa möjliga teknik. Vattenfall visar inte att det är tekniskt omöjligt att använda sig av markförlagd ledning eller redovisar att det är tekniskt nödvändigt med luftburen ledning. Vattenfall redovisar enbart att det är "komplicerat" med kabel.

Det är anmärkningsvärt och orimligt att Vattenfall enbart beaktar etableringen och förläggningen av ledningarna vilket är en övergående fas. Etableringen med markkabel må vara "komplicerad" och det må innebära ett stort markintrång men detta skall sättas i relation till det intrång som markägaren med en luftburen ledning kommer erfaras varje år, vid var tids brukande av jord- och skogsbruket.

Vattenfall skall utreda närmre, i enlighet med gällande rätt, alternativet med markförlagd kabel. Att enbart avvisa det markförlagda alternativet med att det är "komplicerat" överensstämmer inte med miljöbalkens skyddsregler. Dessutom skall valet av luftburen kraftledning motiveras och tydliggöras med ett underlag som belyser varför ett luftburet teknikval görs med hänsyn till vad som skrivs i 2 kap. 3 § miljöbalken.

Pågående markanvändning

Enligt 3 kap 4 § miljöbalken är jord- och skogsbruket av nationell betydelse. Vattenfall saknar underlag för bedömningar hur möjligheten att bedriva rationellt jord- och skogsbruk påverkas av luftburen ledning i jämförelse med markkabel. Vidare saknas underlag hur hushållning med brukningsvärd jordbruksmark påverkas av såväl val av teknik som planerade ledningsstråk.

Jordbruk och djurhållning - brukningshinder

Luftledningarnas stolpfundament orsakar direkta odlingshinder på den åkermark som passeras av luftledningar, vilket i regel innebär produktionsförluster. Detta markintrång består inte enbart av den yta som upptas av en ledningsstolpe, dess fundament och eventuella stolpstag utan också de merkostnader och den nedsatta växtproduktion som uppstår till följd av skyddsområdet intill ledningsfundament/stag och den markpackning som uppstår när lantbruksmaskiner behöver vända intill ledningsfundamenten. Sammantaget ger dessa hinder en ökad miljöpåverkan i form av högre koldioxidutsläpp samt ökad risk för utlakning av växtnäringsämnen. Restriktioner för markanvändning under en luftledning försvårar och förhindrar likväl utförandet av åtgärder såsom konstbevattning mm.

Livsmedelsstrategin

Den nationella livsmedelsstrategin har målet att öka Sveriges produktion av livsmedel. Jordbrukets möjligheter till en ökad livsmedelsproduktion påverkas negativt av luftledningar vilket även fastslagits av mark- och miljödomstolen som fastställde Energimarknadsinspektionens beslut att förbjuda E.ON att bygga 130 kV luftledning över högproduktiv jordbruksmark i Skåne. Rättsfallet belyser att inte enbart investeringskostnader ska beaktas i kalkylen. Domstolen bedömde att de hinder som luftledningen innebär för brukandet av åkrarna är för stora sett över ledningens livslängd, som i detta fall beräknades till 100 år. Vidare ansågs det rimligt att välja markkabel eftersom merkostnaden för markkabel uppvägs av nyttan för lantbruket. Markförlagda ledningar utgör ett mer marksnålt alternativ vilket därmed bidrar till att nå målen i livsmedelsstrategin.

Landskapsbild

De nu planerade ledningsstråken går genom såväl skogsmark som öppen mark i form av odlings- och hagmark. Under lång tid har marken brukats och levererat mat och foder. Det öppna landskapet är signifikant för Sverige och tillför höga biologiska värden. Stråken som planeras gå genom skog är värd att bevara för den klimatriktiga virkesproduktionen och bevarande av naturvärden. Luftburna ledningar inom området kommer att fördyra brukandet, öka miljöbelastningen samt försämra skördarna.

Vattenfall uppger i samrådsunderlaget (sid. 33) att luftledningarna blir ett synligt inslag i landskapet, att stolparna är "relativt stora konstruktioner" och sträcker sig över en längre sträcka. Trots detta gör Vattenfall bedömningen att de planerade ledningarna kommer att medföra "måttliga konsekvenser" för landskapsbildningen. Låt oss påminna Vattenfall att de aktuella ledningarna, för det fall att de blir luftburna och på det sätt de presenteras i underlaget, inte kan anses medföra "måttliga konsekvenser" utan blir ett drastiskt inslag i landskapsbildningen med flertalet negativa konsekvenser.

En kraftledning i ett öppet landskap innebär både ett visuellt och ett elektromagnetiskt intrång på fastigheter som ligger i närheten av kraftledningen. Vidare orsakar störningarna en betydande nedsättning av marknadsvärdet på berörda fastigheter.

Fördelar markkabel

- Påverkar inte framtida utveckling av fastighet och bygd.
- Bättre produktionsförutsättningar. Jordbruk kan bedrivas i stort sett utan påverkan med markkabel förutom i etableringsfasen.
- Minskat markintrång.
- Mindre klimatpåverkan.
- Mindre påverkan elektromagnetiska fält.
- Påverkar inte kulturmiljön eller friluftsliv.
- Påverkar inte landskapsbildningen eller sänker fastighetens värde.
- Utebliven trädsäkring samt underhåll av skogsgator uteblir vilket är en kostnad som Vattenfall bör beakta i sin kalkyl.

Sammanfattningsvis

Merkostnaden och komplexiteten med markförlagd kabel vägs mer än väl upp av den fördyrade brukningen av åkermarken, den minskade produktionen i skog och åkermark, förstörande av landskapsbildningen och mer omfattande magnetfält som en luftledning skulle orsaka. Vattenfall ska inte enbart beakta

investeringskostnaden i sin kalkyl vid val av bästa möjliga teknik utan en samhällsekonomisk beräkning ska ligga till grund för beslut om kabel eller luftledning. Beräkningen ska bygga på samhällsvärdet av:

- Skog ur produktion, (förädlingsvärde, betydelse för sysselsättning samt koldioxidupptag).
- Ledningens påverkan på landskapet/ brukningshinder/byggnationshinder.
- Ökad elektromagnetisk strålning vilket försvårar bostadsbyggande och företagande.

De föreslagna ledningsdragningarna drivs i första hand utifrån ett kommersiellt bolags vinstintressen och är således inte ett allmännyttigt projekt av intresse för staten. Denna omständighet bör avspeglas i såväl val av teknik som i ersättning till berörda fastighetsägarna för det fall att ledningarna kommer till stånd. De negativa konsekvenserna för de enskilda markägarna skall till det yttersta minimeras.

Bästa möjliga teknik ska enligt miljöbalken väljas som orsakar minsta möjliga skada och påverkan på produktion, landskap, människors hälsa och miljö. Den lösning som ger minst påverkan på omgivningen och lägst total samhällskostnad bör väljas. Vattenfall har i ett alltför tidigt skede avskrivit möjligheten till markförlagd kabel och bör inhämta ytterligare kunskap för sitt fortsatta arbete.

Fastighetsspecifika synpunkter

I var fastighet A2:1 i Björkvik planerar vi bedriva vi bedriva verksamhet som utgar ifran miljön och landskapet runtomkring- vi arbetar med turism och ekologisk odling. Vi bedriver också permakultur och jobbar för att öka den biologiska mangfalden pa var mark. Vi planerar utöka biodling framöver. Jag oroar mig för hur en lyftkranen paverkar landskapet estetisk och ur djur- och natursympunkt samt hur stralning paverkar den biologiska mangfalden.

Med vänlig hälsning

Skickat från min iPhone

2019-06-25

Till samrad@rejlers.se

Angående

130 kV-kraftledningar mellan Hedenlunda och Oxelösund, Södermanlands län

Vi boende i Vadsbro och Blacksta känner oss överkörda, ej tagna på allvar och upprörda över ärendets hantering. Konsekvensanalysen av kraftledningen är bristfällig ur alla hänseenden. Informationen kring projektet är närmast ett hå. Underlagen som vi fått är fria från detaljer och svåra att ha synpunkter på.

Vi ifrågasätter starkt Vattenfall och Rejlers agerande när det gäller strävan att utforma eller placera nya kraftledningar och andra elektriska anläggningar så att exponering för magnetfält begränsas.

Nu riskerar projektet att avfolka en glesbygd som hittills varit den levande landsbygden.

- Vi har inte fått någon dragning av ärendet
- Tid att sätta sig in i ärendet är håfullt kort
- Bara ett fåtal – inte hela bygden har fått inbjudan till "informationsmöte"
- Inga frågor blev besvarade på informationsmötet.

Vi menar att nytänkande och tekniska landvinningar inte finns i och med det förslag som ligger. Det kan t.ex. handla om att:

- SSAB tar ansvar för sina behov och bygger en egen gasturbin och producerar egen el
- Gräva gräver ned markförlagda ledningarna eller ta tillfället i akt att tänka framtid och prova andra möjligheter att modernisera klimattänket
- SSAB tänker nytt/modernt och donerar pengar till forskning för att lösa problem med utsläpp.

Vi godtar inte en utbyggnad av ytterligare en kraftledning bredvid befintlig kraftgata då undertecknade bor utmed sträcka 2 i framtaget förslag.

Namn

Fastighetsbeteckning

Hedenlunda 1:32

Hedenlunda 1:32

Rejlers Sverige AB
Att: Fredrik Nystrand

Filen 2019-06-26

Synpunkter på nya 2x130 kv-ledningar mellan Hedenlunda och Oxelösund

Vi som deltog på samrådsmötet i Vadsbro den 10 juni är generellt kritiska till genomförandet av mötet. Syftet är att samråda, dvs ge information och inhämta synpunkter. Inget material fanns att tillgå inför mötet, ingen presentation hölls och det fanns egentligen ingen verksamhetsansvarig att diskutera och lämna synpunkter till på plats. Det fanns kartor utlagda, det var allt. Att dessutom ge en svarstid på två veckor (mötet genomfördes den 11 juni, synpunkter ska vara Vattenfall tillhanda senast den 26 juni) och detta under midsommarhelg och semestertider måste anses anmärkningsvärt. Frågan måste ställas om Vattenfall verkligen är angelägen att hämta in synpunkter från oss markägare eller om de bara vill klicka av att "samråd enligt MB 6:4" är genomfört i sin process inför inlämnandet av sin koncessionsansökan.

6 kap. 4 § tredje stycket miljöbalken

Före samrådet ska den som avser att bedriva verksamheten eller vidta åtgärden lämna uppgifter om den planerade verksamhetens eller åtgärdens lokalisering, omfattning och utformning samt dess förutsedda miljöpåverkan. Uppgifterna ska lämnas till länsstyrelsen, tillsynsmyndigheten och de enskilda som särskilt berörs.

Ett av förslagen innebär att man breddar befintlig ledningsgata där en av SvK:s stamnätsledningar går idag. Ledningsgatan innebär redan idag ett omfattande ärr i landskapet, ett landskap med mycket höga naturvärden och kulturhistoriska värden. Marken består till stor del av odlingsmark och skogsmark, är mycket välskött och har även ett högt ekonomiskt värde.

Driftsäkerhet vid luftburna ledningar är tveksam, det har inte minst stormar som Gudrun visat. Trädsäkra gator visar sig vid sådana situationer inte alls vara trädsäkra med omfattande driftavbrott som följd. Att markförlägga ledningen i redan befintliga ledningsreservat torde för alla vara ett mindre omfattande projekt som dessutom från ett ingrepps- och markåtkomstperspektiv borde vara mer lättframkomligt. Det är också ett avsevärt mindre ingrepp då orörda intressen förblir orörda och markägare inte utsetts för ytterligare inskränkningar och begränsningar i och av värdefull mark. Inte minst minskas påverkan på landskapsbilden. Argument som fördyrande vid markförläggning bör med kabelteknikutveckling och mycket segdragna processer för luftburna ledningar vara tveksamma.

Även alternativt att hänga ledningar i samma stolpar måste utredas vidare. Detta tror jag av någon märklig anledning fortfarande inte görs i Sverige. Samägande av stolpar fungerar väl avseende ex

radiomaster så varför kan inte våra nätägare samverka bättre? För 20 år sedan argumenterade även ägare av radiomaster att det inte var möjligt men lyckligtvis har de blivit överbevisade, vi ser fram emot samma utveckling när det gäller nätägare. Att det i detta fall dessutom är Vattenfall och SvK, dvs staten, som äger borde onekligen underlätta samägandet av stolpar. Detta skulle dessutom (rätt konfigurerat) kunna leda till lägre elektromagnetiska fält. Att kostnaden för det skogliga underhållet av ledningsgatorna och det tekniska underhållet av stolparna dessutom skulle halveras måste ses som en samhällsekonomisk mycket stor fördel och besparingen av skattemedel avsevärd.

Jag vill slutligen informera om att jag samrått med expert på detta område som bl.a. yrkesmässigt arbetat med frågor rörande miljöpåverkan av större kraftledningar.

Med vänlig hälsning

 AB Sofielunds Gård

Datum 2019-06-28

Rejlers Sverige AB
Att. Fredrik Nystrand
Fålhagsleden 61
753 23 Uppsala

samrad@rejlers.se

Synpunkter gällande 130 kV-ledningar mellan Hedenlunda och Oxelösund

Som angränsande fastighetsägare har vi delgivits samrådsunderlag från Vattenfall Eldistribution AB (nedan Vattenfall) och vill härmed framföra ett antal väsentliga synpunkter.

Bakgrund

Vattenfall Eldistribution planerar och avser byggnation av två nya 130 kV-luftledningar till SSAB Oxelösund (SSAB) eftersom utökad elkraftskapacitet vid stålverket i Oxelösund krävs. Behovet av de nya ledningarna avser ett enskilt bolags behov och inte utifrån allmänhetens behov av extra elförsörjning.

Miljö och verksamhets påverkan

Särskilda krav gäller enligt miljöbalken om att ta hänsyn till miljö, befintliga verksamheter och landsbygdens tillvaratagande på bästa möjliga sätt, och att teknik ska väljas med hänsyn till bland annat produktionsmark, naturmiljö, hälsa och byggnation enligt 2 kap. 3 § miljöbalken.

Vattenfalls samrådsunderlag behandlar förvisso frågan om kabel, som alternativ, men förefaller ändå dock att utesluta alternativet med kabel. *Se under 3.4 Studerande och bortvalda alternativ.*

"Även alternativ med kabel har studerats, detta bedömdes dock vara komplicerat då ett stort markintrång krävs för anläggande av kabelförbanden."

Vattenfall följer således ej miljöbalken gällande valet av bästa möjliga teknik, utan tar endast hänsyn till en ekonomisk aspekt. Vattenfall visar inte heller att det är tekniskt omöjligt att använda sig av markförlagd ledning eller redovisar att det är tekniskt nödvändigt med luftburen ledning. Vattenfall redovisar enbart att det är "komplicerat" med kabel utan att ange anledning.

Det är således högst anmärkningsvärt och orimligt att Vattenfall enbart beaktar etableringen och förläggningen av ledningarna vilket är i övergående fas. Markkabel anges "komplicerad" och det må innebära ett markintrång, men detta skall ställas i relation till det intrång som markägaren med en luftburen ledning kommer erfara varje år, vid var tids brukande av jord- och skogsbruket.

Vattenfall skall utreda närmre, i enligt med gällande rätt, alternativet med markförlagd kabel. Att enbart avvisa det markförlagda alternativet med att det är "komplicerat" är en synnerligen felaktig

tolkning och överensstämmer inte med miljöbalkens skyddsregler. Dessutom krävs att valet av luftburen kraftledning motiveras och tydliggörs med ett underlag som belyser varför ett luftburet teknikval utförs med hänsyn till vad som skrivs i 2 kap. 3 § miljöbalken.

Pågående markanvändning

Enligt 3 kap 4 § miljöbalken är jord- och skogsbruket av nationell betydelse. Vattenfall saknar totalt underlag för bedömningar hur möjligheten att bedriva rationellt jord- och skogsbruk påverkas av luftburen ledning i jämförelse med markkabel. Vidare saknas underlag hur hushållning med brukningsvärd jordbruksmark påverkas av såväl val av teknik som planerade ledningsstråk.

Jordbruk och djurhållning - brukningshinder

Luftledningarnas stolpfundament orsakar direkta odlingshinder på den åkermark som passerar av luftledningarna, vilket innebär betydande produktionsförluster. Detta markintrång består inte enbart av den yta som upptas av en ledningsstolpe, dess fundament och eventuella stolpstag utan också de merkostnader och den nedsatta växtproduktion som uppstår till följd av skyddsområdet intill ledningsfundament/stag och den markpackning som uppstår när lantbruksmaskiner behöver vända intill ledningsfundamenten. Sammantaget ger dessa hinder ökad miljöpåverkan i form av högre koldioxidutsläpp samt ökad risk för utlakning av växtnäringssämnen, fågelliv, spridning av ogräs från fågelspilling etc. Restriktioner för markanvändning under en luftledning försvårar och förhindrar dessutom utförandet av åtgärder såsom konstbevattning mm.

Livsmedelsstrategin

Den nationella livsmedelsstrategin har målet att öka Sveriges produktion av livsmedel. Jordbrukets möjligheter till en ökad livsmedelsproduktion påverkas negativt av luftledningar vilket fastslagits av mark- och miljödomstolen som fastställde Energimarknadsinspektionens beslut att förbjuda E.ON att bygga 130 kV luftledning över högproduktiv jordbruksmark i Skåne. Rättsfallet belyser att INTE enbart investeringskostnader ska beaktas i kalkylen. Domstolen bedömde att de hinder som luftledningen innebär för brukandet av åkrarna är för stora sett över ledningens livslängd, som i detta fall beräknades till 100 år. Vidare ansågs det rimligt att välja markkabel eftersom merkostnaden för markkabel uppvägs av nyttan för lantbruket. Markförlagda ledningar utgör ett mer marksnålt alternativ vilket därmed bidrar till att nå målen i livsmedelsstrategin.

Landskapsbild

De nu planerade ledningsstråken går genom såväl skogsmark som öppen mark i form av odlings- och hagmark. Under lång tid har marken brukats och levererat mat och foder. Det öppna landskapet är signifikant för Sverige och tillför höga biologiska värden. Stråken som planeras gå genom skog är värd att bevara för den klimatriktiga virkesproduktionen och bevarande av naturvärden. Luftburna ledningar inom området kommer att fördyra brukandet, öka miljöbelastningen, försvåra markanvändningen samt markant försämra skördarna.

Vattenfall uppger i samrådsunderlaget (sid. 33) att luftledningarna blir ett synligt inslag i landskapet, att stolparna är "relativt stora konstruktioner" och sträcker sig över en längre sträcka. Trots detta gör Vattenfall bedömningen att de planerade ledningarna kommer att

medföra "måttliga konsekvenser" för landskapsbilden. Låt oss påminna Vattenfall att de aktuella ledningarna, för det fall att de blir luftburna och på det sätt de presenteras i underlaget, inte kan anses medföra "måttliga konsekvenser" utan blir ett drastiskt inslag i landskapsbilden med flertalet negativa konsekvenser och då i synnerhet ekoturism och besöksnäringen.

En kraftledning i ett öppet landskap innebär både ett visuellt och ett elektromagnetiskt intrång på fastigheter som ligger i närheten av kraftledningen. Vidare orsakar störningarna en betydande nedsättning av marknadsvärdet på berörda fastigheter.

Fördelar markkabel

- Påverkar inte framtida utveckling av fastighet och bygd.
- Bättre produktionsförutsättningar. Jordbruk kan bedrivas i stort sett utan påverkan med markkabel förutom i etableringsfasen.
- Minskat markintrång.
- Mindre klimatpåverkan.
- Mindre påverkan elektromagnetiska fält.
- Påverkar inte kulturmiljön eller friluftsliv.
- Påverkar inte landskapsbilden eller sänker fastighetens värde.
- Utebliven trädsäkring samt underhåll av skogsgator uteblir vilket är en kostnad som Vattenfall bör beakta i sin kalkyl.

Sammanfattningsvis

Merkostnaden och komplexiteten med markförlagd kabel vägs mer än väl upp av den fördrjade brukningen av åkermarken, den minskade produktionen i skog och åkermark, förstörande av landskapsbilden och mer omfattande magnetfält som en luftledning skulle orsaka. Vattenfall ska inte enbart beakta investeringskostnaden i sin kalkyl vid val av bästa möjliga teknik utan en samhällsekonomisk beräkning ska ligga till grund för beslut om kabel eller luftledning. Beräkningen ska bygga på samhällsvärdet av:

- Skog ur produktion, (förädlingsvärde, betydelse för sysselsättning samt koldioxidupptag).
- Ledningens påverkan på landskapet/ brukningshinder/byggnationshinder.
- Ökad elektromagnetisk strålning vilket försvårar bostadsbyggande och företagande.

De föreslagna ledningsdragningarna drivs i första hand utifrån ett kommersiellt bolags vinstintressen och är således inte ett allmännyttigt projekt av intresse för staten. Denna omständighet bör avspeglas i såväl val av teknik som i ersättning till berörda fastighetsägarna för det fall att ledningarna kommer till stånd. De negativa konsekvenserna för de enskilda markägarna skall till det yttersta minimeras.

Bästa möjliga teknik ska enligt miljöbalken väljas som orsakar minsta möjliga skada och påverkan på produktion, landskap, människors hälsa och miljö. Den lösning som ger minst påverkan på omgivningen och lägst total samhällskostnad SKALL väljas. Vattenfall har i ett

alltför tidigt skede avskrivit möjligheten till markförlagd kabel och bör inhämta ytterligare kunskap för sitt fortsatta arbete.

Fastighetsspecifika synpunkter

Som ägare av fastigheten Blackstaby är vi helt beroende av besöksnäringen till vingården, hotellet och restaurangen. Restaurang och hotell gästerna är till stor del Internationella besökare som kommer till Sörmland för den rena, vackra och naturliga landskapshilden. En luftburen kraftledning av denna storlek skulle därmed vara förödande för verksamheten.

Med vänlig hälsning

Namn

Fastighet Blackstaby 5:1

Kopia till:

Kommun@nykoping.se

sodermanland@lanstyrelsen.se

registrator@el.se

registrator@energimyndigheten.se

Rejlers Sverige AB
att: Fredrik Nystrand
Fållhagsleden 61
753 23 Uppsala
samrad@rejlers.se

CC
sodermanland@lansstyrelsen.se
flenskommun@flen.se
registrator@ei.se
registrator@energimyndigheten.se

Synpunkter kring samråd avseende nybyggnation av två sambyggda 130 kV-ledningar mellan Hedenlunda och Oxelösund.

Som angränsande fastighetsägare har vi tagit del av samrådsunderlaget från Vattenfall Eldistribution AB och vill härmed framföra våra synpunkter på projektet.

Vattenfall Eldistribution har för avsikt att bygga två nya 130 kV-luftledningar med anledning av att SSAB Oxelösund (SSAB) planerar att bygga en ny ljusbåge vid stålverket i Oxelösund varför en utökad elanslutning krävs. Således är behovet av de nya ledningarna sprungna ur ett enskilt bolags behov och därmed inte utifrån allmänhetens behov av en förstärkt elförsörjning.

Vattenfall har med mycket kort varsel skickat ut ett "underlag för samråd" till bland annat berörda markägare. Underlaget är bristfälligt och saknar en mängd relevant information, upplysningar och genomgripande konsekvensanalys. Länsstyrelsen har i sitt yttrande den 14 juni 2019 (dnr 407-4506-2019) belyst ett stort antal mycket viktiga frågeställningar där vi som markägare till fullo instämmer.

Som angränsande markägare ser vi med stor oro på de förslag på nybyggnation som Vattenfall har lagt fram. I dagsläget går visserligen inga föreslagna sträckningar över våra egna marker, men vårt närområde kommer kraftigt att påverkas och skulle en ledningssträckning framöver planeras om åt ena eller andra hållet blir vi direkt berörda.

Att SSAB planerar för en mer miljövänlig produktion är i sig positivt, men Vattenfalls nuvarande förslag på hur SSAB:s ökade elförbrukning skall tillgodoses med luftledningar är på flera sätt förödande för de områden där ledningarna passerar.

Som boende i närområdet förespråkar vi därför en markförlagd kabel.

Merkostnaden och komplexiteten med markförlagd kabel vägs mer än väl upp av den fördyrade brukningen av åkermarken, den minskade produktionen i skog och åkermark, förstörande av landskapsbilden och mer omfattande magnetfält som en luftledning skulle orsaka. Vattenfall ska inte enbart beakta investeringskostnaden i sin kalkyl vid val av bästa möjliga teknik utan en samhällsekonomisk beräkning ska ligga till grund för beslut om kabel eller luftledning. Beräkningen ska bygga på samhällsvärdet av:

- Skog ur produktion, (förädlingsvärde, betydelse för sysselsättning samt koldioxidupptag).
- Ledningens påverkan på landskapet/ brukningshinder/byggnationshinder.
- Ökad elektromagnetisk strålning vilket försvårar bostadsbyggande och företagande.

De föreslagna ledningsdragningarna drivs i första hand utifrån ett kommersiellt bolags vinstintressen och är således inte ett allmännyttigt projekt av intresse för staten. Denna omständighet bör avspeglas i såväl val av teknik som i ersättning till berörda fastighetsägarna för det fall att ledningarna kommer till stånd. De negativa konsekvenserna för de enskilde markägarna skall till det yttersta minimeras.

Bästa möjliga teknik ska enligt miljöbalken väljas som orsakar minsta möjliga skada och påverkan på produktion, landskap, människors hälsa och miljö. Den lösning som ger minst påverkan på omgivningen och lägst total samhällskostnad bör väljas. Vattenfall har i ett alltför tidigt skede avskrivit möjligheten till markförlagd kabel och bör inhämta ytterligare kunskap för sitt fortsatta arbete.

Vi hänvisar även till Flens kommuns översiktsplan från den 18 oktober 2018:

Flens kommun arbetar för att ledningar så långt som möjligt ska samordnas med redan ianspråktagna korridorer (kraftledningar, vägar, järnvägar) i landskapet. Stora opåverkade områden ska värnas och viktiga områden för naturvård och kulturmiljövård ska så långt som möjligt undvikas. Flens kommun ska begränsa exponeringen av magnetiska fält genom att nya kraftledningar och elektriska anläggningar utformas enligt Svenska myndigheters (bl.a. Strålsäkerhetsmyndigheten) råd och rekommendationer. I översiktsplanen har flera gröna och blå samband pekats ut. Det är områden som skapar ekologiska sammanhang och utgör förutsättningar för att bevara landskapets biologiska mångfald. Båven, Lidsjön, Långhalsen och Långsjön utgör en del av ett blått samband. Grönstruktur och gröna samband finns utpekade vid Vadsbro. Öster om Vadsbro finns ett område som är utpekade som "Stora opåverkade områden". Större anläggningar och verksamheter som kan medföra begränsningar i den framtida handlingsfriheten, ha betydande inverkan på landskapsbilden, ge upphov till avgörande störningar eller fragmentera områden bör, enligt översiktsplanen, så långt som möjligt undvikas i utpekade "Stora opåverkade områden".

Sammanfattningsvis anser vi att:

- Markkabel skall användas
- Förläggning skall ske utmed befintlig infrastruktur.
- Turistnäringen på Landsbygden är den nya näringen i Sörmland och natur/miljö måste bevaras
- Ledningen får en stor miljöpåverkan, därför skall en stor Miljökonsekvensbeskrivning (MKB) göras.
- Vi instämmer till fullo med Länsstyrelsens yttrande Dnr:407-4506-2019
- Våra synpunkter skall bifogas som bilaga i sin helhet till Vattenfalls ansökan

Tuvekärr den 26 juni 2019

Tuvekärr 3:6, Närlunda 3:1

Datum 2019-06-26

Rejlers Sverige AB
Att. Fredrik Nystrand
Fålhagsleden 61
753 23 Uppsala

samrad@rejlers.se

Synpunkter gällande 130 kV-ledningar mellan Hedenlunda och Oxelösund

Som berörd fastighetsägare har vi tagit del av samrådsunderlag från Vattenfall Eldistribution AB (nedan Vattenfall) och vill härmed framföra våra synpunkter.

Bakgrund

Vattenfall Eldistribution har för avsikt att bygga två nya 130 kV-luftledningar med anledning av att SSAB Oxelösund (SSAB) planerar att bygga en ny ljusbåge vid stålverket i Oxelösund varför en utökad elanslutning krävs. Således är behovet av de nya ledningarna sprungna ur ett enskilt bolags behov och därmed inte utifrån allmänhetens behov av en förstärkt elförsörjning.

Minsta möjliga påverkan

När en kraftledning ska byggas gäller särskilda krav enligt miljöbalken om att bästa möjliga teknik ska väljas med hänsyn till bland annat produktionsmark, naturmiljö, hälsa och byggnation enligt 2 kap. 3 § miljöbalken. Vattenfalls samrådsunderlag tar förvisso upp frågan om kabel men förefaller ändå utsluta alternativet med kabel. *Se under 3.4 Studerande och bortvalda alternativ. "Även alternativ med kabel har studerats, detta bedömdes dock vara komplicerat då ett stort markintrång krävs för anläggande av kabelförbanden."*

Vattenfall följer inte miljöbalken gällande att välja bästa möjliga teknik. Vattenfall visar inte att det är tekniskt omöjligt att använda sig av markförlagd ledning eller redovisar att det är tekniskt nödvändigt med luftburen ledning. Vattenfall redovisar enbart att det är "komplicerat" med kabel.

Det är anmärkningsvärt och orimligt att Vattenfall enbart beaktar etableringen och förläggningen av ledningarna vilket är en övergående fas. Etableringen med markkabel må vara "komplicerad" och det må innebära ett stort markintrång men detta skall sättas i relation till det intrång som markägaren med en luftburen ledning kommer erfara varje år, vid var tids brukande av jord- och skogsbruket.

Vattenfall skall utreda närmre, i enligt med gällande rätt, alternativet med markförlagd kabel. Att enbart avvisa det markförlagda alternativet med att det är "komplicerat" överensstämmer inte med miljöbalkens skyddsregler. Dessutom skall valet av luftburen kraftledning motiveras och

tydliggöras med ett underlag som belyser varför ett luftburet teknikval görs med hänsyn till vad som skrivs i 2 kap. 3 § miljöbalken.

Pågående markanvändning

Enligt 3 kap 4 § miljöbalken är jord- och skogsbruket av nationell betydelse. Vattenfall saknar underlag för bedömningar hur möjligheten att bedriva rationellt jord- och skogsbruk påverkas av luftburna ledningar i jämförelse med markkabel. Vidare saknas underlag hur hushållning med brukningsvärd jordbruksmark påverkas av såväl val av teknik som planerade ledningsstråk.

Jordbruk och djurhållning - brukningshinder

Luftledningarnas stolpfundament orsakar direkta odlingshinder på den åkermark som passeras av luftledningar, vilket i regel innebär produktionsförluster. Detta markintrång består inte enbart av den yta som upptas av en ledningsstolpe, dess fundament och eventuella stolpstag utan också de merkostnader och den nedsatta växtproduktion som uppstår till följd av skyddsområdet intill ledningsfundament/stag och den markpackning som uppstår när lantbruksmaskiner behöver vända intill ledningsfundamenten. Sammantaget ger dessa hinder en ökad miljöpåverkan i form av högre koldioxidutsläpp samt ökad risk för utlakning av växtnäringsämnen. Restriktioner för markanvändning under en luftledning försvårar och förhindrar likväl utförandet av åtgärder såsom konstbevattning mm.

Livsmedelsstrategin

Den nationella livsmedelsstrategin har målet att öka Sveriges produktion av livsmedel. Jordbrukets möjligheter till en ökad livsmedelsproduktion påverkas negativt av luftledningar vilket även fastslagits av mark- och miljödomstolen som fastställde Energimarknadsinspektionens beslut att förbjuda E.ON att bygga 130 kV luftledning över högproduktiv jordbruksmark i Skåne. Rättsfallet belyser att inte enbart investeringskostnader ska beaktas i kalkylen. Domstolen bedömde att de hinder som luftledningen innebär för brukandet av åkrarna är för stora sett över ledningens livslängd, som i detta fall beräknades till 100 år. Vidare ansågs det rimligt att välja markkabel eftersom merkostnaden för markkabel uppvägs av nyttan för lantbruket. Markförlagda ledningar utgör ett mer marksnålt alternativ vilket därmed bidrar till att nå målen i livsmedelsstrategin.

Landskapsbild

De nu planerade ledningsstråken går genom såväl skogsmark som öppen mark i form av odlings- och hagmark. Under lång tid har marken brukats och levererat mat och foder. Det öppna landskapet är signifikant för Sverige och tillför höga biologiska värden. Stråken som planeras gå genom skog är värd att bevara för den klimatriktiga virkesproduktionen och bevarande av naturvärden. Luftburna ledningar inom området kommer att fördyra brukandet, öka miljöbelastningen samt försämra skördarna.

Vattenfall uppger i samrådsunderlaget (sid. 33) att luftledningarna blir ett synligt inslag i landskapet, att stolparna är "relativt stora konstruktioner" och sträcker sig över en längre sträcka. Trots detta gör Vattenfall bedömningen att de planerade ledningarna kommer att medföra "måttliga konsekvenser" för landskapsbildningen. Låt oss påminna Vattenfall att de aktuella ledningarna, för det fall att de blir luftburna och på det sätt de presenteras i

underlaget, inte kan anses medföra "måttliga konsekvenser" utan blir ett drastiskt inslag i landskapsbilden med flertalet negativa konsekvenser.

En kraftledning i ett öppet landskap innebär både ett visuellt och ett elektromagnetiskt intrång på fastigheter som ligger i närheten av kraftledningen. Vidare orsakar störningarna en betydande nedsättning av marknadsvärdet på berörda fastigheter.

Fördelar markkabel

- Påverkar inte framtida utveckling av fastighet och bygd.
- Bättre produktionsförutsättningar. Jordbruk kan bedrivas i stort sett utan påverkan med markkabel förutom i etableringsfasen.
- Minskat markintrång.
- Mindre klimatpåverkan.
- Mindre påverkan elektromagnetiska fält.
- Påverkar inte kulturmiljön eller friluftsliv.
- Påverkar inte landskapsbilden eller sänker fastighetens värde.
- Utbliven trädsäkring samt underhåll av skogsgator utblir vilket är en kostnad som Vattenfall bör beakta i sin kalkyl.

Sammanfattningsvis

Merkostnaden och komplexiteten med markförlagd kabel vägs mer än väl upp av den fördyrade brukningen av åkermarken, den minskade produktionen i skog och åkermark, förstörande av landskapsbilden och mer omfattande magnetfält som en luftledning skulle orsaka. Vattenfall ska inte enbart beakta investeringskostnaden i sin kalkyl vid val av bästa möjliga teknik utan en samhällsekonomisk beräkning ska ligga till grund för beslut om kabel eller luftledning. Beräkningen ska bygga på samhällsvärdet av:

- Skog ur produktion, (förädlingsvärde, betydelse för sysselsättning samt koldioxidupptag).
- Ledningens påverkan på landskapet/ brukningshinder/byggnationshinder.
- Ökad elektromagnetisk strålning vilket försvårar bostadsbyggande och företagande.

De föreslagna ledningsdragningarna drivs i första hand utifrån ett kommersiellt bolags vinstintressen och är således inte ett allmännyttigt projekt av intresse för staten. Denna omständighet bör avspeglas i såväl val av teknik som i ersättning till berörda fastighetsägarna för det fall att ledningarna kommer till stånd. De negativa konsekvenserna för de enskilda markägarna skall till det yttersta minimeras.

Bästa möjliga teknik ska enligt miljöhalken väljas som orsakar minsta möjliga skada och påverkan på produktion, landskap, människors hälsa och miljö. Den lösning som ger minst påverkan på omgivningen och lägst total samhällskostnad bör väljas. Vattenfall har i ett alltför tidigt skede avskrivit möjligheten till markförlagd kabel och bör inhämta ytterligare kunskap för sitt fortsatta arbete.

Fastighetsspecifika synpunkter

Den 20/6 2019 kom det till vår kännedom att det planeras kraftledningar relativt tätt intill vår fastighet. Exakt hur nära dessa ledningar kommer att gå vet vi inte i dagsläget, då det inte går att utläsa utifrån förslaget - det enda som står säkert är att det endast rör sig om ett par hundra meter. Även om ledningarna inte i dagsläget planeras att dras över vår mark finner vi bristen på information anmärkningsvärd, då vi i allra högsta grad torde räknas som sakägare - eller åtminstone berörd part. Vi hade önskat att vi informerats på ett tidigare stadium. En eventuell kraftledning kommer att innebära flera negativa konsekvenser för oss, varav flera listats ovan.

Vi vill särskilt lyfta fram ett eventuellt exponerande för magnetfält. Rekommendationen för myndigheter är ju att iaktta försiktighet vad gäller att utsätta allmänheten för magnetfält, då långsiktiga negativa hälsorisker inte kan uteslutas. Sambandet mellan magnetfält och leukemi hos barn är till exempel redan fastslaget, och som föräldrar gör det oss naturligtvis mycket oroad. Med en markburen kabel skulle detta i mångt och mycket undvikas.

En luftburen kraftledning skulle även med all sannolikhet innebära en värdeminskning av fastigheten.

Med vänlig hälsning

Fastighet Dämbol Nysätter 1:13, 640 33 Bettna

Datum 2019-06-24

Rejlers Sverige AB
Att. Fredrik Nystrand
Fålhagsleden 61
753 23 Uppsala

samrad@rejlers.se

Synpunkter gällande 130 kV-ledningar mellan Hedenlunda och Oxelösund

Som granne till berörda fastighetsägare har vi tagit del av samrådsunderlag från Vattenfall Eldistribution AB (nedan Vattenfall) och vill härmed framföra våra synpunkter.

Bakgrund

Vattenfall Eldistribution har för avsikt att bygga två nya 130 kV-luftledningar med anledning av att SSAB Oxelösund (SSAB) planerar att bygga en ny ljusbåge vid stålverket i Oxelösund varför en utökad elanslutning krävs. Således är behovet av de nya ledningarna sprungna ur ett enskilt bolags behov och därmed inte utifrån allmänhetens behov av en förstärkt elförsörjning.

Minsta möjliga påverkan

När en kraftledning ska byggas gäller särskilda krav enligt miljöbalken om att bästa möjliga teknik ska väljas med hänsyn till bland annat produktionsmark, naturmiljö, hälsa och byggnation enligt 2 kap. 3 § miljöbalken. Vattenfalls samrådsunderlag tar förvisso upp frågan om kabel men förefaller ändå att utesluta alternativet med kabel. *Se under 3.4 Studerande och bortvalda alternativ. "Även alternativ med kabel har studerats, detta bedömdes dock vara komplicerat då ett stort markintrång krävs för anläggande av kabelförbanden."*

Vattenfall följer inte miljöbalken gällande att välja bästa möjliga teknik. Vattenfall visar inte att det är tekniskt omöjligt att använda sig av markförlagd ledning eller redovisar att det är tekniskt nödvändigt med luftburen ledning. Vattenfall redovisar enbart att det är "komplicerat" med kabel.

Det är anmärkningsvärt och orimligt att Vattenfall enbart beaktar etableringen och förläggningen av ledningarna vilket är en övergående fas. Etableringen med markkabel må vara "komplicerad" och det må innebära ett stort markintrång men detta skall sättas i relation till det intrång som markägaren med en luftburen ledning kommer erfara varje år, vid var tids brukande av jord- och skogsbruket.

Vattenfall skall utreda närmre, i enligt med gällande rätt, alternativet med markförlagd kabel. Att enbart avvisa det markförlagda alternativet med att det är "komplicerat" överensstämmer inte med miljöbalkens skyddsregler. Dessutom skall valet av luftburen kraftledning motiveras och

tydliggöras med ett underlag som belyser varför ett luftburet teknikval görs med hänsyn till vad som skrivs i 2 kap. 3 § miljöbalken.

Pågående markanvändning

Enligt 3 kap 4 § miljöbalken är jord- och skogsbruket av nationell betydelse. Vattenfall saknar underlag för bedömningar hur möjligheten att bedriva rationellt jord- och skogsbruk påverkas av luftburen ledning i jämförelse med markkabel. Vidare saknas underlag hur hushållning med brukningsvärd jordbruksmark påverkas av såväl val av teknik som planerade ledningsstråk.

Jordbruk och djurhållning - brukningshinder

Luftledningarnas stolpfundament orsakar direkta odlingshinder på den åkermark som passeras av luftledningar, vilket i regel innebär produktionsförluster. Detta markintrång består inte enbart av den yta som upptas av en ledningsstolpe, dess fundament och eventuella stolpstag utan också de merkostnader och den nedsatta växtproduktion som uppstår till följd av skyddsområdet intill ledningsfundament/stag och den markpackning som uppstår när lantbruksmaskiner behöver vända intill ledningsfundamenten. Sammantaget ger dessa hinder en ökad miljöpåverkan i form av högre koldioxidutsläpp samt ökad risk för utlakning av växtnäringssämnen. Restriktioner för markanvändning under en luftledning försvårar och förhindrar likväl utförandet av åtgärder såsom konstbevattning mm.

Livsmedelsstrategin

Den nationella livsmedelsstrategin har målet att öka Sveriges produktion av livsmedel. Jordbrukets möjligheter till en ökad livsmedelsproduktion påverkas negativt av luftledningar vilket även fastslagits av mark- och miljödomstolen som fastställde Energimarknadsinspektionens beslut att förbjuda E.ON att bygga 130 kV luftledning över högproduktiv jordbruksmark i Skåne. Rättsfallet belyser att inte enbart investeringskostnader ska beaktas i kalkylen. Domstolen bedömde att de hinder som luftledningen innebär för brukandet av åkrarna är för stora sett över ledningens livslängd, som i detta fall beräknades till 100 år. Vidare ansågs det rimligt att välja markkabel eftersom merkostnaden för markkabel uppvägs av nyttan för lantbruket. Markförlagda ledningar utgör ett mer marksnålt alternativ vilket därmed bidrar till att nå målen i livsmedelsstrategin.

Landskapsbild

De nu planerade ledningsstråken går genom såväl skogsmark som öppen mark i form av odlings- och hagmark. Under lång tid har marken brukats och levererat mat och foder. Det öppna landskapet är signifikant för Sverige och tillför höga biologiska värden. Stråken som planeras gå genom skog är värd att bevara för den klimatriktiga virkesproduktionen och bevarande av naturvärden. Luftburna ledningar inom området kommer att förädla brukandet, öka miljöbelastningen samt försämra skördarna.

Vattenfall uppger i samrådsunderlaget (sid. 33) att luftledningarna blir ett synligt inslag i landskapet, att stolparna är "relativt stora konstruktioner" och sträcker sig över en längre sträcka. Trots detta gör Vattenfall bedömningen att de planerade ledningarna kommer att medföra "måttliga konsekvenser" för landskapsbildningen. Låt oss påminna Vattenfall att de aktuella ledningarna, för det fall att de blir luftburna och på det sätt de presenteras i

underlaget, inte kan anses medföra "måttliga konsekvenser" utan blir ett drastiskt inslag i landskapsbilden med flertalet negativa konsekvenser.

En kraftledning i ett öppet landskap innebär både ett visuellt och ett elektromagnetiskt intrång på fastigheter som ligger i närheten av kraftledningen. Vidare orsakar störningarna en betydande nedsättning av marknadsvärdet på berörda fastigheter.

Fördelar markkabel

- Påverkar inte framtida utveckling av fastighet och bygd.
- Bättre produktionsförutsättningar. Jordbruk kan bedrivas i stort sett utan påverkan med markkabel förutom i etableringsfasen.
- Minskat markintrång.
- Mindre klimatpåverkan.
- Mindre påverkan elektromagnetiska fält.
- Påverkar inte kulturmiljön eller friluftsliv.
- Påverkar inte landskapsbilden eller sänker fastighetens värde.
- Utebliven trådsäkring samt underhåll av skogsgator uteblir vilket är en kostnad som Vattenfall bör beakta i sin kalkyl.

Sammanfattningsvis

Merkostnaden och komplexiteten med markförlagd kabel vägs mer än väl upp av den fördrjade brukningen av åkermarken, den minskade produktionen i skog och åkermark, förstörande av landskapsbilden och mer omfattande magnetfält som en luftledning skulle orsaka. Vattenfall ska inte enbart beakta investeringskostnaden i sin kalkyl vid val av bästa möjliga teknik utan en samhällsekonomisk beräkning ska ligga till grund för beslut om kabel eller luftledning. Beräkningen ska bygga på samhällsvärdet av:

- Skog ur produktion, (förädlingsvärde, betydelse för sysselsättning samt koldioxidupptag).
- Ledningens påverkan på landskapet/ brukningshinder/byggnationshinder.
- Ökad elektromagnetisk strålning vilket försvårar bostadsbyggande och företagande.

De föreslagna ledningsdragningarna drivs i första hand utifrån ett kommersiellt bolags vinstintressen och är således inte ett allmännyttigt projekt av intresse för staten. Denna omständighet bör avspeglas i såväl val av teknik som i ersättning till berörda fastighetsägarna för det fall att ledningarna kommer till stånd. De negativa konsekvenserna för de enskilde markägarna skall till det yttersta minimeras.

Bästa möjliga teknik ska enligt miljöbalken väljas som orsakar minsta möjliga skada och påverkan på produktion, landskap, människors hälsa och miljö. Den lösning som ger minst påverkan på omgivningen och lägst total samhällskostnad bör väljas. Vattenfall har i ett alltför tidigt skede avskrivit möjligheten till markförlagd kabel och bör inhämta ytterligare kunskap för sitt fortsatta arbete.

Fastighetsspecifika synpunkter

Vår fastighet blir granne med ledningen när den dras över Ramsta och Hushygård m.fl.

Den kommer att i högsta grad påverka vår närmiljö p.g.a vårt höga läge. Den kommer alltid att vara i vårt synfält.m.a.o. förfula landskapsbilden.

Vi känner också en väldig oro för den påverkan ledningarna kommer att ha på djur o natur genom sin strålning.

Det påverkar också möjligheten för uthyrning av fritidsfastigheter. Vem vill/törs vistas invid en så stor luftburen ledning som detta rör sig om.

Vi kräver att man tittar på alternativa dragningar och absolut markförlägger.

Med vänlig hälsning

.

Gråsta 1:9

Datum 2019-06-26

Rejlers Sverige AB
Att. Fredrik Nystrand
Fålhagsleden 61
753 23 Uppsala

samrad@rejlers.se

Synpunkter gällande 130 kV-ledningar mellan Hedenlunda och Oxelösund

Som berörd fastighetsägare har vi tagit del av samrådsunderlag från Vattenfall Eldistribution AB (nedan Vattenfall) och vill härmed framföra våra synpunkter.

Bakgrund

Vattenfall Eldistribution har för avsikt att bygga två nya 130 kV-luftledningar med anledning av att SSAB Oxelösund (SSAB) planerar att bygga en ny ljusbåge vid stålverket i Oxelösund varför en utökad elanslutning krävs. Således är behovet av de nya ledningarna sprungna ur ett enskilt bolags behov och därmed inte utifrån allmänhetens behov av en förstärkt elförsörjning.

Minsta möjliga påverkan

När en kraftledning ska byggas gäller särskilda krav enligt miljöbalken om att bästa möjliga teknik ska väljas med hänsyn till bland annat produktionsmark, naturmiljö, hälsa och byggnation enligt 2 kap. 3 § miljöbalken. Vattenfalls samrådsunderlag tar förvisso upp frågan om kabel men förefaller ändå att utesluta alternativet med kabel. *Se under 3.4 Studerande och bortvalda alternativ. "Även alternativ med kabel har studerats, detta bedömdes dock vara komplicerat då ett stort markintrång krävs för anläggande av kabelförbanden."*

Vattenfall följer inte miljöbalken gällande att välja bästa möjliga teknik. Vattenfall visar inte att det är tekniskt omöjligt att använda sig av markförlagd ledning eller redovisar att det är tekniskt nödvändigt med luftburen ledning. Vattenfall redovisar enbart att det är "komplicerat" med kabel.

Det är anmärkningsvärt och orimligt att Vattenfall enbart beaktar etableringen och förläggningen av ledningarna vilket är en övergående fas. Etableringen med markkabel må vara "komplicerad" och det må innebära ett stort markintrång men detta skall sättas i relation till det intrång som markägaren med en luftburen ledning kommer erfaras varje år, vid var tids brukande av jord- och skogsbruket.

Vattenfall skall utreda närmre, i enlighet med gällande rätt, alternativet med markförlagd kabel. Att enbart avvisa det markförlagda alternativet med att det är "komplicerat" överensstämmer inte med miljöbalkens skyddsregler. Dessutom skall valet av luftburen kraftledning motiveras och

tydliggöras med ett underlag som belyser varför ett luftburet teknikval görs med hänsyn till vad som skrivs i 2 kap. 3 § miljöbalken.

Pågående markanvändning

Enligt 3 kap 4 § miljöbalken är jord- och skogsbruket av nationell betydelse. Vattenfall saknar underlag för bedömningar hur möjligheten att bedriva rationellt jord- och skogsbruk påverkas av luftburen ledning i jämförelse med markkabel. Vidare saknas underlag hur hushållning med brukningsvärd jordbruksmark påverkas av såväl val av teknik som planerade ledningsstråk.

Jordbruk och djurhållning - brukningshinder

Luftledningarnas stolpfundament orsakar direkta odlingshinder på den åkermark som passeras av luftledningar, vilket i regel innebär produktionsförluster. Detta markintrång består inte enbart av den yta som upptas av en ledningsstolpe, dess fundament och eventuella stolpstag utan också de merkostnader och den nedsatta växtproduktion som uppstår till följd av skyddsområdet intill ledningsfundament/stag och den markpackning som uppstår när lantbruksmaskiner behöver vända intill ledningsfundamenten. Sammantaget ger dessa hinder en ökad miljöpåverkan i form av högre koldioxidutsläpp samt ökad risk för utlakning av växtnäringssämnen. Restriktioner för markanvändning under en luftledning försvårar och förhindrar likväl utförandet av åtgärder såsom konstbevattning mm.

Livsmedelsstrategin

Den nationella livsmedelsstrategin har målet att öka Sveriges produktion av livsmedel. Jordbrukets möjligheter till en ökad livsmedelsproduktion påverkas negativt av luftledningar vilket även fastslagits av mark- och miljödomstolen som fastställde Energimarknadsinspektionens beslut att förbjuda E.ON att bygga 130 kV luftledning över högproduktiv jordbruksmark i Skåne. Rättsfallet belyser att inte enbart investeringskostnader ska beaktas i kalkylen. Domstolen bedömde att de hinder som luftledningen innebär för brukandet av åkrarna är för stora sett över ledningens livslängd, som i detta fall beräknades till 100 år. Vidare ansågs det rimligt att välja markkabel eftersom merkostnaden för markkabel uppvägs av nyttan för lantbruket. Markförlagda ledningar utgör ett mer marksnålt alternativ vilket därmed bidrar till att nå målen i livsmedelsstrategin.

Landskapsbild

De nu planerade ledningsstråken går genom såväl skogsmark som öppen mark i form av odlings- och hagmark. Under lång tid har marken brukats och levererat mat och foder. Det öppna landskapet är signifikant för Sverige och tillför höga biologiska värden. Stråken som planeras gå genom skog är värd att bevara för den klimatriktiga virkesproduktionen och bevarande av naturvärden. Luftburna ledningar inom området kommer att fördyra brukandet, öka miljöbelastningen samt försämra skördarna.

Vattenfall uppger i samrådsunderlaget (sid. 33) att luftledningarna blir ett synligt inslag i landskapet, att stolparna är "relativt stora konstruktioner" och sträcker sig över en längre sträcka. Trots detta gör Vattenfall bedömningen att de planerade ledningarna kommer att medföra "måttliga konsekvenser" för landskapsbild. Låt oss påminna Vattenfall att de aktuella ledningarna, för det fall att de blir luftburna och på det sätt de presenteras i

underlaget, inte kan anses medföra "måttliga konsekvenser" utan blir ett drastiskt inslag i landskapsbilden med flertalet negativa konsekvenser.

En kraftledning i ett öppet landskap innebär både ett visuellt och ett elektromagnetiskt intrång på fastigheter som ligger i närheten av kraftledningen. Vidare orsakar störningarna en betydande nedsättning av marknadsvärdet på berörda fastigheter.

Fördelar markkabel

- Påverkar inte framtida utveckling av fastighet och bygd.
- Bättre produktionsförutsättningar. Jordbruk kan bedrivas i stort sett utan påverkan med markkabel förutom i etableringsfasen.
- Minskat markintrång.
- Mindre klimatpåverkan.
- Mindre påverkan elektromagnetiska fält.
- Påverkar inte kulturmiljön eller friluftsliv.
- Påverkar inte landskapsbilden eller sänker fastighetens värde.
- Utebliven trädsäkring samt underhåll av skogsgator uteblir vilket är en kostnad som Vattenfall bör beakta i sin kalkyl.

Sammanfattningsvis

Merkostnaden och komplexiteten med markförlagd kabel vägs mer än väl upp av den fördrade brukningen av åkermarken, den minskade produktionen i skog och åkermark, förstörande av landskapsbilden och mer omfattande magnetfält som en luftledning skulle orsaka. Vattenfall ska inte enbart beakta investeringskostnaden i sin kalkyl vid val av bästa möjliga teknik utan en samhällsekonomisk beräkning ska ligga till grund för beslut om kabel eller luftledning. Beräkningen ska bygga på samhällsvärdet av:

- Skog ur produktion, (förädlingsvärde, betydelse för sysselsättning samt koldioxidupptag).
- Ledningens påverkan på landskapet/ brukningshinder/byggnationshinder.
- Ökad elektromagnetisk strålning vilket försvårar bostadsbyggande och företagande.

De föreslagna ledningsdragningarna drivs i första hand utifrån ett kommersiellt bolags vinstintressen och är således inte ett allmännyttigt projekt av intresse för staten. Denna omständighet bör avspeglas i såväl val av teknik som i ersättning till berörda fastighetsägarna för det fall att ledningarna kommer till stånd. De negativa konsekvenserna för de enskilda markägarna skall till det yttersta minimeras.

Bästa möjliga teknik ska enligt miljöbalken väljas som orsakar minsta möjliga skada och påverkan på produktion, landskap, människors hälsa och miljö. Den lösning som ger minst påverkan på omgivningen och lägst total samhällskostnad bör väljas. Vattenfall har i ett alltför tidigt skede avskrivit möjligheten till markförlagd kabel och bör inhämta ytterligare kunskap för sitt fortsatta arbete.

Fastighetsspecifika synpunkter

Vi bedriver ett lantbruk som bedrivs på egen mark samt stor del arrenden runt omkring i bygden i Husby-Oppunda och Bettna. Vi är beroende av den areal som finns då det är svårt att få tag på annan mark i området. Vår produktion består av ett större antal nötkreatur och får som på sommaren betar i naturbetesmarker med höga värden av både flora och fauna, dessutom rymmer hagmarkerna ofta många fornminnen då det är rikligt med sådana i området.

Våra beteshagar omgärdas av eltråd för att hålla djuren inne, eftersom vi även har får är stor del av våra staket rovdjursavvisande stängsel, då varg ökar i hela landet och har under de senaste åren även etablerat sig inte så långt ifrån Husby-Oppunda skulle en störning för staketen kunna vara förödande för vår fårproduktion, detta gäller även nötkreaturen, då vi måste bibehålla rätt styrka på våra elstaket för att förhindra att varg angriper samt att djur inte går ut igenom staketen och inte heller skadas på grund av en felaktig strömstyrka.

Vi och våra djur har ett uppdrag från den Svenska staten att bibehålla och helst öka den inhemska livsmedelsförsörjningen samt bibehålla vår rika flora och fauna i våra betesmarker. Sveriges riksdag har beslutat om en inhemsk livsmedelsstrategi som skulle påverkas i stor skala av en luftledning, däremot skulle det inte alls bli lika stor påverkan av en jordkabel då lant- och skogsbruk kan fortsätta att bruka marken som de har gjort tidigare. En luftledning med denna styrka och kanske även ännu starkare skulle kunna göra att detta uppdrag inte kan uppfyllas. Resultatet som blir av en luftledning är att fin odlingsbar mark förstörs, åkermark försvinner i och med att fundament till stolparna byggs, det blir en markpackning som ger sämre skördar, mm.

Hur påverkas elektroniska öronbrickor till tamboskap av en luftledning?

Hur kan vi använda drönare till att övervaka våra djur på bete, våra grödor, viltskador och skog?

Påverkas vår GPS i traktorerna vid våra fältarbeten, ex. plöjning, sådd och annan jordbearbetning, spridning av gödning, sprutning av grödorna, tröskning?

Påverkas möjligheten till att använda sig av digitala kartor i traktorer och skogsmaskiner för att styra gödsling, sådd, skördekartering, brukandet av skogen?

Precisionsodling, som blir alltmer etablerat och ett måste inom lantbruket, kommer att slå ut om det påverkas av en luftledning, som vi nämner ovan så skulle isåfall hela lantbrukets arbete påverkas negativt. Att använda sig av precisionsodling bidrar positivt till miljö och klimat. Ett fungerande lantbruk bidrar bland annat till landets livsmedelsstrategi, miljöåtgärderna och självförsörjningsgrad.

Vårt företag bidrar starkt till turistnäringen genom att bygdens vackra naturmarker bibehålls, försvåras eller minskar möjligheten till brukande av mark i området finns det ingen möjlighet att fortsätta företagandet, djuren försvinner och de öppna markerna växer igen. Vi har även en

gårdsbutik som skulle bli drabbad då vi marknadsför vårt kött som Natur- och Gräsbeteskött, försvinner möjligheten till att hålla djur på bete försvinner också gårdsbutiken.

Dessutom finns det många företagare i området som livnär sig på turistnäringen. Turisterna kommer hit just för områdets vackra natur med öppna marker, betesdjur och sjöar runt omkring samt för det rika djurlivet.

Vi anser att en markkabel är rätt väg att gå då det skulle minimera en negativ påverkan för områdets miljö där både flora och fauna blir drabbad. Det skulle även minimera det negativa för skogs- och lantbruksproduktion, livsmedelsproduktion, turistnäring och många andra lokala företagare. En markkabel skall följa redan befintlig infrastruktur för att minimera negativ påverkan för alla berörda.

Vi anser att en stor Miljökonsekvensbeskrivning, (MKB), skall göras då en ledning ger en stor miljöpåverkan.

Vi instämmer till fullo med Länsstyrelsens yttrande Dnr: 407-4506-2019.

Vidare skall våra synpunkter bifogas som bilaga i sin helhet till Vattenfalls ansökan samt vi bibehåller oss rätten att inkomma med kompletteringar och nya synpunkter i ärendet.

Med vänlig hälsning

Husby-Berga 1:2

Husby-Berga 1:2

Datum 2019-06-23

Rejlers Sverige AB
Att. Fredrik Nystrand
Fålhagsleden 61
753 23 Uppsala

samrad@rejlers.se

Synpunkter gällande 130 kV-ledningar mellan Hedenlunda och Oxelösund

Hej, jag heter _____ och har ett hälso-företag på Husbygård i Husby-Oppunda. Jag har tagit del av samrådsunderlag från Vattenfall Eldistribution AB (nedan Vattenfall) och vill härmed framföra våra synpunkter.

Bakgrund

Vattenfall Eldistribution har för avsikt att bygga två nya 130 kV-luftledningar med anledning av att SSAB Oxelösund (SSAB) planerar att bygga en ny ljusbåge vid stålverket i Oxelösund varför en utökad elanslutning krävs. Således är behovet av de nya ledningarna sprungna ur ett enskilt bolags behov och därmed inte utifrån allmänhetens behov av en förstärkt elförsörjning.

Minsta möjliga påverkan

När en kraftledning ska byggas gäller särskilda krav enligt miljöbalken om att bästa möjliga teknik ska väljas med hänsyn till bland annat produktionsmark, naturmiljö, hälsa och byggnation enligt 2 kap. 3 § miljöbalken. Vattenfalls samrådsunderlag tar förvisso upp frågan om kabel men förefaller ändå att utesluta alternativet med kabel. *Se under 3.4 Studerande och bortvalda alternativ. "Även alternativ med kabel har studerats, detta bedömdes dock vara komplicerat då ett stort markintrång krävs för anläggande av kabelförbunden."*

Vattenfall följer inte miljöbalken gällande att välja bästa möjliga teknik. Vattenfall visar inte att det är tekniskt omöjligt att använda sig av markförlagd ledning eller redovisar att det är tekniskt nödvändigt med luftburen ledning. Vattenfall redovisar enbart att det är "komplicerat" med kabel.

Det är anmärkningsvärt och orimligt att Vattenfall enbart beaktar etableringen och förläggningen av ledningarna vilket är en övergående fas. Etableringen med markkabel må vara "komplicerad" och det må innebära ett stort markintrång men detta skall sättas i relation till det intrång som markägaren med en luftburen ledning kommer erfarit varje år, vid var tids brukande av jord- och skogsbruket.

Vattenfall skall utreda närmre, i enligt med gällande rätt, alternativet med markförlagd kabel. Att enbart avvisa det markförlagda alternativet med att det är "komplicerat" överensstämmer inte med miljöbalkens skyddsregler. Dessutom skall valet av luftburen kraftledning motiveras och

tydliggöras med ett underlag som belyser varför ett luftburet teknikval görs med hänsyn till vad som skrivs i 2 kap. 3 § miljöbalken.

Pågående markanvändning

Enligt 3 kap 4 § miljöbalken är jord- och skogsbruket av nationell betydelse. Vattenfall saknar underlag för bedömningar hur möjligheten att bedriva rationellt jord- och skogsbruk påverkas av luftburen ledning i jämförelse med markkabel. Vidare saknas underlag hur hushållning med brukningsvärd jordbruksmark påverkas av såväl val av teknik som planerade ledningsstråk.

Jordbruk och djurhållning - brukningshinder

Luftledningarnas stolpfundament orsakar direkta odlingshinder på den åkermark som passeras av luftledningarna, vilket i regel innebär produktionsförluster. Detta markintrång består inte enbart av den yta som upptas av en ledningsstolpe, dess fundament och eventuella stolpstag utan också de merkostnader och den nedsatta växtproduktion som uppstår till följd av skyddsområdet intill ledningsfundament/stag och den markpackning som uppstår när lantbruksmaskiner behöver vända intill ledningsfundamenten. Sammantaget ger dessa hinder en ökad miljöpåverkan i form av högre koldioxidutsläpp samt ökad risk för utlakning av växtnäringssämnen. Restriktioner för markanvändning under en luftledning försvårar och förhindrar likväl utförandet av åtgärder såsom konstbevattning mm.

Livsmedelsstrategin

Den nationella livsmedelsstrategin har målet att öka Sveriges produktion av livsmedel. Jordbrukets möjligheter till en ökad livsmedelsproduktion påverkas negativt av luftledningarna vilket även fastslagits av mark- och miljödomstolen som fastställde Energimarknadsinspektionens beslut att förbjuda E.ON att bygga 130 kV luftledning över högproduktiv jordbruksmark i Skåne. Rättsfallet belyser att inte enbart investeringskostnader ska beaktas i kalkylen. Domstolen bedömde att de hinder som luftledningen innebär för brukandet av åkrarna är för stora sett över ledningens livslängd, som i detta fall beräknades till 100 år. Vidare ansågs det rimligt att välja markkabel eftersom merkostnaden för markkabel uppvägs av nyttan för lantbruket. Markförlagda ledningar utgör ett mer marksnålt alternativ vilket därmed bidrar till att nå målen i livsmedelsstrategin.

Landskapsbild

De nu planerade ledningsstråken går genom såväl skogsmark som öppen mark i form av odlings- och hagmark. Under lång tid har marken brukats och levererat mat och foder. Det öppna landskapet är signifikant för Sverige och tillför höga biologiska värden. Stråken som planeras gå genom skog är viktiga att bevara för den klimatriktiga virkesproduktionen och bevarande av naturvärden. Luftburna ledningar inom området kommer att förädla brukandet, öka miljöbelastningen samt försämra skördarna.

Vattenfall uppger i samrådsunderlaget (sid. 33) att luftledningarna blir ett synligt inslag i landskapet, att stolparna är "relativt stora konstruktioner" och sträcker sig över en längre sträcka. Trots detta gör Vattenfall bedömningen att de planerade ledningarna kommer att medföra "måttliga konsekvenser" för landskapsbildningen. Låt oss påminna Vattenfall att de aktuella ledningarna, för det fall att de blir luftburna och på det sätt de presenteras i

underlaget, inte kan anses medföra "måttliga konsekvenser" utan blir ett drastiskt inslag i landskapsbilden med flertalet negativa konsekvenser.

En kraftledning i ett öppet landskap innebär både ett visuellt och ett elektromagnetiskt intrång på fastigheter som ligger i närheten av kraftledningen. Vidare orsakar störningarna en betydande nedsättning av marknadsvärdet på berörda fastigheter.

Fördelar markkabel

- Påverkar inte framtida utveckling av fastighet och bygd.
- Bättre produktionsförutsättningar. Jordbruk kan bedrivas i stort sett utan påverkan med markkabel förutom i etableringsfasen.
- Minskat markintrång.
- Mindre klimatpåverkan.
- Mindre påverkan elektromagnetiska fält.
- Påverkar inte kulturmiljön eller friluftsliv.
- Påverkar inte landskapsbilden eller sänker fastighetens värde.
- Utebliven trädsäkring samt underhåll av skogsgator uteblir vilket är en kostnad som Vattenfall bör beakta i sin kalkyl.

Sammanfattningsvis

Merkostnaden och komplexiteten med markförlagd kabel vägs mer än väl upp av den fördyrade brukningen av åkermarken, den minskade produktionen i skog och åkermark, förstörande av landskapsbilden och mer omfattande magnetfält som en luftledning skulle orsaka. Vattenfall ska inte enbart beakta investeringskostnaden i sin kalkyl vid val av bästa möjliga teknik utan en samhällsekonomisk beräkning ska ligga till grund för beslut om kabel eller luftledning. Beräkningen ska bygga på samhällsvärdet av:

- Skog ur produktion, (förädlingsvärde, betydelse för sysselsättning samt koldioxidupptag).
- Ledningens påverkan på landskapet/ brukningshinder/byggnationshinder.
- Ökad elektromagnetisk strålning vilket försvårar bostadsbyggande och företagande.

De föreslagna ledningsdragningarna drivs i första hand utifrån ett kommersiellt bolags vinstintressen och är således inte ett allmännyttigt projekt av intresse för staten. Denna omständighet bör avspeglas i såväl val av teknik som i ersättning till berörda fastighetsägarna för det fall att ledningarna kommer till stånd. De negativa konsekvenserna för de enskilda markägarna skall till det yttersta minimeras.

Bästa möjliga teknik ska enligt miljöbalken väljas som orsakar minsta möjliga skada och påverkan på produktion, landskap, människors hälsa och miljö. Den lösning som ger minst påverkan på omgivningen och lägst total samhällskostnad bör väljas. Vattenfall har i ett alltför tidigt skede avskrivit möjligheten till markförlagd kabel och bör inhämta ytterligare kunskap för sitt fortsatta arbete.

Mina specifika synpunkter och hur detta kan påverka mig och mina kunder

Mitt företag arrangerar kurser och retreats på Husbygård, sedan 5 år tillbaka. Jag är själv yogalärare och de flesta kurser som kommer hit (ca 20 st i år) är med yoga/meditations inriktning. Människor som kommer är från hela Sverige och Norge, men allra oftast i en 10 mil räckvidd Stockholm-Västerås-Linköping. Många som kommer har trötthet och längtar efter återhämtning, vi är mycket i naturen och använder skogen som finns här till promenader, träning och meditation. Många har känslighet för el, mat allergier och allmänt stresskänsliga. Om en stor kraftledning som beskriva i er planering, placeras utanför gården så kan jag inte bedriva min verksamheten här längre, ingen skulle vilja vara på retreat på en plats med en stor el-gata utanför dörren.

Med vänlig hälsning

Datum 2019-06-25

Rejlers Sverige AB
Att. Fredrik Nystrand
Fålhagsleden 61
753 23 Uppsala

samrad@rejlers.se

Synpunkter gällande 130 kV-ledningar mellan Hedenlunda och Oxelösund

Som berörd fastighetsägare har vi tagit del av samrådsunderlag från Vattenfall Eldistribution AB (nedan Vattenfall) och vill härmed framföra våra synpunkter.

Bakgrund

Vattenfall Eldistribution har för avsikt att bygga två nya 130 kV-luftledningar med anledning av att SSAB Oxelösund (SSAB) planerar att bygga en ny ljusbåge vid stålverket i Oxelösund varför en utökad elanslutning krävs. Således är behovet av de nya ledningarna sprungna ur ett enskilt bolags behov och därmed inte utifrån allmänhetens behov av en förstärkt elförsörjning.

Minsta möjliga påverkan

När en kraftledning ska byggas gäller särskilda krav enligt miljöbalken om att bästa möjliga teknik ska väljas med hänsyn till bland annat produktionsmark, naturmiljö, hälsa och byggnation enligt 2 kap. 3 § miljöbalken. Vattenfalls samrådsunderlag tar förvisso upp frågan om kabel men förefaller ändå utesluta alternativet med kabel. *Se under 3.4 Studerande och bortvalda alternativ. "Även alternativ med kabel har studerats, detta bedömdes dock vara komplicerat då ett stort markintrång krävs för anläggande av kabelförbanden."*

Vattenfall följer inte miljöbalken gällande att välja bästa möjliga teknik. Vattenfall visar inte att det är tekniskt omöjligt att använda sig av markförlagd ledning eller redovisar att det är tekniskt nödvändigt med luftburen ledning. Vattenfall redovisar enbart att det är "komplicerat" med kabel.

Det är anmärkningsvärt och orimligt att Vattenfall enbart beaktar etableringen och förläggningen av ledningarna vilket är en övergående fas. Etableringen med markkabel må vara "komplicerad" och det må innebära ett stort markintrång men detta skall sättas i relation till det intrång som markägaren med en luftburen ledning kommer erfaras varje år, vid var tids brukande av jord- och skogsbruket.

Vattenfall skall utreda närmre, i enlighet med gällande rätt, alternativet med markförlagd kabel. Att enbart avvisa det markförlagda alternativet med att det är "komplicerat" överensstämmer inte med miljöbalkens skyddsregler. Dessutom skall valet av luftburen kraftledning motiveras och

tydliggöras med ett underlag som belyser varför ett luftburet teknikval görs med hänsyn till vad som skrivs i 2 kap. 3 § miljöbalken.

Pågående markanvändning

Enligt 3 kap 4 § miljöbalken är jord- och skogsbruket av nationell betydelse. Vattenfall saknar underlag för bedömningar hur möjligheten att bedriva rationellt jord- och skogsbruk påverkas av luftburen ledning i jämförelse med markkabel. Vidare saknas underlag hur hushållning med brukningsvärd jordbruksmark påverkas av såväl val av teknik som planerade ledningsstråk.

Jordbruk och djurhållning - brukningshinder

Luftledningarnas stolpfundament orsakar direkta odlingshinder på den åkermark som passeras av luftledningar, vilket i regel innebär produktionsförluster. Detta markintrång består inte enbart av den yta som upptas av en ledningsstolpe, dess fundament och eventuella stolpstag utan också de merkostnader och den nedsatta växtproduktion som uppstår till följd av skyddsområdet intill ledningsfundament/stag och den markpackning som uppstår när lantbruksmaskiner behöver vända intill ledningsfundamenten. Sammantaget ger dessa hinder en ökad miljöpåverkan i form av högre koldioxidutsläpp samt ökad risk för utlakning av växtnäringsämnen. Restriktioner för markanvändning under en luftledning försvårar och förhindrar likväl utförandet av åtgärder såsom konstbevattning m.m.

Livsmedelsstrategin

Den nationella livsmedelsstrategin har målet att öka Sveriges produktion av livsmedel. Jordbrukets möjligheter till en ökad livsmedelsproduktion påverkas negativt av luftledningar vilket även fastslagits av mark- och miljödomstolen som fastställde Energimarknadsinspektionens beslut att förbjuda E.ON att bygga 130 kV luftledning över högproduktiv jordbruksmark i Skåne. Rättsfallet belyser att inte enbart investeringskostnader ska beaktas i kalkylen. Domstolen bedömde att de hinder som luftledningen innebär för brukandet av åkrarna är för stora sett över ledningens livslängd, som i detta fall beräknades till 100 år. Vidare ansågs det rimligt att välja markkabel eftersom merkostnaden för markkabel uppvägs av nyttan för lantbruket. Markförlagda ledningar utgör ett mer marksnålt alternativ vilket därmed bidrar till att nå målen i livsmedelsstrategin.

Landskapsbild

De nu planerade ledningsstråken går genom såväl skogsmark som öppen mark i form av odlings- och hagmark. Under lång tid har marken brukats och levererat mat och foder. Det öppna landskapet är signifikant för Sverige och tillför höga biologiska värden. Stråken som planeras gå genom skog är värd att bevara för den klimatriktiga virkesproduktionen och bevarande av naturvärden. Luftburna ledningar inom området kommer att fördyra brukandet, öka miljöbelastningen samt försämra skördarna.

Vattenfall uppger i samrådsunderlaget (sid. 33) att luftledningarna blir ett synligt inslag i landskapet, att stolparna är "relativt stora konstruktioner" och sträcker sig över en längre sträcka. Trots detta gör Vattenfall bedömningen att de planerade ledningarna kommer att medföra "måttliga konsekvenser" för landskapsbild. Låt oss påminna Vattenfall att de aktuella ledningarna, för det fallet att de blir luftburna och på det sätt de presenteras i

underlaget, inte kan anses medföra "måttliga konsekvenser" utan blir ett drastiskt inslag i landskapsbilden med flertalet negativa konsekvenser.

En kraftledning i ett öppet landskap innebär både ett visuellt och ett elektromagnetiskt intrång på fastigheter som ligger i närheten av kraftledningen. Vidare orsakar störningarna en betydande nedsättning av marknadsvärdet på berörda fastigheter.

Fördelar markkabel

- Påverkar inte framtida utveckling av fastighet och bygd.
- Bättre produktionsförutsättningar. Jordbruk kan bedrivas i stort sett utan påverkan med markkabel förutom i etableringsfasen.
- Minskat markintrång.
- Mindre klimatpåverkan.
- Mindre påverkan elektromagnetiska fält.
- Påverkar inte kulturmiljön eller friluftsliv.
- Påverkar inte landskapsbilden eller sänker fastighetens värde.
- Utebliven trädsäkring samt underhåll av skogsgator uteblir vilket är en kostnad som Vattenfall bör beakta i sin kalkyl.

Sammanfattningsvis

Merkostnaden och komplexiteten med markförlagd kabel vägs mer än väl upp av den fördyrade brukningen av åkermarken, den minskade produktionen i skog och åkermark, förstörande av landskapsbilden och mer omfattande magnetfält som en luftledning skulle orsaka. Vattenfall ska inte enbart beakta investeringskostnaden i sin kalkyl vid val av bästa möjliga teknik utan en samhällsekonomisk beräkning ska ligga till grund för beslut om kabel eller luftledning. Beräkningen ska bygga på samhällsvärdet av:

- Skog ur produktion, (förädlingsvärde, betydelse för sysselsättning samt koldioxidupptag).
- Ledningens påverkan på landskapet/ brukningshinder/byggnationshinder.
- Ökad elektromagnetisk strålning vilket försvårar bostadsbyggande och företagande.

De föreslagna ledningsdragningarna drivs i första hand utifrån ett kommersiellt bolags vinstintressen och är således inte ett allmännyttigt projekt av intresse för staten. Denna omständighet bör avspeglas i såväl val av teknik som i ersättning till berörda fastighetsägarna för det fall att ledningarna kommer till stånd. De negativa konsekvenserna för de enskilda markägarna skall till det yttersta minimeras.

Bästa möjliga teknik ska enligt miljöbalken väljas som orsakar minsta möjliga skada och påverkan på produktion, landskap, människors hälsa och miljö. Den lösning som ger minst påverkan på omgivningen och lägst total samhällskostnad bör väljas. Vattenfall har i ett alltför tidigt skede avskrivit möjligheten till markförlagd kabel och bör inhämta ytterligare kunskap för sitt fortsatta arbete.

Fastighetsspecifika synpunkter

Enligt Riksantikvarieämbetet är Husby-Oppunda socken av riksintresse avseende kulturmiljövård.

Det är inte rimligt att dra en luftledning (Linje 2A) rakt igenom detta område. Se Riksantikvarieämbetets motivering nedan.

Husby-Oppunda [D 48] (Husby-Oppunda sn) Motivering: Herrgårdslandskap med gårdar, torp och prästgård. (Fornlämningsmiljö, Kvarnmiljö, Kyrkamiljö). Uttryck för riksintresset: Husby herrgård med underlydande gårdar och torp. Husby-Oppunda kyrka, Valva värdefulla prästgårdsmiljö, Vada kvarn m m. Gravfält och två storhögar.

Vi är inte kallade som sakägare, vilket är högst besynnerligt då vår yrkesverksamhet till stor del bygger just på detta kulturlandskap av riksintresse.

Vi har ca 3000 besökare om året, som kommer till vår gård i Husby-Oppunda socken för dess unika kulturmiljö. Dessa besökare vandrar och cyklar på naturleder som skulle bli mycket negativt påverkade av ett luftledningsstråk av storleken 400 kv. För vår verksamhet skulle det innebära enormt negativa konsekvenser.

När jag säger 3000 besökare om året till vår gård, räknar jag inte besökare till Vadsjön, som är ett ca 100 ha stort våtmarksområde. Markägare, Länsstyrelsen och Sörmlands ornitologer ingår i ett projekt som verkar för bevarandet av denna unika biotop, där över 300 fågelarter registrerats. Jag tror att fåglarnas inflygningsstråk kommer att påverkas negativt med en luftledning i närområdet.

Med vänlig hälsning

Namn

Fastighet: Husby-Torp 1:1, Husby-Oppeby 2:2, Vevelsta 2:7, Husby-Oppeby 3:1, Närlunda 1:2 samt för min far och mor Husby-Björka 1:3 och Gråsta 1:10.

2019-06-26
Rejlers Sverige AB
Att. Fredrik Nystrand
Fålhagsleden 61
753 23 Uppsala
samråd@rejlers.se

Synpunkter gällande 2x130 kv mellan Hedenlunda-Oxelösund SSAB

Vi som ej är sakägare men bor i område för sträckning 2A vill framföra våra synpunkter på ledningen.

Jag vill påpeka att jag ej är emot att ssab ska ha mer ström.

Först vill vi påpeka att hela projektet har skötts väldigt dåligt. Vi tror knappast att det är en slump att underlag skickas ut i samband med storhelger och klämdagar utan det handlar nog mer om att folk inte ska hinna yttra sig i tid, samt att tiden för att yttra sig är alldeles för kort.

Det pratas om miljövinster för SSAB vilket är bra, men man måste tänka ett steg längre.

Jord & skogsbruk är och kommer alltid att vara det viktigaste vi har att då gå in och ta 500ha mark i anspråk känns väldigt märkligt och samtidigt prata om miljönytta.

Att kraftledningar har påverkan på bin är ingen nyhet och bina är väldigt viktiga för jordbruket vilket vi alla ska leva av.

Sen en fråga om det nu ska investeras i en ledning för ett särintresse som SSAB så undrar man om det ställs några motkrav på det företaget med tanke på all påverkan för allmänheten.

Det bör göras en miljökonsekvensanalys av det här.

Ytterligare skäl till markkabel är att elen är viktig att då montera upp luftledningar som kan fällas med vinkelslip på 1 timme verkar mycket dumt med tanke på terror och liknande, dessa hot minskar ju ej.

Vi tycker kabeln bör grävas ner ihop med befintlig infrastruktur.

Markägare som bor i närheten av ledning bör även informeras.

Fastighetsägare Husby-Valla 2:4

Datum 2019-06-20

Rejlers Sverige AB
Att. Fredrik Nystrand
Fålhagsleden 61
753 23 Uppsala

samrad@rejlers.se

Synpunkter gällande 130 kV-ledningar mellan Hedenlunda och Oxelösund

Som berörd fastighetsägare har jag tagit del av samrådsunderlag från Vattenfall Eldistribution AB (nedan Vattenfall) och vill härmed framföra mina synpunkter.

Bakgrund

Vattenfall Eldistribution har för avsikt att bygga två nya 130 kV-luftledningar med anledning av att SSAB Oxelösund (SSAB) planerar att bygga en ny ljusbåge vid stålverket i Oxelösund varför en utökad elanslutning krävs. Således är behovet av de nya ledningarna sprungna ur ett enskilt bolags behov och därmed inte utifrån allmänhetens behov av en förstärkt elförsörjning.

Minsta möjliga påverkan

När en kraftledning ska byggas gäller särskilda krav enligt miljöbalken om att bästa möjliga teknik ska väljas med hänsyn till bland annat produktionsmark, naturmiljö, hälsa och byggnation enligt 2 kap. 3 § miljöbalken. Vattenfalls samrådsunderlag tar förvisso upp frågan om kabel men förefaller ändå att utesluta alternativet med kabel. *Se under 3.4 Studerande och hortvalda alternativ. "Även alternativ med kabel har studerats, detta bedömdes dock vara komplicerat då ett stort markintrång krävs för anläggande av kabelförbanden."*

Vattenfall följer inte miljöbalken gällande att välja bästa möjliga teknik. Vattenfall visar inte att det är tekniskt omöjligt att använda sig av markförlagd ledning eller redovisar att det är tekniskt nödvändigt med luftburen ledning. Vattenfall redovisar enbart att det är "komplicerat" med kabel.

Det är anmärkningsvärt och orimligt att Vattenfall enbart beaktar etableringen och förläggningen av ledningarna vilket är en övergående fas. Etableringen med markkabel må vara "komplicerad" och det må innebära ett stort markintrång men detta skall sättas i relation till det intrång som markägaren med en luftburen ledning kommer erfaras varje år, vid var tids brukande av jord- och skogsbruket.

Vattenfall skall utreda närmre, i enligt med gällande rätt, alternativet med markförlagd kabel. Att enbart avvisa det markförlagda alternativet med att det är "komplicerat" överensstämmer inte med miljöbalkens skyddsregler. Dessutom skall valet av luftburen kraftledning motiveras och

tydliggöras med ett underlag som belyser varför ett luftburet teknikval görs med hänsyn till vad som skrivs i 2 kap. 3 § miljöbalken.

Pågående markanvändning

Enligt 3 kap 4 § miljöbalken är jord- och skogsbruket av nationell betydelse. Vattenfall saknar underlag för bedömningar hur möjligheten att bedriva rationellt jord- och skogsbruk påverkas av luftburen ledning i jämförelse med markkabel. Vidare saknas underlag hur hushållning med brukningsvärd jordbruksmark påverkas av såväl val av teknik som planerade ledningsstråk.

Jordbruk och djurhållning - brukningshinder

Luftledningarnas stolpfundament orsakar direkta odlingshinder på den åkermark som passeras av luftledningar, vilket i regel innebär produktionsförluster. Detta markintrång består inte enbart av den yta som upptas av en ledningsstolpe, dess fundament och eventuella stolpstag utan också de merkostnader och den nedsatta växtproduktion som uppstår till följd av skyddsområdet intill ledningsfundament/stag och den markpackning som uppstår när lantbruksmaskiner behöver vända intill ledningsfundamenten. Sammantaget ger dessa hinder en ökad miljöpåverkan i form av högre koldioxidutsläpp samt ökad risk för utlakning av växtnäringsämnen. Restriktioner för markanvändning under en luftledning försvårar och förhindrar likväl utförandet av åtgärder såsom konstbevattning mm.

Livsmedelsstrategin

Den nationella livsmedelsstrategin har målet att öka Sveriges produktion av livsmedel. Jordbrukets möjligheter till en ökad livsmedelsproduktion påverkas negativt av luftledningar vilket även fastslagits av mark- och miljödomstolen som fastställde Energimarknadsinspektionens beslut att förbjuda E.ON att bygga 130 kV luftledning över högproduktiv jordbruksmark i Skåne. Rättsfallet belyser att inte enbart investeringskostnader ska beaktas i kalkylen. Domstolen bedömde att de hinder som luftledningen innebär för brukandet av åkrarna är för stora sett över ledningens livslängd, som i detta fall beräknades till 100 år. Vidare ansågs det rimligt att välja markkabel eftersom merkostnaden för markkabel uppvägs av nyttan för lantbruket. Markförlagda ledningar utgör ett mer marksnålt alternativ vilket därmed bidrar till att nå målen i livsmedelsstrategin.

Landskapsbild

De nu planerade ledningsstråken går genom såväl skogsmark som öppen mark i form av odlings- och hagmark. Under lång tid har marken brukats och levererat mat och foder. Det öppna landskapet är signifikant för Sverige och tillför höga biologiska värden. Stråken som planeras gå genom skog är värd att bevara för den klimatriktiga virkesproduktionen och bevarande av naturvärden. Luftburna ledningar inom området kommer att fördyra brukandet, öka miljöbelastningen samt försämra skördarna.

Vattenfall uppger i samrådsunderlaget (sid. 33) att luftledningarna blir ett synligt inslag i landskapet, att stolparna är "relativt stora konstruktioner" och sträcker sig över en längre sträcka. Trots detta gör Vattenfall bedömningen att de planerade ledningarna kommer att medföra "måttliga konsekvenser" för landskapsbild. Låt oss påminna Vattenfall att de aktuella ledningarna, för det fall att de blir luftburna och på det sätt de presenteras i

underlaget, inte kan anses medföra "måttliga konsekvenser" utan blir ett drastiskt inslag i landskapsbilden med flertalet negativa konsekvenser.

En kraftledning i ett öppet landskap innebär både ett visuellt och ett elektromagnetiskt intrång på fastigheter som ligger i närheten av kraftledningen. Vidare orsakar störningarna en betydande nedsättning av marknadsvärdet på berörda fastigheter.

Fördelar markkabel

- Påverkar inte framtida utveckling av fastighet och bygd.
- Bättre produktionsförutsättningar. Jordbruk kan bedrivas i stort sett utan påverkan med markkabel förutom i etableringsfasen.
- Minskat markintrång.
- Mindre klimatpåverkan.
- Mindre påverkan elektromagnetiska fält.
- Påverkar inte kulturmiljön eller friluftsliv.
- Påverkar inte landskapsbilden eller sänker fastighetens värde.
- Utebliven trädssäkring samt underhåll av skogsgator uteblir vilket är en kostnad som Vattenfall bör beakta i sin kalkyl.

Sammanfattningsvis

Merkostnaden och komplexiteten med markförlagd kabel vägs mer än väl upp av den fördrjade brukningen av åkermarken, den minskade produktionen i skog och åkermark, förstörande av landskapsbilden och mer omfattande magnetfält som en luftledning skulle orsaka. Vattenfall ska inte enbart beakta investeringskostnaden i sin kalkyl vid val av bästa möjliga teknik utan en samhällsekonomisk beräkning ska ligga till grund för beslut om kabel eller luftledning. Beräkningen ska bygga på samhällsvärdet av:

- Skog ur produktion. (förädlingsvärde, betydelse för sysselsättning samt koldioxidupptag).
- Ledningens påverkan på landskapet/ brukningshinder/byggnationshinder.
- Ökad elektromagnetisk strålning vilket försvårar bostadsbyggande och företagande.

De föreslagna ledningsdragningarna drivs i första hand utifrån ett kommersiellt bolags vinstintressen och är således inte ett allmännyttigt projekt av intresse för staten. Denna omständighet bör avspeglas i såväl val av teknik som i ersättning till berörda fastighetsägarna för det fall att ledningarna kommer till stånd. De negativa konsekvenserna för de enskilda markägarna skall till det yttersta minimeras.

Bästa möjliga teknik ska enligt miljöbalken väljas som orsakar minsta möjliga skada och påverkan på produktion, landskap, människors hälsa och miljö. Den lösning som ger minst påverkan på omgivningen och lägst total samhällskostnad bör väljas. Vattenfall har i ett alltför tidigt skede avskrivit möjligheten till markförlagd kabel och bör inhämta ytterligare kunskap för sitt fortsatta arbete.

Fastighetsspecifika synpunkter

Valla Gård bedriver idag en större ekologisk nötköttsproduktion som omfattar hela eller delar av 3 gårdar och planerar för en rejäl utökning av nötkreatursproduktionen, som innefattar planer för Valla, Malm o Vevelstad, alla gårdar belägna i Husby-Oppunda socken. Framtiden för nötköttsproduktion, både ekologiskt och ekonomiskt, är att ha djuren ute året om med tillgång till vindskydd o utfodringsplatser beroende på säsong. Den planerade ökningen är omfattande med ny anställning av fyra personer o byggande av elstängsel på stora delar av ovan nämnda fastigheter. Vidare skall många hektar gammal betesmark tas i bruk igen, vilket gynnar den biologiska mångfalden på ett stort sätt. Det är med stor oro som jag ser byggandet av en luftledning genom Husby-Oppunda och inverkan av densamma på mina möjligheter att förverkliga mitt projekt. Att den dessutom planeras att dras genom områden med riksintresse o stora mängder av kulturhistoriska lämningar från järn-, brons- och stenålder är förvånande. Därför borde en stor miljökonsekvensbeskrivning göras innan dragningen av ledningen bestäms. Instämmer till fullo med Länsstyrelsen yttrande Dnr:407-4506-2019. En välisolerad markkabel som följer befintlig infrastruktur är att föredra! Mina synpunkter skall bifogas som bilaga i sin helhet till Vattenfulls ansökan.

Med vänlig hälsning

Datum 2019-06-24

Rejlers Sverige AB
Att. Fredrik Nystrand
Fålhagsleden 61
753 23 Uppsala

samrad@rejlers.se

Synpunkter gällande 130 kV-ledningar mellan Hedenlunda och Oxelösund

Som berörd fastighetsägare har vi tagit del av samrådsunderlag från Vattenfall Eldistribution AB (nedan Vattenfall) och vill härmed framföra våra synpunkter.

Bakgrund

Vattenfall Eldistribution har för avsikt att bygga två nya 130 kV-luftledningar med anledning av att SSAB Oxelösund (SSAB) planerar att bygga en ny ljusbåge vid stålverket i Oxelösund varför en utökad elanslutning krävs. Således är behovet av de nya ledningarna sprungna ur ett enskilt bolags behov och därmed inte utifrån allmänhetens behov av en förstärkt elförsörjning.

Minsta möjliga påverkan

När en kraftledning ska byggas gäller särskilda krav enligt miljöbalken om att bästa möjliga teknik ska väljas med hänsyn till bland annat produktionsmark, naturmiljö, hälsa och byggnation enligt 2 kap. 3 § miljöbalken. Vattenfalls samrådsunderlag tar förvisso upp frågan om kabel men förefaller ändå att utesluta alternativet med kabel. *Se under 3.4 Studerande och bortvalda alternativ. "Även alternativ med kabel har studerats, detta bedömdes dock vara komplicerat då ett stort markintrång krävs för anläggande av kabelförbanden."*

Vattenfall följer inte miljöbalken gällande att välja bästa möjliga teknik. Vattenfall visar inte att det är tekniskt omöjligt att använda sig av markförlagd ledning eller redovisar att det är tekniskt nödvändigt med luftburen ledning. Vattenfall redovisar enbart att det är "komplicerat" med kabel.

Det är anmärkningsvärt och orimligt att Vattenfall enbart beaktar etableringen och förläggningen av ledningarna vilket är en övergående fas. Etableringen med markkabel må vara "komplicerad" och det må innebära ett stort markintrång men detta skall sättas i relation till det intrång som markägaren med en luftburen ledning kommer erfara varje år, vid var tids brukande av jord- och skogsbruket.

Vattenfall skall utreda närmre, i enlighet med gällande rätt, alternativet med markförlagd kabel. Att enbart avvisa det markförlagda alternativet med att det är "komplicerat" överensstämmer inte med miljöbalkens skyddsregler. Dessutom skall valet av luftburen kraftledning motiveras och

tydliggöras med ett underlag som belyser varför ett luftburet teknikval görs med hänsyn till vad som skrivs i 2 kap. 3 § miljöbalken.

Pågående markanvändning

Enligt 3 kap 4 § miljöbalken är jord- och skogsbruket av nationell betydelse. Vattenfall saknar underlag för bedömningar hur möjligheten att bedriva rationellt jord- och skogsbruk påverkas av luftburen ledning i jämförelse med markkabel. Vidare saknas underlag hur hushållning med brukningsvärd jordbruksmark påverkas av såväl val av teknik som planerade ledningsstråk.

Jordbruk och djurhållning - brukningshinder

Luftledningarnas stolpfundament orsakar direkta odlingshinder på den åkermark som passerar av luftledningarna, vilket i regel innebär produktionsförluster. Detta markintrång består inte enbart av den yta som upptas av en ledningsstolpe, dess fundament och eventuella stolpstag utan också de merkostnader och den nedsatta växtproduktion som uppstår till följd av skyddsområdet intill ledningsfundament/stag och den markpackning som uppstår när lantbruksmaskiner behöver vända intill ledningsfundamenten. Sammantaget ger dessa hinder en ökad miljöpåverkan i form av högre koldioxidutsläpp samt ökad risk för utlakning av växtnäringssämnen. Restriktioner för markanvändning under en luftledning försvarar och förhindrar likväl utförandet av åtgärder såsom konstbevattning mm.

Livsmedelsstrategin

Den nationella livsmedelsstrategin har målet att öka Sveriges produktion av livsmedel. Jordbrukets möjligheter till en ökad livsmedelsproduktion påverkas negativt av luftledningarna vilket även fastslagits av mark- och miljödomstolen som fastställde Energimarknadsinspektionens beslut att förbjuda E.ON att bygga 130 kV luftledning över högproduktiv jordbruksmark i Skåne. Rättsfallet belyser att inte enbart investeringskostnader ska beaktas i kalkylen. Domstolen bedömde att de hinder som luftledningen innebär för brukandet av åkrarna är för stora sett över ledningens livslängd, som i detta fall beräknades till 100 år. Vidare ansågs det rimligt att välja markkabel eftersom merkostnaden för markkabel uppvägs av nyttan för lantbruket. Markförlagda ledningar utgör ett mer marksnålt alternativ vilket därmed bidrar till att nå målen i livsmedelsstrategin.

Landskapshild

De nu planerade ledningsstråken går genom såväl skogsmark som öppen mark i form av odlings- och hagmark. Under lång tid har marken brukats och levererat mat och foder. Det öppna landskapet är signifikant för Sverige och tillför höga biologiska värden. Stråken som planeras gå genom skog är värd att bevara för den klimatriktiga virkesproduktionen och bevarande av naturvärden. Luftburna ledningar inom området kommer att förädla brukandet, öka miljöbelastningen samt försämra skördarna.

Vattenfall uppger i samrådsunderlaget (sid. 33) att luftledningarna blir ett synligt inslag i landskapet, att stolparna är "relativt stora konstruktioner" och sträcker sig över en längre sträcka. Trots detta gör Vattenfall bedömningen att de planerade ledningarna kommer att medföra "måttliga konsekvenser" för landskapsbildningen. Låt oss påminna Vattenfall att de aktuella ledningarna, för det fall att de blir luftburna och på det sätt de presenteras i

underlaget, inte kan anses medföra "måttliga konsekvenser" utan blir ett drastiskt inslag i landskapsbilden med flertalet negativa konsekvenser.

En kraftledning i ett öppet landskap innebär både ett visuellt och ett elektromagnetiskt intrång på fastigheter som ligger i närheten av kraftledningen. Vidare orsakar störningarna en betydande nedsättning av marknadsvärdet på berörda fastigheter.

Fördelar markkabel

- Påverkar inte framtida utveckling av fastighet och bygd.
- Bättre produktionsförutsättningar. Jordbruk kan bedrivas i stort sett utan påverkan med markkabel förutom i etableringsfasen.
- Minskat markintrång.
- Mindre klimatpåverkan.
- Mindre påverkan elektromagnetiska fält.
- Påverkar inte kulturmiljön eller friluftsliv.
- Påverkar inte landskapsbilden eller sänker fastighetens värde.
- Utebliven trädssäkring samt underhåll av skogsgator uteblir vilket är en kostnad som Vattenfall bör beakta i sin kalkyl.

Sammanfattningsvis

Merkostnaden och komplexiteten med markförlagd kabel vägs mer än väl upp av den fördyrade brukningen av åkermarken, den minskade produktionen i skog och åkermark, förstörande av landskapsbilden och mer omfattande magnetfält som en luftledning skulle orsaka. Vattenfall ska inte enbart beakta investeringskostnaden i sin kalkyl vid val av bästa möjliga teknik utan en samhällsekonomisk beräkning ska ligga till grund för beslut om kabel eller luftledning. Beräkningen ska bygga på samhällsvärdet av:

- Skog ur produktion, (förädlingsvärde, betydelse för sysselsättning samt koldioxidupptag).
- Ledningens påverkan på landskapet/ brukningshinder/byggnationshinder.
- Ökad elektromagnetisk strålning vilket försvårar bostadsbyggande och företagande.

De föreslagna ledningsdragningarna drivs i första hand utifrån ett kommersiellt bolags vinstintressen och är således inte ett allmännyttigt projekt av intresse för staten. Denna omständighet bör avspeglas i såväl val av teknik som i ersättning till berörda fastighetsägarna för det fall att ledningarna kommer till stånd. De negativa konsekvenserna för de enskilda markägarna skall till det yttersta minimeras.

Bästa möjliga teknik ska enligt miljöbalken väljas som orsakar minsta möjliga skada och påverkan på produktion, landskap, människors hälsa och miljö. Den lösning som ger minst påverkan på omgivningen och lägst total samhällskostnad bör väljas. Vattenfall har i ett alltför tidigt skede avskrivit möjligheten till markförlagd kabel och bör inhämta ytterligare kunskap för sitt fortsatta arbete.

Fastighetsspecifika synpunkter

Området kring vår fastighet är mycket naturskönt och idylliskt. Miljön får betraktas som närmast unikt sörmländsk, med vackra ekar, brukad jord och ett mycket rikt djurliv.

Det planerade åtgärden (särskilt om alternativ 2A väljs) kommer, vad jag kan bedöma, innebära ett mycket stort ingrepp i den unika närmiljön och försämra värdet på vår fastighet. Det framstår som helt orimligt att Vattenfall ska ges den rätten, särskilt i ljuset av att det finns alternativa sätt att hantera elledningen (jag tänker då närmast på en markkabel).

Ledningsstråkens dragning i alternativ 2 A kommer även att innebära ett betydande negativt ingrepp vid sjön Långhalsen. Ledningsstråken kommer där kraftigt försämra naturupplevelsen för de många fritidsintresserade personer som under sommartid paddlar kanot och gör båtturer på sjön och på vintertid åker skridskor där. Långhalsen är som namnet antyder en lång sjö, vilket innebär vidsträckt, fri sikt. Att dra ledningsstråken över sjön innebär att de syns på långt håll och därvid försämrar miljön visuellt över onödigt stora ytor.

Med vänlig hälsning

Datum 2019-06-26

Rejlers Sverige AB
Att. Fredrik Nystrand
Fålhagsleden 61
753 23 Uppsala

samrad@rejlers.se

Kopia lämnat till Länsstyrelsen Södermanland, Energimarknadsinspektionen, Energimyndigheten, Näringsdepartementet, Vattenfall samt Rejlers

Synpunkter gällande 130 kV-ledningar mellan Hedenlunda och Oxelösund

Som berörd fastighetsägare har vi tagit del av samrådsunderlag från Vattenfall Eldistribution AB (nedan Vattenfall) och vill härmed framföra våra synpunkter.

Bakgrund

Vattenfall Eldistribution har för avsikt att bygga två nya 130 kV-luftledningar med anledning av att SSAB Oxelösund (SSAB) planerar att bygga en ny ljusbåge vid stålverket i Oxelösund varför en utökad elanslutning krävs. Således är behovet av de nya ledningarna sprungna ur ett enskilt bolags behov och därmed inte utifrån allmänhetens behov av en förstärkt elförsörjning.

Minsta möjliga påverkan

När en kraftledning ska byggas gäller särskilda krav enligt miljöbalken om att bästa möjliga teknik ska väljas med hänsyn till bland annat produktionsmark, naturmiljö, hälsa och byggnation enligt 2 kap. 3 § miljöbalken. Vattenfalls samrådsunderlag tar förvisso upp frågan om kabel men förefaller ändå att utesluta alternativet med kabel. *Se under 3.4 Studerande och bortvalda alternativ. "Även alternativ med kabel har studerats, detta bedömdes dock vara komplicerat då ett stort markintrång krävs för anläggande av kabelförbanden."*

Vattenfall följer inte miljöbalken gällande att välja bästa möjliga teknik. Vattenfall visar inte att det är tekniskt omöjligt att använda sig av markförlagd ledning eller redovisar att det är tekniskt nödvändigt med luftburen ledning. Vattenfall redovisar enbart att det är "komplicerat" med kabel.

Det är anmärkningsvärt och orimligt att Vattenfall enbart beaktar etableringen och förläggningen av ledningarna vilket är en övergående fas. Etableringen med markkabel må vara "komplicerad" och det må innebära ett stort markintrång men detta skall sättas i relation till det intrång som markägaren med en luftburen ledning kommer erfara varje år, vid var tids brukande av jord- och skogsbruket.

Vattenfall skall utreda närmre, i enligt med gällande rätt, alternativet med markförlagd kabel. Att enbart avvisa det markförlagda alternativet med att det är "komplicerat" överensstämmer inte med

miljöbalkens skyddsregler. Dessutom skall valet av luftburen kraftledning motiveras och tydliggöras med ett underlag som belyser varför ett luftburet teknikval görs med hänsyn till vad som skrivs i 2 kap. 3 § miljöbalken.

Pågående markanvändning

Enligt 3 kap 4 § miljöbalken är jord- och skogsbruket av nationell betydelse. Vattenfall saknar underlag för bedömningar hur möjligheten att bedriva rationellt jord- och skogsbruk påverkas av luftburen ledning i jämförelse med markkabel. Vidare saknas underlag hur hushållning med brukningsvärd jordbruksmark påverkas av såväl val av teknik som planerade ledningsstråk.

Jordbruk och djurhållning - brukningshinder

Luftledningarnas stolpfundament orsakar direkta odlingshinder på den åkermark som passerar av luftledningar, vilket i regel innebär produktionsförluster. Detta markintrång består inte enbart av den yta som upptas av en ledningsstolpe, dess fundament och eventuella stolpstag utan också de merkostnader och den nedsatta växtproduktion som uppstår till följd av skyddsområdet intill ledningsfundament/stag och den markpackning som uppstår när lantbruksmaskiner behöver vända intill ledningsfundamenten. Sammantaget ger dessa hinder en ökad miljöpåverkan i form av högre koldioxidutsläpp samt ökad risk för utlakning av växtnäringsämnen. Restriktioner för markanvändning under en luftledning försvårar och förhindrar likväl utförandet av åtgärder såsom konstbevattning mm.

Livsmedelsstrategin

Den nationella livsmedelsstrategin har målet att öka Sveriges produktion av livsmedel. Jordbrukets möjligheter till en ökad livsmedelsproduktion påverkas negativt av luftledningar vilket även fastslagits av mark- och miljödomstolen som fastställde Energimarknadsinspektionens beslut att förbjuda E.ON att bygga 130 kV luftledning över högproduktiv jordbruksmark i Skåne. Rättsfallet belyser att inte enbart investeringskostnader ska beaktas i kalkylen. Domstolen bedömde att de hinder som luftledningen innebär för brukandet av åkrarna är för stora sett över ledningens livslängd, som i detta fall beräknades till 100 år. Vidare ansågs det rimligt att välja markkabel eftersom merkostnaden för markkabel uppvägs av nyttan för lantbruket. Markförlagda ledningar utgör ett mer marksnålt alternativ vilket därmed bidrar till att nå målen i livsmedelsstrategin.

Landskapsbild

De nu planerade ledningsstråken går genom såväl skogsmark som öppen mark i form av odlings- och hagmark. Under lång tid har marken brukats och levererat mat och foder. Det öppna landskapet är signifikant för Sverige och tillför höga biologiska värden. Stråken som planeras gå genom skog är värd att bevara för den klimatriktiga virkesproduktionen och bevarande av naturvärden. Luftburna ledningar inom området kommer att fördyra brukandet, öka miljöbelastningen samt försämra skördarna.

Vattenfall uppger i samrådsunderlaget (sid. 33) att luftledningarna blir ett synligt inslag i landskapet, att stolparna är "relativt stora konstruktioner" och sträcker sig över en längre sträcka. Trots detta gör Vattenfall bedömningen att de planerade ledningarna kommer att medföra "måttliga konsekvenser" för landskapsbild. Låt oss påminna Vattenfall att de

aktuella ledningarna, för det fall att de blir luftburna och på det sätt de presenteras i underlaget, inte kan anses medföra "måttliga konsekvenser" utan blir ett drastiskt inslag i landskapsbilden med flertalet negativa konsekvenser.

En kraftledning i ett öppet landskap innebär både ett visuellt och ett elektromagnetiskt intrång på fastigheter som ligger i närheten av kraftledningen. Vidare orsakar störningarna en betydande nedsättning av marknadsvärdet på berörda fastigheter.

Fördelar markkabel

- Påverkar inte framtida utveckling av fastighet och bygd.
- Bättre produktionsförutsättningar. Jordbruk kan bedrivas i stort sett utan påverkan med markkabel förutom i etableringsfasen.
- Minskat markintrång.
- Mindre klimatpåverkan.
- Mindre påverkan elektromagnetiska fält.
- Påverkar inte kulturmiljön eller friluftsliv.
- Påverkar inte landskapsbilden eller sänker fastighetens värde.
- Utebliven trädsäkring samt underhåll av skogsgator uteblir vilket är en kostnad som Vattenfall bör beakta i sin kalkyl.

Sammanfattningsvis

Merkostnaden och komplexiteten med markförlagd kabel vägs mer än väl upp av den fördrjade brukningen av åkermarken, den minskade produktionen i skog och åkermark, förstörande av landskapsbilden och mer omfattande magnetfält som en luftledning skulle orsaka. Vattenfall ska inte enbart beakta investeringskostnaden i sin kalkyl vid val av bästa möjliga teknik utan en samhällsekonomisk beräkning ska ligga till grund för beslut om kabel eller luftledning. Beräkningen ska bygga på samhällsvärdet av:

- Skog ur produktion, (förädlingsvärde, betydelse för sysselsättning samt koldioxidupptag).
- Ledningens påverkan på landskapet/ brukningshinder/byggnationshinder.
- Ökad elektromagnetisk strålning vilket försvårar bostadsbyggande och företagande.

De föreslagna ledningsdragningarna drivs i första hand utifrån ett kommersiellt bolags vinstintressen och är således inte ett allmännyttigt projekt av intresse för staten. Denna omständighet bör avspeglas i såväl val av teknik som i ersättning till berörda fastighetsägarna för det fall att ledningarna kommer till stånd. De negativa konsekvenserna för de enskilda markägarna skall till det yttersta minimeras.

Bästa möjliga teknik ska enligt miljöbalken väljas som orsakar minsta möjliga skada och påverkan på produktion, landskap, människors hälsa och miljö. Den lösning som ger minst påverkan på omgivningen och lägst total samhällskostnad bör väljas. Vattenfall har i ett alltför tidigt skede avskrivit möjligheten till markförlagd kabel och bör inhämta ytterligare kunskap för sitt fortsatta arbete.

Fastighetsspecifika synpunkter:

Jag anser att projektet antas medföra betydande miljöpåverkan då den framtida landskapsbilden, kulturvärden samt jord och skogsbruk i mycket stor omfattning kommer att påverkas negativt av den planerade 2x130kV-luftledningen.

Vattenfall lyfter fram kostnaden som det tyngsta skälet för att likt tidigare fortsätta att bygga 130kV-ledningar som luftledning. Jag anser att valet styrs av tradition och nätägarnas ovilja att börja använda sig av markkabel i regionnätet då det kostar mer. Skulle man från samhällets sida endast tänka på vad som är ekonomiskt bäst vore det exempelvis helt orimligt att genomföra satsningen på förnybar energi.

Det är också samhället som måste stå för den långsiktiga planeringen inför framtiden eftersom dagens beslut liksom teknikval av överföringar lever vidare för lång tid framöver, och kommer att påverka efterföljande generationer.

Oberoende av vilken överföringsteknik som väljs anser jag att lokalisering av överföringen ska göras utmed befintlig eller planerad infrastruktur. Genom att samla intrången till redan ianspråktagen mark minskar man såväl olägenheten som omfattningen för människor och miljö. På samma grund anser jag att intrång i tidigare orörda områden bör undvikas.

Flera familjer vid alternativt stråk 2A har sin försörjning genom turistnäringen. Dessa hushåll kommer att få lägga ner sin verksamhet om dragningen av kraftledningen alternativ 2A kommer att genomföras. Flera nyckelbiotoper slaktas rakt av om dragnin g sker vid 2A. Länsstyrelsen anser att ev dragnin g av 2A är direkt olämplig ur kulturmiljösynpunkt då stråket innefattar ovanligt mycket fornlämningar. Av de fyra alternativa stråken går 2A över sjön Långhalsen på ett halvkilometers brett ställe som är fantastiskt vackert!

Därför anser jag att:

- Markkabel skall användas
- Förläggning skall ske utmed befintlig infrastruktur.
- Turistnäringen på Landsbygden är den nya näringen i Sörmland och måste bevaras
- Ledningen får en stor miljöpåverkan, därför skall en stor Miljökonsekvensbeskrivning (MKB) göras.
- Jag instämmer till fullo med Länsstyrelsens yttrande Dnr:407-4506-2019
- Mina synpunkter skall bifogas som bilaga i sin helhet till Vattenfalls ansökan.
- P.g.a. Bristande information och frånvaro av svar från Rejlers AB yrkar jag på uppskov med mina synpunkter till slutet av september.

Med vänlig hälsning

Från:
Skickat: den 26 juni 2019 15:29
Till: Samråd; sodermanland@lansstyrelsen.se; registrator@ei.se
Ämne: till rejlers - missivtext
Bifogade filer: brev20190626.pdf

Till Rejlers - ett missivtext -

Synpunkter på planerade ledningsdragning från Hedenlunda i Flens kommun och SSAB i Oxelösunds kommun.

Kopiorna till myndigheterna med missivtext.

Vi skickar våra synpunkter på planerad ledningsdragning som Vattenfall kommer att ansöka om ledningskoncession för. Avser ledning på 2*130 kV från Hedenlunda i Flens kommun till SSAB i Oxelösunds kommun.

Vi ber er registrera detta eftersom utredaren i samband med samrådsprocessen gjort gällande att de inte med självklarhet bifogar alla synpunkter i sin helhet utan endast gör en sammanställning.

Med vänlig hälsning

Miljön är viktig för oss och vår påverkan på den.
Strömberg är helt självförsörjande på energi via eget vindkraftverk.
Läs mer på vår webb om hur vi arbetar för att minska vår klimatpåverkan.

Liljeborg 2019-06-18

Namn:

Fastighet: Råsjön 1:2

Ärende

Ny kraftledning 2 * 130 kV från Hedenlunda i Flens kommun till SSAB i Oxelösunds kommun.

Begäran

Sträckningen som är markerad med 2A i Vattenfalls dokument "Underlaget för samråd" daterat 2019-05-27 tas bort som alternativ med luftledning.

Skälen

Dragningen går enligt de skisser som finns i Vattenfalls dokument 2019-05-27 nära fastigheten Råsjön 1:2.

Vi är missnöjda med att vi inte har fått någon information om planerna och blivit inbjudna till samrådsprocessen, eftersom alternativ 2A går ca 50 till 250 m från boningshuset på fastigheten.

Ägarna nyttjar fastigheten som fritidsfastighet och den är en oumbärlig plats för avkoppling och återhämtning. Den föreslagna ledningen anser vi tar bort den funktionen helt.

Vi oroar oss därför över de magnetfält som Vattenfalls dokument lyfter fram när det gäller kraftledningar som går nära hus.

Vi oroar oss också över de hälsoeffekter som framför allt våra barn kan utsättas för. Det framgår av en del studier att sådana risker kan finnas intill högspänningsledningar. Så länge det inte finns studier som visar att det inte finns några hälsorisker anser vi att det inte ska byggas luftledningar så nära bostadhus.

Vi oroar oss också över de toner som en kraftledning med så höga spänningar kan generera.

Kraftledningen kommer att förstöra landskapsbilden, boendemiljön och naturmiljön för oss.

Hela syftet med projektet är vällovligt, men en markförlagd kabel är det enda alternativ som vi anser kan komma ifråga.

Fastighetsägare till Råsjön 1:2

Från:
Skickat: den 5 juni 2019 00:02
Till: Samråd
Ämne: Förslag på ändring av kraftledningsgata 2A
Bifogade filer: Ny dragning av 2A bild 4.jpg; Ny dragning av 2A bild 2.jpg; Ny dragning av 2A bild 3.jpg

Hej Fredrik Nystrand.

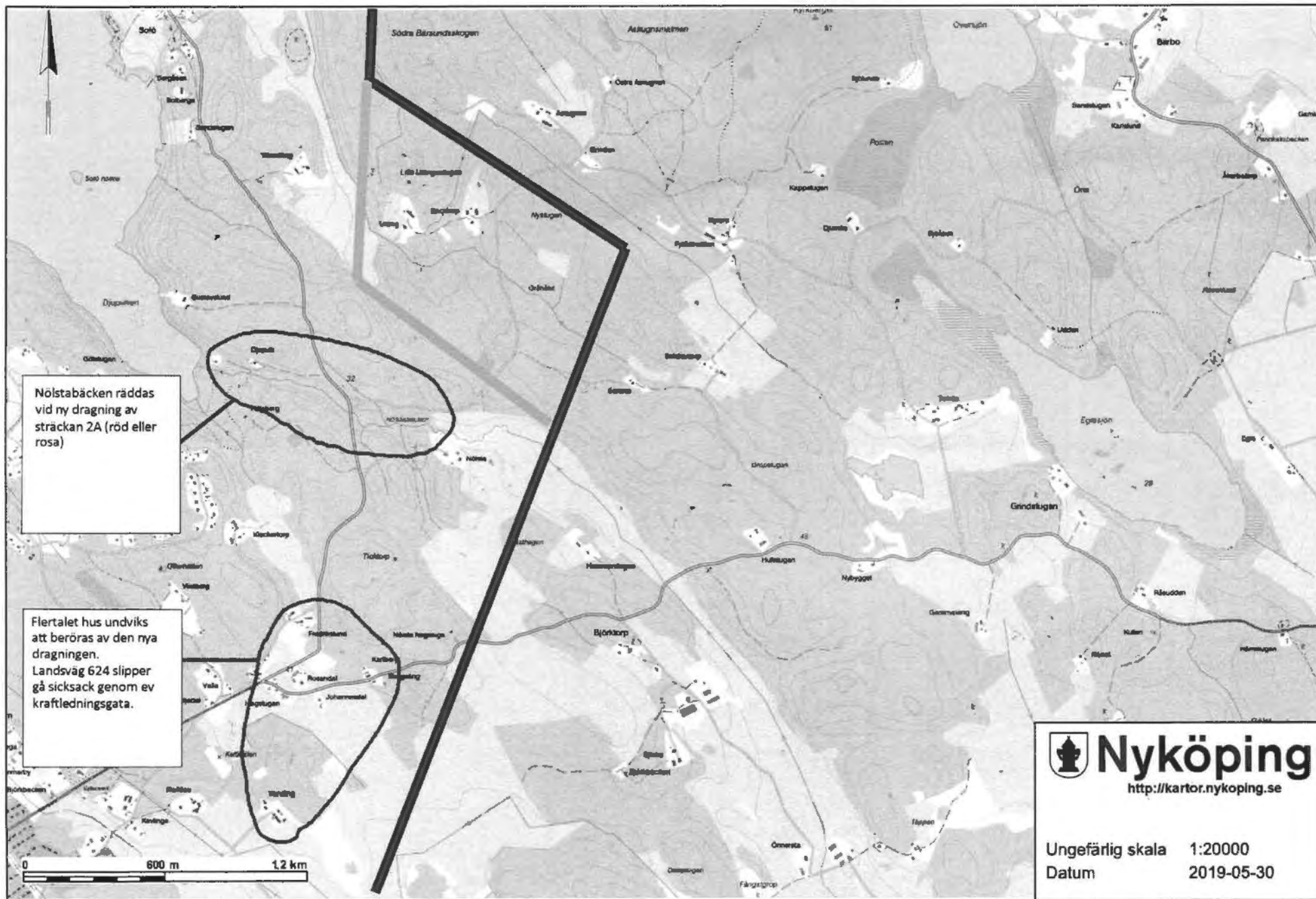
Jag skall försöka behärska mig och fatta mig någorlunda kort men det är inte lätt. Man känner sig verkligen liten och hjälplös när Vattenfall skickat ut ritningar på de nya alternativa elgatorna som planeras mellan Hedenlunda och Oxelösund. Jag har pratat med grannarna i den klunga av hus som är berörda i slutdelen av sträckningen 2A. Vi är helt förkrossade när vi ser den spikraka sträckan, till synes dragen helt utan hänsyn till bostadshus, rekreationsområden, vägar osv. Det kan inte vara möjligt att sträckningen 2A är exakt utritad??!! Det ser ut som att dragningen går rakt igenom ett flertal bostadshus på en så kort sträcka av ett par hundra meter. Skulle ni istället dragit sträckan bara fem hundra meter åt öster skulle det göra att krooken med vår lilla "by" med hus helt undviks.

Även den underbara djungelliknande delen av Nölstabäcken som är nyckelbiotop ser ut att bli avrättad rakt av genom er nuvarande dragning! Jag ryser bara av tanken! När man som flera av oss här har sin arbetsplats i den vackra miljön intill bostaden, har man svårt att tänka sig något mer förfärande av naturen än en elgata.

Skulle det mot förmodan bli aktuellt med val av sträckan 2A hoppas jag verkligen att ni tänker över er kartskiss. Speciellt i slutet av denna sträcka vid Nölstabäcken och söderut. Med en avstickare från sträckan 2A till 2B, ca 1km innan Nölstabäcken, skaller ni dock undvika många problem (se bifogade kartskisser):

1. Ett 10-tal bostadshus undviks att bli berörda. Jag kan försäkra att det kommer att underlätta för er fortsatta projektering då vi kommer att kämpa med näbbar och klor för att ny dragning skall göras.
2. Nyckelbiotopen Nölstabäcken och dess närhet med sitt höga naturvärde förskonas.
- 3 Landsväg 624 (Århammarsvägen) slipper gå sicksack genom kraftledningsatan. Vägen kommer inte att beröras alls vid den nya sträckningen.

Hälsningar

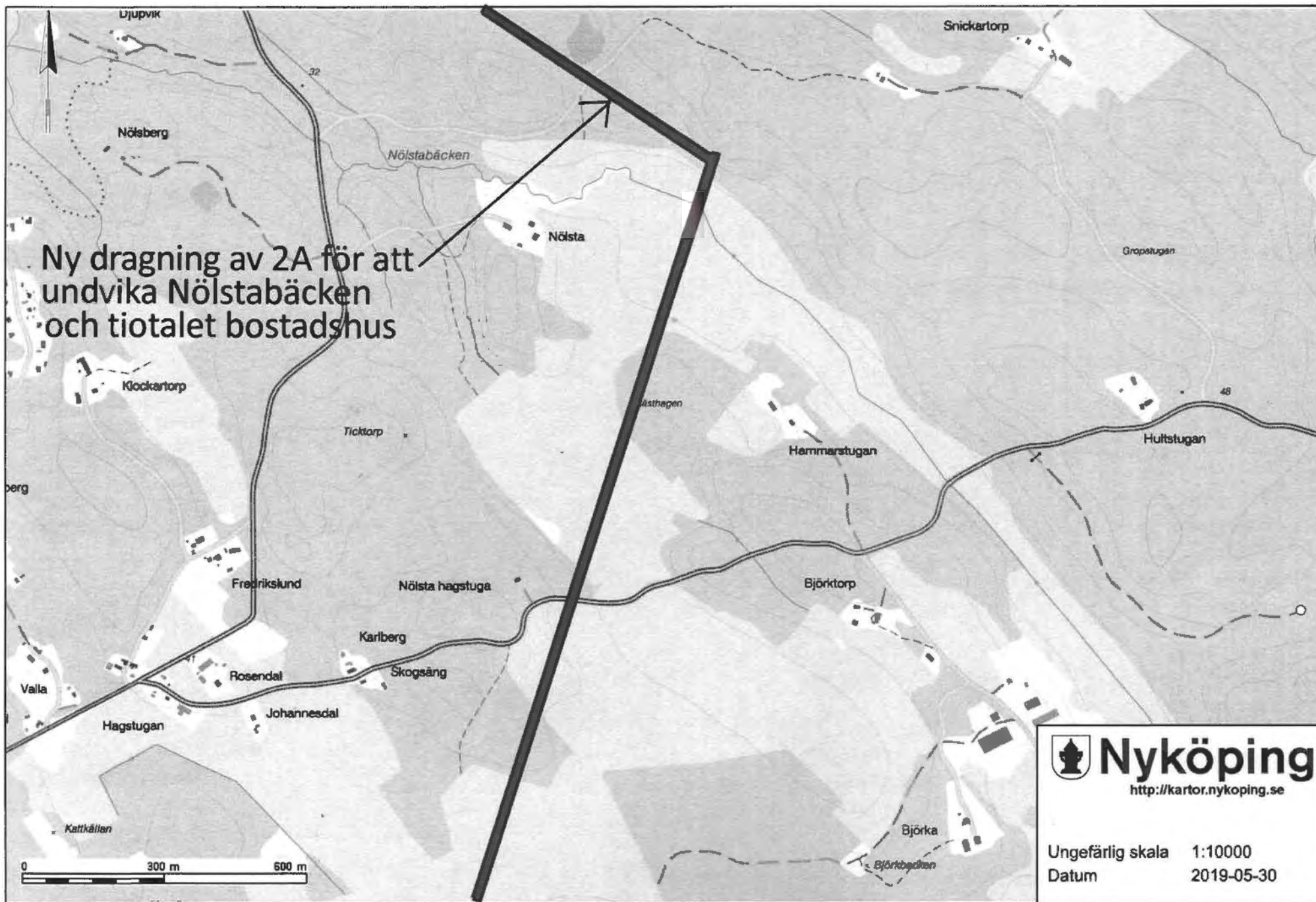

Nölstabäcken räddas vid ny dragnig av sträckan 2A (röd eller rosa)

Flerparten hus undviks att beröras av den nya dragnigen. Landsväg 624 slipper gå sicksack genom ev kraftledningsgata.

 Nyköping
<http://kartor.nykoping.se>

Ungefärlig skala 1:20000
 Datum 2019-05-30

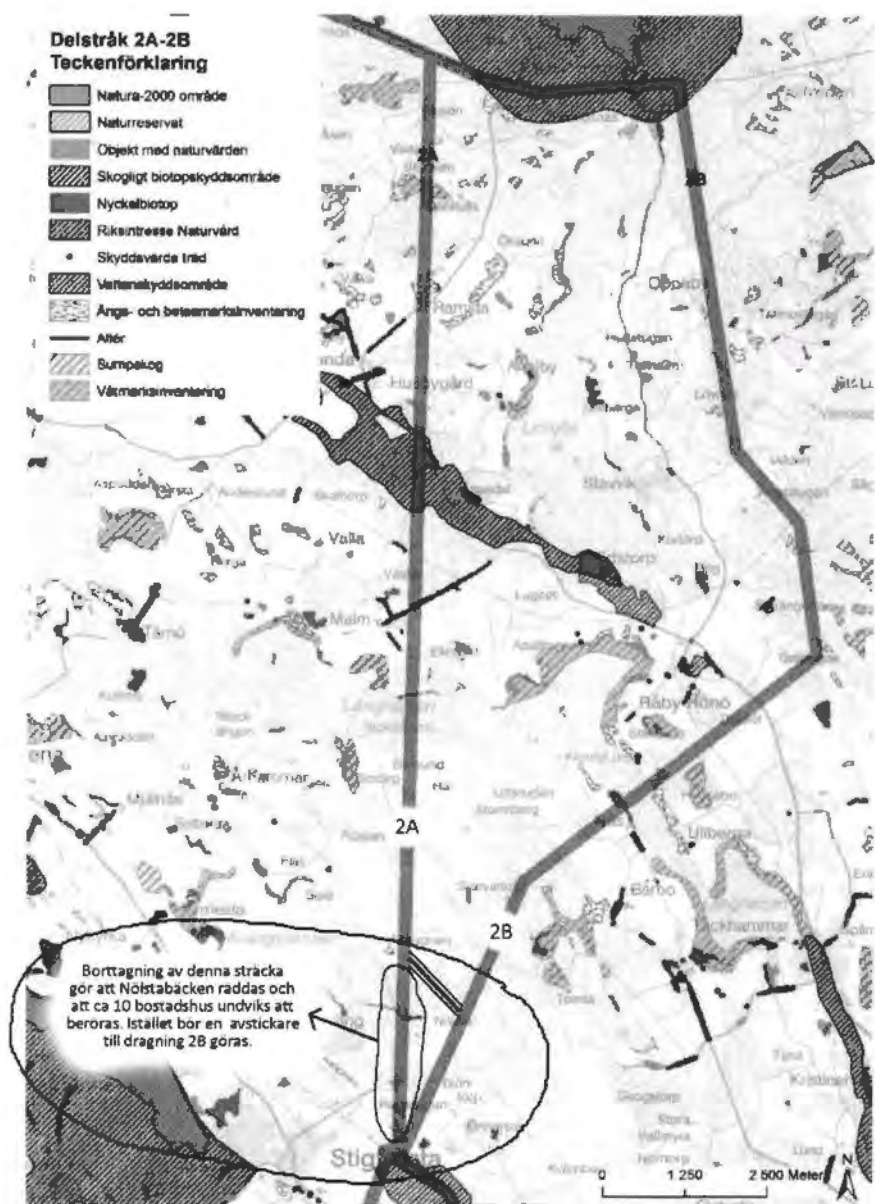

Ny dragning av 2A för att undvika Nölstabäcken och tioalet bostadshus

 Nyköping
<http://kartor.nykoping.se>

Ungefärlig skala 1:10000
Datum 2019-05-30

186C

Figur 13. Naturmiljöintressen för delstråk 2A och 2B.

Datum 2019-06-25

Rejlers Sverige AB
Att. Fredrik Nystrand
Fålhagsleden 61
753 23 Uppsala

samrad@rejlers.se

Synpunkter gällande 130 kV-ledningar mellan Hedenlunda och Oxelösund

Som berörd fastighetsägare har vi tagit del av samrådsunderlag från Vattenfall Eldistribution AB (nedan Vattenfall) och vill härmed framföra våra synpunkter.

Bakgrund

Vattenfall Eldistribution har för avsikt att bygga två nya 130 kV-luftledningar med anledning av att SSAB Oxelösund (SSAB) planerar att bygga en ny ljusbåge vid stålverket i Oxelösund varför en utökad elanslutning krävs. Således är behovet av de nya ledningarna sprungna ur ett enskilt bolags behov och därmed inte utifrån allmänhetens behov av en förstärkt elförsörjning.

Minsta möjliga påverkan

När en kraftledning ska byggas gäller särskilda krav enligt miljöbalken om att bästa möjliga teknik ska väljas med hänsyn till bland annat produktionsmark, naturmiljö, hälsa och byggnation enligt 2 kap. 3 § miljöbalken. Vattenfalls samrådsunderlag tar förvisso upp frågan om kabel men förefaller ändå att utesluta alternativet med kabel. *Se under 3.4 Studerande och bortvalda alternativ: "Även alternativ med kabel har studerats, detta bedömdes dock vara komplicerat då ett stort markintrång krävs för anläggande av kabelförbanden."*

Vattenfall följer inte miljöbalken gällande att välja bästa möjliga teknik. Vattenfall visar inte att det är tekniskt omöjligt att använda sig av markförlagd ledning eller redovisar att det är tekniskt nödvändigt med luftburen ledning. Vattenfall redovisar enbart att det är "komplicerat" med kabel.

Det är anmärkningsvärt och orimligt att Vattenfall enbart beaktar etableringen och förläggningen av ledningarna vilket är en övergående fas. Etableringen med markkabel må vara "komplicerad" och det må innebära ett stort markintrång men detta skall sättas i relation till det intrång som markägaren med en luftburen ledning kommer erfara varje år, vid var tids brukande av jord- och skogsbruket.

Vattenfall skall utreda närmre, i enligt med gällande rätt, alternativet med markförlagd kabel. Att enbart avvisa det markförlagda alternativet med att det är "komplicerat" överensstämmer inte med miljöbalkens skyddsregler. Dessutom skall valet av luftburen kraftledning motiveras och

tydliggöras med ett underlag som belyser varför ett luftburet teknikval görs med hänsyn till vad som skrivs i 2 kap. 3 § miljöbalken.

Pågående markanvändning

Enligt 3 kap 4 § miljöbalken är jord- och skogsbruket av nationell betydelse. Vattenfall saknar underlag för bedömningar hur möjligheten att bedriva rationellt jord- och skogsbruk påverkas av luftburna ledningar i jämförelse med markkabel. Vidare saknas underlag hur hushållning med brukningsvärd jordbruksmark påverkas av såväl val av teknik som planerade ledningsstråk.

Jordbruk och djurhållning - brukningshinder

Luftledningarnas stolpfundament orsakar direkta odlingshinder på den åkermark som passerar av luftledningar, vilket i regel innebär produktionsförluster. Detta markintrång består inte enbart av den yta som upptas av en ledningsstolpe, dess fundament och eventuella stolpstag utan också de merkostnader och den nedsatta växtproduktion som uppstår till följd av skyddsområdet intill ledningsfundament/stag och den markpackning som uppstår när lantbruksmaskiner behöver vända intill ledningsfundamenten. Sammantaget ger dessa hinder en ökad miljöpåverkan i form av högre koldioxidutsläpp samt ökad risk för utlakning av växtnäringsämnen. Restriktioner för markanvändning under en luftledning försvårar och förhindrar likväl utförandet av åtgärder såsom konstbevattning mm.

Livsmedelsstrategin

Den nationella livsmedelsstrategin har målet att öka Sveriges produktion av livsmedel. Jordbrukets möjligheter till en ökad livsmedelsproduktion påverkas negativt av luftledningar vilket även fastslagits av mark- och miljödomstolen som fastställde Energimarknadsinspektionens beslut att förbjuda E.ON att bygga 130 kV luftledning över högproduktiv jordbruksmark i Skåne. Rättsfallet belyser att inte enbart investeringskostnader ska beaktas i kalkylen. Domstolen bedömde att de hinder som luftledningen innebär för brukandet av åkrarna är för stora sett över ledningens livslängd, som i detta fall beräknades till 100 år. Vidare ansågs det rimligt att välja markkabel eftersom merkostnaden för markkabel uppvägs av nyttan för lantbruket. Markförlagda ledningar utgör ett mer marksnålt alternativ vilket därmed bidrar till att nå målen i livsmedelsstrategin.

Landskapsbild

De nu planerade ledningsstråken går genom såväl skogsmark som öppen mark i form av odlings- och hagmark. Under lång tid har marken brukats och levererat mat och foder. Det öppna landskapet är signifikant för Sverige och tillför höga biologiska värden. Stråken som planeras gå genom skog är värd att bevara för den klimatriktiga virkesproduktionen och bevarande av naturvärden. Luftburna ledningar inom området kommer att fördyra brukandet, öka miljöbelastningen samt försämra skördarna.

Vattenfall uppger i samrådsunderlaget (sid. 33) att luftledningarna blir ett synligt inslag i landskapet, att stolparna är "relativt stora konstruktioner" och sträcker sig över en längre sträcka. Trots detta gör Vattenfall bedömningen att de planerade ledningarna kommer att medföra "måttliga konsekvenser" för landskapsbildningen. Låt oss påminna Vattenfall att de aktuella ledningarna, för det fall att de blir luftburna och på det sätt de presenteras i

underlaget, inte kan anses medföra "måttliga konsekvenser" utan blir ett drastiskt inslag i landskapsbilden med flertalet negativa konsekvenser.

En kraftledning i ett öppet landskap innebär både ett visuellt och ett elektromagnetiskt intrång på fastigheter som ligger i närheten av kraftledningen. Vidare orsakar stömingarna en betydande nedsättning av marknadsvärdet på berörda fastigheter.

Fördelar markkabel

- Påverkar inte framtida utveckling av fastighet och bygd.
- Bättre produktionsförutsättningar. Jordbruk kan bedrivas i stort sett utan påverkan med markkabel förutom i etableringsfasen.
- Minskat markintrång.
- Mindre klimatpåverkan.
- Mindre påverkan elektromagnetiska fält.
- Påverkar inte kulturmiljön eller friluftsliv.
- Påverkar inte landskapsbilden eller sänker fastighetens värde.
- Utebliven trädsäkring samt underhåll av skogsgator uteblir vilket är en kostnad som Vattenfall bör beakta i sin kalkyl.

Sammanfattningsvis

Merkostnaden och komplexiteten med markförlagd kabel vägs mer än väl upp av den fördrjade brukningen av åkermarken, den minskade produktionen i skog och åkermark, förstörande av landskapsbilden och mer omfattande magnetfält som en luftledning skulle orsaka. Vattenfall ska inte enbart beakta investeringskostnaden i sin kalkyl vid val av bästa möjliga teknik utan en samhällsekonomisk beräkning ska ligga till grund för beslut om kabel eller luftledning. Beräkningen ska bygga på samhällsvärdet av:

- Skog ur produktion, (förädlingsvärde, betydelse för sysselsättning samt koldioxidupptag).
- Ledningens påverkan på landskapet/ brukningshinder/byggnationshinder.
- Ökad elektromagnetisk strålning vilket försvårar bostadsbyggande och företagande.

De föreslagna ledningsdragningarna drivs i första hand utifrån ett kommersiellt bolags vinstintressen och är således inte ett allmännyttigt projekt av intresse för staten. Denna omständighet bör avspeglas i såväl val av teknik som i ersättning till berörda fastighetsägarna för det fall att ledningarna kommer till stånd. De negativa konsekvenserna för de enskilda markägarna skall till det yttersta minimeras.

Bästa möjliga teknik ska enligt miljöbalken väljas som orsakar minsta möjliga skada och påverkan på produktion, landskap, människors hälsa och miljö. Den lösning som ger minst påverkan på omgivningen och lägst total samhällskostnad bör väljas. Vattenfall har i ett alltför tidigt skede avskrivit möjligheten till markförlagd kabel och bör inhämta ytterligare kunskap för sitt fortsatta arbete.

Fastighets specifika synpunkter

Vi bedriver jaktturism som huvudnäring. Vi arenderar jakten på bla. Vevelsta Gård, där ledningen dras rakt genom jaktmarken.

Vi har också B&B där våra gäster tycker mycket om att gå våra vandringsleder, som är mycket omtyckta. Denna ledningsdragning kommer att påverka oss mycket negativt. Vi vill inte ha luftledningar utan markkabel.

Använd befintlig infrastruktur så inte miljön blir oattraktiv för turism. Kräver en stor miljökonsekvensbeskrivning av projektet. Instämmer till fullo med länsstyrelsens yttrande Dnr: 407-4506-2019. Mina synpunkter skall bifogas som bilaga i sin helhet till vattenfalls ansökan

Med vänlig hälsning

Fastighet Vevelsta 5:1 och Vevelsta 5:3

Från:
Skickat: den 26 juni 2019 23:47
Till: Samråd
Ämne: Hedenlunda -Oxelösund.

Hej

Jag tycker att alternativ 2A blir ett utmärkt alternativ. Luftburen. Den passerar bredvid oss.

Att gräva ned markkabel gör betydligt större skada i naturen. Det är bara att det inte är lika iögonfallande.

Välkomna!

Skickat från min iPhone

Från:
Skickat: den 26 juni 2019 14:56
Till: kommun@nykoping.se; sodermanland@lansstyrelsen.se; registrator@ei.se;
registrator@energimyndigheten.se; Samråd
Ämne: Synpunkter gällande 130 kV-ledningar mellan Hedenlunda och Oxelösund

Datum 2019-06-24
Rejlers Sverige AB

Att. Fredrik Nystrand
Fålhagsleden 61
753 23 Uppsala

samrad@rejlers.se

Synpunkter gällande 130 kV-ledningar mellan Hedenlunda och Oxelösund

Som berörd fastighetsägare har vi tagit del av samrådsunderlag från Vattenfall Eldistribution AB (nedan Vattenfall) och vill härmed framföra våra synpunkter.

Bakgrund

Vattenfall Eldistribution har för avsikt att bygga två nya 130 kV-luftledningar med anledning av att SSAB Oxelösund (SSAB) planerar att bygga en ny ljusbåge vid stålverket i Oxelösund varför en utökad elanslutning krävs. Således är behovet av de nya ledningarna sprungna ur ett enskilt bolags behov och därmed inte utifrån allmänhetens behov av en förstärkt elförsörjning.

Minsta möjliga påverkan

När en kraftledning ska byggas gäller särskilda krav enligt miljöbalken om att bästa möjliga teknik ska väljas med hänsyn till bland annat produktionsmark, naturmiljö, hälsa och byggnation enligt 2 kap. 3 § miljöbalken. Vattenfalls samrådsunderlag tar förvisso upp frågan om kabel men förefaller ändock att utesluta alternativet med kabel. Se under 3.4 Studerande och bortvalda alternativ. "Även alternativ med kabel har studerats, detta bedömdes dock vara komplicerat då ett stort markintrång krävs för anläggande av kabelförbanden."

Vattenfall följer inte miljöbalken gällande att välja bästa möjliga teknik. Vattenfall visar inte att det är tekniskt omöjligt att använda sig av markförlagd ledning eller redovisar att det är tekniskt nödvändigt med luftburen ledning. Vattenfall redovisar enbart att det är "komplicerat" med kabel.

Det är anmärkningsvärt och orimligt att Vattenfall enbart beaktar etableringen och förläggningen av ledningarna vilket är en övergående fas. Etableringen med markkabel må vara "komplicerad" och det må innebära ett stort markintrång men detta skall sättas i relation till det intrång som markägaren med en luftburen ledning kommer erfara varje år, vid var tids brukande av jord- och skogsbruket.

Vattenfall skall utreda närmre, i enligt med gällande rätt, alternativet med markförlagd kabel. Att enbart avvisa det markförlagda alternativet med att det är "komplicerat" överensstämmer inte med miljöbalkens skyddsregler. Dessutom skall valet av luftburen kraftledning motiveras och tydliggöras med ett underlag som belyser varför ett luftburet teknikval görs med hänsyn till vad som skrivs i 2 kap. 3 § miljöbalken.

Pågående markanvändning

Enligt 3 kap 4 § miljöbalken är jord- och skogsbruket av nationell betydelse. Vattenfall saknar underlag för bedömningar hur möjligheten att bedriva rationellt jord- och skogsbruk påverkas av luftburen ledning i jämförelse med markkabel. Vidare saknas underlag hur hushållning med brukningsvärd jordbruksmark påverkas av såväl val av teknik som planerade ledningsstråk.

Jordbruk och djurhållning - brukningshinder

Luftledningarnas stolpfundament orsakar direkta odlingshinder på den åkermark som passeras av luftledningar, vilket i regel innebär produktionsförluster. Detta markintrång består inte enbart av den yta som upptas av en ledningsstolpe, dess fundament och eventuella stolpstag utan också de merkostnader och den nedsatta växtproduktion som uppstår till följd av skyddsområdet intill ledningsfundament/stag och den markpackning som uppstår när lantbruksmaskiner behöver vända intill ledningsfundamenten. Sammantaget ger dessa hinder en ökad miljöpåverkan i form av högre koldioxidutsläpp samt ökad risk för utlakning av växtnäringsämnen. Restriktioner för markanvändning under en luftledning försvårar och förhindrar likväl utförandet av åtgärder såsom konstbevattning mm.

Livsmedelsstrategin

Den nationella livsmedelsstrategin har målet att öka Sveriges produktion av livsmedel. Jordbrukets möjligheter till en ökad livsmedelsproduktion påverkas negativt av luftledningar vilket även fastslagits av mark- och miljödomstolen som fastställde Energimarknadsinspektionens beslut att förbjuda E.ON att bygga 130 kV luftledning över högproduktiv jordbruksmark i Skåne. Rättsfallet belyser att inte enbart investeringskostnader ska beaktas i kalkylen. Domstolen bedömde att de hinder som luftledningen innebär för brukandet av åkrarna är för stora sett över ledningens livslängd, som i detta fall beräknades till 100 år. Vidare ansågs det rimligt att välja markkabel eftersom merkostnaden för markkabel uppvägs av nyttan för lantbruket. Markförlagda ledningar utgör ett mer marksnått alternativ vilket därmed bidrar till att nå målen i livsmedelsstrategin.

Landskapsbild

De nu planerade ledningsstråken går genom såväl skogsmark som öppen mark i form av odlings- och hagmark. Under lång tid har marken brukats och levererat mat och foder. Det öppna landskapet är signifikant för Sverige och tillför höga biologiska värden. Stråken som planeras gå genom skog är värd att bevara för den klimatriktiga virkesproduktionen och bevarande av naturvärden. Luftburna ledningar inom området kommer att fördyra brukandet, öka miljöbelastningen samt försämra skördarna.

Vattenfall uppger i samrådsunderlaget (sid. 33) att luftledningarna blir ett synligt inslag i landskapet, att stolparna är "relativt stora konstruktioner" och sträcker sig över en längre sträcka. Trots detta gör Vattenfall bedömningen att de planerade ledningarna kommer att medföra "måttliga konsekvenser" för landskapsbilden. Låt oss påminna Vattenfall att de aktuella ledningarna, för det fall att de blir luftburna och på det sätt de presenteras i underlaget, inte kan anses medföra "måttliga konsekvenser" utan blir ett drastiskt inslag i landskapsbilden med flertalet negativa konsekvenser.

En kraftledning i ett öppet landskap innebär både ett visuellt och ett elektromagnetiskt intrång på fastigheter som ligger i närheten av kraftledningen. Vidare orsakar störningarna en betydande nedsättning av marknadsvärdet på berörda fastigheter.

Fördelar markkabel

Påverkar inte framtida utveckling av fastighet och bygd.

Bättre produktionsförutsättningar. Jordbruk kan bedrivas i stort sett utan påverkan med markkabel förutom i etableringsfasen.

Minskat markintrång.

Mindre klimatpåverkan.

Mindre påverkan elektromagnetiska fält.

Påverkar inte kulturmiljön eller friluftsliv.

Påverkar inte landskapsbilden eller sänker fastighetens värde.

Utebliven trädskring samt underhåll av skogsgator uteblir vilket är en kostnad som Vattenfall bör beakta i sin kalkyl.

Sammanfattningsvis

Merkostnaden och komplexiteten med markförlagd kabel vägs mer än väl upp av den fördyrade brukningen av åkermarken, den minskade produktionen i skog och åkermark, förstörande av landskapsbilden och mer omfattande magnetfält som en luftledning skulle orsaka. Vattenfall ska inte enbart beakta investeringskostnaden i sin kalkyl vid val av bästa möjliga teknik utan en samhällsekonomisk beräkning ska ligga till grund för beslut om kabel eller luftledning. Beräkningen ska bygga på samhällsvärdet av:

Skog ur produktion, (förädlingsvärde, betydelse för sysselsättning samt koldioxidupptag).

Ledningens påverkan på landskapet/ brukningshinder/byggnationshinder.

Ökad elektromagnetisk strålning vilket försvårar bostadsbyggande och företagande.

De föreslagna ledningsdragningarna drivs i första hand utifrån ett kommersiellt bolags vinstintressen och är således inte ett allmännyttigt projekt av intresse för staten. Denna omständighet bör avspeglas i såväl val av teknik som i ersättning till berörda fastighetsägarna för det fall att ledningarna kommer till stånd. De negativa konsekvenserna för de enskilde markägarna skall till det yttersta minimeras.

Bästa möjliga teknik ska enligt miljöbalken väljas som orsakar minsta möjliga skada och påverkan på produktion, landskap, människors hälsa och miljö. Den lösning som ger minst påverkan på omgivningen och lägst total samhällskostnad bör väljas. Vattenfall har i ett alltför tidigt skede avskrivit möjligheten till markförlagd kabel och bör inhämta ytterligare kunskap för sitt fortsatta arbete.

Fastighetsspecifika synpunkter

Vi anser att Vattenfalls planerade högspänningsledning påverkar befintlig produktion och företagande på ett ytterst negativt sätt, då en högspänningsledning påverkar elstängsel till beteshagar, möjligheten till användning av elektroniska öronbrickor till tamboskap, samt ger ett försvårande att använda sig av drönare och GPS inom ett modernt jord- och skogsbruk.

Ledningen bör därför grävas ner och följa befintlig infrastruktur, t.ex. järnväg, för att så lite som möjligt påverka natur och miljö, samt lokalt företagande.

Vi vill vidare att Vattenfall genomför en stor MKB-utredning.

Vi förbehåller oss rätten att komplettera med vidare uppgifter om så behövs.

Med vänlig hälsning

Fastighet Husby Berga 1:3

2019-06-22

Datum 2019-20

Rejlers Sverige AB
Att. Fredrik Nystrand
Fålhagsleden 61
753 23 Uppsala

samrad@rejlers.se

Synpunkter gällande 130 kV-ledningar mellan Hedenlunda och Oxelösund

Som berörd fastighetsägare har vi tagit del av samrådsunderlag från Vattenfall Eldistribution AB (nedan Vattenfall) och vill härmed framföra våra synpunkter.

Bakgrund

Vattenfall Eldistribution har för avsikt att bygga två nya 130 kV-luftledningar med anledning av att SSAB Oxelösund (SSAB) planerar att bygga en ny ljusbåge vid stålverket i Oxelösund varför en utökad elanslutning krävs. Således är behovet av de nya ledningarna sprungna ur ett enskilt bolags behov och därmed inte utifrån allmänhetens behov av en förstärkt elförsörjning.

Minsta möjliga påverkan

När en kraftledning ska byggas gäller särskilda krav enligt miljöbalken om att bästa möjliga teknik ska väljas med hänsyn till bland annat produktionsmark, naturmiljö, hälsa och byggnation enligt 2 kap. 3 § miljöbalken. Vattenfalls samrådsunderlag tar förvisso upp frågan om kabel men förefaller ändå att utesluta alternativet med kabel. *Se under 3.4 Studerande och bortvalda alternativ. "Även alternativ med kabel har studerats, detta bedömdes dock vara komplicerat då ett stort markintrång krävs för anläggande av kabelförbanden."*

Vattenfall följer inte miljöbalken gällande att välja bästa möjliga teknik. Vattenfall visar inte att det är tekniskt omöjligt att använda sig av markförlagd ledning eller redovisar att det är tekniskt nödvändigt med luftburen ledning. Vattenfall redovisar enbart att det är "komplicerat" med kabel.

Det är anmärkningsvärt och orimligt att Vattenfall enbart beaktar etableringen och förläggningen av ledningarna vilket är en övergående fas. Etableringen med markkabel må vara "komplicerat" och det må innebära ett stort markintrång men detta skall sättas i relation till det intrång som markägaren med en luftburen ledning kommer erfara varje år, vid var tids brukande av jord- och skogsbruket.

Vattenfall skall utreda närmre, i enligt med gällande rätt, alternativet med markförlagd kabel. Att enbart avvisa det markförlagda alternativet med att det är "komplicerat" överensstämmer inte med miljöbalkens skyddsregler. Dessutom skall valet av luftburen kraftledning motiveras och

tydliggöras med ett underlag som belyser varför ett luftburet teknikval görs med hänsyn till vad som skrivs i 2 kap. 3 § miljöbalken.

Pågående markanvändning

Enligt 3 kap 4 § miljöbalken är jord- och skogsbruket av nationell betydelse. Vattenfall saknar underlag för bedömningar hur möjligheten att bedriva rationellt jord- och skogsbruk påverkas av luftburen ledning i jämförelse med markkabel. Vidare saknas underlag hur hushållning med brukningsvärd jordbruksmark påverkas av såväl val av teknik som planerade ledningsstråk.

Jordbruk och djurhållning - brukningshinder

Luftledningarnas stolpfundament orsakar direkta odlingshinder på den åkermark som passerar av luftledningar, vilket i regel innebär produktionsförluster. Detta markintrång består inte enbart av den yta som upptas av en ledningsstolpe, dess fundament och eventuella stolpstag utan också de merkostnader och den nedsatta växtproduktion som uppstår till följd av skyddsområdet intill ledningsfundament/stag och den markpackning som uppstår när lantbruksmaskiner behöver vända intill ledningsfundamenten. Sammantaget ger dessa hinder en ökad miljöpåverkan i form av högre koldioxidutsläpp samt ökad risk för utlakning av växtnäringsämnen. Restriktioner för markanvändning under en luftledning försvårar och förhindrar likväl utförandet av åtgärder såsom konstbevattning mm.

Livsmedelsstrategin

Den nationella livsmedelsstrategin har målet att öka Sveriges produktion av livsmedel. Jordbrukets möjligheter till en ökad livsmedelsproduktion påverkas negativt av luftledningar vilket även fastslagits av mark- och miljödomstolen som fastställde Energimarknadsinspektionens beslut att förbjuda E.ON att bygga 130 kV luftledning över högproduktiv jordbruksmark i Skåne. Rättsfallet belyser att inte enbart investeringskostnader ska beaktas i kalkylen. Domstolen bedömde att de hinder som luftledningen innebär för brukandet av åkrarna är för stora sett över ledningens livslängd, som i detta fall beräknades till 100 år. Vidare ansågs det rimligt att välja markkabel eftersom merkostnaden för markkabel uppvägs av nyttan för lantbruket. Markförlagda ledningar utgör ett mer marksnålt alternativ vilket därmed bidrar till att nå målen i livsmedelsstrategin.

Landskapsbild

De nu planerade ledningsstråken går genom såväl skogsmark som öppen mark i form av odlings- och hagmark. Under lång tid har marken brukats och levererat mat och foder. Det öppna landskapet är signifikant för Sverige och tillför höga biologiska värden. Stråken som planeras gå genom skog är värd att bevara för den klimatriktiga virkesproduktionen och bevarande av naturvärden. Luftburna ledningar inom området kommer att fördyra brukandet, öka miljöbelastningen samt försämra skördarna.

Vattenfall uppger i samrådsunderlaget (sid. 33) att luftledningarna blir ett synligt inslag i landskapet, att stolparna är "relativt stora konstruktioner" och sträcker sig över en längre sträcka. Trots detta gör Vattenfall bedömningen att de planerade ledningarna kommer att medföra "måttliga konsekvenser" för landskapsbildningen. Låt oss påminna Vattenfall att de aktuella ledningarna, för det fall att de blir luftburna och på det sätt de presenteras i

underlaget, inte kan anses medföra "måttliga konsekvenser" utan blir ett drastiskt inslag i landskapsbilden med flertalet negativa konsekvenser.

En kraftledning i ett öppet landskap innebär både ett visuellt och ett elektromagnetiskt intrång på fastigheter som ligger i närheten av kraftledningen. Vidare orsakar störningarna en betydande nedsättning av marknadsvärdet på berörda fastigheter.

Fördelar markkabel

- Påverkar inte framtida utveckling av fastighet och bygd.
- Bättre produktionsförutsättningar. Jordbruk kan bedrivas i stort sett utan påverkan med markkabel förutom i etableringsfasen.
- Minskat markintrång.
- Mindre klimatpåverkan.
- Mindre påverkan elektromagnetiska fält.
- Påverkar inte kulturmiljön eller friluftsliv.
- Påverkar inte landskapsbilden eller sänker fastighetens värde.
- Utebliven trädsäkring samt underhåll av skogsgator uteblir vilket är en kostnad som Vattenfall bör beakta i sin kalkyl.

Sammanfattningsvis

Merkostnaden och komplexiteten med markförlagd kabel vägs mer än väl upp av den fördrjade brukningen av åkermarken, den minskade produktionen i skog och åkermark, förstörande av landskapsbilden och mer omfattande magnetfält som en luftledning skulle orsaka. Vattenfall ska inte enbart beakta investeringskostnaden i sin kalkyl vid val av bästa möjliga teknik utan en samhällsekonomisk beräkning ska ligga till grund för beslut om kabel eller luftledning. Beräkningen ska bygga på samhällsvärdet av:

- Skog ur produktion, (förädlingsvärde, betydelse för sysselsättning samt koldioxidupptag).
- Ledningens påverkan på landskapet/ brukningshinder/byggnationshinder.
- Ökad elektromagnetisk strålning vilket försvårar bostadsbyggande och företagande.

De föreslagna ledningsdragningarna drivs i första hand utifrån ett kommersiellt bolags vinstintressen och är således inte ett allmännyttigt projekt av intresse för staten. Denna omständighet bör avspeglas i såväl val av teknik som i ersättning till berörda fastighetsägarna för det fall att ledningarna kommer till stånd. De negativa konsekvenserna för de enskilda markägarna skall till det yttersta minimeras.

Bästa möjliga teknik ska enligt miljöbalken väljas som orsakar minsta möjliga skada och påverkan på produktion, landskap, människors hälsa och miljö. Den lösning som ger minst påverkan på omgivningen och lägst total samhällskostnad bör väljas. Vattenfall har i ett alltför tidigt skede avskrivit möjligheten till markförlagd kabel och bör inhämta ytterligare kunskap för sitt fortsatta arbete.

Fastighetsspecifika synpunkter

Här kan du beskriva hur just din fastighet berörs om ledningen/ledningarna förläggs på din mark. Hur din produktion berörs, vilka konsekvenser och effekter som uppstår. Finns det kanske kommunala planer och intressen som står i konflikt med Vattenfalls planerade stråk?

Med vänlig hälsning

Namn

Fastighet Husby Vallby 1:24

Datum 2019-06-24

Rejlers Sverige AB
Att. Fredrik Nystrand
Fålhagsleden 61
753 23 Uppsala

samrad@rejlers.se

Synpunkter gällande 130 kV-ledningar mellan Hedenlunda och Oxelösund

Som berörd fastighetsägare har vi tagit del av samrådsunderlag från Vattenfall Eldistribution AB (nedan Vattenfall) och vill härmed framföra våra synpunkter.

Bakgrund

Vattenfall Eldistribution har för avsikt att bygga två nya 130 kV-luftledningar med anledning av att SSAB Oxelösund (SSAB) planerar att bygga en ny ljusbåge vid stålverket i Oxelösund varför en utökad elanslutning krävs. Således är behovet av de nya ledningarna sprungna ur ett enskilt bolags behov och därmed inte utifrån allmänhetens behov av en förstärkt elförsörjning.

Minsta möjliga påverkan

När en kraftledning ska byggas gäller särskilda krav enligt miljöbalken om att bästa möjliga teknik ska väljas med hänsyn till bland annat produktionsmark, naturmiljö, hälsa och byggnation enligt 2 kap. 3 § miljöbalken. Vattenfalls samrådsunderlag tar förvisso upp frågan om kabel men förefaller ändå att utesluta alternativet med kabel. *Se under 3.4 Studerande och bortvalda alternativ. "Även alternativ med kabel har studerats, detta bedömdes dock vara komplicerat då ett stort markintrång krävs för anläggande av kabelförbanden."*

Vattenfall följer inte miljöbalken gällande att välja bästa möjliga teknik. Vattenfall visar inte att det är tekniskt omöjligt att använda sig av markförlagd ledning eller redovisar att det är tekniskt nödvändigt med luftburen ledning. Vattenfall redovisar enbart att det är "komplicerat" med kabel.

Det är anmärkningsvärt och orimligt att Vattenfall enbart beaktar etableringen och förläggningen av ledningarna vilket är en övergående fas. Etableringen med markkabel må vara "komplicerad" och det må innebära ett stort markintrång men detta skall sättas i relation till det intrång som markägaren med en luftburen ledning kommer erfara varje år, vid var tids brukande av jord- och skogsbruket.

Vattenfall skall utreda närmre, i enligt med gällande rätt, alternativet med markförlagd kabel. Att enbart avvisa det markförlagda alternativet med att det är "komplicerat" överensstämmer inte med miljöbalkens skyddsregler. Dessutom skall valet av luftburen kraftledning motiveras och

tydliggöras med ett underlag som belyser varför ett luftburet teknikval görs med hänsyn till vad som skrivs i 2 kap. 3 § miljöbalken.

Pågående markanvändning

Enligt 3 kap 4 § miljöbalken är jord- och skogsbruket av nationell betydelse. Vattenfall saknar underlag för bedömningar hur möjligheten att bedriva rationellt jord- och skogsbruk påverkas av luftburna ledningar i jämförelse med markkabel. Vidare saknas underlag hur hushållning med brukningsvärd jordbruksmark påverkas av såväl val av teknik som planerade ledningsstråk.

Jordbruk och djurhållning - brukningshinder

Luftledningarnas stolpfundament orsakar direkta odlingshinder på den åkermark som passerar av luftledningarna, vilket i regel innebär produktionsförluster. Detta markintrång består inte enbart av den yta som upptas av en ledningsstolpe, dess fundament och eventuella stolpstag utan också de merkostnader och den nedsatta växtproduktion som uppstår till följd av skyddsområdet intill ledningsfundament/stag och den markpackning som uppstår när lantbruksmaskiner behöver vända intill ledningsfundamenten. Sammantaget ger dessa hinder en ökad miljöpåverkan i form av högre koldioxidutsläpp samt ökad risk för utlakning av växtnäringsämnen. Restriktioner för markanvändning under en luftledning försvårar och förhindrar likväl utförandet av åtgärder såsom konstbevattning mm.

Livsmedelsstrategin

Den nationella livsmedelsstrategin har målet att öka Sveriges produktion av livsmedel. Jordbrukets möjligheter till en ökad livsmedelsproduktion påverkas negativt av luftledningar vilket även fastslagits av mark- och miljödomstolen som fastställde Energimarknadsinspektionens beslut att förbjuda E.ON att bygga 130 kV luftledning över högproduktiv jordbruksmark i Skåne. Rättsfallet belyser att inte enbart investeringskostnader ska beaktas i kalkylen. Domstolen bedömde att de hinder som luftledningen innebär för brukandet av åkrarna är för stora sett över ledningens livslängd, som i detta fall beräknades till 100 år. Vidare ansågs det rimligt att välja markkabel eftersom merkostnaden för markkabel uppvägs av nyttan för lantbruket. Markförlagda ledningar utgör ett mer marksnålt alternativ vilket därmed bidrar till att nå målen i livsmedelsstrategin.

Landskapsbild

De nu planerade ledningsstråken går genom såväl skogsmark som öppen mark i form av odlings- och hagmark. Under lång tid har marken brukats och levererat mat och foder. Det öppna landskapet är signifikant för Sverige och tillför höga biologiska värden. Stråken som planeras gå genom skog är viktiga att bevara för den klimatriktiga virkesproduktionen och bevarande av naturvärden. Luftburna ledningar inom området kommer att fördröja brukandet, öka miljöbelastningen samt försämra skördarna.

Vattenfall uppger i samrådsunderlaget (sid. 33) att luftledningarna blir ett synligt inslag i landskapet, att stolparna är "relativt stora konstruktioner" och sträcker sig över en längre sträcka. Trots detta gör Vattenfall bedömningen att de planerade ledningarna kommer att medföra "måttliga konsekvenser" för landskapsbildningen. Låt oss påminna Vattenfall att de aktuella ledningarna, för det fall att de blir luftburna och på det sätt de presenteras i

underlaget, inte kan anses medföra "måttliga konsekvenser" utan blir ett drastiskt inslag i landskapsbilden med flertalet negativa konsekvenser.

En kraftledning i ett öppet landskap innebär både ett visuellt och ett elektromagnetiskt intrång på fastigheter som ligger i närheten av kraftledningen. Vidare orsakar störningarna en betydande nedsättning av marknadsvärdet på berörda fastigheter.

Fördelar markkabel

- Påverkar inte framtida utveckling av fastighet och bygd.
- Bättre produktionsförutsättningar. Jordbruk kan bedrivas i stort sett utan påverkan med markkabel förutom i etableringsfasen.
- Minskat markintrång.
- Mindre klimatpåverkan.
- Mindre påverkan elektromagnetiska fält.
- Påverkar inte kulturmiljön eller friluftsliv.
- Påverkar inte landskapsbilden eller sänker fastighetens värde.
- Utebliven trädsäkring samt underhåll av skogsgator uteblir vilket är en kostnad som Vattenfall bör beakta i sin kalkyl.

Sammanfattningsvis

Merkostnaden och komplexiteten med markförlagd kabel vägs mer än väl upp av den fördyrade brukningen av åkermarken, den minskade produktionen i skog och åkermark, förstörande av landskapsbilden och mer omfattande magnetfält som en luftledning skulle orsaka. Vattenfall ska inte enbart beakta investeringskostnaden i sin kalkyl vid val av bästa möjliga teknik utan en samhällsekonomisk beräkning ska ligga till grund för beslut om kabel eller luftledning. Beräkningen ska bygga på samhällsvärdet av:

- Skog ur produktion. (förädlingsvärde, betydelse för sysselsättning samt koldioxidupptag).
- Ledningens påverkan på landskapet/ brukningshinder/byggnationshinder.
- Ökad elektromagnetisk strålning vilket försvårar bostadsbyggande och företagande.

De föreslagna ledningsdragningarna drivs i första hand utifrån ett kommersiellt bolags vinstintressen och är således inte ett allmännyttigt projekt av intresse för staten. Denna omständighet bör avspeglas i såväl val av teknik som i ersättning till berörda fastighetsägarna för det fall att ledningarna kommer till stånd. De negativa konsekvenserna för de enskilda markägarna skall till det yttersta minimeras.

Bästa möjliga teknik ska enligt miljöbalken väljas som orsakar minsta möjliga skada och påverkan på produktion, landskap, människors hälsa och miljö. Den lösning som ger minst påverkan på omgivningen och lägst total samhällskostnad bör väljas. Vattenfall har i ett alltför tidigt skede avskrivit möjligheten till markförlagd kabel och bör inhämta ytterligare kunskap för sitt fortsatta arbete.

Fastighetsspecifika synpunkter

Med vänlig hälsning

Fastighet Husbygård 1:3

Från:
Skickat: den 24 juni 2019 19:55
Till: Samråd
Kopia: sodermanland@lansstyrelsen.se; registrator@ei.se; kommun@nykoping.se
Ämne: Synpunkter gällande 130 kV-ledningar mellan Hedenlunda och Oxelösund

2019-06-24

Rejlers Sverige AB

Att. Fredrik Nystrand
 Fålhagsleden 61
 753 23 Uppsala

samrad@rejlers.se

Synpunkter gällande 130 kV-ledningar mellan Hedenlunda och Oxelösund

Som berörd fastighetsägare har vi tagit del av samrådsunderlag från Vattenfall Eldistribution AB (nedan Vattenfall) och vill härmed framföra våra synpunkter.

Bakgrund

Vattenfall Eldistribution har för avsikt att bygga två nya 130 kV-luftledningar med anledning av att SSAB Oxelösund (SSAB) planerar att bygga en ny ljusbåge vid stålverket i Oxelösund varför en utökad elanslutning krävs. Således är behovet av de nya ledningarna sprungna ur ett enskilt bolags behov och därmed inte utifrån allmänhetens behov av en förstärkt elförsörjning.

Minsta möjliga påverkan

När en kraftledning ska byggas gäller särskilda krav enligt miljöbalken om att bästa möjliga teknik ska väljas med hänsyn till bland annat produktionsmark, naturmiljö, hälsa och byggnation enligt 2 kap. 3 § miljöbalken. Vattenfalls samrådsunderlag tar förvisso upp frågan om kabel men förefaller ändock att utesluta alternativet med kabel. Se under 3.4 Studerande och bortvalda alternativ. "Även alternativ med kabel har studerats, detta bedömdes dock vara komplicerat då ett stort markintrång krävs för anläggande av kabelförbanden."

Vattenfall följer inte miljöbalken gällande att välja bästa möjliga teknik. Vattenfall visar inte att det är tekniskt omöjligt att använda sig av markförlagd ledning eller redovisar att det är tekniskt nödvändigt med luftburen ledning. Vattenfall redovisar enbart att det är "komplicerat" med kabel.

Det är anmärkningsvärt och orimligt att Vattenfall enbart beaktar etableringen och förläggningen av ledningarna vilket är en övergående fas. Etableringen med markkabel må vara "komplicerad" och det må innebära ett stort markintrång men detta skall sättas i relation till det intrång som markägaren med en luftburen ledning kommer erfaras varje år, vid var tids brukande av jord- och skogsbruket.

Vattenfall skall utreda närmre, i enligt med gällande rätt, alternativet med markförlagd kabel. Att enbart avvisa det markförlagda alternativet med att det är "komplicerat" överensstämmer inte med miljöbalkens skyddsregler. Dessutom skall valet av luftburen kraftledning motiveras och tydliggöras med ett underlag som belyser varför ett luftburet teknikval görs med hänsyn till vad som skrivs i 2 kap. 3 § miljöbalken.

Pågående markanvändning

Enligt 3 kap 4 § miljöbalken är jord- och skogsbruket av nationell betydelse. Vattenfall saknar underlag för bedömningar hur möjligheten att bedriva rationellt jord- och skogsbruk påverkas av luftburen ledning i jämförelse med markkabel. Vidare saknas underlag hur hushållning med brukningsvärd jordbruksmark påverkas av såväl val av teknik som planerade ledningsstråk.

Jordbruk och djurhållning - brukningshinder Luftledningarnas stolpfundament orsakar direkta odlingshinder på den åkermark som passerar av luftledningar, vilket i regel innebär produktionsförluster. Detta markintrång består inte enbart av den yta som upptas av en ledningsstolpe, dess fundament och eventuella stolpstag utan också de merkostnader och den nedsatta växtproduktion som uppstår till följd av skyddsområdet intill ledningsfundament/stag och den markpackning som uppstår när lantbruksmaskiner behöver vända intill ledningsfundamenten. Sammantaget ger dessa hinder en ökad miljöpåverkan i form av högre koldioxidutsläpp samt ökad risk för utlakning av växtnäringssämnen. Restriktioner för markanvändning under en luftledning försvårar och förhindrar likväl utförandet av åtgärder såsom konstbevattning mm.

Den nationella livsmedelsstrategin har målet att öka Sveriges produktion av livsmedel. Jordbrukets möjligheter till en ökad livsmedelsproduktion påverkas negativt av luftledningar vilket även fastslagits av mark- och miljödomstolen som fastställde Energimarknadsinspektionens beslut att förbjuda E.ON att bygga 130 kV luftledning över högproduktiv jordbruksmark i Skåne. Rättsfallet belyser att inte enbart investeringskostnader ska beaktas i kalkylen. Domstolen bedömde att de hinder som luftledningen innebär för brukandet av åkrarna är för stora sett över ledningens livslängd, som i detta fall beräknades till 100 år.

Vidare ansågs det rimligt att välja markkabel eftersom merkostnaden för markkabel uppvägs av nyttan för lantbruket. Markförlagda ledningar utgör ett mer marksnålt alternativ vilket därmed bidrar till att nå målen i livsmedelsstrategin. Landskapsbild

De nu planerade ledningsstråken går genom såväl skogsmark som öppen mark i form av odlings- och hagmark. Under lång tid har marken brukats och levererat mat och foder. Det öppna landskapet är signifikant för Sverige och tillför höga biologiska värden. Stråken som planeras gå genom skog är värd att bevara för den klimatriktiga virkesproduktionen och bevarande av naturvärden. Luftburna ledningar inom området kommer att fördyra brukandet, öka miljöbelastningen samt försämra skördarna.

Vattenfall uppger i samrådsunderlaget (sid. 33) att luftledningarna blir ett synligt inslag i landskapet, att stolparna är "relativt stora konstruktioner" och sträcker sig över en längre sträcka. Trots detta gör Vattenfall bedömningen att de planerade ledningarna kommer att medföra "måttliga konsekvenser" för landskapsbilden. Låt oss påminna Vattenfall att de aktuella ledningarna, för det fall att de blir luftburna och på det sätt de presenteras i underlaget, inte kan anses medföra "måttliga konsekvenser" utan blir ett drastiskt inslag i landskapsbilden med flertalet negativa konsekvenser.

En kraftledning i ett öppet landskap innebär både ett visuellt och ett elektromagnetiskt intrång på fastigheter som ligger i närheten av kraftledningen. Vidare orsakar störningarna en betydande nedsättning av marknadsvärdet på berörda fastigheter.

Fördelar markkabel

- Påverkar inte framtida utveckling av fastighet och bygd.
- Bättre produktionsförutsättningar. Jordbruk kan bedrivas i stort sett utan påverkan med markkabel förutom i etableringsfasen.
- Minskat markintrång.
- Mindre klimatpåverkan.
- Mindre påverkan elektromagnetiska fält.
- Påverkar inte kulturmiljön eller friluftsliv.
- Påverkar inte landskapsbilden eller sänker fastighetens värde.
- Utebliven trådsäkring samt underhåll av skogsgator uteblir vilket är en kostnad som Vattenfall bör beakta i sin kalkyl.

Sammanfattningsvis

Merkostnaden och komplexiteten med markförlagd kabel vägs mer än väl upp av den fördyrade brukningen av åkermarken, den minskade produktionen i skog och åkermark, förstörande av landskapsbilden och mer omfattande magnetfält som en luftledning skulle orsaka. Vattenfall ska inte enbart beakta investeringskostnaden i sin kalkyl vid val av bästa möjliga teknik utan en samhällsekonomisk beräkning ska ligga till grund för beslut om kabel eller luftledning. Beräkningen ska bygga på samhällsvärdet av:

- Skog ur produktion, (förädlingsvärde, betydelse för sysselsättning samt koldioxidupptag).
- Ledningens påverkan på landskapet/ brukningshinder/byggnationshinder.
- Ökad elektromagnetisk strålning vilket försvårar bostadsbyggande och företagande.

De föreslagna ledningsdragningarna drivs i första hand utifrån ett kommersiellt bolags vinstintressen och är således inte ett allmännyttigt projekt av intresse för staten. Denna omständighet bör avspeglas i såväl val av teknik som i ersättning till berörda fastighetsägarna för det fall att ledningarna kommer till stånd. De negativa konsekvenserna för de enskilda markägarna skall till det yttersta minimeras.

Bästa möjliga teknik ska enligt miljöbalken väljas som orsakar minsta möjliga skada och påverkan på produktion, landskap, människors hälsa och miljö. Den lösning som ger minst påverkan på omgivningen och lägst total samhällskostnad bör väljas. Vattenfall har i ett alltför tidigt skede avskrivit möjligheten till markförlagd kabel och bör inhämta ytterligare kunskap för sitt fortsatta arbete.

Med vänlig hälsning

Husbygård 6:1

Datum 2019-06-25

Rejlers Sverige AB
Att. Fredrik Nystrand
Fälhagsleden 61
753 23 Uppsala

samrad@rejlers.se

Synpunkter gällande 130 kV-ledningar mellan Hedenlunda och Oxelösund

Som berörd fastighetsägare har vi tagit del av samrådsunderlag från Vattenfall Eldistribution AB (nedan Vattenfall) och vill härmed framföra våra synpunkter.

Bakgrund

Vattenfall Eldistribution har för avsikt att bygga två nya 130 kV-luftledningar med anledning av att SSAB Oxelösund (SSAB) planerar att bygga en ny ljusbåge vid stålverket i Oxelösund varför en utökad elanslutning krävs. Således är behovet av de nya ledningarna sprungna ur ett enskilt bolags behov och därmed inte utifrån allmänhetens behov av en förstärkt elförsörjning.

Minsta möjliga påverkan

När en kraftledning ska byggas gäller särskilda krav enligt miljöbalken om att bästa möjliga teknik ska väljas med hänsyn till bland annat produktionsmark, naturmiljö, hälsa och byggnation enligt 2 kap. 3 § miljöbalken. Vattenfalls samrådsunderlag tar förvisso upp frågan om kabel men förefaller ändå att utesluta alternativet med kabel. *Se under 3.4 Studerande och bortvalda alternativ. "Även alternativ med kabel har studerats, detta bedömdes dock vara komplicerat då ett stort markintrång krävs för anläggande av kabelförbanden."*

Vattenfall följer inte miljöbalken gällande att välja bästa möjliga teknik. Vattenfall visar inte att det är tekniskt omöjligt att använda sig av markförlagd ledning eller redovisar att det är tekniskt nödvändigt med luftburen ledning. Vattenfall redovisar enbart att det är "komplicerat" med kabel.

Det är anmärkningsvärt och orimligt att Vattenfall enbart beaktar etableringen och förläggningen av ledningarna vilket är en övergående fas. Etableringen med markkabel må vara "komplicerat" och det må innebära ett stort markintrång men detta skall sättas i relation till det intrång som markägaren med en luftburen ledning kommer erfaras varje år, vid var tids brukande av jord- och skogsbruket.

Vattenfall skall utreda närmre, i enlighet med gällande rätt, alternativet med markförlagd kabel. Att enbart avvisa det markförlagda alternativet med att det är "komplicerat" överensstämmer inte med miljöbalkens skyddsregler. Dessutom skall valet av luftburen kraftledning motiveras och

tydliggöras med ett underlag som belyser varför ett luftburet teknikval görs med hänsyn till vad som skrivs i 2 kap. 3 § miljöbalken.

Pågående markanvändning

Enligt 3 kap 4 § miljöbalken är jord- och skogsbruket av nationell betydelse. Vattenfall saknar underlag för bedömningar hur möjligheten att bedriva rationellt jord- och skogsbruk påverkas av luftburen ledning i jämförelse med markkabel. Vidare saknas underlag hur hushållning med brukningsvärd jordbruksmark påverkas av såväl val av teknik som planerade ledningsstråk.

Jordbruk och djurhållning - brukningshinder

Luftledningarnas stolpfundament orsakar direkta odlingshinder på den åkermark som passeras av luftledningar, vilket i regel innebär produktionsförluster. Detta markintrång består inte enbart av den yta som upptas av en ledningsstolpe, dess fundament och eventuella stolpstag utan också de merkostnader och den nedsatta växtproduktion som uppstår till följd av skyddsområdet intill ledningsfundament/stag och den markpackning som uppstår när lantbruksmaskiner behöver vända intill ledningsfundamenten. Sammantaget ger dessa hinder en ökad miljöpåverkan i form av högre koldioxidutsläpp samt ökad risk för utlakning av växtnäringsämnen. Restriktioner för markanvändning under en luftledning försvårar och förhindrar likväl utförandet av åtgärder såsom konstbevattning mm.

Livsmedelsstrategin

Den nationella livsmedelsstrategin har målet att öka Sveriges produktion av livsmedel. Jordbrukets möjligheter till en ökad livsmedelsproduktion påverkas negativt av luftledningar vilket även fastslagits av mark- och miljödomstolen som fastställde Energimarknadsinspektionens beslut att förbjuda E.ON att bygga 130 kV luftledning över högproduktiv jordbruksmark i Skåne. Rättsfallet belyser att inte enbart investeringskostnader ska beaktas i kalkylen. Domstolen bedömde att de hinder som luftledningen innebär för brukandet av åkrarna är för stora sett över ledningens livslängd, som i detta fall beräknades till 100 år. Vidare ansågs det rimligt att välja markkabel eftersom merkostnaden för markkabel uppvägs av nyttan för lantbruket. Markförlagda ledningar utgör ett mer marksnålt alternativ vilket därmed bidrar till att nå målen i livsmedelsstrategin.

Landskapsbild

De nu planerade ledningsstråken går genom såväl skogsmark som öppen mark i form av odlings- och hagmark. Under lång tid har marken brukats och levererat mat och foder. Det öppna landskapet är signifikant för Sverige och tillför höga biologiska värden. Stråken som planeras gå genom skog är värd att bevara för den klimatriktiga virkesproduktionen och bevarande av naturvärden. Luftburna ledningar inom området kommer att fördyra brukandet, öka miljöbelastningen samt försämra skördarna.

Vattenfall uppger i samrådsunderlaget (sid. 33) att luftledningarna blir ett synligt inslag i landskapet, att stolparna är "relativt stora konstruktioner" och sträcker sig över en längre sträcka. Trots detta gör Vattenfall bedömningen att de planerade ledningarna kommer att medföra "måttliga konsekvenser" för landskapsbild. Låt oss påminna Vattenfall att de aktuella ledningarna, för det fall att de blir luftburna och på det sätt de presenteras i

underlaget, inte kan anses medföra "måttliga konsekvenser" utan blir ett drastiskt inslag i landskapsbilden med flertalet negativa konsekvenser.

En kraftledning i ett öppet landskap innebär både ett visuellt och ett elektromagnetiskt intrång på fastigheter som ligger i närheten av kraftledningen. Vidare orsakar störningarna en betydande nedsättning av marknadsvärdet på berörda fastigheter.

Fördelar markkabel

- Påverkar inte framtida utveckling av fastighet och bygd.
- Bättre produktionsförutsättningar. Jordbruk kan bedrivas i stort sett utan påverkan med markkabel förutom i etableringsfasen.
- Minskat markintrång.
- Mindre klimatpåverkan.
- Mindre påverkan elektromagnetiska fält.
- Påverkar inte kulturmiljön eller friluftsliv.
- Påverkar inte landskapsbilden eller sänker fastighetens värde.
- Utebliven trädsäkring samt underhåll av skogsgator uteblir vilket är en kostnad som Vattenfall bör beakta i sin kalkyl.

Sammanfattningsvis

Merkostnaden och komplexiteten med markförlagd kabel vägs mer än väl upp av den fördrjade brukningen av åkermarken, den minskade produktionen i skog och åkermark, förstörande av landskapsbilden och mer omfattande magnetfält som en luftledning skulle orsaka. Vattenfall ska inte enbart beakta investeringskostnaden i sin kalkyl vid val av bästa möjliga teknik utan en samhällsekonomisk beräkning ska ligga till grund för beslut om kabel eller luftledning. Beräkningen ska bygga på samhällsvärdet av:

- Skog ur produktion, (förädlingsvärde, betydelse för sysselsättning samt koldioxidupptag).
- Ledningens påverkan på landskapet/ brukningshinder/byggnationshinder.
- Ökad elektromagnetisk strålning vilket försvårar bostadsbyggande och företagande.

De föreslagna ledningsdragningarna drivs i första hand utifrån ett kommersiellt bolags vinstintressen och är således inte ett allmännyttigt projekt av intresse för staten. Denna omständighet bör avspeglas i såväl val av teknik som i ersättning till berörda fastighetsägarna för det fall att ledningarna kommer till stånd. De negativa konsekvenserna för de enskilda markägarna skall till det yttersta minimeras.

Bästa möjliga teknik ska enligt miljöbalken väljas som orsakar minsta möjliga skada och påverkan på produktion, landskap, människors hälsa och miljö. Den lösning som ger minst påverkan på omgivningen och lägst total samhällskostnad bör väljas. Vattenfall har i ett alltför tidigt skede avskrivit möjligheten till markförlagd kabel och bör inhämta ytterligare kunskap för sitt fortsatta arbete.

Med vänlig hälsning

Fastighet Husby-Örsta 2:2.2:3

Datum 2019-06-25

Rejlers Sverige AB
Att. Fredrik Nystrand
Fålhagsleden 61
753 23 Uppsala

samrad@rejlers.se

Synpunkter gällande 130 kV-ledningar mellan Hedenlunda och Oxelösund

Som närliggande fastighetsägare har vi tagit del av samrådsunderlag från Vattenfall Eldistribution AB (nedan Vattenfall) och vill härmed framföra våra synpunkter.

Bakgrund

Vattenfall Eldistribution har för avsikt att bygga två nya 130 kV-luftledningar med anledning av att SSAB Oxelösund (SSAB) planerar att bygga en ny ljusbåge vid stålverket i Oxelösund varför en utökad elanslutning krävs. Således är behovet av de nya ledningarna sprungna ur ett enskilt bolags behov och därmed inte utifrån allmänhetens behov av en förstärkt elförsörjning.

Landskapsbild

De nu planerade ledningsstråken går genom såväl skogsmark som öppen mark i form av odlings- och hagmark. Under lång tid har marken brukats och levererat mat och foder. Det öppna landskapet är signifikant för Sverige och tillför höga biologiska värden. Stråken som planeras går genom skog som är värd att bevara för den klimatriktiga virkesproduktionen och bevarande av naturvärden. Luftburna ledningar inom området kommer att påverka den turism som är så viktig för regionen och Sverige.

Vattenfall uppger i samrådsunderlaget (sid. 33) att luftledningarna blir ett synligt inslag i landskapet, att stolparna är "relativt stora konstruktioner" och sträcker sig över en längre sträcka. Trots detta gör Vattenfall bedömningen att de planerade ledningarna kommer att medföra "måttliga konsekvenser" för landskapsbilden. Låt oss påminna Vattenfall att de aktuella ledningarna, för det fall att de blir luftburna och på det sätt de presenteras i underlaget, inte kan anses medföra "måttliga konsekvenser" utan blir ett drastiskt inslag i landskapsbilden med flertalet negativa konsekvenser.

Vi som bor i Husby-Oppunda verkar för turismen och speciellt naturturism. Vi har röjt och byggt upp vandringsleder och cykelleder som går utmed varggropar, formlinnen och natursköna vyer. Fler av dessa leder kommer att påverkas avsevärt med luftledning, medans en markledning får minimal påverkar på turistens och boendes upplevelser och miljöpåverkan.

Som vi förstått av Svenska kraftnät så fordrar en luftledning 45 meter – 10 meter på var sida som skall vara röjd. Detta gör att skillnaden mot en markkabel, bredd på ca 5 meter, är avsevärd. Utöver detta så verkar vissa forskningsresultat tyda på att CO avtrycket är lägre över lång sikt om markkabel används. Den stora sänkningen av CO som sker på SSAB med ny teknik blir mindre med luftledning än med markkabel i så fall.

Fördelar markkabel

- Påverkar inte framtida utveckling av fastighet och bygd.
- Bättre produktionsförutsättningar. Jordbruk kan bedrivas i stort sett utan påverkan med markkabel förutom i etableringsfasen.
- Minskat markintrång.
- Mindre klimatpåverkan.
- Mindre påverkan av elektromagnetiska fält.
- Påverkar inte kulturmiljön eller friluftsliv.
- Påverkar inte landskapsbilden eller sänker fastighetens värde.
- Utebliven trädsäkring samt underhåll av skogsgator uteblir vilket är en kostnad som Vattenfall bör beakta i sin kalkyl.

Fastighetsspecifika synpunkter

- Med luftburen ledning blir ingreppet i naturen av så stort art att en stor miljöprövning av Länsstyrelsen är ett krav.

- Om Kabeln grävs ner i marken. Då undviks att företagen och näringslivet i bygden påverkas avsevärt negativt. Naturvärden för oss som bor och verkar i området bevaras.

Turistverksamheten kan bevaras och förtgå. Som vi förstår så finns ett regeringsbeslut att modern teknik ska användas. Nedgrävning är i förhållande till luftledning modernare teknik med mindre miljöpåverkan.

- Samläggning sker med annan infrastruktur. Se Länsstyrelsen i Södermanlands yttrande dnr 407-4506 2019

- Då ställverket i Hedenlunda måste byggas om för att klara elleverans i nya ledningar så bör alternativet att gör den ombyggnaden i Norrköping och använda den redan befintliga infrastrukturen för elleverans till SSAB övervägas som alternativ.

Med vänlig hälsning

Fastighet Husby-Örsta 3:2

Datum 2019-06-25

Rejlers Sverige AB
Att. Fredrik Nystrand
Fålhagsleden 61
753 23 Uppsala

samrad@rejlers.se

Synpunkter gällande 130 kV-ledningar mellan Hedenlunda och Oxelösund

Vi anser oss vara berörda i detta ärende även om ledningen inte kommer gå direkt över vår fastighet. Den är däremot planerad att gå direkt utanför och mycket negativt påverka vår boendemiljö. Vi vill därför härmed framföra våra synpunkter.

Bakgrund

Vattenfall Eldistribution har för avsikt att bygga två nya 130 kV-luftledningar med anledning av att SSAB Oxelösund (SSAB) planerar att bygga en ny ljusbåge vid stålverket i Oxelösund varför en utökad elanslutning krävs. Således är behovet av de nya ledningarna sprungna ur ett enskilt bolags behov och därmed inte utifrån allmänhetens behov av en förstärkt elförsörjning.

Minsta möjliga påverkan

När en kraftledning ska byggas gäller särskilda krav enligt miljöbalken om att bästa möjliga teknik ska väljas med hänsyn till bland annat produktionsmark, naturmiljö, hälsa och byggnation enligt 2 kap. 3 § miljöbalken. Vattenfalls samrådsunderlag tar förvisso upp frågan om kabel men förefaller ändock att utesluta alternativet med kabel. *Se under 3.4 Studerande och bortvalda alternativ. "Även alternativ med kabel har studerats, detta bedömdes dock vara komplicerat då ett stort markintrång krävs för anläggande av kabelförbanden."*

Vattenfall följer inte miljöbalken gällande att välja bästa möjliga teknik. Vattenfall visar inte att det är tekniskt omöjligt att använda sig av markförlagd ledning eller redovisar att det är tekniskt nödvändigt med luftburen ledning. Vattenfall redovisar enbart att det är "komplicerat" med kabel.

Det är anmärkningsvärt och orimligt att Vattenfall enbart beaktar etableringen och förläggningen av ledningarna vilket är en övergående fas. Etableringen med markkabel må vara "komplicerad" och det må innebära ett stort markintrång men detta skall sättas i relation till det intrång som markägaren med en luftburen ledning kommer erfara varje år, vid var tids brukande av jord- och skogsbruket.

Vattenfall skall utreda närmre, i enlighet med gällande rätt, alternativet med markförlagd kabel. Att enbart avvisa det markförlagda alternativet med att det är "komplicerat" överensstämmer inte med miljöbalkens skyddsregler. Dessutom skall valet av luftburen kraftledning motiveras och

tydliggöras med ett underlag som belyser varför ett luftburet teknikval görs med hänsyn till vad som skrivs i 2 kap. 3 § miljöbalken.

Pågående markanvändning

Enligt 3 kap 4 § miljöbalken är jord- och skogsbruket av nationell betydelse. Vattenfall saknar underlag för bedömningar hur möjligheten att bedriva rationellt jord- och skogsbruk påverkas av luftburna ledningar i jämförelse med markkabel. Vidare saknas underlag hur hushållning med brukningsvärd jordbruksmark påverkas av såväl val av teknik som planerade ledningsstråk.

Jordbruk och djurhållning - brukningshinder

Luftledningarnas stolpfundament orsakar direkta odlingshinder på den åkermark som passeras av luftledningarna, vilket i regel innebär produktionsförluster. Detta markintrång består inte enbart av den yta som upptas av en ledningsstolpe, dess fundament och eventuella stolpstag utan också de merkostnader och den nedsatta växtproduktion som uppstår till följd av skyddsområdet intill ledningsfundament/stag och den markpackning som uppstår när lantbruksmaskiner behöver vända intill ledningsfundamenten. Sammantaget ger dessa hinder en ökad miljöpåverkan i form av högre koldioxidutsläpp samt ökad risk för utlakning av växtnäringsämnen. Restriktioner för markanvändning under en luftledning försvårar och förhindrar likväl utförandet av åtgärder såsom konstbevattning mm.

Livsmedelsstrategin

Den nationella livsmedelsstrategin har målet att öka Sveriges produktion av livsmedel. Jordbrukets möjligheter till en ökad livsmedelsproduktion påverkas negativt av luftledningar vilket även fastslagits av mark- och miljödomstolen som fastställde Energimarknadsinspektionens beslut att förbjuda E.ON att bygga 130 kV luftledning över högproduktiv jordbruksmark i Skåne. Rättsfallet belyser att inte enbart investeringskostnader ska beaktas i kalkylen. Domstolen bedömde att de hinder som luftledningen innebär för brukandet av åkrarna är för stora sett över ledningens livslängd, som i detta fall beräknades till 100 år. Vidare ansågs det rimligt att välja markkabel eftersom merkostnaden för markkabel uppvägs av nyttan för lantbruket. Markförlagda ledningar utgör ett mer marksnålt alternativ vilket därmed bidrar till att nå målen i livsmedelsstrategin.

Landskapsbild

De nu planerade ledningsstråken går genom såväl skogsmark som öppen mark i form av odlings- och hagmark. Under lång tid har marken brukats och levererat mat och foder. Det öppna landskapet är signifikant för Sverige och tillför höga biologiska värden. Stråken som planeras gå genom skog är värd att bevara för den klimatriktiga virkesproduktionen och bevarande av naturvärden. Luftburna ledningar inom området kommer att fördröja brukandet, öka miljöbelastningen samt försämra skördarna.

Vattenfall uppger i samrådsunderlaget (sid. 33) att luftledningarna blir ett synligt inslag i landskapet, att stolparna är "relativt stora konstruktioner" och sträcker sig över en längre sträcka. Trots detta gör Vattenfall bedömningen att de planerade ledningarna kommer att medföra "måttliga konsekvenser" för landskapsbildningen. Låt oss påminna Vattenfall att de aktuella ledningarna, för det fall att de blir luftburna och på det sätt de presenteras i

underlaget, inte kan anses medföra "måttliga konsekvenser" utan blir ett drastiskt inslag i landskapsbilden med flertalet negativa konsekvenser.

En kraftledning i ett öppet landskap innebär både ett visuellt och ett elektromagnetiskt intrång på fastigheter som ligger i närheten av kraftledningen. Vidare orsakar störningarna en betydande nedsättning av marknadsvärdet på berörda fastigheter.

Fördelar markkabel

- Påverkar inte framtida utveckling av fastighet och bygd.
- Bättre produktionsförutsättningar. Jordbruk kan bedrivas i stort sett utan påverkan med markkabel förutom i etableringsfasen.
- Minskat markintrång.
- Mindre klimatpåverkan.
- Mindre påverkan elektromagnetiska fält.
- Påverkar inte kulturmiljön eller friluftsliv.
- Påverkar inte landskapsbilden eller sänker fastighetens värde.
- Utebliven trädssäkring samt underhåll av skogsgator uteblir vilket är en kostnad som Vattenfall bör beakta i sin kalkyl.

Sammanfattningsvis

Merkostnaden och komplexiteten med markförlagd kabel vägs mer än väl upp av den fördyrade brukningen av åkermarken, den minskade produktionen i skog och åkermark, förstörande av landskapsbilden och mer omfattande magnetfält som en luftledning skulle orsaka. Vattenfall ska inte enbart beakta investeringskostnaden i sin kalkyl vid val av bästa möjliga teknik utan en samhällsekonomisk beräkning ska ligga till grund för beslut om kabel eller luftledning. Beräkningen ska bygga på samhällsvärdet av:

- Skog ur produktion, (förädlingsvärde, betydelse för sysselsättning samt koldioxidupptag).
- Ledningens påverkan på landskapet/ brukningshinder/byggnationshinder.
- Ökad elektromagnetisk strålning vilket försvårar bostadsbyggande och företagande.

De föreslagna ledningsdragningarna drivs i första hand utifrån ett kommersiellt bolags vinstintressen och är således inte ett allmännyttigt projekt av intresse för staten. Denna omständighet bör avspeglas i såväl val av teknik som i ersättning till berörda fastighetsägarna för det fall att ledningarna kommer till stånd. De negativa konsekvenserna för de enskilda markägarna skall till det yttersta minimeras.

Bästa möjliga teknik ska enligt miljöbalken väljas som orsakar minsta möjliga skada och påverkan på produktion, landskap, människors hälsa och miljö. Den lösning som ger minst påverkan på omgivningen och lägst total samhällskostnad bör väljas. Vattenfall har i ett alltför tidigt skede avskrivit möjligheten till markförlagd kabel och bör inhämta ytterligare kunskap för sitt fortsatta arbete.

Vi anser att ett projekt likt detta kräver en **stor miljökonsekvensbeskrivning** och att alla instanser får utreda vilken inverkan ledningen får på vår unika miljö.

Vi anser vidare att samrådsförfarandet har skett på ett otillräckligt sätt. Den information som funnits till hands och som delgivits vid möten har inte varit tillfyllest. Vidare har den tidsrymd som givits oss privatpersoner att sätta oss in i frågan varit allt för kort.

Med vänlig hälsning

Fastighet Malm 4:12

Från:
Skickat: den 22 juni 2019 21:04
Till: Samråd; registrator@ei.se; sodermanland@lansstyrelsen.se; kommun@nykoping.se
Ämne: Synpunkter gällande 130 kV-ledningar mellan Hedenlunda och Oxelösund

Datum 2019-06-22

Rejlers Sverige AB
Att. Fredrik Nystrand
Fålhagsleden 61
753 23 Uppsala

samrad@rejlers.se

Synpunkter gällande 130 kV-ledningar mellan Hedenlunda och Oxelösund

Som berörd fastighetsägare har vi tagit del av samrådsunderlag från Vattenfall Eldistribution AB (nedan Vattenfall) och vill härmed framföra våra synpunkter.

Bakgrund

Vattenfall Eldistribution har för avsikt att bygga två nya 130 kV-luftledningar med anledning av att SSAB Oxelösund (SSAB) planerar att bygga en ny ljusbåge vid stålverket i Oxelösund varför en utökad elanslutning krävs. Således är behovet av de nya ledningarna sprungna ur ett enskilt bolags behov och därmed inte utifrån allmänhetens behov av en förstärkt elförsörjning.

Minsta möjliga påverkan

När en kraftledning ska byggas gäller särskilda krav enligt miljöbalken om att bästa möjliga teknik ska väljas med hänsyn till bland annat produktionsmark, naturmiljö, hälsa och byggnation enligt 2 kap. 3 § miljöbalken. Vattenfalls samrådsunderlag tar förvisso upp frågan om kabel men förefaller ändock att utesluta alternativet med kabel. *Se under 3.4 Studerande och bortvalda alternativ. "Även alternativ med kabel har studerats, detta bedömdes dock vara komplicerat då ett stort markintrång krävs för anläggande av kabelförbanden."*

Vattenfall följer inte miljöbalken gällande att välja bästa möjliga teknik. Vattenfall visar inte att det är tekniskt omöjligt att använda sig av markförlagd ledning eller redovisar att det är tekniskt nödvändigt med luftburen ledning. Vattenfall redovisar enbart att det är "komplicerat" med kabel.

Det är anmärkningsvärt och orimligt att Vattenfall enbart beaktar etableringen och förläggningen av ledningarna vilket är en övergående fas. Etableringen med markkabel må vara "komplicerat" och det må innebära ett stort markintrång men detta skall sättas i relation till det intrång som markägaren med en luftburen ledning kommer erfara varje år, vid var tids brukande av jord- och skogsbruket.

Vattenfall skall utreda närmre, i enligt med gällande rätt, alternativet med markförlagd kabel. Att enbart avvisa det markförlagda alternativet med att det är "komplicerat" överensstämmer inte med miljöbalkens skyddsregler. Dessutom skall valet av luftburen kraftledning motiveras och tydliggöras med ett underlag som belyser varför ett luftburet teknikval görs med hänsyn till vad som skrivs i 2 kap. 3 § miljöbalken.

Pågående markanvändning

Enligt 3 kap 4 § miljöbalken är jord- och skogsbruket av nationell betydelse. Vattenfall saknar underlag för bedömningar hur möjligheten att bedriva rationellt jord- och skogsbruk påverkas av luftburen ledning i jämförelse med markkabel. Vidare saknas underlag hur hushållning med brukningsvärd jordbruksmark påverkas av såväl val av teknik som planerade ledningsstråk.

Jordbruk och djurhållning - brukningshinder

Luftledningarnas stolpfundament orsakar direkta odlingshinder på den åkermark som passeras av luftledningar, vilket i regel innebär produktionsförluster. Detta markintrång består inte enbart av den yta som upptas av en ledningsstolpe, dess fundament och eventuella stolpstag utan också de merkostnader och den nedsatta växtproduktion som uppstår till följd av skyddsområdet intill ledningsfundament/stag och den markpackning som uppstår när lantbruksmaskiner behöver vända intill ledningsfundamenten. Sammantaget ger dessa hinder en ökad miljöpåverkan i form av högre koldioxidutsläpp samt ökad risk för utlakning av växtnäringsämnen. Restriktioner för markanvändning under en luftledning försvårar och förhindrar likväl utförandet av åtgärder såsom konstbevattning mm.

Livsmedelsstrategin

Den nationella livsmedelsstrategin har målet att öka Sveriges produktion av livsmedel. Jordbrukets möjligheter till en ökad livsmedelsproduktion påverkas negativt av luftledningar vilket även fastslagits av mark- och miljödomstolen som fastställde Energimarknadsinspektionens beslut att förbjuda E.ON att bygga 130 kV luftledning över högproduktiv jordbruksmark i Skåne. Rättsfallet belyser att inte enbart investeringskostnader ska beaktas i kalkylen. Domstolen bedömde att de hinder som luftledningen innebär för brukandet av åkrarna är för stora sett över ledningens livslängd, som i detta fall beräknades till 100 år. Vidare ansågs det rimligt att välja markkabel eftersom merkostnaden för markkabel uppvägs av nyttan för lantbruket. Markförlagda ledningar utgör ett mer marksnålt alternativ vilket därmed bidrar till att nå målen i livsmedelsstrategin.

Landskapsbild

De nu planerade ledningsstråken går genom såväl skogsmark som öppen mark i form av odlings- och hagmark. Under lång tid har marken brukats och levererat mat och foder. Det öppna landskapet är signifikant för Sverige och tillför höga biologiska värden. Stråken som planeras gå genom skog är värd att bevara för den klimatriktiga virkesproduktionen och bevarande av naturvärden. Luftburna ledningar inom området kommer att fördyra brukandet, öka miljöbelastningen samt försämra skördarna.

Vattenfall uppger i samrådsunderlaget (sid. 33) att luftledningarna blir ett synligt inslag i landskapet, att stolparna är "relativt stora konstruktioner" och sträcker sig över en längre sträcka. Trots detta gör Vattenfall bedömningen att de planerade ledningarna kommer att medföra "måttliga konsekvenser" för landskapsbildningen. Låt oss påminna Vattenfall att de aktuella ledningarna, för det fall att de blir luftburna och på det sätt de presenteras i underlaget, inte kan anses medföra "måttliga konsekvenser" utan blir ett drastiskt inslag i landskapsbildningen med flertalet negativa konsekvenser.

En kraftledning i ett öppet landskap innebär både ett visuellt och ett elektromagnetiskt intrång på fastigheter som ligger i närheten av kraftledningen. Vidare orsakar störningarna en betydande nedsättning av marknadsvärdet på berörda fastigheter.

Fördelar markkabel

- Påverkar inte framtida utveckling av fastighet och bygd.
- Bättre produktionsförutsättningar. Jordbruk kan bedrivas i stort sett utan påverkan med markkabel förutom i etableringsfasen.
- Minskat markintrång.
- Mindre klimatpåverkan.
- Mindre påverkan elektromagnetiska fält.
- Påverkar inte kulturmiljön eller friluftsliv.
- Påverkar inte landskapsbildningen eller sänker fastighetens värde.
- Utebliven trädsäkring samt underhåll av skogsgator uteblir vilket är en kostnad som Vattenfall bör beakta i sin kalkyl.

Sammanfattningsvis

Merkostnaden och komplexiteten med markförlagd kabel vägs mer än väl upp av den fördyrade brukningen av åkermarken, den minskade produktionen i skog och åkermark, förstörande av landskapsbildningen och mer omfattande magnetfält som en luftledning skulle orsaka. Vattenfall ska inte enbart beakta

investeringskostnaden i sin kalkyl vid val av bästa möjliga teknik utan en samhällsekonomisk beräkning ska ligga till grund för beslut om kabel eller luftledning. Beräkningen ska bygga på samhällsvärdet av:

- Skog ur produktion, (förädlingsvärde, betydelse för sysselsättning samt koldioxidupptag).
- Ledningens påverkan på landskapet/ brukningshinder/byggnationshinder.
- Ökad elektromagnetisk strålning vilket försvårar bostadsbyggande och företagande.

De föreslagna ledningsdragningarna drivs i första hand utifrån ett kommersiellt bolags vinstintressen och är således inte ett allmännyttigt projekt av intresse för staten. Denna omständighet bör avspeglas i såväl val av teknik som i ersättning till berörda fastighetsägarna för det fall att ledningarna kommer till stånd. De negativa konsekvenserna för de enskilda markägarna skall till det yttersta minimeras.

Bästa möjliga teknik ska enligt miljöbalken väljas som orsakar minsta möjliga skada och påverkan på produktion, landskap, människors hälsa och miljö. Den lösning som ger minst påverkan på omgivningen och lägst total samhällskostnad bör väljas. Vattenfall har i ett alltför tidigt skede avskrivit möjligheten till markförlagd kabel och bör inhämta ytterligare kunskap för sitt fortsatta arbete.

Fastighetsspecifika synpunkter

Den föreslagna ledningen kommer att gå alldeles för nära min fastighet. Det berör mig, min mor och mina barn på ett oacceptabelt sätt. Vi anser att det innebär för stora ingrepp i naturen.

Med vänlig hälsning

Fastighet Malm 4:14

--

Datum 2019-06-22

Rejlers Sverige AB
Att. Fredrik Nystrand
Fålhagsleden 61
753 23 Uppsala

samrad@rejlers.se

Synpunkter gällande 130 kV-ledningar mellan Hedenlunda och Oxelösund

Som berörd fastighetsägare har vi tagit del av samrådsunderlag från Vattenfall Eldistribution AB (nedan Vattenfall) och vill härmed framföra våra synpunkter.

Bakgrund

Vattenfall Eldistribution har för avsikt att bygga två nya 130 kV-luftledningar med anledning av att SSAB Oxelösund (SSAB) planerar att bygga en ny ljusbåge vid stålverket i Oxelösund varför en utökad elanslutning krävs. Således är behovet av de nya ledningarna sprungna ur ett enskilt bolags behov och därmed inte utifrån allmänhetens behov av en förstärkt elförsörjning.

Minsta möjliga påverkan

När en kraftledning ska byggas gäller särskilda krav enligt miljöbalken om att bästa möjliga teknik ska väljas med hänsyn till bland annat produktionsmark, naturmiljö, hälsa och byggnation enligt 2 kap. 3 § miljöbalken. Vattenfalls samrådsunderlag tar förvisso upp frågan om kabel men förefaller ändå att utesluta alternativet med kabel. *Se under 3.4 Studerande och bortvalda alternativ. "Även alternativ med kabel har studerats, detta bedömdes dock vara komplicerat då ett stort markintrång krävs för anläggande av kabelförbanden."*

Vattenfall följer inte miljöbalken gällande att välja bästa möjliga teknik. Vattenfall visar inte att det är tekniskt omöjligt att använda sig av markförlagd ledning eller redovisar att det är tekniskt nödvändigt med luftburen ledning. Vattenfall redovisar enbart att det är "komplicerat" med kabel.

Det är anmärkningsvärt och orimligt att Vattenfall enbart beaktar etableringen och förläggningen av ledningarna vilket är en övergående fas. Etableringen med markkabel må vara "komplicerad" och det må innebära ett stort markintrång men detta skall sättas i relation till det intrång som markägaren med en luftburen ledning kommer erfar varje år, vid var tids brukande av jord- och skogsbruk.

Vattenfall skall utreda närmre, i enligt med gällande rätt, alternativet med markförlagd kabel. Att enbart avvisa det markförlagda alternativet med att det är "komplicerat" överensstämmer inte med miljöbalkens skyddsregler. Dessutom skall valet av luftburen kraftledning motiveras och

tydliggöras med ett underlag som belyser varför ett luftburet teknikval görs med hänsyn till vad som skrivs i 2 kap. 3 § miljöbalken.

Pågående markanvändning

Enligt 3 kap 4 § miljöbalken är jord- och skogsbruket av nationell betydelse. Vattenfall saknar underlag för bedömningar hur möjligheten att bedriva rationellt jord- och skogsbruk påverkas av luftburna ledningar i jämförelse med markkabel. Vidare saknas underlag hur hushållning med brukningsvärd jordbruksmark påverkas av såväl val av teknik som planerade ledningsstråk.

Jordbruk och djurhållning - brukningshinder

Luftledningarnas stolpfundament orsakar direkta odlingshinder på den åkermark som passeras av luftledningar, vilket i regel innebär produktionsförluster. Detta markintrång består inte enbart av den yta som upptas av en ledningsstolpe, dess fundament och eventuella stolpstag utan också de merkostnader och den nedsatta växtproduktion som uppstår till följd av skyddsområdet intill ledningsfundament/stag och den markpackning som uppstår när lantbruksmaskiner behöver vända intill ledningsfundamenten. Sammantaget ger dessa hinder en ökad miljöpåverkan i form av högre koldioxidutsläpp samt ökad risk för utlakning av växtnäringsämnen. Restriktioner för markanvändning under en luftledning försvårar och förhindrar likväl utförandet av åtgärder såsom konstbevattning mm.

Livsmedelsstrategin

Den nationella livsmedelsstrategin har målet att öka Sveriges produktion av livsmedel. Jordbrukets möjligheter till en ökad livsmedelsproduktion påverkas negativt av luftledningar vilket även fastslagits av mark- och miljödomstolen som fastställde Energimarknadsinspektionens beslut att förbjuda E.ON att bygga 130 kV luftledning över högproduktiv jordbruksmark i Skåne. Rättsfallet belyser att inte enbart investeringskostnader ska beaktas i kalkylen. Domstolen bedömde att de hinder som luftledningen innebär för brukandet av åkrarna är för stora sett över ledningens livslängd, som i detta fall beräknades till 100 år. Vidare ansågs det rimligt att välja markkabel eftersom merkostnaden för markkabel uppvägs av nyttan för lantbruket. Markförlagda ledningar utgör ett mer marksnålt alternativ vilket därmed bidrar till att nå målen i livsmedelsstrategin.

Landskapsbild

De nu planerade ledningsstråken går genom såväl skogsmark som öppen mark i form av odlings- och hagmark. Under lång tid har marken brukats och levererat mat och foder. Det öppna landskapet är signifikant för Sverige och tillför höga biologiska värden. Stråken som planeras gå genom skog är värd att bevara för den klimatriktiga virkesproduktionen och bevarande av naturvärden. Luftburna ledningar inom området kommer att fördyra brukandet, öka miljöbelastningen samt försämra skördarna.

Vattenfall uppger i samrådsunderlaget (sid. 33) att luftledningarna blir ett synligt inslag i landskapet, att stolparna är "relativt stora konstruktioner" och sträcker sig över en längre sträcka. Trots detta gör Vattenfall bedömningen att de planerade ledningarna kommer att medföra "måttliga konsekvenser" för landskapsbildningen. Låt oss påminna Vattenfall att de aktuella ledningarna, för det fall att de blir luftburna och på det sätt de presenteras i

underlaget, inte kan anses medföra "måttliga konsekvenser" utan blir ett drastiskt inslag i landskapsbilden med flertalet negativa konsekvenser.

En kraftledning i ett öppet landskap innebär både ett visuellt och ett elektromagnetiskt intrång på fastigheter som ligger i närheten av kraftledningen. Vidare orsakar störningarna en betydande nedsättning av marknadsvärdet på berörda fastigheter.

Fördelar markkabel

- Påverkar inte framtida utveckling av fastighet och bygd.
- Bättre produktionsförutsättningar. Jordbruk kan bedrivas i stort sett utan påverkan med markkabel förutom i etableringsfasen.
- Minskat markintrång.
- Mindre klimatpåverkan.
- Mindre påverkan elektromagnetiska fält.
- Påverkar inte kulturmiljön eller friluftsliv.
- Påverkar inte landskapsbilden eller sänker fastighetens värde.
- Utebliven trädsäkring samt underhåll av skogsgator uteblir vilket är en kostnad som Vattenfall bör beakta i sin kalkyl.

Sammanfattningsvis

Merkostnaden och komplexiteten med markförlagd kabel vägs mer än väl upp av den fördrjade brukningen av åkermarken, den minskade produktionen i skog och åkermark, förstörande av landskapsbilden och mer omfattande magnetfält som en luftledning skulle orsaka. Vattenfall ska inte enbart beakta investeringskostnaden i sin kalkyl vid val av bästa möjliga teknik utan en samhällsekonomisk beräkning ska ligga till grund för beslut om kabel eller luftledning. Beräkningen ska bygga på samhällsvärdet av:

- Skog ur produktion, (förädlingsvärde, betydelse för sysselsättning samt koldioxidupptag).
- Ledningens påverkan på landskapet/ brukningshinder/byggnationshinder.
- Ökad elektromagnetisk strålning vilket försvårar bostadsbyggande och företagande.

De föreslagna ledningsdragningarna drivs i första hand utifrån ett kommersiellt bolags vinstintressen och är således inte ett allmännyttigt projekt av intresse för staten. Denna omständighet bör avspeglas i såväl val av teknik som i ersättning till berörda fastighetsägarna för det fall att ledningarna kommer till stånd. De negativa konsekvenserna för de enskilda markägarna skall till det yttersta minimeras.

Bästa möjliga teknik ska enligt miljöbalken väljas som orsakar minsta möjliga skada och påverkan på produktion, landskap, människors hälsa och miljö. Den lösning som ger minst påverkan på omgivningen och lägst total samhällskostnad bör väljas. Vattenfall har i ett alltför tidigt skede avskrivit möjligheten till markförlagd kabel och bör inhämta ytterligare kunskap för sitt fortsatta arbete.

Fastighetsspecifika synpunkter

Den föreslagna ledningen kommer att gå alldeles för nära min fastighet. Det berör mig och min familj, barn och barnbarn på ett oacceptabelt sätt. Vi anser att det innebär för stora ingrepp i naturen.

Med vänlig hälsning

Fastighet Malm 4:14

Datum 2019-06-26

Rejlers Sverige AB
Att. Fredrik Nystrand
Fålhagsleden 61
753 23 Uppsala

samrad@rejlers.se

Synpunkter gällande 130 kV-ledningar mellan Hedenlunda och Oxelösund

Som berörd fastighetsägare har vi, tack vare engagerade sakägares försorg, tagit del av samrådsunderlag från Vattenfall Eldistribution AB (nedan Vattenfall) och vill härmed framföra våra synpunkter.

Undertecknad är inte definitionsmässigt sakägare eftersom ledningsdragningen enligt föreliggande alternativ inte dras direkt över vår fastighet. Vår lilla fastighet (4300 kvm) ligger emellertid så pass nära ett av alternativen (2A) att den rimligen kommer att påverkas negativt både visuellt och elektromagnetiskt av en föreslagen luftburen kraftledning.

En kraftledning i ett öppet landskap innebär både ett visuellt och ett elektromagnetiskt intrång på fastigheter som ligger i närheten av kraftledningen. Vidare orsakar störningarna en betydande nedsättning av marknadsvärdet på berörda fastigheter, inklusive vår.

Vår fastighet baseras på ett soldattorp byggt allra senast på 1860-talet. Släkten tillträdde fastigheten som en del av Malms Gård 1925. Fastigheten är friköpt sedan 1986. Torpet har utgjort ett nav för släkt och familj i decennier och generationer fortsätter att hålla det närmast sitt hjärta för högtider, avkoppling, odling och naturupplevelser.

Naturligtvis värjer vi oss mot det intrång en luftledning skulle innebära. I den mån en ledningsdragning nära oss inte kan undvikas vill vi å det bestämdaste plädera för en markkabel.

Fördelar med markkabel

- Påverkar inte landskapsbilden eller sänker fastighetens värde.
- Mindre påverkan av elektromagnetiska fält.
- Påverkar inte kulturmiljön eller friluftsliv.
- Påverkar inte framtida utveckling av fastighet och bygd.
- Minskat markintrång.
- Mindre klimatpåverkan.

Merkostnaden och komplexiteten med markförlagd kabel vägs mer än väl upp av den fördröjade brukningen av åkermarken, den minskade produktionen i skog och åkermark,

förstörande av landskapsbilden och mer omfattande magnetfält som en luftledning skulle orsaka. Vattenfall ska inte enbart beakta investeringskostnaden i sin kalkyl vid val av bästa möjliga teknik utan en samhällsekonomisk beräkning ska ligga till grund för beslut om kabel eller luftledning. Beräkningen ska bygga på samhällsvärdet av:

- Skog ur produktion, (förädlingsvärde, betydelse för sysselsättning samt koldioxidupptag).
- Ledningens påverkan på landskapet/ brukningshinder/byggnationshinder.
- Ökad elektromagnetisk strålning vilket försvårar bostadsbyggande och företagande.

De föreslagna ledningsdragningarna drivs i första hand utifrån ett kommersiellt bolags vinstintressen och är således inte ett allmännyttigt projekt av intresse för staten. Denna omständighet bör avspeglas i såväl val av teknik som i ersättning till berörda fastighetsägarna för det fall att ledningarna kommer till stånd. De negativa konsekvenserna för de enskilda markägarna skall till det yttersta minimeras.

Bästa möjliga teknik ska enligt miljöbalken väljas som orsakar minsta möjliga skada och påverkan på produktion, landskap, människors hälsa och miljö. Den lösning som ger minst påverkan på omgivningen och lägst total samhällskostnad bör väljas. Vattenfall har i ett alltför tidigt skede avskrivit möjligheten till markförlagd kabel och bör inhämta ytterligare kunskap för sitt fortsatta arbete.

Med vänlig hälsning

Fastighet Malm 4:9

Datum 2019-06-22

(Fastighet Malm 7:1)

samrad@rejlars.se

Synpunkter gällande 130 kV-ledningar mellan Hedenlunda och Oxelösund

Som berörd fastighetsägare har vi tagit del av samrådsunderlag från Vattenfall Eldistribution AB (nedan Vattenfall) och vill härmed framföra våra synpunkter.

Bakgrund

Vattenfall Eldistribution har för avsikt att bygga två nya 130 kV-luftledningar med anledning av att SSAB Oxelösund (SSAB) planerar att bygga en ny ljusbåge vid stålverket i Oxelösund varför en utökad elanslutning krävs. Således är behovet av de nya ledningarna sprungna ur ett enskilt bolags behov och därmed inte utifrån allmänhetens behov av en förstärkt elförsörjning.

Minsta möjliga påverkan

När en kraftledning ska byggas gäller särskilda krav enligt miljöbalken om att bästa möjliga teknik ska väljas med hänsyn till bland annat produktionsmark, naturmiljö, hälsa och byggnation enligt 2 kap. 3 § miljöbalken. Vattenfalls samrådsunderlag tar förvisso upp frågan om kabel men förefaller ändå att utesluta alternativet med kabel. *Se under 3.4 Studerande och bortvalda alternativ. "Även alternativ med kabel har studerats, detta bedömdes dock vara komplicerat då ett stort markintrång krävs för anläggande av kabelförbanden."*

Vattenfall följer inte miljöbalken gällande att välja bästa möjliga teknik. Vattenfall visar inte att det är tekniskt omöjligt att använda sig av markförlagd ledning eller redovisar att det är tekniskt nödvändigt med luftburen ledning. Vattenfall redovisar enbart att det är "komplicerat" med kabel.

Det är anmärkningsvärt och orimligt att Vattenfall enbart beaktar etableringen och förläggningen av ledningarna vilket är en övergående fas. Etableringen med markkabel må vara "komplicerad" och det må innebära ett stort markintrång men detta skall sättas i relation till det intrång som markägaren med en luftburen ledning kommer erfar varje år, vid var tids brukande av jord- och skogsbruket.

Vattenfall skall utreda närmre, i enlighet med gällande rätt, alternativet med markförlagd kabel. Att enbart avvisa det markförlagda alternativet med att det är "komplicerat" överensstämmer inte med miljöbalkens skyddsregler. Dessutom skall valet av luftburen kraftledning motiveras och tydliggöras med ett underlag som belyser varför ett luftburet teknikval görs med hänsyn till vad som skrivs i 2 kap. 3 § miljöbalken.

Pågående markanvändning

Enligt 3 kap 4 § miljöbalken är jord- och skogsbruket av nationell betydelse. Vattenfall saknar underlag för bedömningar hur möjligheten att bedriva rationellt jord- och skogsbruk påverkas av luftburna ledningar i jämförelse med markkabel. Vidare saknas underlag hur hushållning med brukningsvärd jordbruksmark påverkas av såväl val av teknik som planerade ledningsstråk.

Jordbruk och djurhållning - brukningshinder

Luftledningarnas stolpfundament orsakar direkta odlingshinder på den åkermark som passerar av luftledningar, vilket i regel innebär produktionsförluster. Detta markintrång består inte enbart av den yta som upptas av en ledningsstolpe, dess fundament och eventuella stolpstag utan också de merkostnader och den nedsatta växtproduktion som uppstår till följd av skyddsområdet intill ledningsfundament/stag och den markpackning som uppstår när lantbruksmaskiner behöver vända intill ledningsfundamenten. Sammantaget ger dessa hinder en ökad miljöpåverkan i form av högre koldioxidutsläpp samt ökad risk för utlakning av växnäringsämnen. Restriktioner för markanvändning under en luftledning försvårar och förhindrar likväl utförandet av åtgärder såsom konstbevattning mm.

Livsmedelsstrategin

Den nationella livsmedelsstrategin har målet att öka Sveriges produktion av livsmedel. Jordbrukets möjligheter till en ökad livsmedelsproduktion påverkas negativt av luftledningar vilket även fastslagits av mark- och miljödomstolen som fastställde Energimarknadsinspektionens beslut att förbjuda E.ON att bygga 130 kV luftledning över högproduktiv jordbruksmark i Skåne. Rättsfallet belyser att inte enbart investeringskostnader ska beaktas i kalkylen. Domstolen bedömde att de hinder som luftledningen innebär för brukandet av åkrarna är för stora sett över ledningens livslängd, som i detta fall beräknades till 100 år. Vidare ansågs det rimligt att välja markkabel eftersom merkostnaden för markkabel uppvägs av nyttan för lantbruket. Markförlagda ledningar utgör ett mer marksnålt alternativ vilket därmed bidrar till att nå målen i livsmedelsstrategin.

Landskapsbild

De nu planerade ledningsstråken går genom såväl skogsmark som öppen mark i form av odlings- och hagmark. Under lång tid har marken brukats och levererat mat och foder. Det öppna landskapet är signifikant för Sverige och tillför höga biologiska värden. Stråken som planeras gå genom skog är värd att bevara för den klimatriktiga virkesproduktionen och bevarande av naturvärden. Luftburna ledningar inom området kommer att fördyra brukandet, öka miljöbelastningen samt försämra skördarna.

Vattenfall uppger i samrådsunderlaget (sid. 33) att luftledningarna blir ett synligt inslag i landskapet, att stolparna är "relativt stora konstruktioner" och sträcker sig över en längre sträcka. Trots detta gör Vattenfall bedömningen att de planerade ledningarna kommer att medföra "måttliga konsekvenser" för landskapsbilden. Låt oss påminna Vattenfall att de aktuella ledningarna, för det fall att de blir luftburna och på det sätt de presenteras i underlaget, inte kan anses medföra "måttliga konsekvenser" utan blir ett drastiskt inslag i landskapsbilden med flertalet negativa konsekvenser.

En kraftledning i ett öppet landskap innebär både ett visuellt och ett elektromagnetiskt intrång på fastigheter som ligger i närheten av kraftledningen. Vidare orsakar störningarna en betydande nedsättning av marknadsvärdet på berörda fastigheter.

Fördelar markkabel

- Påverkar inte framtida utveckling av fastighet och bygd.
- Bättre produktionsförutsättningar. Jordbruk kan bedrivas i stort sett utan påverkan med markkabel förutom i etableringsfasen.
- Minskat markintrång.
- Mindre klimatpåverkan.
- Mindre påverkan elektromagnetiska fält.
- Påverkar inte kulturmiljön eller friluftsliv.
- Påverkar inte landskapsbilden eller sänker fastighetens värde.
- Utebliven trädssäkring samt underhåll av skogsgator uteblir vilket är en kostnad som Vattenfall bör beakta i sin kalkyl.

Sammanfattningsvis

Merkostnaden och komplexiteten med markförlagd kabel vägs mer än väl upp av den fördrjade brukningen av åkermarken, den minskade produktionen i skog och åkermark, förstörande av landskapsbilden och mer omfattande magnetfält som en luftledning skulle orsaka. Vattenfall ska inte enbart beakta investeringskostnaden i sin kalkyl vid val av bästa möjliga teknik utan en samhällsekonomisk beräkning ska ligga till grund för beslut om kabel eller luftledning. Beräkningen ska bygga på samhällsvärdet av:

- Skog ur produktion, (förädlingsvärde, betydelse för sysselsättning samt koldioxidupptag).
- Ledningens påverkan på landskapet/ brukningshinder/byggnationshinder.
- Ökad elektromagnetisk strålning vilket försvårar bostadsbyggande och företagande.

De föreslagna ledningsdragningsarna drivs i första hand utifrån ett kommersiellt bolags vinstintressen och är således inte ett allmännyttigt projekt av intresse för staten. Denna omständighet bör avspeglas i såväl val av teknik som i ersättning till berörda fastighetsägarna för det fall att ledningarna kommer till stånd. De negativa konsekvenserna för de enskilda markägarna skall till det yttersta minimeras.

Bästa möjliga teknik ska enligt miljöbalken väljas som orsakar minsta möjliga skada och påverkan på produktion, landskap, människors hälsa och miljö. Den lösning som ger minst påverkan på omgivningen och lägst total samhällskostnad bör väljas. Vattenfall har i ett alltför tidigt skede avskrivit möjligheten till markförlagd kabel och bör inhämta ytterligare kunskap för sitt fortsatta arbete.

Fastighetsspecifika synpunkter

Vattenfalls planerade luftledning Hedenlunda-Oxelösund skulle komma att gå nära vår fastighet Malm 7:1, därför vore den ett intrång och ett svårt avbräck för rekreationsvärdet och därmed också det reala värdet på vår fastighet. Vi behöver rekreationen på nämnda fastighet och natur- och miljövärdet av dess omgivning för vår fysiska och mentala hälsas skull. En luftledning Hedenlunda-Oxelösund skulle vålla skada på dessa oansett vilken av de planerade alternativ man väljer. Därför avvisar vi Vattenfalls planer för att bygga ledningen Hedenlunda-Oxelösund som luftledning och kräver att man väljer den enda vettiga lösningen med en jord-/sjökabel.

Med vänlig hälsning

Fastighet Malm 7:1

Datum 2019-06-25

Rejlers Sverige AB
Att. Fredrik Nystrand
Fålhagsleden 61
753 23 Uppsala

samrad@rejlers.se

Synpunkter gällande 130 kV-ledningar mellan Hedenlunda och Oxelösund

Som berörd fastighetsägare har vi tagit del av samrådsunderlag från Vattenfall Eldistribution AB (nedan Vattenfall) och vill härmed framföra våra synpunkter.

Bakgrund

Vattenfall Eldistribution har för avsikt att bygga två nya 130 kV-luftledningar med anledning av att SSAB Oxelösund (SSAB) planerar att bygga en ny ljusbåge vid stålverket i Oxelösund varför en utökad elanslutning krävs. Således är behovet av de nya ledningarna sprungna ur ett enskilt bolags behov och därmed inte utifrån allmänhetens behov av en förstärkt elförsörjning.

Minsta möjliga påverkan

När en kraftledning ska byggas gäller särskilda krav enligt miljöbalken om att bästa möjliga teknik ska väljas med hänsyn till bland annat produktionsmark, naturmiljö, hälsa och byggnation enligt 2 kap. 3 § miljöbalken. Vattenfalls samrådsunderlag tar förvisso upp frågan om kabel men förefaller ändå att utesluta alternativet med kabel. *Se under 3.4 Studerande och bortvalda alternativ. "Även alternativ med kabel har studerats, detta bedömdes dock vara komplicerat då ett stort markintrång krävs för anläggande av kabelförbanden."*

Vattenfall följer inte miljöbalken gällande att välja bästa möjliga teknik. Vattenfall visar inte att det är tekniskt omöjligt att använda sig av markförlagd ledning eller redovisar att det är tekniskt nödvändigt med luftburen ledning. Vattenfall redovisar enbart att det är "komplicerat" med kabel.

Det är anmärkningsvärt och orimligt att Vattenfall enbart beaktar etableringen och förläggningen av ledningarna vilket är en övergående fas. Etableringen med markkabel må vara "komplicerad" och det må innebära ett stort markintrång men detta skall sättas i relation till det intrång som markägaren med en luftburen ledning kommer erfaras varje år, vid var tids brukande av jord- och skogsbruket.

Vattenfall skall utreda närmre, i enligt med gällande rätt, alternativet med markförlagd kabel. Att enbart avvisa det markförlagda alternativet med att det är "komplicerat" överensstämmer inte med miljöbalkens skyddsregler. Dessutom skall valet av luftburen kraftledning motiveras och

tydliggöras med ett underlag som belyser varför ett luftburet teknikval görs med hänsyn till vad som skrivs i 2 kap. 3 § miljöbalken.

Pågående markanvändning

Enligt 3 kap 4 § miljöbalken är jord- och skogsbruket av nationell betydelse. Vattenfall saknar underlag för bedömningar hur möjligheten att bedriva rationellt jord- och skogsbruk påverkas av luftburen ledning i jämförelse med markkabel. Vidare saknas underlag hur hushållning med brukningsvärd jordbruksmark påverkas av såväl val av teknik som planerade ledningsstråk.

Jordbruk och djurhållning - brukningshinder

Luftledningarnas stolpfundament orsakar direkta odlingshinder på den åkermark som passeras av luftledningar, vilket i regel innebär produktionsförluster. Detta markintrång består inte enbart av den yta som upptas av en ledningsstolpe, dess fundament och eventuella stolpstag utan också de merkostnader och den nedsatta växtproduktion som uppstår till följd av skyddsområdet intill ledningsfundament/stag och den markpackning som uppstår när lantbruksmaskiner behöver vända intill ledningsfundamenten. Sammantaget ger dessa hinder en ökad miljöpåverkan i form av högre koldioxidutsläpp samt ökad risk för utlakning av växtnäringssämnen. Restriktioner för markanvändning under en luftledning försvårar och förhindrar likväl utförandet av åtgärder såsom konstbevattning mm.

Livsmedelsstrategin

Den nationella livsmedelsstrategin har målet att öka Sveriges produktion av livsmedel. Jordbrukets möjligheter till en ökad livsmedelsproduktion påverkas negativt av luftledningar vilket även fastslagits av mark- och miljödomstolen som fastställde Energimarknadsinspektionens beslut att förbjuda E.ON att bygga 130 kV luftledning över högproduktiv jordbruksmark i Skåne. Rättsfallet belyser att inte enbart investeringskostnader ska beaktas i kalkylen. Domstolen bedömde att de hinder som luftledningen innebär för brukandet av åkrarna är för stora sett över ledningens livslängd, som i detta fall beräknades till 100 år. Vidare ansågs det rimligt att välja markkabel eftersom merkostnaden för markkabel uppvägs av nyttan för lantbruket. Markförlagda ledningar utgör ett mer marksnålt alternativ vilket därmed bidrar till att nå målen i livsmedelsstrategin.

Landskapsbild

De nu planerade ledningsstråken går genom såväl skogsmark som öppen mark i form av odlings- och hagmark. Under lång tid har marken brukats och levererat mat och foder. Det öppna landskapet är signifikant för Sverige och tillför höga biologiska värden. Stråken som planeras gå genom skog är värd att bevara för den klimatriktiga virkesproduktionen och bevarande av naturvärden. Luftburna ledningar inom området kommer att fördyra brukandet, öka miljöbelastningen samt försämra skördarna.

Vattenfall uppger i samrådsunderlaget (sid. 33) att luftledningarna blir ett synligt inslag i landskapet, att stolparna är "relativt stora konstruktioner" och sträcker sig över en längre sträcka. Trots detta gör Vattenfall bedömningen att de planerade ledningarna kommer att medföra "måttliga konsekvenser" för landskapsbild. Låt oss påminna Vattenfall att de aktuella ledningarna, för det fall att de blir luftburna och på det sätt de presenteras i

underlaget, inte kan anses medföra "måttliga konsekvenser" utan blir ett drastiskt inslag i landskapsbilden med flertalet negativa konsekvenser.

En kraftledning i ett öppet landskap innebär både ett visuellt och ett elektromagnetiskt intrång på fastigheter som ligger i närheten av kraftledningen. Vidare orsakar störningarna en betydande nedsättning av marknadsvärdet på berörda fastigheter.

Fördelar markkabel

- Påverkar inte framtida utveckling av fastighet och bygd.
- Bättre produktionsförutsättningar. Jordbruk kan bedrivas i stort sett utan påverkan med markkabel förutom i etableringsfasen.
- Minskat markintrång.
- Mindre klimatpåverkan.
- Mindre påverkan elektromagnetiska fält.
- Påverkar inte kulturmiljön eller friluftsliv.
- Påverkar inte landskapsbilden eller sänker fastighetens värde.
- Utebliven trädsäkring samt underhåll av skogsgator uteblir vilket är en kostnad som Vattenfall bör beakta i sin kalkyl.

Sammanfattningsvis

Merkostnaden och komplexiteten med markförlagd kabel vägs mer än väl upp av den fördyrade brukningen av åkermarken, den minskade produktionen i skog och åkermark, förstörande av landskapsbilden och mer omfattande magnetfält som en luftledning skulle orsaka. Vattenfall ska inte enbart beakta investeringskostnaden i sin kalkyl vid val av bästa möjliga teknik utan en samhällsekonomisk beräkning ska ligga till grund för beslut om kabel eller luftledning. Beräkningen ska bygga på samhällsvärdet av:

- Skog ur produktion, (förädlingsvärde, betydelse för sysselsättning samt koldioxidupptag).
- Ledningens påverkan på landskapet/ brukningshinder/byggnationshinder.
- Ökad elektromagnetisk strålning vilket försvårar bostadsbyggande och företagande.

De föreslagna ledningsdragningarna drivs i första hand utifrån ett kommersiellt bolags vinstintressen och är således inte ett allmännyttigt projekt av intresse för staten. Denna omständighet bör avspeglas i såväl val av teknik som i ersättning till berörda fastighetsägarna för det fall att ledningarna kommer till stånd. De negativa konsekvenserna för de enskilda markägarna skall till det yttersta minimeras.

Bästa möjliga teknik ska enligt miljöbalken väljas som orsakar minsta möjliga skada och påverkan på produktion, landskap, människors hälsa och miljö. Den lösning som ger minst påverkan på omgivningen och lägst total samhällskostnad bör väljas. Vattenfall har i ett alltför tidigt skede avskrivit möjligheten till markförlagd kabel och bör inhämta ytterligare kunskap för sitt fortsatta arbete.

Med vänlig hälsning

Fastighet Malm 7:4

Datum 2019-06-24

Rejlers Sverige AB
Att. Fredrik Nystrand
Fålhagsleden 61
753 23 Uppsala

samrad@rejlers.se

Synpunkter gällande 130 kV-ledningar mellan Hedenlunda och Oxelösund

Som berörd fastighetsägare har vi tagit del av samrådsunderlag från Vattenfall Eldistribution AB (nedan Vattenfall) och vill härmed framföra våra synpunkter.

Bakgrund

Vattenfall Eldistribution har för avsikt att bygga två nya 130 kV-luftledningar med anledning av att SSAB Oxelösund (SSAB) planerar att bygga en ny ljusbåge vid stålverket i Oxelösund varför en utökad elanslutning krävs. Således är behovet av de nya ledningarna sprungna ur ett enskilt bolags behov och därmed inte utifrån allmänhetens behov av en förstärkt elförsörjning.

Minsta möjliga påverkan

När en kraftledning ska byggas gäller särskilda krav enligt miljöbalken om att bästa möjliga teknik ska väljas med hänsyn till bland annat produktionsmark, naturmiljö, hälsa och byggnation enligt 2 kap. 3 § miljöbalken. Vattenfalls samrådsunderlag tar förvisso upp frågan om kabel men förefaller ändock att utesluta alternativet med kabel. *Se under 3.4 Studerande och bortvalda alternativ. "Även alternativ med kabel har studerats, detta bedömdes dock vara komplicerat då ett stort markintrång krävs för anläggande av kabelförbanden."*

Vattenfall följer inte miljöbalken gällande att välja bästa möjliga teknik. Vattenfall visar inte att det är tekniskt omöjligt att använda sig av markförlagd ledning eller redovisar att det är tekniskt nödvändigt med luftburen ledning. Vattenfall redovisar enbart att det är "komplicerat" med kabel.

Det är anmärkningsvärt och orimligt att Vattenfall enbart beaktar etableringen och förläggningen av ledningarna vilket är en övergående fas. Etableringen med markkabel må vara "komplicerad" och det må innebära ett stort markintrång men detta skall sättas i relation till det intrång som markägaren med en luftburen ledning kommer erfara varje år, vid var tids brukande av jord- och skogsbruket.

Vattenfall skall utreda närmre, i enligt med gällande rätt, alternativet med markförlagd kabel. Att enbart avvisa det markförlagda alternativet med att det är "komplicerat" överensstämmer inte med miljöbalkens skyddsregler. Dessutom skall valet av luftburen kraftledning motiveras och tydliggöras med ett underlag som belyser varför ett luftburet teknikval görs med hänsyn till vad som skrivs i 2 kap. 3 § miljöbalken.

Pågående markanvändning

Enligt 3 kap 4 § miljöbalken är jord- och skogsbruket av nationell betydelse. Vattenfall saknar underlag för bedömningar hur möjligheten att bedriva rationellt jord- och skogsbruk påverkas av luftburen ledning

i jämförelse med markkabel. Vidare saknas underlag hur hushållning med brukningsvärd jordbruksmark påverkas av såväl val av teknik som planerade ledningsstråk.

Jordbruk och djurbållning - brukningshinder

Luftledningarnas stolpfundament orsakar direkta odlingshinder på den åkermark som passeras av luftledningar, vilket i regel innebär produktionsförluster. Detta markintrång består inte enbart av den yta som upptas av en ledningsstolpe, dess fundament och eventuella stolpstag utan också de merkostnader och den nedsatta växtproduktion som uppstår till följd av skyddsområdet intill ledningsfundament/stag och den markpackning som uppstår när lantbruksmaskiner behöver vända intill ledningsfundamenten. Sammantaget ger dessa hinder en ökad miljöpåverkan i form av högre koldioxidutsläpp samt ökad risk för utlakning av växtnäringssämnen. Restriktioner för markanvändning under en luftledning försvårar och förhindrar likväl utförandet av åtgärder såsom konstbevattning mm.

Livsmedelsstrategin

Den nationella livsmedelsstrategin har målet att öka Sveriges produktion av livsmedel. Jordbrukets möjligheter till en ökad livsmedelsproduktion påverkas negativt av luftledningar vilket även fastslagits av mark- och miljödomstolen som fastställde Energimarknadsinspektionens beslut att förbjuda E.ON att bygga 130 kV luftledning över högproduktiv jordbruksmark i Skåne. Rättsfallet belyser att inte enbart investeringskostnader ska beaktas i kalkylen. Domstolen bedömde att de hinder som luftledningen innebär för brukandet av åkrarna är för stora sett över ledningens livslängd, som i detta fall beräknades till 100 år. Vidare ansågs det rimligt att välja markkabel eftersom merkostnaden för markkabel uppvägs av nyttan för lantbruket. Markförlagda ledningar utgör ett mer marksnålt alternativ vilket därmed bidrar till att nå målen i livsmedelsstrategin.

Landskapsbild

De nu planerade ledningsstråken går genom såväl skogsmark som öppen mark i form av odlings- och hagmark. Under lång tid har marken brukats och levererat mat och foder. Det öppna landskapet är signifikant för Sverige och tillför höga biologiska värden. Stråken som planeras gå genom skog är värd att bevara för den klimatriktiga virkesproduktionen och bevarande av naturvärden. Luftburna ledningar inom området kommer att fördräna brukandet, öka miljöbelastningen samt försämra skördarna.

Vattenfall uppger i samrådsunderlaget (sid. 33) att luftledningarna blir ett synligt inslag i landskapet, att stolparna är "relativt stora konstruktioner" och sträcker sig över en längre sträcka. Trots detta gör Vattenfall bedömningen att de planerade ledningarna kommer att medföra "måttliga konsekvenser" för landskapsbildningen. Låt oss påminna Vattenfall att de aktuella ledningarna, för det fall att de blir luftburna och på det sätt de presenteras i underlaget, inte kan anses medföra "måttliga konsekvenser" utan blir ett drastiskt inslag i landskapsbildningen med flertalet negativa konsekvenser.

En kraftledning i ett öppet landskap innebär både ett visuellt och ett elektromagnetiskt intrång på fastigheter som ligger i närheten av kraftledningen. Vidare orsakar störningarna en betydande nedsättning av marknadsvärdet på berörda fastigheter.

Fördelar markkabel

- Påverkar inte framtida utveckling av fastighet och bygd.

- Bättre produktionsförutsättningar. Jordbruk kan bedrivas i stort sett utan påverkan med markkabel förutom i etableringsfasen.
- Minskat markintrång.
- Mindre klimatpåverkan.
- Mindre påverkan elektromagnetiska fält.
- Påverkar inte kulturmiljön eller friluftsliv.
- Påverkar inte landskapsbilden eller sänker fastighetens värde.
- Utebliven trädsäkring samt underhåll av skogsgator uteblir vilket är en kostnad som Vattenfall bör beakta i sin kalkyl.

Sammanfattningsvis

Merkostnaden och komplexiteten med markförlagd kabel vägs mer än väl upp av den fördrjade brukningen av åkermarken, den minskade produktionen i skog och åkermark, förstörande av landskapsbilden och mer omfattande magnetfält som en luftledning skulle orsaka. Vattenfall ska inte enbart beakta investeringskostnaden i sin kalkyl vid val av bästa möjliga teknik utan en samhällsekonomisk beräkning ska ligga till grund för beslut om kabel eller luftledning. Beräkningen ska bygga på samhällsvärdet av:

- Skog ur produktion, (förädlingsvärde, betydelse för sysselsättning samt koldioxidupptag).
- Ledningens påverkan på landskapet/ brukningshinder/byggnationshinder.
- Ökad elektromagnetisk strålning vilket försämrar bostadsbyggande och företagande.

De föreslagna ledningsdragningarna drivs i första hand utifrån ett kommersiellt bolags vinstintressen och är således inte ett allmännyttigt projekt av intresse för staten. Denna omständighet bör avspeglas i såväl val av teknik som i ersättning till berörda fastighetsägarna för det fall att ledningarna kommer till stånd. De negativa konsekvenserna för de enskilda markägarna skall till det yttersta minimeras.

Bästa möjliga teknik ska enligt miljöbalken väljas som orsakar minsta möjliga skada och påverkan på produktion, landskap, människors hälsa och miljö. Den lösning som ger minst påverkan på omgivningen och lägst total samhällskostnad bör väljas. Vattenfall har i ett alltför tidigt skede avskrivit möjligheten till markförlagd kabel och bör inhämta ytterligare kunskap för sitt fortsatta arbete.

Med vänlig hälsning

Fastighet Malm 7:5

Datum 2019-06-23

Rejlers Sverige AB
Att. Fredrik Nystrand
Fålhagsleden 61
753 23 Uppsala

samrad@rejlers.se

Synpunkter gällande 130 kV-ledningar mellan Hedenlunda och Oxelösund

Som berörd fastighetsägare har vi tagit del av samrådsunderlag från Vattenfall Eldistribution AB (nedan Vattenfall) och vill härmed framföra våra synpunkter.

Bakgrund

Vattenfall Eldistribution har för avsikt att bygga två nya 130 kV-luftledningar med anledning av att SSAB Oxelösund (SSAB) planerar att bygga en ny ljusbåge vid stålverket i Oxelösund varför en utökad elanslutning krävs. Således är behovet av de nya ledningarna sprungna ur ett enskilt bolags behov och därmed inte utifrån allmänhetens behov av en förstärkt elförsörjning.

Minsta möjliga påverkan

När en kraftledning ska byggas gäller särskilda krav enligt miljöbalken om att bästa möjliga teknik ska väljas med hänsyn till bland annat produktionsmark, naturmiljö, hälsa och byggnation enligt 2 kap. 3 § miljöbalken. Vattenfalls samrådsunderlag tar förvisso upp frågan om kabel men förefaller ändå att utesluta alternativet med kabel. *Se under 3.4 Studerande och bortvalda alternativ. "Även alternativ med kabel har studerats, detta bedömdes dock vara komplicerat då ett stort markintrång krävs för anläggande av kabelförbanden."*

Vattenfall följer inte miljöbalken gällande att välja bästa möjliga teknik. Vattenfall visar inte att det är tekniskt omöjligt att använda sig av markförlagd ledning eller redovisar att det är tekniskt nödvändigt med luftburen ledning. Vattenfall redovisar enbart att det är "komplicerat" med kabel.

Det är anmärkningsvärt och orimligt att Vattenfall enbart beaktar etableringen och förläggningen av ledningarna vilket är en övergående fas. Etableringen med markkabel må vara "komplicerad" och det må innebära ett stort markintrång men detta skall sättas i relation till det intrång som markägaren med en luftburen ledning kommer erfaras varje år, vid var tids brukande av jord- och skogsbruket.

Vattenfall skall utreda närmre, i enligt med gällande rätt, alternativet med markförlagd kabel. Att enbart avvisa det markförlagda alternativet med att det är "komplicerat" överensstämmer inte med miljöbalkens skyddsregler. Dessutom skall valet av luftburen kraftledning motiveras och

tydliggöras med ett underlag som belyser varför ett luftburet teknikval görs med hänsyn till vad som skrivs i 2 kap. 3 § miljöbalken.

Pågående markanvändning

Enligt 3 kap 4 § miljöbalken är jord- och skogsbruket av nationell betydelse. Vattenfall saknar underlag för bedömningar hur möjligheten att bedriva rationellt jord- och skogsbruk påverkas av luftburna ledningar i jämförelse med markkabel. Vidare saknas underlag hur hushållning med brukningsvärd jordbruksmark påverkas av såväl val av teknik som planerade ledningsstråk.

Jordbruk och djurhållning - brukningshinder

Luftledningarnas stolpfundament orsakar direkta odlingshinder på den åkermark som passeras av luftledningarna, vilket i regel innebär produktionsförluster. Detta markintrång består inte enbart av den yta som upptas av en ledningsstolpe, dess fundament och eventuella stolpstag utan också de merkostnader och den nedsatta växtproduktion som uppstår till följd av skyddsområdet intill ledningsfundament/stag och den markpackning som uppstår när lantbruksmaskiner behöver vända intill ledningsfundamenten. Sammantaget ger dessa hinder en ökad miljöpåverkan i form av högre koldioxidutsläpp samt ökad risk för utlakning av växtnäringssämnen. Restriktioner för markanvändning under en luftledning försvårar och förhindrar likväl utförandet av åtgärder såsom konstbevattning mm.

Livsmedelsstrategin

Den nationella livsmedelsstrategin har målet att öka Sveriges produktion av livsmedel. Jordbrukets möjligheter till en ökad livsmedelsproduktion påverkas negativt av luftledningar vilket även fastslagits av mark- och miljödomstolen som fastställde Energimarknadsinspektionens beslut att förbjuda E.ON att bygga 130 kV luftledning över högproduktiv jordbruksmark i Skåne. Rättsfallet belyser att inte enbart investeringskostnader ska beaktas i kalkylen. Domstolen bedömde att de hinder som luftledningen innebär för brukandet av åkrarna är för stora sett över ledningens livslängd, som i detta fall beräknades till 100 år. Vidare ansågs det rimligt att välja markkabel eftersom merkostnaden för markkabel uppvägs av nyttan för lantbruket. Markförlagda ledningar utgör ett mer marksnålt alternativ vilket därmed bidrar till att nå målen i livsmedelsstrategin.

Landskapsbild

De nu planerade ledningsstråken går genom såväl skogsmark som öppen mark i form av odlings- och hagmark. Under lång tid har marken brukats och levererat mat och foder. Det öppna landskapet är signifikant för Sverige och tillför höga biologiska värden. Stråken som planeras gå genom skog är värd att bevara för den klimatriktiga virkesproduktionen och bevarande av naturvärden. Luftburna ledningar inom området kommer att fördyra brukandet, öka miljöbelastningen samt försämra skördarna.

Vattenfall uppger i samrådsunderlaget (sid. 33) att luftledningarna blir ett synligt inslag i landskapet, att stolparna är "relativt stora konstruktioner" och sträcker sig över en längre sträcka. Trots detta gör Vattenfall bedömningen att de planerade ledningarna kommer att medföra "måttliga konsekvenser" för landskapsbildningen. Låt oss påminna Vattenfall att de aktuella ledningarna, för det fall att de blir luftburna och på det sätt de presenteras i

underlaget, inte kan anses medföra "måttliga konsekvenser" utan blir ett drastiskt inslag i landskapsbilden med flertalet negativa konsekvenser.

En kraftledning i ett öppet landskap innebär både ett visuellt och ett elektromagnetiskt intrång på fastigheter som ligger i närheten av kraftledningen. Vidare orsakar störningarna en betydande nedsättning av marknadsvärdet på berörda fastigheter.

Fördelar markkabel

- Påverkar inte framtida utveckling av fastighet och bygd.
- Bättre produktionsförutsättningar. Jordbruk kan bedrivas i stort sett utan påverkan med markkabel förutom i etableringsfasen.
- Minskat markintrång.
- Mindre klimatpåverkan.
- Mindre påverkan elektromagnetiska fält.
- Påverkar inte kulturmiljön eller friluftsliv.
- Påverkar inte landskapsbilden eller sänker fastighetens värde.
- Utebliven trädsäkring samt underhåll av skogsgator uteblir vilket är en kostnad som Vattenfall bör beakta i sin kalkyl.

Sammanfattningsvis

Merkostnaden och komplexiteten med markförlagd kabel vägs mer än väl upp av den fördyrade brukningen av åkermarken, den minskade produktionen i skog och åkermark, förstörande av landskapsbilden och mer omfattande magnetfält som en luftledning skulle orsaka. Vattenfall ska inte enbart beakta investeringskostnaden i sin kalkyl vid val av bästa möjliga teknik utan en samhällsekonomisk beräkning ska ligga till grund för beslut om kabel eller luftledning. Beräkningen ska bygga på samhällsvärdet av:

- Skog ur produktion, (förädlingsvärde, betydelse för sysselsättning samt koldioxidupptag).
- Ledningens påverkan på landskapet/ brukningshinder/byggnationshinder.
- Ökad elektromagnetisk strålning vilket försvårar bostadsbyggande och företagande.

De föreslagna ledningsdragningsarna drivs i första hand utifrån ett kommersiellt bolags vinstintressen och är således inte ett allmännyttigt projekt av intresse för staten. Denna omständighet bör avspeglas i såväl val av teknik som i ersättning till berörda fastighetsägarna för det fall att ledningarna kommer till stånd. De negativa konsekvenserna för de enskilda markägarna skall till det yttersta minimeras.

Bästa möjliga teknik ska enligt miljöbalken väljas som orsakar minsta möjliga skada och påverkan på produktion, landskap, människors hälsa och miljö. Den lösning som ger minst påverkan på omgivningen och lägst total samhällskostnad bör väljas. Vattenfall har i ett alltför tidigt skede avskrivit möjligheten till markförlagd kabel och bör inhämta ytterligare kunskap för sitt fortsatta arbete.

Med vänlig hälsning

Fastighetsbeteckning: Närlunda 1:4

Datum 2019-06-25

Rejlers Sverige AB
Att. Fredrik Nystrand
Fålhagsleden 61
753 23 Uppsala

samrad@rejlers.se

Synpunkter gällande 130 kV-ledningar mellan Hedenlunda och Oxelösund

Som berörd fastighetsägare till Vallersta 1:12 i Stigtomta har jag tagit del av samrådsunderlag från Vattenfall Eldistribution AB (nedan Vattenfall) och vill härmed framföra mina synpunkter.

Jag ställer mig bakom de synpunkter som lämnats av bland andra LRF och Hedox

Bakgrund

Vattenfall Eldistribution har för avsikt att bygga två nya 130 kV-luftledningar med anledning av att SSAB Oxelösund (SSAB) planerar att bygga en ny ljusbåge vid stålverket i Oxelösund varför en utökad elanslutning krävs. Således är behovet av de nya ledningarna sprungna ur ett enskilt bolags behov och därmed inte utifrån allmänhetens behov av en förstärkt elförsörjning.

Minsta möjliga påverkan

När en kraftledning ska byggas gäller särskilda krav enligt miljöbalken om att bästa möjliga teknik ska väljas med hänsyn till bland annat produktionsmark, naturmiljö, hälsa och byggnation enligt 2 kap. 3 § miljöbalken. Vattenfalls samrådsunderlag tar förvisso upp frågan om kabel men förefaller ändå att utesluta alternativet med kabel. *Se under 3.4 Studerande och bortvalda alternativ. "Även alternativ med kabel har studerats, detta bedömdes dock vara komplicerat då ett stort markintrång krävs för anläggande av kabelförbanden."*

Vattenfall följer inte miljöbalken gällande att välja bästa möjliga teknik. Vattenfall visar inte att det är tekniskt omöjligt att använda sig av markförlagd ledning eller redovisar att det är tekniskt nödvändigt med luftburen ledning. Vattenfall redovisar enbart att det är "komplicerat" med kabel.

Det är anmärkningsvärt och orimligt att Vattenfall enbart beaktar etableringen och förläggningen av ledningarna vilket är en övergående fas. Etableringen med markkabel må vara "komplicerad" och det må innebära ett stort markintrång men detta skall sättas i relation

till det intrång som markägaren med en luftburen ledning kommer erfara varje år, vid var tids brukande av jord- och skogsbruket.

Vattenfall skall utreda närmre, i enligt med gällande rätt, alternativet med markförlagd kabel. Att enbart avvisa det markförlagda alternativet med att det är "komplicerat" överensstämmer inte med miljöbalkens skyddsregler. Dessutom skall valet av luftburen kraftledning motiveras och tydliggöras med ett underlag som belyser varför ett luftburet teknikval görs med hänsyn till vad som skrivs i 2 kap. 3 § miljöbalken.

Pågående markanvändning

Enligt 3 kap 4 § miljöbalken är jord- och skogsbruket av nationell betydelse. Vattenfall saknar underlag för bedömningar hur möjligheten att bedriva rationellt jord- och skogsbruk påverkas av luftburen ledning i jämförelse med markkabel. Vidare saknas underlag hur hushållning med brukningsvärd jordbruksmark påverkas av såväl val av teknik som planerade ledningsstråk.

Jordbruk och djurhållning - brukningshinder

Luftledningarnas stolpfundament orsakar direkta odlingshinder på den åkermark som passeras av luftledningar, vilket i regel innebär produktionsförluster. Detta markintrång består inte enbart av den yta som upptas av en ledningsstolpe, dess fundament och eventuella stolpstag utan också de merkostnader och den nedsatta växtproduktion som uppstår till följd av skyddsområdet intill ledningsfundament/stag och den markpackning som uppstår när lantbruksmaskiner behöver vända intill ledningsfundamenten. Sammantaget ger dessa hinder en ökad miljöpåverkan i form av högre koldioxidutsläpp samt ökad risk för utlakning av växtnäringsämnen. Restriktioner för markanvändning under en luftledning försvårar och förhindrar likväl utförandet av åtgärder såsom konstbevattning mm.

Livsmedelsstrategin

Den nationella livsmedelsstrategin har målet att öka Sveriges produktion av livsmedel. Jordbrukets möjligheter till en ökad livsmedelsproduktion påverkas negativt av luftledningar vilket även fastslagits av mark- och miljödomstolen som fastställde Energimarknadsinspektionens beslut att förbjuda E.ON att bygga 130 kV luftledning över högproduktiv jordbruksmark i Skåne. Rättsfallet belyser att inte enbart investeringskostnader ska beaktas i kalkylen. Domstolen bedömde att de hinder som luftledningen innebär för brukandet av åkrarna är för stora sett över ledningens livslängd, som i detta fall beräknades till 100 år. Vidare ansågs det rimligt att välja markkabel eftersom merkostnaden för markkabel uppvägs av nyttan för lantbruket. Markförlagda ledningar utgör ett mer marksnålt alternativ vilket därmed bidrar till att nå målen i livsmedelsstrategin.

Landskapsbild

De nu planerade ledningsstråken går genom såväl skogsmark som öppen mark i form av odlings- och hagmark. Under lång tid har marken brukats och levererat mat och foder. Det öppna landskapet är signifikant för Sverige och tillför höga biologiska värden. Stråken som planeras gå genom skog är värd att bevara för den klimatriktiga virkesproduktionen och bevarande av naturvärden. Luftburna ledningar inom området kommer att fördyra brukandet, öka miljöbelastningen samt försämra skördarna.

Vattenfall uppger i samrådsunderlaget (sid. 33) att luftledningarna blir ett synligt inslag i landskapet, att stolparna är "relativt stora konstruktioner" och sträcker sig över en längre sträcka. Trots detta gör Vattenfall bedömningen att de planerade ledningarna kommer att medföra "måttliga konsekvenser" för landskapsbilden. Låt oss påminna Vattenfall att de aktuella ledningarna, för det fall att de blir luftburna och på det sätt de presenteras i underlaget, inte kan anses medföra "måttliga konsekvenser" utan blir ett drastiskt inslag i landskapsbilden med flertalet negativa konsekvenser.

En kraftledning i ett öppet landskap innebär både ett visuellt och ett elektromagnetiskt intrång på fastigheter som ligger i närheten av kraftledningen. Vidare orsakar störningarna en betydande nedsättning av marknadsvärdet på berörda fastigheter.

Fördelar markkabel

- Påverkar inte framtida utveckling av fastighet och bygd.
- Bättre produktionsförutsättningar. Jordbruk kan bedrivas i stort sett utan påverkan med markkabel förutom i etableringsfasen.
- Minskat markintrång.
- Mindre klimatpåverkan.
- Mindre påverkan elektromagnetiska fält.
- Påverkar inte kulturmiljön eller friluftsliv.
- Påverkar inte landskapsbilden eller sänker fastighetens värde.
- Utebliven trädssäkring samt underhåll av skogsgator uteblir vilket är en kostnad som Vattenfall bör beakta i sin kalkyl.

Sammanfattningsvis

Merkostnaden och komplexiteten med markförlagd kabel vägs mer än väl upp av den fördrjade brukningen av åkermarken, den minskade produktionen i skog och åkermark, förstörande av landskapsbilden och mer omfattande magnetfält som en luftledning skulle orsaka. Vattenfall ska inte enbart beakta investeringskostnaden i sin kalkyl vid val av bästa möjliga teknik utan en samhällsekonomisk beräkning ska ligga till grund för beslut om kabel eller luftledning. Beräkningen ska bygga på samhällsvärdet av:

- Skog ur produktion, (förädlingsvärde, betydelse för sysselsättning samt koldioxidupptag).
- Ledningens påverkan på landskapet/ brukningshinder/byggnationshinder.
- Ökad elektromagnetisk strålning vilket försvårar bostadsbyggande och företagande.

De föreslagna ledningsdragningarna drivs i första hand utifrån ett kommersiellt bolags vinstintressen och är således inte ett allmännyttigt projekt av intresse för staten. Denna omständighet bör avspeglas i såväl val av teknik som i ersättning till berörda fastighetsägarna för det fall att ledningarna kommer till stånd. De negativa konsekvenserna för de enskilda markägarna skall till det yttersta minimeras.

Bästa möjliga teknik ska enligt miljöbalken väljas som orsakar minsta möjliga skada och påverkan på produktion, landskap, människors hälsa och miljö. Den lösning som ger minst

påverkan på omgivningen och lägst total samhällskostnad bör väljas. Vattenfall har i ett alltför tidigt skede avskrivit möjligheten till markförlagd kabel och bör inhämta ytterligare kunskap för sitt fortsatta arbete.

Mina egna reflektioner

Om förslaget med luftkablar blir verklighet kommer detta att innebära en stor inverkan på miljön, landskapet och landskapsbilden. Det blir stor inverkan inte bara för de markägare som blir direkt berörda utan även för många närboende och för bygdens befolkning och företag som helhet. Därför borde i första hand markkabel användas.

Den hittillsvarande processen från Vattenfall/ Rejlers känns som ett hastverk där man försökt snabba på processen genom att dröja med att ge intressenter information och svar på frågor. förlagt tiden för synpunkter till en hektisk tid på året och använt sig av minimitiden för synpunkter från intressenter. Om man läser Länsstyrelsens synpunkter på förslaget slås man av att ansökan verkar sakna viktiga miljö och konsekvensbeskrivningar och att förslaget verkar ofullständigt och svårt att ta ställning till.

Är det verkligen så här ett så stort ingrepp i miljön ska hanteras?

Fastighet Vallersta 1:12

Jag vill att mitt svar läggs som bilaga till Rejlers utredning/sammanfattning.

Mitt svar kommer att skickas till:

Rejlers Sverige AB

Vattenfall

Länsstyrelsen i Södermanlands län

Energimarknadsinspektionen

Hedox

Datum 2019-06-25

Rejlers Sverige AB
Att. Fredrik Nystrand
Fålhagsleden 61
753 23 Uppsala

samrad@rejlers.se

Synpunkter gällande 130 kV-ledningar mellan Hedenlunda och Oxelösund

Som boende, fastighetsägare och förvaltare av Stigtomta-Vrena församlings fastigheter i Husby-Oppunda har jag tagit del av samrådsunderlag från Vattenfall Eldistribution AB (nedan Vattenfall) och vill härmed framföra mina synpunkter.

Bakgrund

Vattenfall Eldistribution har för avsikt att bygga två nya 130 kV-luftledningar med anledning av att SSAB Oxelösund (SSAB) planerar att bygga en ny ljusbåge vid stålverket i Oxelösund varför en utökad elanslutning krävs. Således är behovet av de nya ledningarna sprungna ur ett enskilt bolags behov och därmed inte utifrån allmänhetens behov av en förstärkt elförsörjning.

Minsta möjliga påverkan

När en kraftledning ska byggas gäller särskilda krav enligt miljöbalken om att bästa möjliga teknik ska väljas med hänsyn till bland annat produktionsinark, naturmiljö, hälsa och byggnation enligt 2 kap. 3 § miljöbalken. Vattenfalls samrådsunderlag tar förvisso upp frågan om kabel men förefaller ändå att utesluta alternativet med kabel. *Se under 3.4 Studerande och bortvalda alternativ. Även alternativ med kabel har studerats, detta bedömdes dock vara komplicerat då ett stort markintrång krävs för anläggande av kabelförbanden.*

Vattenfall följer inte miljöbalken gällande att välja bästa möjliga teknik. Vattenfall visar inte att det är tekniskt omöjligt att använda sig av markförlagd ledning eller redovisar att det är tekniskt nödvändigt med luftburen ledning. Vattenfall redovisar enbart att det är komplicerat med kabel.

Det är annärkningsvärt och orimligt att Vattenfall enbart beaktar etableringen och förläggningen av ledningarna vilket är en övergående fas. Etableringen med markkabel må vara komplicerad och det må innebära ett stort markintrång men detta skall sättas i relation till det intrång som markägaren med en luftburen ledning kommer erfara varje år, vid var tids brukande av jord- och skogsbruket.

Vattenfall skall utreda närmre, i enligt med gällande rätt, alternativet med markförlagd kabel. Att enbart avvisa det markförlagda alternativet med att det är komplicerat överensstämmer inte med miljöbalkens skyddsregler. Dessutom skall valet av luftburen kraftledning motiveras och tydliggöras med ett underlag som belyser varför ett luftburet teknikval görs med hänsyn till vad som skrivs i 2 kap. 3 § miljöbalken.

Pågående markanvändning

Enligt 3 kap 4 § miljöbalken är jord- och skogsbruket av nationell betydelse. Vattenfall saknar underlag för bedömningar hur möjligheten att bedriva rationellt jord- och skogsbruk påverkas av luftburna ledningar i jämförelse med markkabel. Vidare saknas underlag hur hushållning med brukningsvärd jordbruksmark påverkas av såväl val av teknik som planerade ledningsstråk.

Jordbruk och djurhållning - brukningshinder

Luftledningarnas stolpfundament orsakar direkta odlingshinder på den åkermark som passerar av luftledningar, vilket i regel innebär produktionsförluster. Detta markintrång består inte enbart av den yta som upptas av en ledningsstolpe, dess fundament och eventuella stolpstag utan också de merkostnader och den nedsatta växtproduktion som uppstår till följd av skyddsområdet intill ledningsfundament/stag och den markpackning som uppstår när lantbruksmaskiner behöver vända intill ledningsfundamenten. Sammantaget ger dessa hinder en ökad miljöpåverkan i form av högre koldioxidutsläpp samt ökad risk för utlakning av växtnäringsämnen. Restriktioner för markanvändning under en luftledning försvårar och förhindrar likväl utförandet av åtgärder såsom konstbevattning mm.

Livsmedelsstrategin

Den nationella livsmedelsstrategin har målet att öka Sveriges produktion av livsmedel. Jordbrukets möjligheter till en ökad livsmedelsproduktion påverkas negativt av luftledningar vilket även fastslagits av mark- och miljödomstolen som fastställde Energimarknadsinspektionens beslut att förbjuda E.ON att bygga 130 kV luftledning över högproduktiv jordbruksmark i Skåne. Rättsfallet belyser att inte enbart investeringskostnader ska beaktas i kalkylen. Domstolen bedömde att de hinder som luftledningen innebär för brukandet av åkrarna är för stora sett över ledningens livslängd, som i detta fall beräknades till 100 år. Vidare ansågs det rimligt att välja markkabel eftersom merkostnaden för markkabel uppvägs av nyttan för lantbruket. Markförlagda ledningar utgör ett mer marksnålt alternativ vilket därmed bidrar till att nå målen i livsmedelsstrategin.

Landskapsbild och kulturmiljö

De nu planerade ledningsstråken går genom såväl skogsmark som öppen mark i form av odlings- och hagmark. Under lång tid har marken brukats och levererat mat och foder. Det öppna landskapet är signifikant för Sverige och tillför höga biologiska värden. Stråken som planeras gå genom skog är värd att bevara för den klimatriktiga virkesproduktionen och bevarande av naturvärden. Luftburna ledningar inom området kommer att fördyra brukandet, öka miljöbelastningen samt försämra skördarna.

Vattenfall uppger i sanrådsunderlaget (sid. 33) att luftledningarna blir ett synligt inslag i landskapet, att stolparna är relativt stora konstruktioner och sträcker sig över en längre sträcka. Trots detta gör Vattenfall bedömningen att de planerade ledningarna kommer att medföra måttliga konsekvenser för landskapsbildningen. Låt oss påminna Vattenfall att de aktuella ledningarna, för det fall att de blir luftburna och på det sätt de presenteras i underlaget, inte kan anses medföra måttliga konsekvenser utan blir ett drastiskt inslag i landskapsbildningen med flertalet negativa konsekvenser.

En kraftledning i ett öppet landskap innebär både ett visuellt och ett elektromagnetiskt intrång på fastigheter som ligger i närheten av kraftledningen. Vidare orsakar störningarna en betydande nedsättning av marknadsvärdet på berörda fastigheter.

Flera av de berörda områdena har mycket värdefulla kulturmiljöer och framför allt Husby-Oppunda hyser områden av riksintresse. Markerna är präglade av den forna kungsgården den medeltida kyrkan och godsens stammande från stormaktstiden med tydligt avläsbar historia i geografin. En luftledning skulle vara förödande för dessa. Området har idag endast en mycket ringa påverkan av intrång ovan horisonten med endast några få radiomaster.

Fördelar markkabel

- Påverkar inte framtida utveckling av fastighet och bygd.
- Bättre produktionsförutsättningar. Jordbruk kan bedrivas i stort sett utan påverkan med markkabel förutom i etableringsfasen.
- Minskat markintrång.
- Mindre klimatpåverkan.
- Mindre påverkan elektromagnetiska fält.
- Påverkar inte kulturmiljö eller friluftsliv.
- Påverkar inte landskapsbilden eller sänker fastighetens värde.
- Utebliven trädssäkring samt underhåll av skogsgator uteblir vilket är en kostnad som Vattenfall bör beakta i sin kalkyl.

Sammanfattningsvis

Merkostnaden och komplexiteten med markförlagd kabel vägs mer än väl upp av den fördyrade brukningen av åkermarken, den minskade produktionen i skog och åkermark, förstörande av landskapsbilden och mer omfattande magnetfält som en luftledning skulle orsaka. Vattenfall ska inte enbart beakta investeringskostnaden i sin kalkyl vid val av bästa möjliga teknik utan en samhällsekonomisk beräkning ska ligga till grund för beslut om kabel eller luftledning. Beräkningen ska bygga på samhällsvärdet av:

- Skog ur produktion, (förädlingsvärde, betydelse för sysselsättning samt koldioxidupptag).
- Ledningens påverkan på landskapet/ brukningshinder/byggnationshinder.
- Ökad elektromagnetisk strålning vilket försvårar bostadsbyggande och företagande.
- Påverkan på kulturmiljön.

De föreslagna ledningsdragningarna drivs i första hand utifrån ett kommersiellt bolags vinstintressen och är således inte ett allmännyttigt projekt av intresse för staten. Denna omständighet bör avspeglas i såväl val av teknik som i ersättning till berörda fastighetsägarna för det fall att ledningarna kommer till stånd. De negativa konsekvenserna för de enskilda markägarna skall till det yttersta minimeras.

Bästa möjliga teknik ska enligt miljöbalken väljas som orsakar minsta möjliga skada och påverkan på produktion, landskap, människors hälsa och miljö. Den lösning som ger minst påverkan på omgivningen och lägst total samhällskostnad bör väljas. Vattenfall har i ett alltför tidigt skede avskrivit möjligheten till markförlagd kabel och bör inhämta ytterligare kunskap för sitt fortsatta arbete.

Mina synpunkter skall bifogas som bilaga i sin helhet till Vattenfalls ansökan.

Med vänlig hälsning

Valva 1:7

Datum 2019-06-26

Rejlers Sverige AB
Att. Fredrik Nystrand
Fålhagsleden 61
753 23 Uppsala

samrad@rejlers.se

Synpunkter gällande 130 kV-ledningar mellan Hedenlunda och Oxelösund

Som berörd fastighetsägare har vi tagit del av samrådsunderlag från Vattenfall Eldistribution AB (nedan Vattenfall) och vill härmed framföra våra synpunkter.

Bakgrund

Vattenfall Eldistribution har för avsikt att bygga två nya 130 kV-luftledningar med anledning av att SSAB Oxelösund (SSAB) planerar att bygga en ny ljusbåge vid stålverket i Oxelösund varför en utökad elanslutning krävs. Således är behovet av de nya ledningarna sprungna ur ett enskilt bolags behov och därmed inte utifrån allmänhetens behov av en förstärkt elförsörjning.

Minsta möjliga påverkan

När en kraftledning ska byggas gäller särskilda krav enligt miljöbalken om att bästa möjliga teknik ska väljas med hänsyn till bland annat produktionsmark, naturmiljö, hälsa och byggnation enligt 2 kap. 3 § miljöbalken. Vattenfalls samrådsunderlag tar förvisso upp frågan om kabel men förefaller ändå att utesluta alternativet med kabel. *Se under 3.4 Studerande och hortvalda alternativ. "Även alternativ med kabel har studerats, detta bedömdes dock vara komplicerat då ett stort markintrång krävs för anläggande av kabelförhanden."*

Vattenfall följer inte miljöbalken gällande att välja bästa möjliga teknik. Vattenfall visar inte att det är tekniskt omöjligt att använda sig av markförlagd ledning eller redovisar att det är tekniskt nödvändigt med luftburen ledning. Vattenfall redovisar enbart att det är "komplicerat" med kabel.

Det är anmärkningsvärt och orimligt att Vattenfall enbart beaktar etableringen och förläggningen av ledningarna vilket är en övergående fas. Etableringen med markkabel må vara "komplicerad" och det må innebära ett stort markintrång men detta skall sättas i relation till det intrång som markägaren med en luftburen ledning kommer erfar varje år, vid var tids brukande av jord- och skogsbruket.

Vattenfall skall utreda närmre, i enligt med gällande rätt, alternativet med markförlagd kabel. Att enbart avvisa det markförlagda alternativet med att det är "komplicerat" överensstämmer inte med miljöbalkens skyddsregler. Dessutom skall valet av luftburen kraftledning motiveras och

tydliggöras med ett underlag som belyser varför ett luftburet teknikval görs med hänsyn till vad som skrivs i 2 kap. 3 § miljöbalken.

Pågående markanvändning

Enligt 3 kap 4 § miljöbalken är jord- och skogsbruket av nationell betydelse. Vattenfall saknar underlag för bedömningar hur möjligheten att bedriva rationellt jord- och skogsbruk påverkas av luftburna ledningar i jämförelse med markkabel. Vidare saknas underlag hur hushållning med brukningsvärd jordbruksmark påverkas av såväl val av teknik som planerade ledningsstråk.

Jordbruk och djurhållning - brukningshinder

Luftledningarnas stolpfundament orsakar direkta odlingshinder på den åkermark som passeras av luftledningarna, vilket i regel innebär produktionsförluster. Detta markintrång består inte enbart av den yta som upptas av en ledningsstolpe, dess fundament och eventuella stolpstag utan också de merkostnader och den nedsatta växtproduktion som uppstår till följd av skyddsområdet intill ledningsfundament/stag och den markpackning som uppstår när lantbruksmaskiner behöver vända intill ledningsfundamenten. Sammantaget ger dessa hinder en ökad miljöpåverkan i form av högre koldioxidutsläpp samt ökad risk för utlakning av växtnäringsämnen. Restriktioner för markanvändning under en luftledning försvårar och förhindrar likväl utförandet av åtgärder såsom konstbevattning mm.

Livsmedelsstrategin

Den nationella livsmedelsstrategin har målet att öka Sveriges produktion av livsmedel. Jordbrukets möjligheter till en ökad livsmedelsproduktion påverkas negativt av luftledningar vilket även fastslagits av mark- och miljödomstolen som fastställde Energimarknadsinspektionens beslut att förbjuda E.ON att bygga 130 kV luftledning över högproduktiv jordbruksmark i Skåne. Rättsfallet belyser att inte enbart investeringskostnader ska beaktas i kalkylen. Domstolen bedömde att de hinder som luftledningen innebär för brukandet av åkrarna är för stora sett över ledningens livslängd, som i detta fall beräknades till 100 år. Vidare ansågs det rimligt att välja markkabel eftersom merkostnaden för markkabel uppvägs av nyttan för lantbruket. Markförlagda ledningar utgör ett mer marksnålt alternativ vilket därmed bidrar till att nå målen i livsmedelsstrategin.

Landskapsbild

De nu planerade ledningsstråken går genom såväl skogsmark som öppen mark i form av odlings- och hagmark. Under lång tid har marken brukats och levererat mat och foder. Det öppna landskapet är signifikant för Sverige och tillför höga biologiska värden. Stråken som planeras gå genom skog är värd att bevara för den klimatriktiga virkesproduktionen och bevarande av naturvärden. Luftburna ledningar inom området kommer att fördyra brukandet, öka miljöbelastningen samt försämra skördarna.

Vattenfall uppger i samrådsunderlaget (sid. 33) att luftledningarna blir ett synligt inslag i landskapet, att stolparna är "relativt stora konstruktioner" och sträcker sig över en längre sträcka. Trots detta gör Vattenfall bedömningen att de planerade ledningarna kommer att medföra "måttliga konsekvenser" för landskapsbildningen. Låt oss påminna Vattenfall att de aktuella ledningarna, för det fall att de blir luftburna och på det sätt de presenteras i

underlaget, inte kan anses medföra "måttliga konsekvenser" utan blir ett drastiskt inslag i landskapsbilden med flertalet negativa konsekvenser.

En kraftledning i ett öppet landskap innebär både ett visuellt och ett elektromagnetiskt intrång på fastigheter som ligger i närheten av kraftledningen. Vidare orsakar störningarna en betydande nedsättning av marknadsvärdet på berörda fastigheter.

Fördelar markkabel

- Påverkar inte framtida utveckling av fastighet och bygd.
- Bättre produktionsförutsättningar. Jordbruk kan bedrivas i stort sett utan påverkan med markkabel förutom i etableringsfasen.
- Minskat markintrång.
- Mindre klimatpåverkan.
- Mindre påverkan elektromagnetiska fält.
- Påverkar inte kulturmiljön eller friluftsliv.
- Påverkar inte landskapsbilden eller sänker fastighetens värde.
- Utebliven trädssäkring samt underhåll av skogsgator uteblir vilket är en kostnad som Vattenfall bör beakta i sin kalkyl.

Sammanfattningsvis

Merkostnaden och komplexiteten med markförlagd kabel vägs mer än väl upp av den fördrjade brukningen av åkermarken, den minskade produktionen i skog och åkermark, förstörande av landskapsbilden och mer omfattande magnetfält som en luftledning skulle orsaka. Vattenfall ska inte enbart beakta investeringskostnaden i sin kalkyl vid val av bästa möjliga teknik utan en samhällsekonomisk beräkning ska ligga till grund för beslut om kabel eller luftledning. Beräkningen ska bygga på samhällsvärdet av:

- Skog ur produktion, (förädlingsvärde, betydelse för sysselsättning samt koldioxidupptag).
- Ledningens påverkan på landskapet/ brukningshinder/byggnationshinder.
- Ökad elektromagnetisk strålning vilket försvårar bostadsbyggande och företagande.

De föreslagna ledningsdragningarna drivs i första hand utifrån ett kommersiellt bolags vinstintressen och är således inte ett allmännyttigt projekt av intresse för staten. Denna omständighet bör avspeglas i såväl val av teknik som i ersättning till berörda fastighetsägarna för det fall att ledningarna kommer till stånd. De negativa konsekvenserna för de enskilda markägarna skall till det yttersta minimeras.

Bästa möjliga teknik ska enligt miljöbalken väljas som orsakar minsta möjliga skada och påverkan på produktion, landskap, människors hälsa och miljö. Den lösning som ger minst påverkan på omgivningen och lägst total samhällskostnad bör väljas. Vattenfall har i ett alltför tidigt skede avskrivit möjligheten till markförlagd kabel och bör inhämta ytterligare kunskap för sitt fortsatta arbete.

Fastighetsspecifika synpunkter

- Markkabel skall användas
- Förläggning skall ske utmed befintlig infrastruktur.
- Turistnäringen på Landsbygden är den nya näringen i Sörmland och måste bevaras
- Ledningen får en stor miljöpåverkan, därför skall en stor

Miljökonsekvensbeskrivning (MKB) göras.

- Jag instämmer till fullo med Länsstyrelsens yttrande Dnr:407-4506-2019
- Mina synpunkter skall bifogas som bilaga i sin helhet till Vattenfalls ansökan.

Med vänlig hälsning

Fastighet: Åsen 2:2

Datum 2019-XX-XX

Rejlers Sverige AB
Att. Fredrik Nystrand
Fålhagsteden 61
753 23 Uppsala

samrad@rejlers.se

Synpunkter gällande 130 kV-ledningar mellan Hedenlunda och Oxelösund

Som berörd fastighetsägare har vi tagit del av samrådsunderlag från Vattenfall Eldistribution AB (nedan Vattenfall) och vill härmed framföra våra synpunkter.

Bakgrund

Vattenfall Eldistribution har för avsikt att bygga två nya 130 kV-luftledningar med anledning av att SSAB Oxelösund (SSAB) planerar att bygga en ny ljusbåge vid stålverket i Oxelösund varför en utökad elanslutning krävs. Således är behovet av de nya ledningarna sprungna ur ett enskilt bolags behov och därmed inte utifrån allmänhetens behov av en förstärkt elförsörjning.

Minsta möjliga påverkan

När en kraftledning ska byggas gäller särskilda krav enligt miljöbalken om att bästa möjliga teknik ska väljas med hänsyn till bland annat produktionsmark, naturmiljö, hälsa och byggnation enligt 2 kap. 3 § miljöbalken. Vattenfalls samrådsunderlag tar förvisso upp frågan om kabel men förefaller ändå utsluta alternativet med kabel. *Se under 3.4 Studerande och bortvalda alternativ. "Även alternativ med kabel har studerats, detta bedömdes dock vara komplicerat då ett stort markintrång krävs för anläggande av kabelförbanden."*

Vattenfall följer inte miljöbalken gällande att välja bästa möjliga teknik. Vattenfall visar inte att det är tekniskt omöjligt att använda sig av markförlagd ledning eller redovisar att det är tekniskt nödvändigt med luftburen ledning. Vattenfall redovisar enbart att det är "komplicerat" med kabel.

Det är anmärkningsvärt och orimligt att Vattenfall enbart beaktar etableringen och förläggningen av ledningarna vilket är en övergående fas. Etableringen med markkabel må vara "komplicerad" och det må innebära ett stort markintrång men detta skall sättas i relation till det intrång som markägaren med en luftburen ledning kommer erfara varje år, vid var tids brukande av jord- och skogsbruket.

Vattenfall skall utreda närmre, i enlighet med gällande rätt, alternativet med markförlagd kabel. Att enbart avvisa det markförlagda alternativet med att det är "komplicerat" överensstämmer inte med miljöbalkens skyddsregler. Dessutom skall valet av luftburen kraftledning motiveras och

tydliggöras med ett underlag som belyser varför ett luftburet teknikval görs med hänsyn till vad som skrivs i 2 kap. 3 § miljöbalken.

Pågående markanvändning

Enligt 3 kap 4 § miljöbalken är jord- och skogsbruket av nationell betydelse. Vattenfall saknar underlag för bedömningar hur möjligheten att bedriva rationellt jord- och skogsbruk påverkas av luftburen ledning i jämförelse med markkabel. Vidare saknas underlag hur hushållning med brukningsvärd jordbruksmark påverkas av såväl val av teknik som planerade ledningsstråk.

Jordbruk och djurhållning - brukningshinder

Luftledningarnas stolpfundament orsakar direkta odlingshinder på den åkermark som passeras av luftledningar, vilket i regel innebär produktionsförluster. Detta markintrång består inte enbart av den yta som upptas av en ledningsstolpe, dess fundament och eventuella stolpstag utan också de merkostnader och den nedsatta växtproduktion som uppstår till följd av skyddsområdet intill ledningsfundament/stag och den markpackning som uppstår när lantbruksmaskiner behöver vända intill ledningsfundamenten. Sammantaget ger dessa hinder en ökad miljöpåverkan i form av högre koldioxidutsläpp samt ökad risk för utlakning av växtnäringsämnen. Restriktioner för markanvändning under en luftledning försvårar och förhindrar likväl utförandet av åtgärder såsom konstbevattning mm.

Livsmedelsstrategin

Den nationella livsmedelsstrategin har målet att öka Sveriges produktion av livsmedel. Jordbrukets möjligheter till en ökad livsmedelsproduktion påverkas negativt av luftledningar vilket även fastslagits av mark- och miljödomstolen som fastställde Energimarknadsinspektionens beslut att förbjuda E.ON att bygga 130 kV luftledning över högproduktiv jordbruksmark i Skåne. Rättsfallet belyser att inte enbart investeringskostnader ska beaktas i kalkylen. Domstolen bedömde att de hinder som luftledningen innebär för brukandet av åkrarna är för stora sett över ledningens livslängd, som i detta fall beräknades till 100 år. Vidare ansågs det rimligt att välja markkabel eftersom merkostnaden för markkabel uppvägs av nyttan för lantbruket. Markförlagda ledningar utgör ett mer marksnålt alternativ vilket därmed bidrar till att nå målen i livsmedelsstrategin.

Landskapsbild

De nu planerade ledningsstråken går genom såväl skogsmark som öppen mark i form av odlings- och hagmark. Under lång tid har marken brukats och levererat mat och foder. Det öppna landskapet är signifikant för Sverige och tillför höga biologiska värden. Stråken som planeras gå genom skog är värd att bevara för den klimatriktiga virkesproduktionen och bevarande av naturvärden. Luftburna ledningar inom området kommer att fördyra brukandet, öka miljöbelastningen samt försämra skördarna.

Vattenfall uppger i samrådsunderlaget (sid. 33) att luftledningarna blir ett synligt inslag i landskapet, att stolparna är "relativt stora konstruktioner" och sträcker sig över en längre sträcka. Trots detta gör Vattenfall bedömningen att de planerade ledningarna kommer att medföra "måttliga konsekvenser" för landskapsbildningen. Låt oss påminna Vattenfall att de aktuella ledningarna, för det fall att de blir luftburna och på det sätt de presenteras i

underlaget, inte kan anses medföra "måttliga konsekvenser" utan blir ett drastiskt inslag i landskapsbilden med flertalet negativa konsekvenser.

En kraftledning i ett öppet landskap innebär både ett visuellt och ett elektromagnetiskt intrång på fastigheter som ligger i närheten av kraftledningen. Vidare orsakar störningarna en betydande nedsättning av marknadsvärdet på berörda fastigheter.

Fördelar markkabel

- Påverkar inte framtida utveckling av fastighet och bygd.
- Bättre produktionsförutsättningar. Jordbruk kan bedrivas i stort sett utan påverkan med markkabel förutom i etableringsfasen.
- Minskat markintrång.
- Mindre klimatpåverkan.
- Mindre påverkan elektromagnetiska fält.
- Påverkar inte kulturmiljön eller friluftsliv.
- Påverkar inte landskapsbilden eller sänker fastighetens värde.
- Utebliven trädsäkring samt underhåll av skogsgator uteblir vilket är en kostnad som Vattenfall bör beakta i sin kalkyl.

Sammanfattningsvis

Merkostnaden och komplexiteten med markförlagd kabel vägs mer än väl upp av den fördrjade brukningen av åkermarken, den minskade produktionen i skog och åkermark, förstörande av landskapsbilden och mer omfattande magnetfält som en luftledning skulle orsaka. Vattenfall ska inte enbart beakta investeringskostnaden i sin kalkyl vid val av bästa möjliga teknik utan en samhällsekonomisk beräkning ska ligga till grund för beslut om kabel eller luftledning. Beräkningen ska bygga på samhällsvärdet av:

- Skog ur produktion, (förädlingsvärde, betydelse för sysselsättning samt koldioxidupptag).
- Ledningens påverkan på landskapet/ brukningshinder/byggnationshinder.
- Ökad elektromagnetisk strålning vilket försvårar bostadsbyggande och företagande.

De föreslagna ledningsdragningarna drivs i första hand utifrån ett kommersiellt bolags vinstintressen och är således inte ett allmännyttigt projekt av intresse för staten. Denna omständighet bör avspeglas i såväl val av teknik som i ersättning till berörda fastighetsägarna för det fall att ledningarna kommer till stånd. De negativa konsekvenserna för de enskilda markägarna skall till det yttersta minimeras.

Bästa möjliga teknik ska enligt miljöbalken väljas som orsakar minsta möjliga skada och påverkan på produktion, landskap, människors hälsa och miljö. Den lösning som ger minst påverkan på omgivningen och lägst total samhällskostnad bör väljas. Vattenfall har i ett alltför tidigt skede avskrivit möjligheten till markförlagd kabel och bör inhämta ytterligare kunskap för sitt fortsatta arbete.

Fastighetsspecifika synpunkter

- Markkabel skall användas
- Förläggning skall ske utmed befintlig infrastruktur.
- Turistnäringen på Landsbygden är den nya näringen i Sörmland och måste bevaras
- Ledningen får en stor miljöpåverkan, därför skall en stor Miljökonsekvensbeskrivning (MKB) göras.
- Jag instämmer till fullo med Länsstyrelsens yttrande Dnr:407-4506-2019
- Mina synpunkter skall bifogas som bilaga i sin helhet till Vattenfalls ansökan.

Med vänlig hälsning

Fastighet Ösby 1:13

Datum 2019-06-25

Rejlers Sverige AB
Att. Fredrik Nystrand
Fålhagsleden 61
753 23 Uppsala

samrad@rejlers.se

Synpunkter gällande 130 kV-ledningar mellan Hedenlunda och Oxelösund

Som berörd fastighetsägare har vi tagit del av samrådsunderlag från Vattenfall Eldistribution AB (nedan Vattenfall) och vill härmed framföra våra synpunkter.

Bakgrund

Vattenfall Eldistribution har för avsikt att bygga två nya 130 kV-luftledningar med anledning av att SSAB Oxelösund (SSAB) planerar att bygga en ny ljusbåge vid stålverket i Oxelösund varför en utökad elanslutning krävs. Således är behovet av de nya ledningarna sprungna ur ett enskilt bolags behov och därmed inte utifrån allmänhetens behov av en förstärkt elförsörjning.

Minsta möjliga påverkan

När en kraftledning ska byggas gäller särskilda krav enligt miljöbalken om att bästa möjliga teknik ska väljas med hänsyn till bland annat produktionsmark, naturmiljö, hälsa och byggnation enligt 2 kap. 3 § miljöbalken. Vattenfalls samrådsunderlag tar förvisso upp frågan om kabel men förefaller ändock att utesluta alternativet med kabel. *Se under 3.4 Studerande och bortvalda alternativ. "Även alternativ med kabel har studerats, detta bedömdes dock vara komplicerat då ett stort markintrång krävs för anläggande av kabelförbanden."*

Vattenfall följer inte miljöbalken gällande att välja bästa möjliga teknik. Vattenfall visar inte att det är tekniskt omöjligt att använda sig av markförlagd ledning eller redovisar att det är tekniskt nödvändigt med luftburen ledning. Vattenfall redovisar enbart att det är "komplicerat" med kabel.

Det är anmärkningsvärt och orimligt att Vattenfall enbart beaktar etableringen och förläggningen av ledningarna vilket är en övergående fas. Etableringen med markkabel må vara "komplicerat" och det må innebära ett stort markintrång men detta skall sättas i relation till det intrång som markägaren med en luftburen ledning kommer erfara varje år, vid var tids brukande av jord- och skogsbruket.

Vattenfall skall utreda närmre, i enlighet med gällande rätt, alternativet med markförlagd kabel. Att enbart avvisa det markförlagda alternativet med att det är "komplicerat" överensstämmer inte med miljöbalkens skyddsregler. Dessutom skall valet av luftburen kraftledning motiveras och

tydliggöras med ett underlag som belyser varför ett luftburet teknikval görs med hänsyn till vad som skrivs i 2 kap. 3 § miljöbalken.

Pågående markanvändning

Enligt 3 kap 4 § miljöbalken är jord- och skogsbruket av nationell betydelse. Vattenfall saknar underlag för bedömningar hur möjligheten att bedriva rationellt jord- och skogsbruk påverkas av luftburna ledningar i jämförelse med markkabel. Vidare saknas underlag hur hushållning med brukningsvärd jordbruksmark påverkas av såväl val av teknik som planerade ledningsstråk.

Jordbruk och djurhållning - brukningshinder

Luftledningarnas stolpfundament orsakar direkta odlingshinder på den åkermark som passerar av luftledningarna, vilket i regel innebär produktionsförluster. Detta markintrång består inte enbart av den yta som upptas av en ledningsstolpe, dess fundament och eventuella stolpstag utan också de merkostnader och den nedsatta växtproduktion som uppstår till följd av skyddsområdet intill ledningsfundament/stag och den markpackning som uppstår när lantbruksmaskiner behöver vända intill ledningsfundamenten. Sammantaget ger dessa hinder en ökad miljöpåverkan i form av högre koldioxidutsläpp samt ökad risk för utlakning av växtnäringsämnen. Restriktioner för markanvändning under en luftledning försvårar och förhindrar likväl utförandet av åtgärder såsom konstbevattning mm.

Livsmedelsstrategin

Den nationella livsmedelsstrategin har målet att öka Sveriges produktion av livsmedel. Jordbrukets möjligheter till en ökad livsmedelsproduktion påverkas negativt av luftledningar vilket även fastslagits av mark- och miljödomstolen som fastställde Energimarknadsinspektionens beslut att förbjuda E.ON att bygga 130 kV luftledning över högproduktiv jordbruksmark i Skåne. Rättsfallet belyser att inte enbart investeringskostnader ska beaktas i kalkylen. Domstolen bedömde att de hinder som luftledningen innebär för brukandet av åkrarna är för stora sett över ledningens livslängd, som i detta fall beräknades till 100 år. Vidare ansågs det rimligt att välja markkabel eftersom merkostnaden för markkabel uppvägs av nyttan för lantbruket. Markförlagda ledningar utgör ett mer marksnålt alternativ vilket därmed bidrar till att nå målen i livsmedelsstrategin.

Landskapsbild

De nu planerade ledningsstråken går genom såväl skogsmark som öppen mark i form av odlings- och hagmark. Under lång tid har marken brukats och levererat mat och foder. Det öppna landskapet är signifikant för Sverige och tillför höga biologiska värden. Stråken som planeras gå genom skog är värd att bevara för den klimatriktiga virkesproduktionen och bevarande av naturvärden. Luftburna ledningar inom området kommer att fördyra brukandet, öka miljöbelastningen samt försämra skördarna.

Vattenfall uppger i samrådsunderlaget (sid. 33) att luftledningarna blir ett synligt inslag i landskapet, att stolparna är "relativt stora konstruktioner" och sträcker sig över en längre sträcka. Trots detta gör Vattenfall bedömningen att de planerade ledningarna kommer att medföra "måttliga konsekvenser" för landskapsbildningen. Låt oss påminna Vattenfall att de aktuella ledningarna, för det fall att de blir luftburna och på det sätt de presenteras i

underlaget, inte kan anses medföra "måttliga konsekvenser" utan blir ett drastiskt inslag i landskapsbilden med flertalet negativa konsekvenser.

En kraftledning i ett öppet landskap innebär både ett visuellt och ett elektromagnetiskt intrång på fastigheter som ligger i närheten av kraftledningen. Vidare orsakar störningarna en betydande nedsättning av marknadsvärdet på berörda fastigheter.

Fördelar markkabel

- Påverkar inte framtida utveckling av fastighet och bygd.
- Bättre produktionsförutsättningar. Jordbruk kan bedrivas i stort sett utan påverkan med markkabel förutom i etableringsfasen.
- Minskat markintrång.
- Mindre klimatpåverkan.
- Mindre påverkan elektromagnetiska fält.
- Påverkar inte kulturmiljön eller friluftsliv.
- Påverkar inte landskapsbilden eller sänker fastighetens värde.
- Utebliven trädsäkring samt underhåll av skogsgator uteblir vilket är en kostnad som Vattenfall bör beakta i sin kalkyl.

Sammanfattningsvis

Merkostnaden och komplexiteten med markförlagd kabel vägs mer än väl upp av den fördrjade brukningen av åkermarken, den minskade produktionen i skog och åkermark, förstörande av landskapsbilden och mer omfattande magnetfält som en luftledning skulle orsaka. Vattenfall ska inte enbart beakta investeringskostnaden i sin kalkyl vid val av bästa möjliga teknik utan en samhällsekonomisk beräkning ska ligga till grund för beslut om kabel eller luftledning. Beräkningen ska bygga på samhällsvärdet av:

- Skog ur produktion, (förädlingsvärde, betydelse för sysselsättning samt koldioxidupptag).
- Ledningens påverkan på landskapet/ brukningshinder/byggnationshinder.
- Ökad elektromagnetisk strålning vilket försvårar bostadsbyggande och företagande.

De föreslagna ledningsdragningarna drivs i första hand utifrån ett kommersiellt bolags vinstintressen och är således inte ett allmännyttigt projekt av intresse för staten. Denna omständighet bör avspeglas i såväl val av teknik som i ersättning till berörda fastighetsägarna för det fall att ledningarna kommer till stånd. De negativa konsekvenserna för de enskilda markägarna skall till det yttersta minimeras.

Bästa möjliga teknik ska enligt miljöbalken väljas som orsakar minsta möjliga skada och påverkan på produktion, landskap, människors hälsa och miljö. Den lösning som ger minst påverkan på omgivningen och lägst total samhällskostnad bör väljas. Vattenfall har i ett alltför tidigt skede avskrivit möjligheten till markförlagd kabel och bör inhämta ytterligare kunskap för sitt fortsatta arbete.

Fastighetsspecifika synpunkter

Här kan du beskriva hur just din fastighet berörs om ledningen/ledningarna förläggs på din mark. Hur din produktion berörs, vilka konsekvenser och effekter som uppstår. Finns det kanske kommunala planer och intressen som står i konflikt med Vattenfalls planerade stråk?

Med vänlig hälsning

Ösby 1:8

Datum 2019-06-25

Rejlers Sverige AB
Att. Fredrik Nystrand
Fålhagsleden 61
753 23 Uppsala

samrad@rejlers.se

Synpunkter gällande 130 kV-ledningar mellan Hedenlunda och Oxelösund

Som berörd fastighetsägare har vi tagit del av samrådsunderlag från Vattenfall Eldistribution AB (nedan Vattenfall) och vill härmed framföra våra synpunkter.

Bakgrund

Vattenfall Eldistribution har för avsikt att bygga två nya 130 kV-luftledningar med anledning av att SSAB Oxelösund (SSAB) planerar att bygga en ny ljusbåge vid stålverket i Oxelösund varför en utökad elanslutning krävs. Således är behovet av de nya ledningarna sprungna ur ett enskilt bolags behov och därmed inte utifrån allmänhetens behov av en förstärkt elförsörjning.

Minsta möjliga påverkan

När en kraftledning ska byggas gäller särskilda krav enligt miljöbalken om att bästa möjliga teknik ska väljas med hänsyn till bland annat produktionsmark, naturmiljö, hälsa och byggnation enligt 2 kap. 3 § miljöbalken. Vattenfalls samrådsunderlag tar förvisso upp frågan om kabel men förefaller ändå att utesluta alternativet med kabel. *Se under 3.4 Studerande och bortvalda alternativ. "Även alternativ med kabel har studerats, detta bedömdes dock vara komplicerat då ett stort markintrång krävs för anläggande av kabelförbanden."*

Vattenfall följer inte miljöbalken gällande att välja bästa möjliga teknik. Vattenfall visar inte att det är tekniskt omöjligt att använda sig av markförlagd ledning eller redovisar att det är tekniskt nödvändigt med luftburen ledning. Vattenfall redovisar enbart att det är "komplicerat" med kabel.

Det är anmärkningsvärt och orimligt att Vattenfall enbart beaktar etableringen och förläggningen av ledningarna vilket är en övergående fas. Etableringen med markkabel må vara "komplicerad" och det må innebära ett stort markintrång men detta skall sättas i relation till det intrång som markägaren med en luftburen ledning kommer erfara varje år, vid var tids brukande av jord- och skogsbruket.

Vattenfall skall utreda närmre, i enlighet med gällande rätt, alternativet med markförlagd kabel. Att enbart avvisa det markförlagda alternativet med att det är "komplicerat" överensstämmer inte med miljöbalkens skyddsregler. Dessutom skall valet av luftburen kraftledning motiveras och

tydliggöras med ett underlag som belyser varför ett luftburet teknikval görs med hänsyn till vad som skrivs i 2 kap. 3 § miljöbalken.

Pågående markanvändning

Enligt 3 kap 4 § miljöbalken är jord- och skogsbruket av nationell betydelse. Vattenfall saknar underlag för bedömningar hur möjligheten att bedriva rationellt jord- och skogsbruk påverkas av luftburna ledningar i jämförelse med markkabel. Vidare saknas underlag hur hushållning med brukningsvärd jordbruksmark påverkas av såväl val av teknik som planerade ledningsstråk.

Jordbruk och djurhållning - brukningshinder

Luftledningarnas stolpfundament orsakar direkta odlingshinder på den åkermark som passeras av luftledningarna, vilket i regel innebär produktionsförluster. Detta markintrång består inte enbart av den yta som upptas av en ledningsstolpe, dess fundament och eventuella stolpstag utan också de merkostnader och den nedsatta växtproduktion som uppstår till följd av skyddsområdet intill ledningsfundament/stag och den markpackning som uppstår när lantbruksmaskiner behöver vända intill ledningsfundamenten. Sammantaget ger dessa hinder en ökad miljöpåverkan i form av högre koldioxidutsläpp samt ökad risk för utlakning av växtnäringsämnen. Restriktioner för markanvändning under en luftledning försvårar och förhindrar likväl utförandet av åtgärder såsom konstbevattning mm.

Livsmedelsstrategin

Den nationella livsmedelsstrategin har målet att öka Sveriges produktion av livsmedel. Jordbrukets möjligheter till en ökad livsmedelsproduktion påverkas negativt av luftledningar vilket även fastslagits av mark- och miljödomstolen som fastställde Energimarknadsinspektionens beslut att förbjuda E.ON att bygga 130 kV luftledning över högproduktiv jordbruksmark i Skåne. Rättsfallet belyser att inte enbart investeringskostnader ska beaktas i kalkylen. Domstolen bedömde att de hinder som luftledningen innebär för brukandet av åkrarna är för stora sett över ledningens livslängd, som i detta fall beräknades till 100 år. Vidare ansågs det rimligt att välja markkabel eftersom merkostnaden för markkabel uppvägs av nyttan för lantbruket. Markförlagda ledningar utgör ett mer marksnålt alternativ vilket därmed bidrar till att nå målen i livsmedelsstrategin.

Landskapsbild

De nu planerade ledningsstråken går genom såväl skogsmark som öppen mark i form av odlings- och hagmark. Under lång tid har marken brukats och levererat mat och foder. Det öppna landskapet är signifikant för Sverige och tillför höga biologiska värden. Stråken som planeras gå genom skog är viktiga att bevara för den klimatriktiga virkesproduktionen och bevarande av naturvärden. Luftburna ledningar inom området kommer att förordna brukandet, öka miljöbelastningen samt försämra skördarna.

Vattenfall uppger i samrådsunderlaget (sid. 33) att luftledningarna blir ett synligt inslag i landskapet, att stolparna är "relativt stora konstruktioner" och sträcker sig över en längre sträcka. Trots detta gör Vattenfall bedömningen att de planerade ledningarna kommer att medföra "måttliga konsekvenser" för landskapsbildningen. Låt oss påminna Vattenfall att de aktuella ledningarna, för det fall att de blir luftburna och på det sätt de presenteras i

underlaget, inte kan anses medföra "måttliga konsekvenser" utan blir ett drastiskt inslag i landskapsbilden med flertalet negativa konsekvenser.

En kraftledning i ett öppet landskap innebär både ett visuellt och ett elektromagnetiskt intrång på fastigheter som ligger i närheten av kraftledningen. Vidare orsakar störningarna en betydande nedsättning av marknadsvärdet på berörda fastigheter.

Fördelar markkabel

- Påverkar inte framtida utveckling av fastighet och bygd.
- Bättre produktionsförutsättningar. Jordbruk kan bedrivas i stort sett utan påverkan med markkabel förutom i etableringsfasen.
- Minskat markintrång.
- Mindre klimatpåverkan.
- Mindre påverkan elektromagnetiska fält.
- Påverkar inte kulturmiljön eller friluftsliv.
- Påverkar inte landskapsbilden eller sänker fastighetens värde.
- Utebliven trädsäkring samt underhåll av skogsgator uteblir vilket är en kostnad som Vattenfall bör beakta i sin kalkyl.

Sammanfattningsvis

Merkostnaden och komplexiteten med markförlagd kabel vägs mer än väl upp av den fördyrade brukningen av åkermarken, den minskade produktionen i skog och åkermark, förstörande av landskapsbilden och mer omfattande magnetfält som en luftledning skulle orsaka. Vattenfall ska inte enbart beakta investeringskostnaden i sin kalkyl vid val av bästa möjliga teknik utan en samhällsekonomisk beräkning ska ligga till grund för beslut om kabel eller luftledning. Beräkningen ska bygga på samhällsvärdet av:

- Skog ur produktion, (förädlingsvärde, betydelse för sysselsättning samt koldioxidupptag).
- Ledningens påverkan på landskapet/ brukningshinder/byggnationshinder.
- Ökad elektromagnetisk strålning vilket försvårar bostadsbyggande och företagande.

De föreslagna ledningsdragningarna drivs i första hand utifrån ett kommersiellt bolags vinstintressen och är således inte ett allmännyttigt projekt av intresse för staten. Denna omständighet bör avspeglas i såväl val av teknik som i ersättning till berörda fastighetsägarna för det fall att ledningarna kommer till stånd. De negativa konsekvenserna för de enskilde markägarna skall till det yttersta minimeras.

Bästa möjliga teknik ska enligt miljöbalken väljas som orsakar minsta möjliga skada och påverkan på produktion, landskap, människors hälsa och miljö. Den lösning som ger minst påverkan på omgivningen och lägst total samhällskostnad bör väljas. Vattenfall har i ett alltför tidigt skede avskrivit möjligheten till markförlagd kabel och bör inhämta ytterligare kunskap för sitt fortsatta arbete.

Fastighetsspecifika synpunkter

Här kan du beskriva hur just din fastighet berörs om ledningen/ledningarna förläggs på din mark. Hur din produktion berörs, vilka konsekvenser och effekter som uppstår. Finns det kanske kommunala planer och intressen som står i konflikt med Vattenfalls planerade stråk?

Med vänlig hälsning

Ösby 1:8

Datum 2019-06-25

Rejlers Sverige AB
Att. Fredrik Nystrand
Fålhagsleden 61
753 23 Uppsala

samrad@rejlers.se

Synpunkter gällande 130 kV-ledningar mellan Hedenlunda och Oxelösund

Som berörd fastighetsägare har vi tagit del av samrådsunderlag från Vattenfall Eldistribution AB (nedan Vattenfall) och vill härmed framföra våra synpunkter.

Bakgrund

Vattenfall Eldistribution har för avsikt att bygga två nya 130 kV-luftledningar med anledning av att SSAB Oxelösund (SSAB) planerar att bygga en ny ljusbåge vid stålverket i Oxelösund varför en utökad elanslutning krävs. Således är behovet av de nya ledningarna sprungna ur ett enskilt bolags behov och därmed inte utifrån allmänhetens behov av en förstärkt elförsörjning.

Minsta möjliga påverkan

När en kraftledning ska byggas gäller särskilda krav enligt miljöbalken om att bästa möjliga teknik ska väljas med hänsyn till bland annat produktionsmark, naturmiljö, hälsa och byggnation enligt 2 kap. 3 § miljöbalken. Vattenfalls samrådsunderlag tar förvisso upp frågan om kabel men förefaller ändå att utesluta alternativet med kabel. *Se under 3.4 Studerande och bortvalda alternativ. "Även alternativ med kabel har studerats, detta bedömdes dock vara komplicerat då ett stort markintrång krävs för anläggande av kabelförbanden."*

Vattenfall följer inte miljöbalken gällande att välja bästa möjliga teknik. Vattenfall visar inte att det är tekniskt omöjligt att använda sig av markförlagd ledning eller redovisar att det är tekniskt nödvändigt med luftburen ledning. Vattenfall redovisar enbart att det är "komplicerat" med kabel.

Det är anmärkningsvärt och orimligt att Vattenfall enbart beaktar etableringen och förläggningen av ledningarna vilket är en övergående fas. Etableringen med markkabel må vara "komplicerad" och det må innebära ett stort markintrång men detta skall sättas i relation till det intrång som markägaren med en luftburen ledning kommer erfaras varje år, vid var tids brukande av jord- och skogsbruket.

Vattenfall skall utreda närmre, i enlighet med gällande rätt, alternativet med markförlagd kabel. Att enbart avvisa det markförlagda alternativet med att det är "komplicerat" överensstämmer inte med miljöbalkens skyddsregler. Dessutom skall valet av luftburen kraftledning motiveras och

tydliggöras med ett underlag som belyser varför ett luftburet teknikval görs med hänsyn till vad som skrivs i 2 kap. 3 § miljöbalken.

Pågående markanvändning

Enligt 3 kap 4 § miljöbalken är jord- och skogsbruket av nationell betydelse. Vattenfall saknar underlag för bedömningar hur möjligheten att bedriva rationellt jord- och skogsbruk påverkas av luftburna ledningar i jämförelse med markkabel. Vidare saknas underlag hur hushållning med brukningsvärd jordbruksmark påverkas av såväl val av teknik som planerade ledningsstråk.

Jordbruk och djurhållning - brukningshinder

Luftledningarnas stolpfundament orsakar direkta odlingshinder på den åkermark som passeras av luftledningarna, vilket i regel innebär produktionsförluster. Detta markintrång består inte enbart av den yta som upptas av en ledningsstolpe, dess fundament och eventuella stolpstag utan också de merkostnader och den nedsatta växtproduktion som uppstår till följd av skyddsområdet intill ledningsfundament/stag och den markpackning som uppstår när lantbruksmaskiner behöver vända intill ledningsfundamenten. Sammantaget ger dessa hinder en ökad miljöpåverkan i form av högre koldioxidutsläpp samt ökad risk för utlakning av växtnäringsämnen. Restriktioner för markanvändning under en luftledning försvårar och förhindrar likväl utförandet av åtgärder såsom konstbevattning mm.

Livsmedelsstrategin

Den nationella livsmedelsstrategin har målet att öka Sveriges produktion av livsmedel. Jordbrukets möjligheter till en ökad livsmedelsproduktion påverkas negativt av luftledningar vilket även fastslagits av mark- och miljödomstolen som fastställde Energimarknadsinspektionens beslut att förbjuda E.ON att bygga 130 kV luftledning över högproduktiv jordbruksmark i Skåne. Rättsfallet belyser att inte enbart investeringskostnader ska beaktas i kalkylen. Domstolen bedömde att de hinder som luftledningen innebär för brukandet av åkrarna är för stora sett över ledningens livslängd, som i detta fall beräknades till 100 år. Vidare ansågs det rimligt att välja markkabel eftersom merkostnaden för markkabel uppvägs av nyttan för lantbruket. Markförlagda ledningar utgör ett mer marksnålt alternativ vilket därmed bidrar till att nå målen i livsmedelsstrategin.

Landskapsbild

De nu planerade ledningsstråken går genom såväl skogsmark som öppen mark i form av odlings- och hagmark. Under lång tid har marken brukats och levererat mat och foder. Det öppna landskapet är signifikant för Sverige och tillför höga biologiska värden. Stråken som planeras gå genom skog är värd att bevara för den klimatriktiga virkesproduktionen och bevarande av naturvärden. Luftburna ledningar inom området kommer att fördyra brukandet, öka miljöbelastningen samt försämra skördarna.

Vattenfall uppger i samrådsunderlaget (sid. 33) att luftledningarna blir ett synligt inslag i landskapet, att stolparna är "relativt stora konstruktioner" och sträcker sig över en längre sträcka. Trots detta gör Vattenfall bedömningen att de planerade ledningarna kommer att medföra "måttliga konsekvenser" för landskapsbildningen. Låt oss påminna Vattenfall att de aktuella ledningarna, för det fall att de blir luftburna och på det sätt de presenteras i

underlaget, inte kan anses medföra "måttliga konsekvenser" utan blir ett drastiskt inslag i landskapsbilden med flertalet negativa konsekvenser.

En kraftledning i ett öppet landskap innebär både ett visuellt och ett elektromagnetiskt intrång på fastigheter som ligger i närheten av kraftledningen. Vidare orsakar störningarna en betydande nedsättning av marknadsvärdet på berörda fastigheter.

Fördelar markkabel

- Påverkar inte framtida utveckling av fastighet och bygd.
- Bättre produktionsförutsättningar. Jordbruk kan bedrivas i stort sett utan påverkan med markkabel förutom i etableringsfasen.
- Minskat markintrång.
- Mindre klimatpåverkan.
- Mindre påverkan elektromagnetiska fält.
- Påverkar inte kulturmiljön eller friluftsliv.
- Påverkar inte landskapsbilden eller sänker fastighetens värde.
- Utebliven trädsäkring samt underhåll av skogsgator uteblir vilket är en kostnad som Vattenfall bör beakta i sin kalkyl.

Sammanfattningsvis

Merkostnaden och komplexiteten med markförlagd kabel vägs mer än väl upp av den fördrjade brukningen av åkermarken, den minskade produktionen i skog och åkermark, förstörande av landskapsbilden och mer omfattande magnetfält som en luftledning skulle orsaka. Vattenfall ska inte enbart beakta investeringskostnaden i sin kalkyl vid val av bästa möjliga teknik utan en samhällsekonomisk beräkning ska ligga till grund för beslut om kabel eller luftledning. Beräkningen ska bygga på sambällsvärdet av:

- Skog ur produktion (förädlingsvärde, betydelse för sysselsättning samt koldioxidupptag).
- Ledningens påverkan på landskapet/ brukningshinder/byggnationshinder.
- Ökad elektromagnetisk strålning vilket försvårar bostadsbyggande och företagande.

De föreslagna ledningsdragningarna drivs i första hand utifrån ett kommersiellt bolags vinstintressen och är således inte ett allmännyttigt projekt av intresse för staten. Denna omständighet bör avspeglas i såväl val av teknik som i ersättning till berörda fastighetsägarna för det fall att ledningarna kommer till stånd. De negativa konsekvenserna för de enskilda markägarna skall till det yttersta minimeras.

Bästa möjliga teknik ska enligt miljöbalken väljas som orsakar minsta möjliga skada och påverkan på produktion, landskap, människors hälsa och miljö. Den lösning som ger minst påverkan på omgivningen och lägst total samhällskostnad bör väljas. Vattenfall har i ett alltför tidigt skede avskrivit möjligheten till markförlagd kabel och bör inhämta ytterligare kunskap för sitt fortsatta arbete.

Med vänlig hälsning.

Östtorp 2:6

Datum 2019-06-26

Rejlers Sverige AB
Att. Fredrik Nystrand
Fålhagsleden 61
753 23 Uppsala

samrad@rejlers.se

Synpunkter gällande 130 kV-ledningar mellan Hedenlunda och Oxelösund

Som berörda boende på torpet Björkhaga och medlemmar av familjen Neumüller som äger Vevelsta gård i Husby-Oppunda socken har vi tagit del av samrådsunderlag från Vattenfall Eldistribution AB (nedan Vattenfall) och vill härmed framföra våra synpunkter.

Bakgrund

Vattenfall Eldistribution har för avsikt att bygga två nya 130 kV-luftledningar med anledning av att SSAB Oxelösund (SSAB) planerar att bygga en ny ljusbåge vid stålverket i Oxelösund varför en utökad elanslutning krävs. Således är behovet av de nya ledningarna sprungna ur ett enskilt bolags behov och därmed inte utifrån allmänhetens behov av en förstärkt elförsörjning.

Minsta möjliga påverkan

När en kraftledning ska byggas gäller särskilda krav enligt miljöbalken om att bästa möjliga teknik ska väljas med hänsyn till bland annat produktionsmark, naturmiljö, hälsa och byggnation enligt 2 kap. 3 § miljöbalken. Vattenfalls samrådsunderlag tar förvisso upp frågan om kabel men förefaller ändå att utesluta alternativet med kabel. *Se under 3.4 Studerande och bortvalda alternativ. "Även alternativ med kabel har studerats, detta bedömdes dock vara komplicerat då ett stort markintrång krävs för anläggande av kabelförbanden."*

Vattenfall följer inte miljöbalken gällande att välja bästa möjliga teknik. Vattenfall visar inte att det är tekniskt omöjligt att använda sig av markförlagd ledning eller redovisar att det är tekniskt nödvändigt med luftburen ledning. Vattenfall redovisar enbart att det är "komplicerat" med kabel.

Det är anmärkningsvärt och orimligt att Vattenfall enbart beaktar etableringen och förläggningen av ledningarna vilket är en övergående fas. Etableringen med markkabel må vara "komplicerad" och det må innebära ett stort markintrång men detta skall sättas i relation till det intrång som markägaren med en luftburen ledning kommer erfaras varje år, vid var tids brukande av jord- och skogsbruket.

Vattenfall skall utreda närmre, i enlighet med gällande rätt, alternativet med markförlagd kabel. Att enbart avvisa det markförlagda alternativet med att det är "komplicerat" överensstämmer inte med miljöbalkens skyddsregler. Dessutom skall valet av luftburen kraftledning motiveras och

tydliggöras med ett underlag som belyser varför ett luftburet teknikval görs med hänsyn till vad som skrivs i 2 kap. 3 § miljöbalken.

Pågående markanvändning

Enligt 3 kap 4 § miljöbalken är jord- och skogsbruket av nationell betydelse. Vattenfall saknar underlag för bedömningar hur möjligheten att bedriva rationellt jord- och skogsbruk påverkas av luftburen ledning i jämförelse med markkabel. Vidare saknas underlag hur hushållning med brukningsvärd jordbruksmark påverkas av såväl val av teknik som planerade ledningsstråk.

Jordbruk och djurhållning - brukningshinder

Luftledningarnas stolpfundament orsakar direkta odlingshinder på den åkermark som passeras av luftledningar, vilket i regel innebär produktionsförluster. Detta markintrång består inte enbart av den yta som upptas av en ledningsstolpe, dess fundament och eventuella stolpstag utan också de merkostnader och den nedsatta växtproduktion som uppstår till följd av skyddsområdet intill ledningsfundament/stag och den markpackning som uppstår när lantbruksmaskiner behöver vända intill ledningsfundamenten. Sammantaget ger dessa hinder en ökad miljöpåverkan i form av högre koldioxidutsläpp samt ökad risk för utlakning av växtnäringsämnen. Restriktioner för markanvändning under en luftledning försvårar och förhindrar likväl utförandet av åtgärder såsom konstbevatning mm.

Livsmedelsstrategin

Den nationella livsmedelsstrategin har målet att öka Sveriges produktion av livsmedel. Jordbrukets möjligheter till en ökad livsmedelsproduktion påverkas negativt av luftledningar vilket även fastslagits av mark- och miljödomstolen som fastställde Energimarknadsinspektionens beslut att förbjuda E.ON att bygga 130 kV luftledning över högproduktiv jordbruksmark i Skåne. Rättsfallet belyser att inte enbart investeringskostnader ska beaktas i kalkylen. Domstolen bedömde att de hinder som luftledningen innebär för brukandet av åkrarna är för stora sett över ledningens livslängd, som i detta fall beräknades till 100 år. Vidare ansågs det rimligt att välja markkabel eftersom merkostnaden för markkabel uppvägs av nyttan för lantbruket. Markförlagda ledningar utgör ett mer marksnålt alternativ vilket därmed bidrar till att nå målen i livsmedelsstrategin.

Landskapsbild

De nu planerade ledningsstråken går genom såväl skogsmark som öppen mark i form av odlings- och hagmark. Under lång tid har marken brukats och levererat mat och foder. Det öppna landskapet är signifikant för Sverige och tillför höga biologiska värden. Stråken som planeras gå genom skog är värd att bevara för den klimatriktiga virkesproduktionen och bevarande av natur- och kulturvärden. Luftburna ledningar inom området kommer att fördyra brukandet, öka miljöbelastningen samt försämra skördarna.

Vi vill betona att bygden kring Husby-Oppunda socken är ovanligt rik på fornminnen. I landskapet finns många spår av äldre tider i form av exempelvis hålvägar, fångstgropar och otaliga stensättningar. Många av de befintliga landsvägarna har haft samma sträckning sedan 1700-talet eller längre. Kulturbygden är unik och viktig att bevara.

Vattenfall uppger i samrådsunderlaget (sid. 33) att luftledningarna blir ett synligt inslag i landskapet, att stolparna är "relativt stora konstruktioner" och sträcker sig över en längre sträcka. Trots detta gör Vattenfall bedömningen att de planerade ledningarna kommer att medföra "måttliga konsekvenser" för landskapsbilden. Låt oss påminna Vattenfall att de aktuella ledningarna, för det fall att de blir luftburna och på det sätt de presenteras i underlaget, inte kan anses medföra "måttliga konsekvenser" utan blir ett drastiskt inslag i landskapsbilden med flertalet negativa konsekvenser.

En kraftledning i ett öppet landskap innebär både ett visuellt och ett elektromagnetiskt intrång på fastigheter som ligger i närheten av kraftledningen. Vidare orsakar störningarna en betydande nedsättning av marknadsvärdet på berörda fastigheter.

Fördelar markkabel

- Påverkar inte framtida utveckling av fastighet och bygd.
- Bättre produktionsförutsättningar. Jordbruk kan bedrivas i stort sett utan påverkan med markkabel förutom i etableringsfasen.
- Minskat markintrång.
- Mindre klimatpåverkan.
- Mindre påverkan elektromagnetiska fält.
- Påverkar inte kulturmiljön eller friluftsliv.
- Påverkar inte landskapsbilden eller sänker fastighetens värde.
- Utebliven trädssäkring samt underhåll av skogsgator uteblir vilket är en kostnad som Vattenfall bör beakta i sin kalkyl.

Sammanfattningsvis

Merkostnaden och komplexiteten med markförlagd kabel vägs mer än väl upp av den fördröjade brukningen av åkermarken, den minskade produktionen i skog och åkermark, förstörande av landskapsbilden och mer omfattande magnetfält som en luftledning skulle orsaka. Vattenfall ska inte enbart beakta investeringskostnaden i sin kalkyl vid val av bästa möjliga teknik utan en samhällsekonomisk beräkning ska ligga till grund för beslut om kabel eller luftledning. Beräkningen ska bygga på samhällsvärdet av:

- Skog ur produktion, (förädlingsvärde, betydelse för sysselsättning samt koldioxidupptag).
- Ledningens påverkan på landskapet/ brukningshinder/byggnationshinder.
- Ökad elektromagnetisk strålning vilket försvårar bostadsbyggande och företagande.

De föreslagna ledningsdragningarna drivs i första hand utifrån ett kommersiellt bolags vinstintressen och är således inte ett allmännyttigt projekt av intresse för staten. Denna omständighet bör avspeglas i såväl val av teknik som i ersättning till berörda fastighetsägarna för det fall att ledningarna kommer till stånd. De negativa konsekvenserna för de enskilda markägarna skall till det yttersta minimeras.

Bästa möjliga teknik ska enligt miljöbalken väljas som orsakar minsta möjliga skada och påverkan på produktion, landskap, människors hälsa och miljö. Den lösning som ger minst

påverkan på omgivningen och lägst total samhällskostnad bör väljas. Vattenfall har i ett alltför tidigt skede avskrivit möjligheten till markförlagd kabel och bör inhämta ytterligare kunskap för sitt fortsatta arbete.

Fastighetsspecifika synpunkter

- Markkabel skall användas
- Förläggning skall ske utmed befintlig infrastruktur.
- Turistnäringen på Landsbygden är den nya näringen i Sörmland och måste bevaras
- Ledningen får en stor miljöpåverkan, därför skall en stor Miljökonsekvensbeskrivning (MKB) göras, inklusive kartläggning och konsekvenser för bygdens rika kulturvärden.
- Vi instämmer till fullo med Länsstyrelsens yttrande Dnr:407-4506-2019
- Våra synpunkter skall bifogas som bilaga i sin helhet till Vattenfalls ansökan.

Med vänlig hälsning

Hyresgäster på Vevelsta gård

Vill med detta brev lämna sgn punkter på hur olämpligt det är med en kraftledning av den storlek vattenfall föreslagit.

Vår mor äger Bergtorp i Husby-Öppunda socken med föreslagen dragning kommer en betydande del av markerna slaktas. Gården är ett gammalt soldat torp med mycket örörd natur där inga skogsmaskiner härjat, plus att många andra mindre gårdar får sina naturstöna gårdars omgivningars förstörda.

Jag tycker det är dags att se lite till natur värden och ta hänsyn till folk som har små gårdar och även dessa får vara med och ge sin röst och påverka beslut som ej är genomtänkta. Behövs en ledning i luft eller under jord gör det på ett värdigt sätt som respekterar folket på bygden.

Med hälsningar

för familjen och andra
gårdar i vår vackra trakt.

Från:
Skickat: den 26 juni 2019 20:30
Till: Samråd
Ämne: ang 130kV-ledning

Det är med stor ledsamhet som jag läser om ovanstående kraftledning. Oss personligen skulle det drabba oss mkt hårt. Vi har alldeles nyligen överlätit vår gård till dotter med fam. Gården är således en släktgård. Familjen planerar för ett härligt boende för sina 4 barn, hästar kaniner mm samt att göra en fågelsjö där ni nu föreslår att ledningen ska dras. Ledningen som förslaget ser ut delar gårdens marker mitt itu.

Vi själva har behållit en del av gården där vi sedan många år driver turism/ uthyrning av det vackert belägna huset vid Morpasjön. Som det ser ut i er plan kommer ledningen att gå strax intill gårdsplanen, detta innebär i så fall ingen turism inga inkomster.

Även en markbunden ledning skulle till en början påverka oss men vi förstår att utvecklingen också måste få ha sin gång varför vi inte motsätter oss en markbunden ledning.

Ägare till Morpan 2 :6 samt dotterns gård Morpan 2:1

Med vänlig hälsning,

Synpunkter gällande pågående samråd avseende nya 130 kV-kraftledningar mellan Hedenlunda och Oxelösund, Södermanlands län.

Jag, _____ som bor på fastigheten Näs 1:14 är berörd av ert ledningsalternativ 2B. Det är av en händelse jag har fått reda på era planer eftersom jag inte har fått någon information från er.

Jag kräver därför längre tid för att sätta mig in i vad detta kan betyda för mig och min fastighet och tillgång till det informationsmaterial som andra fastighetsägare har erhållit.

Det jag kan säga idag är att det är orimligt med luftledningar som skär tvärs igenom hela bygden. Jag kräver att om ni väljer alt 2B så ska ledningen grävas ner.

Men i första hand ska ledningar dras i redan befintliga ledningsgator som det finns gått om i Södermanland

Datum 2019-23-06

Rejlers Sverige AB
Att. Fredrik Nystrand
Fålhagsleden 61
753 23 Uppsala

samrad@rejlers.se

Synpunkter gällande 130 kV-ledningar mellan Hedenlunda och Oxelösund

Som berörd fastighetsägare har jag tagit del av samrådsunderlag från Vattenfall Eldistribution AB (nedan Vattenfall) och vill härmed framföra våra synpunkter.

Bakgrund

Vattenfall Eldistribution har för avsikt att bygga två nya 130 kV-luftledningar med anledning av att SSAB Oxelösund (SSAB) planerar att bygga en ny ljusbåge vid stålverket i Oxelösund varför en utökad elanslutning krävs. Således är behovet av de nya ledningarna sprungna ur ett enskilt bolags behov och därmed inte utifrån allmänhetens behov av en förstärkt elförsörjning.

Minsta möjliga påverkan

När en kraftledning ska byggas gäller särskilda krav enligt miljöbalken om att bästa möjliga teknik ska väljas med hänsyn till bland annat produktionsmark, naturmiljö, hälsa och byggnation enligt 2 kap. 3 § miljöbalken. Vattenfalls samrådsunderlag tar förvisso upp frågan om kabel men förefaller ändå att utesluta alternativet med kabel. *Se under 3.4 Studerande och bortvalda alternativ. "Även alternativ med kabel har studerats, detta bedömdes dock vara komplicerat da ett stort markintrång krävs för anläggande av kabelförbanden."*

Vattenfall följer inte miljöbalken gällande att välja bästa möjliga teknik. Vattenfall visar inte att det är tekniskt omöjligt att använda sig av markförlagd ledning eller redovisar att det är tekniskt nödvändigt med luftburen ledning. Vattenfall redovisar enbart att det är "komplicerat" med kabel.

Det är anmärkningsvärt och orimligt att Vattenfall enbart beaktar etableringen och förläggningen av ledningarna vilket är en övergående fas. Etableringen med markkabel må vara "komplicerad" och det må innebära ett stort markintrång men detta skall sättas i relation till det intrång som markägaren med en luftburen ledning kommer erfaras varje år, vid var tids brukande av jord- och skogsbruket.

Vattenfall skall utreda närmre, i enlighet med gällande rätt, alternativet med markförlagd kabel. Att enbart avvisa det markförlagda alternativet med att det är "komplicerat" överensstämmer inte med miljöbalkens skyddsregler. Dessutom skall valet av luftburen kraftledning motiveras och

tydliggöras med ett underlag som belyser varför ett luftburet teknikval görs med hänsyn till vad som skrivs i 2 kap. 3 § miljöbalken.

Pågående markanvändning

Enligt 3 kap 4 § miljöbalken är jord- och skogsbruket av nationell betydelse. Vattenfall saknar underlag för bedömningar hur möjligheten att bedriva rationellt jord- och skogsbruk påverkas av luftburen ledning i jämförelse med markkabel. Vidare saknas underlag hur hushållning med brukningsvärd jordbruksmark påverkas av såväl val av teknik som planerade ledningsstråk.

Jordbruk och djurhållning - brukningshinder

Luftledningarnas stolpfundament orsakar direkta odlingshinder på den åkermark som passeras av luftledningar, vilket i regel innebär produktionsförluster. Detta markintrång består inte enbart av den yta som upptas av en ledningsstolpe, dess fundament och eventuella stolpstag utan också de merkostnader och den nedsatta växtproduktion som uppstår till följd av skyddsområdet intill ledningsfundament/stag och den markpackning som uppstår när lantbruksmaskiner behöver vända intill ledningsfundamenten. Sammantaget ger dessa hinder en ökad miljöpåverkan i form av högre koldioxidutsläpp samt ökad risk för utlakning av växtnäringsämnen. Restriktioner för markanvändning under en luftledning försvårar och förhindrar likväl utförandet av åtgärder såsom konstbevattning mm.

Livsmedelsstrategin

Den nationella livsmedelsstrategin har målet att öka Sveriges produktion av livsmedel. Jordbrukets möjligheter till en ökad livsmedelsproduktion påverkas negativt av luftledningar vilket även fastslagits av mark- och miljödomstolen som fastställde Energimarknadsinspektionens beslut att förbjuda E.ON att bygga 130 kV luftledning över högproduktiv jordbruksmark i Skåne. Rättsfallet belyser att inte enbart investeringskostnader ska beaktas i kalkylen. Domstolen bedömde att de hinder som luftledningen innebär för brukandet av åkrarna är för stora sett över ledningens livslängd, som i detta fall beräknades till 100 år. Vidare ansågs det rimligt att välja markkabel eftersom merkostnaden för markkabel uppvägs av nyttan för lantbruket. Markförlagda ledningar utgör ett mer marksnålt alternativ vilket därmed bidrar till att nå målen i livsmedelsstrategin.

Landskapsbild

De nu planerade ledningsstråken går genom såväl skogsmark som öppen mark i form av odlings- och hagmark. Under lång tid har marken brukats och levererat mat och foder. Det öppna landskapet är signifikant för Sverige och tillför höga biologiska värden. Stråken som planeras gå genom skog är värd att bevara för den klimatriktiga virkesproduktionen och bevarande av naturvärden. Luftburna ledningar inom området kommer att fördyra brukandet, öka miljöbelastningen samt försämra skördarna.

Vattenfall uppger i samrådsunderlaget (sid. 33) att luftledningarna blir ett synligt inslag i landskapet, att stolparna är "relativt stora konstruktioner" och sträcker sig över en längre sträcka. Trots detta gör Vattenfall bedömningen att de planerade ledningarna kommer att medföra "måttliga konsekvenser" för landskapsbildningen. Låt oss påminna Vattenfall att de aktuella ledningarna, för det fall att de blir luftburna och på det sätt de presenteras i

underlaget, inte kan anses medföra "måttliga konsekvenser" utan blir ett drastiskt inslag i landskapsbilden med flertalet negativa konsekvenser.

En kraftledning i ett öppet landskap innebär både ett visuellt och ett elektromagnetiskt intrång på fastigheter som ligger i närheten av kraftledningen. Vidare orsakar störningarna en betydande nedsättning av marknadsvärdet på berörda fastigheter.

Fördelar markkabel

- Påverkar inte framtida utveckling av fastighet och bygd.
- Bättre produktionsförutsättningar. Jordbruk kan bedrivas i stort sett utan påverkan med markkabel förutom i etableringsfasen.
- Minskat markintrång.
- Mindre klimatpåverkan.
- Mindre påverkan elektromagnetiska fält.
- Påverkar inte kulturmiljön eller friluftsliv.
- Påverkar inte landskapsbilden eller sänker fastighetens värde.
- Utebliven trädsäkring samt underhåll av skogsgator uteblir vilket är en kostnad som Vattenfall bör beakta i sin kalkyl.

Sammanfattningsvis

Merkostnaden och komplexiteten med markförlagd kabel vägs mer än väl upp av den förordrade brukningen av åkermarken, den minskade produktionen i skog och åkermark, förstörande av landskapsbilden och mer omfattande magnetfält som en luftledning skulle orsaka. Vattenfall ska inte enbart beakta investeringskostnaden i sin kalkyl vid val av bästa möjliga teknik utan en samhällsekonomisk beräkning ska ligga till grund för beslut om kabel eller luftledning. Beräkningen ska bygga på samhällsvärdet av:

- Skog ur produktion, (förädlingsvärde, betydelse för sysselsättning samt koldioxidupptag).
- Ledningens påverkan på landskapet/ brukningshinder/byggnationshinder.
- Ökad elektromagnetisk strålning vilket försvårar bostadsbyggande och företagande.

De föreslagna ledningsdragningarna drivs i första hand utifrån ett kommersiellt bolags vinstintressen och är således inte ett allmännyttigt projekt av intresse för staten. Denna omständighet bör avspeglas i såväl val av teknik som i ersättning till berörda fastighetsägarna för det fall att ledningarna kommer till stånd. De negativa konsekvenserna för de enskilda markägarna skall till det yttersta minimeras.

Bästa möjliga teknik ska enligt miljöbalken väljas som orsakar minsta möjliga skada och påverkan på produktion, landskap, människors hälsa och miljö. Den lösning som ger minst påverkan på omgivningen och lägst total samhällskostnad bör väljas. Vattenfall har i ett alltför tidigt skede avskrivit möjligheten till markförlagd kabel och bör inhämta ytterligare kunskap för sitt fortsatta arbete.

Fastighetsspecifika synpunkter

Som ägare och boende på fastigheten Näs 1:22 blir jag påverkad av dragningsalternativ 2B om det uppförs med luftburna ledningar.

Länsstyrelsen har förordat att redan befintliga ledningsgator används och det är en självklarhet att det följs. T.ex TGOJ järnvägen mellan Oxelösund och Flen.

Jag vill också kräva att ny teknik används och att det dras en markkabel istället för luftledning. Kortsiktigt ekonomiskt tänkande får inte vara avgörande, alltså lägg ner ledningen var den än ska gå.

Med vänlig hälsning

Fastighet Näs 1:22

Datum 2019-06-25

Rejlers Sverige AB
Att. Fredrik Nystrand
Fålhagsleden 61
753 23 Uppsala

samrad@rejlers.se

Synpunkter gällande 130 kV-ledningar mellan Hedenlunda och Oxelösund

Som berörd fastighetsägare har vi tagit del av samrådsunderlag från Vattenfall Eldistribution AB (nedan Vattenfall) och vill härmed framföra våra synpunkter.

Bakgrund

Vattenfall Eldistribution har för avsikt att bygga två nya 130 kV-luftledningar med anledning av att SSAB Oxelösund (SSAB) planerar att bygga en ny ljusbåge vid stålverket i Oxelösund varför en utökad elanslutning krävs. Således är behovet av de nya ledningarna sprungna ur ett enskilt bolags behov och därmed inte utifrån allmänhetens behov av en förstärkt elförsörjning.

Minsta möjliga påverkan

När en kraftledning ska byggas gäller särskilda krav enligt miljöbalken om att bästa möjliga teknik ska väljas med hänsyn till bland annat produktionsmark, naturmiljö, hälsa och byggnation enligt 2 kap. 3 § miljöbalken. Vattenfalls samrådsunderlag tar förvisso upp frågan om kabel men förefaller ändå att utesluta alternativet med kabel. *Se under 3.4 Studerande och bortvalda alternativ. "Även alternativ med kabel har studerats, detta bedömdes dock vara komplicerat då ett stort markintrång krävs för anläggande av kabelförbanden."*

Vattenfall följer inte miljöbalken gällande att välja bästa möjliga teknik. Vattenfall visar inte att det är tekniskt omöjligt att använda sig av markförlagd ledning eller redovisar att det är tekniskt nödvändigt med luftburen ledning. Vattenfall redovisar enbart att det är "komplicerat" med kabel.

Det är anmärkningsvärt och orimligt att Vattenfall enbart beaktar etableringen och förläggningen av ledningarna vilket är en övergående fas. Etableringen med markkabel må vara "komplicerad" och det må innebära ett stort markintrång men detta skall sättas i relation till det intrång som markägaren med en luftburen ledning kommer erfara varje år, vid var tids brukande av jord- och skogsbruket.

Vattenfall skall utreda närmre, i enligt med gällande rätt, alternativet med markförlagd kabel. Att enbart avvisa det markförlagda alternativet med att det är "komplicerat" överensstämmer inte med miljöbalkens skyddsregler. Dessutom skall valet av luftburen kraftledning motiveras och

tydliggöras med ett underlag som belyser varför ett luftburet teknikval görs med hänsyn till vad som skrivs i 2 kap. 3 § miljöbalken.

Pågående markanvändning

Enligt 3 kap 4 § miljöbalken är jord- och skogsbruket av nationell betydelse. Vattenfall saknar underlag för bedömningar hur möjligheten att bedriva rationellt jord- och skogsbruk påverkas av luftburen ledning i jämförelse med markkabel. Vidare saknas underlag hur hushållning med brukningsvärd jordbruksmark påverkas av såväl val av teknik som planerade ledningsstråk.

Jordbruk och djurhållning - brukningshinder

Luftledningarnas stolpfundament orsakar direkta odlingshinder på den åkermark som passerar av luftledningar, vilket i regel innebär produktionsförluster. Detta markintrång består inte enbart av den yta som upptas av en ledningsstolpe, dess fundament och eventuella stolpstag utan också de merkostnader och den nedsatta växtproduktion som uppstår till följd av skyddsområdet intill ledningsfundament/stag och den markpackning som uppstår när lantbruksmaskiner behöver vända intill ledningsfundamenten. Sammantaget ger dessa hinder en ökad miljöpåverkan i form av högre koldioxidutsläpp samt ökad risk för utlakning av växtnäringsämnen. Restriktioner för markanvändning under en luftledning försvårar och förhindrar likväl utförandet av åtgärder såsom konstbevattning mm.

Livsmedelsstrategin

Den nationella livsmedelsstrategin har målet att öka Sveriges produktion av livsmedel. Jordbrukets möjligheter till en ökad livsmedelsproduktion påverkas negativt av luftledningar vilket även fastslagits av mark- och miljödomstolen som fastställde Energimarknadsinspektionens beslut att förbjuda E.ON att bygga 130 kV luftledning över högproduktiv jordbruksmark i Skåne. Rättsfallet belyser att inte enbart investeringskostnader ska beaktas i kalkylen. Domstolen bedömde att de hinder som luftledningen innebär för brukandet av åkrarna är för stora sett över ledningens livslängd, som i detta fall beräknades till 100 år. Vidare ansågs det rimligt att välja markkabel eftersom merkostnaden för markkabel uppvägs av nyttan för lantbruket. Markförlagda ledningar utgör ett mer marksnålt alternativ vilket därmed bidrar till att nå målen i livsmedelsstrategin.

Landskapsbild

De nu planerade ledningsstråken går genom såväl skogsmark som öppen mark i form av odlings- och hagmark. Under lång tid har marken brukats och levererat mat och foder. Det öppna landskapet är signifikant för Sverige och tillför höga biologiska värden. Stråken som planeras gå genom skog är värd att bevara för den klimatriktiga virkesproduktionen och bevarande av naturvärden. Luftburna ledningar inom området kommer att förädla brukandet, öka miljöbelastningen samt försämra skördarna.

Vattenfall uppger i samrådsunderlaget (sid. 33) att luftledningarna blir ett synligt inslag i landskapet, att stolparna är "relativt stora konstruktioner" och sträcker sig över en längre sträcka. Trots detta gör Vattenfall bedömningen att de planerade ledningarna kommer att medföra "måttliga konsekvenser" för landskapsbild. Låt oss påminna Vattenfall att de aktuella ledningarna, för det fall att de blir luftburna och på det sätt de presenteras i

underlaget, inte kan anses medföra "måttliga konsekvenser" utan blir ett drastiskt inslag i landskapsbilden med flertalet negativa konsekvenser.

En kraftledning i ett öppet landskap innebär både ett visuellt och ett elektromagnetiskt intrång på fastigheter som ligger i närheten av kraftledningen. Vidare orsakar störningarna en betydande nedsättning av marknadsvärdet på berörda fastigheter.

Fördelar markkabel

- Påverkar inte framtida utveckling av fastighet och bygd.
- Bättre produktionsförutsättningar. Jordbruk kan bedrivas i stort sett utan påverkan med markkabel förutom i etableringsfasen.
- Minskat markintrång.
- Mindre klimatpåverkan.
- Mindre påverkan elektromagnetiska fält.
- Påverkar inte kulturmiljön eller friluftsliv.
- Påverkar inte landskapsbilden eller sänker fastighetens värde.
- Utebliven trädssäkring samt underhåll av skogsgator uteblir vilket är en kostnad som Vattenfall bör beakta i sin kalkyl.

Sammanfattningsvis

Merkostnaden och komplexiteten med markförlagd kabel vägs mer än väl upp av den fördrjade brukningen av åkermarken, den minskade produktionen i skog och åkermark, förstörande av landskapsbilden och mer omfattande magnetfält som en luftledning skulle orsaka. Vattenfall ska inte enbart beakta investeringskostnaden i sin kalkyl vid val av bästa möjliga teknik utan en samhällsekonomisk beräkning ska ligga till grund för beslut om kabel eller luftledning. Beräkningen ska bygga på samhällsvärdet av:

- Skog ur produktion, (förädlingsvärde, betydelse för sysselsättning samt koldioxidupptag).
- Ledningens påverkan på landskapet/ brukningshinder/byggnationshinder.
- Ökad elektromagnetisk strålning vilket försvårar bostadsbyggande och företagande.

De föreslagna ledningsdragningarna drivs i första hand utifrån ett kommersiellt bolags vinstintressen och är således inte ett allmännyttigt projekt av intresse för staten. Denna oinständighet bör avspeglas i såväl val av teknik som i ersättning till berörda fastighetsägarna för det fall att ledningarna kommer till stånd. De negativa konsekvenserna för de enskilda markägarna skall till det yttersta minimeras.

Bästa möjliga teknik ska enligt miljöbalken väljas som orsakar minsta möjliga skada och påverkan på produktion, landskap, människors hälsa och miljö. Den lösning som ger minst påverkan på omgivningen och lägst total samhällskostnad bör väljas. Vattenfall har i ett alltför tidigt skede avskrivit möjligheten till markförlagd kabel och bör inhämta ytterligare kunskap för sitt fortsatta arbete.

Fastighetsspecifika synpunkter

På Ånsta Gård satsar vi på turistnäring i form av att utländska turister kommer och bor i våra hus i skogen samt jakt och fiskerekreation för människor som vill komma ut och uppleva det vackra kultur och skogslandskapet i Södermanland. Utöver det inriktar vi oss på skogs och jordbruksnäring. Vi menar att den planerade kraftledningen inkräktar och förstör det landskap där vi bor och idkar våra näringar. Vi förstår inte varför en så pass obetydlig industri som SSAB kan få prioritet över hundratals hektar i ett av Sveriges rikaste (i form av kultur och natur) landskap. Vi tycker svenska kraftnät tar alldeles för lättvindigt på detta beslut när de vill förstöra så mycket mark för människor i Södermanland för att tillgodose en industri som kanske är borta om 10 år. Ledningen och dess förstörelse, för andra näringar, kan bli kvar många decennier om inte längre. Vi menar att det är ett felaktigt beslut och de långsiktiga konsekvenserna är ej genomtänkta. Turistnäringen kommer bli en mycket viktigare sektor jämfört med stålframställning i Södermanland och därmed saknar denna dragning tillräcklig allmännyttan.

Med vänlig hälsning

Nam.

Fastighet Ånsta 2:1

Datum 2019-06-24

Rejlers Sverige AB

Att. Fredrik Nystrand
Fålhagsleden 61
753 23 Uppsala

samrad@rejlers.se

Synpunkter gällande 130 kV-ledningar mellan Hedenlunda och Oxelösund

Som berörd fastighetsägare har vi tagit del av samrådsunderlag från Vattenfall Eldistribution AB (nedan Vattenfall) och vill härmed framföra våra synpunkter.

Bakgrund

Vattenfall Eldistribution har för avsikt att bygga två nya 130 kV-luftledningar med anledning av att SSAB Oxelösund (SSAB) planerar att bygga en ny ljusbåge vid stålverket i Oxelösund varför en utökad elanslutning krävs. Således är behovet av de nya ledningarna sprungna ur ett enskilt bolags behov och därmed inte utifrån allmänhetens behov av en förstärkt elförsörjning.

Minsta möjliga påverkan

När en kraftledning ska byggas gäller särskilda krav enligt miljöbalken om att bästa möjliga teknik ska väljas med hänsyn till bland annat produktionsmark, naturmiljö, hälsa och byggnation enligt 2 kap. 3 § miljöbalken. Vattenfalls samrådsunderlag tar förvisso upp frågan om kabel men förefaller ändå utesluta alternativet med kabel. *Se under 3.4 Studerande och bortvalda alternativ. "Även alternativ med kabel har studerats, detta bedömdes dock vara komplicerat då ett stort markintrång krävs för anläggande av kabelförbanden."*

Vattenfall följer inte miljöbalken gällande att välja bästa möjliga teknik. Vattenfall visar inte att det är tekniskt omöjligt att använda sig av markförlagd ledning eller redovisar att det är tekniskt nödvändigt med luftburen ledning. Vattenfall redovisar enbart att det är "komplicerat" med kabel.

Det är anmärkningsvärt och orimligt att Vattenfall enbart beaktar etableringen och förläggningen av ledningarna vilket är en övergående fas. Etableringen med markkabel må vara "komplicerad" och det må innebära ett stort markintrång men detta skall sättas i relation till det intrång som markägaren med en luftburen ledning kommer erfara varje år, vid var tids brukande av jord- och skogsbruket.

Vattenfall skall utreda närmre, i enlighet med gällande rätt, alternativet med markförlagd kabel. Att enbart avvisa det markförlagda alternativet med att det är "komplicerat" överensstämmer inte med miljöbalkens skyddsregler. Dessutom skall valet av luftburen kraftledning motiveras och

tydliggöras med ett underlag som belyser varför ett luftburet teknikval görs med hänsyn till vad som skrivs i 2 kap. 3 § miljöbalken.

Pågående markanvändning

Enligt 3 kap 4 § miljöbalken är jord- och skogsbruket av nationell betydelse. Vattenfall saknar underlag för bedömningar hur möjligheten att bedriva rationellt jord- och skogsbruk påverkas av luftburen ledning i jämförelse med markkabel. Vidare saknas underlag hur hushållning med brukningsvärd jordbruksmark påverkas av såväl val av teknik som planerade ledningsstråk.

Jordbruk och djurhållning - brukningshinder

Luftledningarnas stolpfundament orsakar direkta odlingshinder på den åkermark som passeras av luftledningar, vilket i regel innebär produktionsförluster. Detta markintrång består inte enbart av den yta som upptas av en ledningsstolpe, dess fundament och eventuella stolpstag utan också de merkostnader och den nedsatta växtproduktion som uppstår till följd av skyddsområdet intill ledningsfundament/stag och den markpackning som uppstår när lantbruksmaskiner behöver vända intill ledningsfundamenten. Sammantaget ger dessa hinder en ökad miljöpåverkan i form av högre koldioxidutsläpp samt ökad risk för utlakning av växtnäringssämnen. Restriktioner för markanvändning under en luftledning försvårar och förhindrar likväl utförandet av åtgärder såsom konstbevattning mm.

Livsmedelsstrategin

Den nationella livsmedelsstrategin har målet att öka Sveriges produktion av livsmedel. Jordbrukets möjligheter till en ökad livsmedelsproduktion påverkas negativt av luftledningar vilket även fastslagits av mark- och miljödomstolen som fastställde Energimarknadsinspektionens beslut att förbjuda E.ON att bygga 130 kV luftledning över högproduktiv jordbruksmark i Skåne. Rättsfallet belyser att inte enbart investeringskostnader ska beaktas i kalkylen. Domstolen bedömde att de hinder som luftledningen innebär för brukandet av åkrarna är för stora sett över ledningens livslängd, som i detta fall beräknades till 100 år. Vidare ansågs det rimligt att välja markkabel eftersom merkostnaden för markkabel uppvägs av nyttan för lantbruket. Markförlagda ledningar utgör ett mer marksnålt alternativ vilket därmed bidrar till att nå målen i livsmedelsstrategin.

Landskapsbild

De nu planerade ledningsstråken går genom såväl skogsmark som öppen mark i form av odlings- och hagmark. Under lång tid har marken brukats och levererat mat och foder. Det öppna landskapet är signifikant för Sverige och tillför höga biologiska värden. Stråken som planeras gå genom skog är värd att bevara för den klimatriktiga virkesproduktionen och bevarande av naturvärden. Luftburna ledningar inom området kommer att fördyra brukandet, öka miljöbelastningen samt försämra skördarna.

Vattenfall uppger i samrådsunderlaget (sid. 33) att luftledningarna blir ett synligt inslag i landskapet, att stolparna är "relativt stora konstruktioner" och sträcker sig över en längre sträcka. Trots detta gör Vattenfall bedömningen att de planerade ledningarna kommer att

medföra "måttliga konsekvenser" för landskapsbilden. Låt oss påminna Vattenfall att de aktuella ledningarna, för det fall att de blir luftburna och på det sätt de presenteras i underlaget, inte kan anses medföra "måttliga konsekvenser" utan blir ett drastiskt inslag i landskapsbilden med flertalet negativa konsekvenser.

En kraftledning i ett öppet landskap innebär både ett visuellt och ett elektromagnetiskt intrång på fastigheter som ligger i närheten av kraftledningen. Vidare orsakar störningarna en betydande nedsättning av marknadsvärdet på berörda fastigheter.

Fördelar markkabel

- Påverkar inte framtida utveckling av fastighet och bygd.
- Bättre produktionsförutsättningar. Jordbruk kan bedrivas i stort sett utan påverkan med markkabel förutom i etableringsfasen.
- Minskat markintrång.
- Mindre klimatpåverkan.
- Mindre påverkan elektromagnetiska fält.
- Påverkar inte kulturmiljön eller friluftsliv.
- Påverkar inte landskapsbilden eller sänker fastighetens värde.
- Utebliven träsäkring samt underhåll av skogsgator uteblir vilket är en kostnad som Vattenfall bör beakta i sin kalkyl.

Sammanfattningsvis

Merkostnaden och komplexiteten med markförlagd kabel vägs mer än väl upp av den fördyrade brukningen av åkermarken, den minskade produktionen i skog och åkermark, förstörande av landskapsbilden och mer omfattande magnetfält som en luftledning skulle orsaka. Vattenfall ska inte enbart beakta investeringskostnaden i sin kalkyl vid val av bästa möjliga teknik utan en samhällsekonomisk beräkning ska ligga till grund för beslut om kabel eller luftledning. Beräkningen ska bygga på samhällsvärdet av:

- Skog ur produktion, (förädlingsvärde, betydelse för sysselsättning samt koldioxidupptag).
- Ledningens påverkan på landskapet/ brukningshinder/byggnationshinder.
- Ökad elektromagnetisk strålning vilket försvårar bostadsbyggande och företagande.

De föreslagna ledningsdragningarna drivs i första hand utifrån ett kommersiellt bolags vinstintressen och är således inte ett allmännyttigt projekt av intresse för staten. Denna omständighet bör avspeglas i såväl val av teknik som i ersättning till berörda fastighetsägarna för det fall att ledningarna kommer till stånd. De negativa konsekvenserna för de enskilda markägarna skall till det yttersta minimeras.

Bästa möjliga teknik ska enligt miljöbalken väljas som orsakar minsta möjliga skada och påverkan på produktion, landskap, människors hälsa och miljö. Den lösning som ger minst påverkan på omgivningen och lägst total samhällskostnad bör väljas. Vattenfall har i ett alltför

tidigt skede avskrivit möjligheten till markförlagd kabel och bör inhämta ytterligare kunskap för sitt fortsatta arbete.

Personliga reflektioner:

Under frågans beredning borde man undersöka möjligheterna med ett "minikärnkraft", dylika finns redan i produktion i USA med mycket säker teknik. Sannolikt är ett "tank utanför boxen" omöjligt i Sverige.

Med vänlig hälsning

Fastighet Bro 1:5 Nyköpings kommun.

Astrid Haukka

Från:
Skickat: den 26 juni 2019 10:28
Till: Samråd
Ämne: Vattenfalls planerade kraftledning

Datum 2019-06-26

Rejlers Sverige AB
 Att. Fredrik Nystrand
 Fålhagsleden 61
 753 23 Uppsala

samrad@rejlers.se

Synpunkter gällande 130 kV-ledningar mellan Hedenlunda och Oxelösund

Som berörd fastighetsägare har vi tagit del av samrådsunderlag från Vattenfall Eldistribution AB (nedan Vattenfall) och vill härmed framföra våra synpunkter.

Bakgrund

Vattenfall Eldistribution har för avsikt att bygga två nya 130 kV-luftledningar med anledning av att SSAB Oxelösund (SSAB) planerar att bygga en ny ljusbåge vid stålverket i Oxelösund varför en utökad elanslutning krävs. Således är behovet av de nya ledningarna sprungna ur ett enskilt bolags behov och därmed inte utifrån allmänhetens behov av en förstärkt elförsörjning.

Minsta möjliga påverkan

När en kraftledning ska byggas gäller särskilda krav enligt miljöbalken om att bästa möjliga teknik ska väljas med hänsyn till bland annat produktionsmark, naturmiljö, hälsa och byggnation enligt 2 kap. 3 § miljöbalken. Vattenfalls samrådsunderlag tar förvisso upp frågan om kabel men förefaller ändå att utesluta alternativet med kabel. *Se under 3.4 Studerande och bortvalda alternativ. "Även alternativ med kabel har studerats, detta bedömdes dock vara komplicerat da ett stort markintrång krävs för anläggande av kabelförbanden."*

Vattenfall följer inte miljöbalken gällande att välja bästa möjliga teknik. Vattenfall visar inte att det är tekniskt omöjligt att använda sig av markförlagd ledning eller redovisar att det är tekniskt nödvändigt med luftburen ledning. Vattenfall redovisar enbart att det är "komplicerat" med kabel.

Det är anmärkningsvärt och orimligt att Vattenfall enbart beaktar etableringen och förläggningen av ledningarna vilket är en övergående fas. Etableringen med markkabel må vara "komplicerad" och det må innebära ett stort markintrång men detta skall sättas i relation till det intrång som markägaren med en luftburen ledning kommer erfara varje år, vid var tids brukande av jord- och skogsbruket.

Vattenfall skall utreda närmre, i enligt med gällande rätt, alternativet med markförlagd kabel. Att enbart avvisa det markförlagda alternativet med att det är "komplicerat" överensstämmer inte med miljöbalkens skyddsregler. Dessutom skall valet av luftburen kraftledning motiveras och tydliggöras med ett underlag som belyser varför ett luftburet teknikval görs med hänsyn till vad som skrivs i 2 kap. 3 § miljöbalken.

Pågående markanvändning

Enligt 3 kap 4 § miljöbalken är jord- och skogsbruket av nationell betydelse. Vattenfall saknar underlag för bedömningar hur möjligheten att bedriva rationellt jord- och skogsbruk påverkas av luftburna ledningar i jämförelse med markkabel. Vidare saknas underlag hur hushållning med brukningsvärd jordbruksmark påverkas av såväl val av teknik som planerade ledningsstråk.

Jordbruk och djurhållning - brukningshinder

Luftledningarnas stolpfundament orsakar direkta odlingshinder på den åkermark som passeras av luftledningar, vilket i regel innebär produktionsförluster. Detta markintrång består inte enbart av den yta som upptas av en ledningsstolpe, dess fundament och eventuella stolpstag utan också de merkostnader och den nedsatta växtproduktion som uppstår till följd av skyddsområdet intill ledningsfundament/stag och den markpackning som uppstår när lantbruksmaskiner behöver vända intill ledningsfundamenten. Sammantaget ger dessa hinder en ökad miljöpåverkan i form av högre koldioxidutsläpp samt ökad risk för utlakning av växtnäringsämnen. Restriktioner för markanvändning under en luftledning försvårar och förhindrar likväl utförandet av åtgärder såsom konstbevattning mm.

Livsmedelsstrategin

Den nationella livsmedelsstrategin har målet att öka Sveriges produktion av livsmedel. Jordbrukets möjligheter till en ökad livsmedelsproduktion påverkas negativt av luftledningar vilket även fastslagits av mark- och miljödomstolen som fastställde Energimarknadsinspektionens beslut att förbjuda E.ON att bygga 130 kV luftledning över högproduktiv jordbruksmark i Skåne. Rättsfallet belyser att inte enbart investeringskostnader ska beaktas i kalkylen. Domstolen bedömde att de hinder som luftledningen innebär för brukandet av åkrarna är för stora sett över ledningens livslängd, som i detta fall beräknades till 100 år. Vidare ansågs det rimligt att välja markkabel eftersom merkostnaden för markkabel uppvägs av nyttan för lantbruket. Markförlagda ledningar utgör ett mer marksnålt alternativ vilket därmed bidrar till att nå målen i livsmedelsstrategin.

Landskapsbild

De nu planerade ledningsstråken går genom såväl skogsmark som öppen mark i form av odlings- och hagmark. Under lång tid har marken brukats och levererat mat och foder. Det öppna landskapet är signifikant för Sverige och tillför höga biologiska värden. Stråken som planeras gå genom skog är värd att bevara för den klimatrikta virkesproduktionen och bevarande av naturvärden. Luftburna ledningar inom området kommer att fördyra brukandet, öka miljöbelastningen samt försämra skördarna.

Vattenfall uppger i samrådsunderlaget (sid. 33) att luftledningarna blir ett synligt inslag i landskapet, att stolparna är "relativt stora konstruktioner" och sträcker sig över en längre sträcka. Trots detta gör Vattenfall bedömningen att de planerade ledningarna kommer att medföra "måttliga konsekvenser" för landskapsbilden. Låt oss påminna Vattenfall att de aktuella ledningarna, för det fall att de blir luftburna och på det sätt de presenteras i underlaget, inte kan anses medföra "måttliga konsekvenser" utan blir ett drastiskt inslag i landskapsbilden med flertalet negativa konsekvenser.

En kraftledning i ett öppet landskap innebär både ett visuellt och ett elektromagnetiskt intrång på fastigheter som ligger i närheten av kraftledningen. Vidare orsakar störningarna en betydande nedsättning av marknadsvärdet på berörda fastigheter.

Fördelar markkabel

- Påverkar inte framtida utveckling av fastighet och bygd.

- Bättre produktionsförutsättningar. Jordbruk kan bedrivas i stort sett utan påverkan med markkabel förutom i etableringsfasen.
- Minskat markintrång.
- Mindre klimatpåverkan.
- Mindre påverkan elektromagnetiska fält.
- Påverkar inte kulturmiljön eller friluftsliv.
- Påverkar inte landskapsbilden eller sänker fastighetens värde.
- Utebliven trädssäkring samt underhåll av skogsgator uteblir vilket är en kostnad som Vattenfall bör beakta i sin kalkyl.

Sammanfattningsvis

Merkostnaden och komplexiteten med markförlagd kabel vägs mer än väl upp av den fördrade brukningen av åkermarken, den minskade produktionen i skog och åkermark, förstörande av landskapsbilden och mer omfattande magnetfält som en luftledning skulle orsaka. Vattenfall ska inte enbart beakta investeringskostnaden i sin kalkyl vid val av bästa möjliga teknik utan en samhällsekonomisk beräkning ska ligga till grund för beslut om kabel eller luftledning. Beräkningen ska bygga på samhällsvärdet av:

- Skog ur produktion, (förädlingsvärde, betydelse för sysselsättning samt koldioxidupptag).
- Ledningens påverkan på landskapet/ brukningshinder/byggnationshinder.
- Ökad elektromagnetisk strålning vilket försvårar bostadsbyggande och företagande.

De föreslagna ledningsdragningarna drivs i första hand utifrån ett kommersiellt bolags vinstintressen och är således inte ett allmännyttigt projekt av intresse för staten. Denna omständighet bör avspeglas i såväl val av teknik som i ersättning till berörda fastighetsägarna för det fall att ledningarna kommer till stånd. De negativa konsekvenserna för de enskilda markägarna skall till det yttersta minimeras.

Bästa möjliga teknik ska enligt miljöbalken väljas som orsakar minsta möjliga skada och påverkan på produktion, landskap, människors hälsa och miljö. Den lösning som ger minst påverkan på omgivningen och lägst total samhällskostnad bör väljas. Vattenfall har i ett alltför tidigt skede avskrivit möjligheten till markförlagd kabel och bör inhämta ytterligare kunskap för sitt fortsatta arbete.

Fastighetsspecifika synpunkter

Var fastighet Husby-Smedstorp 1:1 Nyköpings kommun är inte enligt kartan direkt drabbad av dragning 2B men ifall ändringar i dragningen skulle ske och vi blir drabbade vill vi på det bestämdaste motsätta oss en luftledning och förorda en markkabel. Denna vår usikt gäller varhelst ledningen dras i Södermanland.

Med vänlig hälsning

Från:
Skickat: den 26 juni 2019 19:33
Till: Samråd
Kopia: kommun@nykoping.se; sodermanland@lansstyrelsen.se; registrator@ei.se;
registrator@energimyndigheten.se;
Ämne: Synpunkter gällande 130 kV-ledningar mellan Hedenlunda och Oxelösund

Datum 2019-06-26

Rejlers Sverige AB

Att. Fredrik Nystrand

Fålhagsleden 61

753 23 Uppsala

samrad@rejlers.se

Synpunkter gällande 130 kV-ledningar mellan Hedenlunda och Oxelösund

Som berörd fastighetsägare har vi tagit del av samrådsunderlag från Vattenfall Eldistribution AB (nedan Vattenfall) och vill härmed framföra våra synpunkter.

Bakgrund

Vattenfall Eldistribution har för avsikt att bygga två nya 130 kV-luftledningar med anledning av att SSAB Oxelösund (SSAB) planerar att bygga en ny ljusbåge vid stålverket i Oxelösund varför en utökad elanslutning krävs. Således är behovet av de nya ledningarna sprungna ur ett enskilt bolags behov och därmed inte utifrån allmänhetens behov av en förstärkt elförsörjning.

Minsta möjliga påverkan

När en kraftledning ska byggas gäller särskilda krav enligt miljöbalken om att bästa möjliga teknik ska väljas med hänsyn till bland annat produktionsmark, naturmiljö, hälsa och byggnation enligt 2 kap. 3 § miljöbalken. Vattenfalls samrådsunderlag tar förvisso upp frågan om kabel men förefaller ändock att utesluta alternativet med kabel. *Se under 3.4 Studerande och bortvalda alternativ. "Även alternativ med kabel har studerats, detta bedömdes dock vara komplicerat då ett stort markintrång krävs för anläggande av kabelförbanden."*

Vattenfall följer inte miljöbalken gällande att välja bästa möjliga teknik. Vattenfall visar inte att det är tekniskt omöjligt att använda sig av markförlagd ledning eller redovisar att det är tekniskt nödvändigt med luftburen ledning. Vattenfall redovisar enbart att det är "komplicerat" med kabel.

Det är anmärkningsvärt och orimligt att Vattenfall enbart beaktar etableringen och förläggningen av ledningarna vilket är en övergående fas. Etableringen med markkabel må vara "komplicerad" och det må innebära ett stort markintrång men detta skall sättas i relation till det intrång som markägaren med en luftburen ledning kommer erfara varje år, vid var tids brukande av jord- och skogsbruket.

Vattenfall skall utreda närmre, i enlighet med gällande rätt, alternativet med markförlagd kabel. Att enbart avvisa det markförlagda alternativet med att det är "komplicerat" överensstämmer inte med miljöbalkens skyddsregler. Dessutom skall valet av luftburen kraftledning motiveras och tydliggöras med ett underlag som belyser varför ett luftburet teknikval görs med hänsyn till vad som skrivs i 2 kap. 3 § miljöbalken.

Pågående markanvändning

Enligt 3 kap 4 § miljöbalken är jord- och skogsbruket av nationell betydelse. Vattenfall saknar underlag för bedömningar hur möjligheten att bedriva rationellt jord- och skogsbruk påverkas av luftburen ledning i jämförelse med markkabel. Vidare saknas underlag hur hushållning med brukningsvärd jordbruksmark påverkas av såväl val av teknik som planerade ledningsstråk.

Jordbruk och djurhållning - brukningshinder

Luftledningarnas stolpfundament orsakar direkta odlingshinder på den åkermark som passerar av luftledningar, vilket i regel innebär produktionsförluster. Detta markintrång består inte enbart av den yta som upptas av en ledningsstolpe, dess fundament och eventuella stolpstag utan också de merkostnader och den nedsatta växtproduktion som uppstår till följd av skyddsområdet intill ledningsfundament/stag och den markpackning som uppstår när lantbruksmaskiner behöver vända intill ledningsfundamenten. Sammantaget ger dessa hinder en ökad miljöpåverkan i form av högre koldioxidutsläpp samt ökad risk för utlakning av växtnäringsämnen. Restriktioner för markanvändning under en luftledning försvårar och förhindrar likväl utförandet av åtgärder såsom konstbevattning mm.

Livsmedelsstrategin

Den nationella livsmedelsstrategin har målet att öka Sveriges produktion av livsmedel. Jordbrukets möjligheter till en ökad livsmedelsproduktion påverkas negativt av luftledningar vilket även fastslagits av mark- och miljödomstolen som fastställde Energimarknadsinspektionens beslut att förbjuda E.ON att bygga 130 kV luftledning över högproduktiv jordbruksmark i Skåne. Rättsfallet belyser att inte enbart investeringskostnader ska beaktas i kalkylen. Domstolen bedömde att de hinder som luftledningen innebär för brukandet av åkrarna är för stora sett över ledningens livslängd, som i detta fall beräknades till 100 år. Vidare ansågs det rimligt att välja markkabel eftersom merkostnaden för markkabel uppvägs av nyttan för lantbruket. Markförlagda ledningar utgör ett mer marksnålt alternativ vilket därmed bidrar till att nå målen i livsmedelsstrategin.

Landskapsbild

De nu planerade ledningsstråken går genom såväl skogsmark som öppen mark i form av odlings- och hagmark. Under lång tid har marken brukats och levererat mat och foder. Det öppna landskapet är signifikant för Sverige och tillför höga biologiska värden. Stråken som planeras gå genom skog är värd att bevara för den klimatriktiga virkesproduktionen och bevarande av naturvärden. Luftburna ledningar inom området kommer att fördyra brukandet, öka miljöbelastningen samt försämra skördarna.

Vattenfall uppger i samrådsunderlaget (sid. 33) att luftledningarna blir ett synligt inslag i landskapet, att stolparna är "relativt stora konstruktioner" och sträcker sig över en längre sträcka. Trots detta gör Vattenfall bedömningen att de planerade ledningarna kommer att medföra "måttliga konsekvenser" för landskapsbilden. Låt oss påminna Vattenfall att de aktuella ledningarna, för det fall att de blir luftburna och på det sätt de presenteras i underlaget, inte kan anses medföra "måttliga konsekvenser" utan blir ett drastiskt inslag i landskapsbilden med flertalet negativa konsekvenser.

En kraftledning i ett öppet landskap innebär både ett visuellt och ett elektromagnetiskt intrång på fastigheter som ligger i närheten av kraftledningen. Vidare orsakar störningarna en betydande nedsättning av marknadsvärdet på berörda fastigheter.

Fördelar markkabel

- Påverkar inte framtida utveckling av fastighet och bygd.
- Bättre produktionsförutsättningar. Jordbruk kan bedrivas i stort sett utan påverkan med markkabel förutom i etableringsfasen.
- Minskat markintrång.
- Mindre klimatpåverkan.
- Mindre påverkan elektromagnetiska fält.
- Påverkar inte kulturmiljön eller friluftsliv.
- Påverkar inte landskapsbilden eller sänker fastighetens värde.
- Utebliven trädssäkring samt underhåll av skogsgator uteblir vilket är en kostnad som Vattenfall bör beakta i sin kalkyl.

Sammanfattningsvis

Merkostnaden och komplexiteten med markförlagd kabel vägs mer än väl upp av den fördyrade brukningen av åkermarken, den minskade produktionen i skog och åkermark, förstörande av landskapsbilden och mer omfattande magnetfält som en luftledning skulle orsaka. Vattenfall ska inte enbart beakta investeringskostnaden i sin kalkyl vid val av bästa möjliga teknik utan en samhällsekonomisk beräkning ska ligga till grund för beslut om kabel eller luftledning. Beräkningen ska bygga på samhällsvärdet av:

- Skog ur produktion, (föredlingsvärde, betydelse för sysselsättning samt koldioxidupptag).
- Ledningens påverkan på landskapet/ brukningshinder/byggnationshinder.
- Ökad elektromagnetisk strålning vilket försvårar bostadsbyggande och företagande.

De föreslagna ledningsdragningarna drivs i första hand utifrån ett kommersiellt bolags vinstintressen och är således inte ett allmännyttigt projekt av intresse för staten. Denna omständighet bör avspeglas i såväl val av teknik som i ersättning till berörda fastighetsägarna för det fall att ledningarna kommer till stånd. De negativa konsekvenserna för de enskilda markägarna skall till det yttersta minimeras.

Bästa möjliga teknik ska enligt miljöbalken väljas som orsakar minsta möjliga skada och påverkan på produktion, landskap, människors hälsa och miljö. Den lösning som ger minst påverkan på omgivningen och lägst total samhällskostnad bör väljas. Vattenfall har i ett alltför tidigt skede avskrivit möjligheten till markförlagd kabel och bör inhämta ytterligare kunskap för sitt fortsatta arbete.

Fastighetsspecifika synpunkter

- Markkabel skall användas
- Förläggning skall ske utmed befintlig infrastruktur.
- Turistnäringen på Landsbygden är den nya näringen i Sörmland och måste bevaras
- Ledningen får en stor miljöpåverkan, därför skall en stor Miljökonsekvensbeskrivning (MKB) göras.
- Jag instämmer till fullo med Länsstyrelsens yttrande Dnr:407-4506-2019
- Mina synpunkter skall bifogas som bilaga i sin helhet till Vattenfalls ansökan.
- P.g.a. Bristande information och frånvaro av svar från Rejlers AB yrkar jag på uppskov med mina synpunkter till slutet av september.

Med vänlig hälsning

Namn:

Fastighet: Jägarholmen 1:12

Från:
Skickat: den 25 juni 2019 22:50
Till: kommun@nykoping.se; sodermanland@lansstyrelsen.se; registrator@ei.se;
registrator@energimyndigheten.se; Samråd
Ämne: Samrådsyttrande angående kraftledningsdragning Hedenlunda-Oxelösund

Kraftledning Hedenlunda-Oxelösund

Vi har idag 25/6 kl 19.00 nåtts av informationen att en ny kraftledning av större storlek och med en tillhörande 65m bred ledningsgata föreslås dras genom vårt lantliga landskap.

Rejlers Sverige AB har satt ett sista datum 26/6 för yttrande vilket vi i sympati med sakägarna är helt oförstående till. En så kort svarstid i en semestermånad uppfattas verkligen som oseriös, vilket även speglas av bilden vi fått av samrådsmötet, informationen, presentationen och hela projektet.

Vår fastighet är inte sakägare i den meningen att ledningen korsar fastigheten men vi har full sikt och närhet till den föreslagna dragningen 2C och 2D. 2D är i närheten men bedömer inte att vi kommer påverkas lika mkt av den dragningen.

Trots att vi inte är sakägare i form av ovan nämnt kriterier så kommer denna ledning förfula vår omgivning och ha en inverkan på naturen i vår närhet som vi ofta vistas i.

Vi (och troligen sakägarna) har inte möjlighet att sätta oss in i hur detta påverkar vår personliga och vårt företags framtid grundat på den otroligt knapphändig information som tilldelats sakägarna (oss via sakägarna) och det går inte på denna korta tid svara tillbörligt.

Detta har även länsstyrelsen påpekat i sitt yrkande 407-4506-2019 där de lägger tyngd på den dåliga förundersökningen och där man förordar en dragning i befintliga ledningsgator.

Vi kräver att vara tillfrågade och kopierade i vidare samråd och korrespondens i ärendet om en dragning över Stigtomta-området fortfarande är aktuell efter att samrådsyttranden sammanslagits.

Ytterligare närliggande fastigheter borde tillfrågas och informationsmöten borde hållas i ett större perspektiv med lokala byar/samhällen involverade.

Mellan raderna kan man ana att de 2x130kV man ämnar söka för inte alls är slutmålet utan man siktar på en ny stamnätsdragning uppemot 400kV som troligen har en helt annan miljöpåverkan, baktanken som vi uppfattar det är att man kommer använda argumentet som länsstyrelsen lyft att man ska utnyttja befintlig ledningsgata i nästa steg.

Vår yttran utan påpekad möjlighet att tillta oss informationen till fullo är att betydande miljöpåverkan utreds och att en miljökonsekvensbeskrivning uppförs. Allt i hänseende till den troliga framtida utbyggnaden till 400kV.

Detta mail är kopierat till diarieförande instanser av just den anledningen att det ska framgå i framtiden att vi inte har haft möjlighet att begrunda ärendet.

Då det inte framgår om eller vad Rejlers Sverige AB ämnar bifoga av inkomna yttranden i sin vidare ansökan eller vad som står på tur i processen så förutsätter vi att Rejlers Sverige AB kopierar vad man lämnar vidare så att sakägare och vi kan se vad som händer och att yttranden framkommit till rätt instans.

Skillerhult 1:3

Synpunkter gällande pågående samråd avseende nya
130 kV-kraftledningar mellan Hedenlunda och
Oxelösund, Södermanlands län

Namn:

Fastighet: 613 BERGSHAMMAR, NYK.

Synpunkter:

BESÖRTE ETT MYCKET STÖRKT HÖTE
I BERGSHAMMARS BYGDEGÅRD
REPRESENTERADE KILDALENS
FÖRSAMLING.

PROTESTERAR PÅ DET BESTÅNDASTE
MOT ALT 2.D. SOM PASSERAR INTILL
EYRLBYN.

Du kan också lämna in denna blankett via post eller lämna synpunkter via e-post, senast den
26 juni 2019.

Postadress: Rejlers Sverige AB, att: Fredrik Nystrand, Falhagsleden 61, 753 23 Uppsala

E-post: samrad@rejlers.se

Från:
Skickat: den 25 juni 2019 22:54
Till: Samråd
Ämne: 130kV-kraftledning mellan Hedenlunda och Oxelösund

Namn:
Fastighet: Ista 1:8
Synpunkter:

Vi undrar varför man väljer 2D som ett alternativ då man i sådant fall drar kraftgatan mellan två samhällen som växer mot varandra?

I närheten av 2D finns många nybyggda permanent bostäder och det har också påbörjats markarbeten för nya tomter i området så hela området kring Svalsta och Bergshammar växer. Så varför ska man då begränsa möjligheterna att bygga i området? Varför väljer man inte något av alternativen där det är områden med mycket mindre permanent bostäder och där tillväxten inte är lika stor?

I området kring Svalsta och Bergshammar finns också en golfbana som är välbesökt och ett ställe där många får möjlighet att komma ut och röra på sig.

Hur påverkas kiladalens Natura 2000 områden?

Varför kan man inte följa befintliga kraftgatan från Hedenlunda till SSAB?

Synpunkter gällande pågående samråd avseende nya
130 kV-kraftledningar mellan Hedenlunda och
Oxelösund, Södermanlands län

Namn:

Fastighet: *Jsta 1:8*

Synpunkter:

*Synpunkter på sträckan 2.D
Sträckan går mellan två gamla samhällen,
Bergshammar och Svalsta.
Svalsta har utökats med ett nytt
permanentboende område, Nya Svalsta.
Sträckan innefattar också en gattbana
där det har börjat byggas permanent-
boende villor.
Många människor kommer att beröras.*

Du kan också lämna in denna blankett via post eller lämna synpunkter via e-post, senast den
26 juni 2019.

Postadress: Rejlers Sverige AB, att: Fredrik Nystrand, Fålhagsleden 61, 753 23 Uppsala

E-post: samrad@rejlers.se

Från:
Skickat: den 12 juni 2019 16:01
Till: Samråd
Ämne: Hedenlunda-Oxelösund

Hej!

Vi, jag och sambo, kunde tyvärr inte komma på öppet hus i Bergshammars Byggdegård gällande information om de planerade nya 130kV-ledningarna den 11 juni.

Vi bor i Bergshammar på Pojkarnas Väg och är oroliga över om en kraftig elledning precis intill vårt område blir verklighet. Eftersom vi inte var med så vill vi lägga fram våra synpunkter i detta.

Ert förslag att dra ledningen enligt 2D bara några meter från ett barntätt område är inte att värna om varken människor eller miljö. Vi anser att risken är stor att den skulle påverka inte bara vår direkta närmiljö utan även våra barns uppväxt och alla närboendes hälsa. Vi kan alltså inte acceptera ert förslag 2D som ett alternativ.

Av alla de förslag ni har om dragnings genom vårt närområde så verkar sträckan 1D vara den som kommer längst från de flesta samhällen med större boendeområden och borde påverka både miljö och hälsa minst.

Om ledningen är nödvändig förstår vi att den måste finnas men här krävs eftertanke så den påverkar människors hälsa minst.

Vänligen återkoppla så jag vet att ni mottagit våra synpunkter.

Mvh.

Bergshammar

Från:
Skickat: den 16 juni 2019 11:55
Till: Samråd
Ämne: Ang. Kraftledning

Hej,

Som boende i Björkvik och miljömedveten medborgare vill jag lämna mina synpunkter mot Vattenfalls planerade bygge av luftledning. Jag menar att försiktighetsprincipen bör råda vad gäller strålning och att landskapsbilden försämras radikalt vid bygge av kraftledning ovan mark. Jag menar att markkabel är det enda rimliga alternativet. Här är varför jag och flera med mig tycker så:

- Vi är FÖR att markkabel skall vara förstahandsvalet för att:
 - Landskapsbilden påverkas minimalt.
 - Möjligheten för skogen att lagra kol i veden (som annars blir växthusgasen CO2 vid förbränning) är betydligt högre då endast 10-15m fri ledningsgata krävs för markkabel.
 - Markkabel förläggs på 1m djup och jorden runt om skärmar bort elektromagnetisk strålning (EMC) mer effektivt än luftledning.

- Vi är EMOT att luftledning används vid ev byggnation av kraftledning för att:
 - Landskapsbilden kommer att bli kraftigt förändrad då stora delar av sträckningen är befriad från sådana stora ledningsstolpar i dagsläget.
 - Möjligheten för skogen att lagra koldioxid i form av blir betydligt lägre eftersom 40-45m bred ledningsgata tas i anspråk för luftledning.
 - Försiktighetsprincipen bör tillämpas då tveksamhet råder kring hur elektromagnetisk strålning (EMC) från högspänningsstolpar påverkar människor och djur.

Mvh

Från:
Skickat: den 16 juni 2019 00:34
Till: Samråd
Ämne: Att Fredrik Nystrand

Som boende i Björkvik och miljömedveten medborgare vill jag lämna mina synpunkter mot Vattenfalls planerade bygge av luftledning. Jag menar att försiktighetsprincipen bör råda vad gäller strålning och att landskapsbilden försämras radikalt vid bygge av kraftledning ovan mark.

Jag menar att markkabel är det enda rimliga alternativet. Här är varför jag och flera med mig tycker så:

- Vi är FÖR att markkabel skall vara förstahandsvalet för att:
 - Landskapsbilden påverkas minimalt.
 - Möjligheten för skogen att lagra kol i veden (som annars blir växthusgasen CO2 vid förbränning) är betydligt högre då endast 10-15m fri ledningsgata krävs för markkabel.
 - Markkabel förläggs på 1m djup och jorden runt om skärmar bort elektromagnetisk strålning (EMC) mer effektivt än luftledning.

- Vi är EMOT att luftledning används vid ev byggnation av kraftledning för att:
 - Landskapsbilden kommer att bli kraftigt förändrad då stora delar av sträckningen är befriad från sådana stora ledningsstolpar i dagsläget.
 - Möjligheten för skogen att lagra koldioxid i form av blir betydligt lägre eftersom 40-45m bred ledningsgata tas i anspråk för luftledning.
 - Försiktighetsprincipen bör tillämpas då tveksamhet råder kring hur elektromagnetisk strålning (EMC) från högspänningsstolpar påverkar människor och djur.

Skickat från min iPhone

Från:
Skickat: den 20 juni 2019 17:58
Till: Samråd
Ämne: Hedenlunda-SSAB

Hej, jag är inte markägare på någon av de berörda sträckorna, men vill delge er mina synpunkter gällande stracka 1. Min fastighet smedsbol 1:2 Dragsta är vårt hem och vi har en fantastisk landskapsvy över ekologisk spannmålsproduktion och även gården Hofstas fält. För mig är det en fin rekreation att efter jobbet ha möjligheten att vila ögonen på denna öppna landskapsbild. Faktiskt är det öppna landskapet med produktion inom de gröna näringarna som gör att jag valt att bo kvar i mitt barndomshem, valt landet istället för staden där jag arbetar. Björkvik är en vacker trakt med en levande landsbygd, en bygd utan stor kraftledningsgata. OM det och då menar jag verkligen om, alltså att man beaktat och gjort konsekvens analyser, sett till bästa försörjningsalternativ för SSAB kvarstår då detta alternativ så gräv ner kabein och jag med flera fortsatt väljer vårt Björkvik som boende alternativ och bidrar till en levande landsbygd. Med vänlig hälsning

Datum 2019-06-26

Rejlers Sverige AB
Att. Fredrik Nystrand
Fålhagsleden 61
753 23 Uppsala

samrad@rejlers.se

Synpunkter gällande 130 kV-ledningar mellan Hedenlunda och Oxelösund

Som berörd fastighetsägare har vi tagit del av samrådsunderlag från Vattenfall Eldistribution AB (nedan Vattenfall) och vill härmed framföra våra synpunkter.

Bakgrund

Vattenfall Eldistribution har för avsikt att bygga två nya 130 kV-luftledningar med anledning av att SSAB Oxelösund (SSAB) planerar att bygga en ny ljusbåge vid stålverket i Oxelösund varför en utökad elanslutning krävs. Således är behovet av de nya ledningarna sprungna ur ett enskilt bolags behov och därmed inte utifrån allmänhetens behov av en förstärkt elförsörjning.

Minsta möjliga påverkan

När en kraftledning ska byggas gäller särskilda krav enligt miljöbalken om att bästa möjliga teknik ska väljas med hänsyn till bland annat produktionsmark, naturmiljö, hälsa och byggnation enligt 2 kap. 3 § miljöbalken. Vattenfalls samrådsunderlag tar förvisso upp frågan om kabel men förefaller ändå utsluta alternativet med kabel. *Se under 3.4 Studerande och bortvalda alternativ. "Även alternativ med kabel har studerats, detta bedömdes dock vara komplicerat då ett stort markintrång krävs för anläggande av kabelförbanden."*

Vattenfall följer inte miljöbalken gällande att välja bästa möjliga teknik. Vattenfall visar inte att det är tekniskt omöjligt att använda sig av markförlagd ledning eller redovisar att det är tekniskt nödvändigt med luftburen ledning. Vattenfall redovisar enbart att det är "komplicerat" med kabel.

Det är anmärkningsvärt och orimligt att Vattenfall enbart beaktar etableringen och förläggningen av ledningarna vilket är en övergående fas. Etableringen med markkabel må vara "komplicerad" och det må innebära ett stort markintrång men detta skall sättas i relation till det intrång som markägaren med en luftburen ledning kommer erfara varje år, vid var tids brukande av jord- och skogsbruket.

Vattenfall skall utreda närmre, i enligt med gällande rätt, alternativet med markförlagd kabel. Att enbart avvisa det markförlagda alternativet med att det är "komplicerat" överensstämmer inte med miljöbalkens skyddsregler. Dessutom skall valet av luftburen kraftledning motiveras och

tydliggöras med ett underlag som belyser varför ett luftburet teknikval görs med hänsyn till vad som skrivs i 2 kap. 3 § miljöbalken.

Pågående markanvändning

Enligt 3 kap 4 § miljöbalken är jord- och skogsbruket av nationell betydelse. Vattenfall saknar underlag för bedömningar hur möjligheten att bedriva rationellt jord- och skogsbruk påverkas av luftburen ledning i jämförelse med markkabel. Vidare saknas underlag hur hushållning med brukningsvärd jordbruksmark påverkas av såväl val av teknik som planerade ledningsstråk.

Jordbruk och djurhållning - brukningsbinder

Luftledningarnas stolpfundament orsakar direkta odlingshinder på den åkermark som passeras av luftledningar, vilket i regel innebär produktionsförluster. Detta markintrång består inte enbart av den yta som upptas av en ledningsstolpe, dess fundament och eventuella stolpstag utan också de merkostnader och den nedsatta växtproduktion som uppstår till följd av skyddsområdet intill ledningsfundament/stag och den markpackning som uppstår när lantbruksmaskiner behöver vända intill ledningsfundamenten. Sammantaget ger dessa hinder en ökad miljöpåverkan i form av högre koldioxidutsläpp samt ökad risk för utlakning av växtnäringssämnen. Restriktioner för markanvändning under en luftledning försvårar och förhindrar likväl utförandet av åtgärder såsom konstbevattning mm.

Livsmedelsstrategin

Den nationella livsmedelsstrategin har målet att öka Sveriges produktion av livsmedel. Jordbrukets möjligheter till en ökad livsmedelsproduktion påverkas negativt av luftledningar vilket även fastslagits av mark- och miljödomstolen som fastställde Energimarknadsinspektionens beslut att förbjuda E.ON att bygga 130 kV luftledning över högproduktiv jordbruksmark i Skåne. Rättsfallet belyser att inte enbart investeringskostnader ska beaktas i kalkylen. Domstolen bedömde att de hinder som luftledningen innebär för brukandet av åkrarna är för stora sett över ledningens livslängd, som i detta fall beräknades till 100 år. Vidare ansågs det rimligt att välja markkabel eftersom merkostnaden för markkabel uppvägs av nyttan för lantbruket. Markförlagda ledningar utgör ett mer marksnålt alternativ vilket därmed bidrar till att nå målen i livsmedelsstrategin.

Landskapsbild

De nu planerade ledningsstråken går genom såväl skogsmark som öppen mark i form av odlings- och hagmark. Under lång tid har marken brukats och levererat mat och foder. Det öppna landskapet är signifikant för Sverige och tillför höga biologiska värden. Stråken som planeras gå genom skog är värd att bevara för den klimatriktiga virkesproduktionen och bevarande av naturvärden. Luftburna ledningar inom området kommer att förädla brukandet, öka miljöbelastningen samt försämra skördarna.

Vattenfall uppger i samrådsunderlaget (sid. 33) att luftledningarna blir ett synligt inslag i landskapet, att stolparna är "relativt stora konstruktioner" och sträcker sig över en längre sträcka. Trots detta gör Vattenfall bedömningen att de planerade ledningarna kommer att medföra "måttliga konsekvenser" för landskapsbild. Låt oss påminna Vattenfall att de aktuella ledningarna, för det fall att de blir luftburna och på det sätt de presenteras i

underlaget, inte kan anses medföra "måttliga konsekvenser" utan blir ett drastiskt inslag i landskapsbilden med flertalet negativa konsekvenser.

En kraftledning i ett öppet landskap innebär både ett visuellt och ett elektromagnetiskt intrång på fastigheter som ligger i närheten av kraftledningen. Vidare orsakar störningarna en betydande nedsättning av marknadsvärdet på berörda fastigheter.

Fördelar markkabel

- Påverkar inte framtida utveckling av fastighet och bygd.
- Bättre produktionsförutsättningar. Jordbruk kan bedrivas i stort sett utan påverkan med markkabel förutom i etableringsfasen.
- Minskat markintrång.
- Mindre klimatpåverkan.
- Mindre påverkan elektromagnetiska fält.
- Påverkar inte kulturmiljön eller friluftsliv.
- Påverkar inte landskapsbilden eller sänker fastighetens värde.
- Utebliven trödsäkring samt underhåll av skogsgator uteblir vilket är en kostnad som Vattenfall bör beakta i sin kalkyl.

Sammanfattningsvis

Merkostnaden och komplexiteten med markförlagd kabel vägs mer än väl upp av den fördyrade brukningen av åkermarken, den minskade produktionen i skog och åkermark, förstörande av landskapsbilden och mer omfattande magnetfält som en luftledning skulle orsaka. Vattenfall ska inte enbart beakta investeringskostnaden i sin kalkyl vid val av bästa möjliga teknik utan en samhällsekonomisk beräkning ska ligga till grund för beslut om kabel eller luftledning. Beräkningen ska bygga på samhällsvärdet av:

- Skog ur produktion, (förädlingsvärde, betydelse för sysselsättning samt koldioxidupptag).
- Ledningens påverkan på landskapet/ brukningshinder/byggnationshinder.
- Ökad elektromagnetisk strålning vilket försvårar bostadsbyggande och företagande.

De föreslagna ledningsdragningarna drivs i första hand utifrån ett kommersiellt bolags vinstintressen och är således inte ett allmännyttigt projekt av intresse för staten. Denna omständighet bör avspeglas i såväl val av teknik som i ersättning till berörda fastighetsägarna för det fall att ledningarna kommer till stånd. De negativa konsekvenserna för de enskilda markägarna skall till det yttersta minimeras.

Bästa möjliga teknik ska enligt miljöbalken väljas som orsakar minsta möjliga skada och påverkan på produktion, landskap, människors hälsa och miljö. Den lösning som ger minst påverkan på omgivningen och lägst total samhällskostnad bör väljas. Vattenfall har i ett alltför tidigt skede avskrivit möjligheten till markförlagd kabel och bör inhämta ytterligare kunskap för sitt fortsatta arbete.

Fastighetsspecifika synpunkter

Hjermesta är sedan tidigare hårt belastat av olika intrång såsom: Motorväg E:4. Sj Järnväg, Nydragning av vattenledning Yngaren—Högåsen. Förkrigstid inlöstes stora områden för satellitflygfält med inflygningsgator till militärflygfält F11. Område blev sedan Larslunds plantskola, numera kottproduktion. Varje intrång fördyrar produktionen och minskar det arealbaserade produktionsvärdet. Intrångsersättningen har varit ringa jämfört med den värdesänkning av fastigheten som uppstår.

En kraftledningsdragning över åkermark fördyrar produktionen såsom 1) ökat antal vändningar med maskiner .2) stopp och ihopfällning av maskiner för passage .3) Risk för påkörningsskador som kan bli mycket kostsamma. Punkt 1-3 avser passerande förbi fundament för stolpar. Runt dessa kommer marken bli obrukad vilket leder till att ogräs kommer att växa fritt här och sprida sig ut i åkern.

Ledningsgator i skogsmarken minskar arealen med avkastande produktionsskog. Dessa ger också upphov till vindgator där stomfällning sker längs kanterna.

Ovanstående gör att jag yrkar på höga intrångsersättningar vid en starkströmsledningsdragning över ovanstående fastighet.

Anser att man bör överväga en markdragning av starkströmsledningen, inte minst med tanke på det förfulande som uppstår av landskapet med en luftdragen ledning.

Med vänlig hälsning

Synpunkter gällande pågående samråd avseende nya
130 kV-kraftledningar mellan Hedenlunda och
Oxelösund, Södermanlands län

Namn:

Fastighet: Vivesta näset nr. 30

Synpunkter:

- Alla fastigheter kommer att sjunka i värde!
 - Strålning! + Det förfylas hela området!!
 - Många bor permanent i området Vivesta!
 - Bättre att lägga kraftledningarna där de befintliga är och gå över vid kolonilottarna, där finns inget boende!
 - Värna om rekreationsområdet Vivesta inte bara träden!
 - Området är tänkt att i framtiden bli permanent boenden - Vivesta!
- ⊙ Kom igen med en bättre presentation med nuvariga projektledare!!!!

Du kan också lämna in denna blankett via post eller lämna synpunkter via e-post, senast den **26 juni 2019**.

Postadress: Rejlers Sverige AB, att: Fredrik Nystrand, Fålhagsleden 61, 753 23 Uppsala

E-post: samrad@rejlers.se

Från:
Skickat: den 14 juni 2019 07:50
Till: Samråd
Ämne: Samråd ledning Hedenlunda-Oxelösund

I det underlag som Vattenfall distribuerat via hemsidan anges att SSAB genom byte av process kan ersätta användningen av "icke förnybara råvaror och kraftigt minska sina utsläpp av koldioxid".

Bytet från att själva framställa järn i egen masugn och istället köpa skrot på marknaden innebär förstås endast en flytt av koldioxidutsläppen till andra masugnar i världen. Förutsatt att man inte samtidigt förutsätter minskad världskonsumtion av järn och stål. Eftersom SSAB kunnat nyttja sina brännbara restgaser kan koldioxidutsläppen från järn- och ståltillverkningen i världen komma att öka med den naturgas som kommer att nyttjas.

Underlaget som Vattenfall presenterar ger intrycket av att värdefull natur tas i anspråk för kraftledningsgator i det goda syftet att minska klimatpåverkan på jorden. Ett alltså lögnaktigt påstående som kan komma att påverka beslutsfattare och allmänhet till att acceptera intrånget.

Texten i underlaget bör förändras så att syftet med den ökade elkonsumtionen i SSAB i Oxelösund klart framgår. Processförändringen kanske ligger i SSABs intresse men knappast inte i världens klimatbevarande.

Nyköping 14 juni 2019

Från:
Skickat: den 21 juli 2019 15:43
Till: Samråd
Ämne: Frågor kring samrådsförfarandet ang ny kraftledning till SSAB Oxelösund

Hej

Mitt namn är _____ och är boende i Bara området i Oxelösund.

Har sett en del artiklar i Sörmlands Nyheter angående planering för ny kraftledning till SSAB:s framtida elstålugn. Sökte också på nätet och hittade ett PDF-dokument daterat 2019-05-27.

I underlaget beskrivs olika alternativ för dragning från Hedenlunda till Stjärnholmsområdet men från Stjärnholm till slutstationen vid SSAB finns endast ett alternativ redovisat. Detta alternativ verkar vara en luftledning kryssande fram i Norra Peterlund och över mot Vivesta etc.

Det förvånar mig mycket att ni valt att presentera endast detta alternativ då det kommer att påverka stor del av Oxelösunds boendeförhållande för både existerande och framtida etablering.

När man läser Svenska Kraftnäts information på internet så är Policyn att i tätbyggda områden används markkabel. Men i samrådsmaterialet finns endast luftledning beskrivet.

Läser man Oxelösunds framtidsplaner för Vivestaområdet så önskar man få mer permanentboende där och en stor kraftledning lär inte ses som en fördel.

Som jag förstår arbetar ni med samråd med markägare i inre Sörmland. Det är förståeligt då det finns många alternativ som skall värderas.

Men min fråga är hur ser tidplanen ut med samråd och inhämtande av åsikter ang förläggning Stjärnholm – SSAB?

Vänlig hälsning

Från:
Skickat: den 8 augusti 2019 14:25
Till: Samråd
Kopia:
Ämne: Åsikter ny kraftledning Hedeniunda till SSAB Oxelösund

Hej

Mitt namn är _____ och är boende _____ i Oxelösund.

Vill protester mot och kommentera det förordade kraftledningsförslag som presenterats i Samråd-material för ny elkraft till SSAB Oxelösund.

Är förvånad över utredningens enda presenterade ledningsdraging från Stjärnholmsområdet till SSAB genom bostadsområdena i Norra Peterslund, Södra Inskogen och Baraområdet.

Att dra luftledning genom ett antal etablerade bostadsområden känns som fokus på billigaste investeringskostnad. Vad jag kan se från skisser så är tänkta ledningsstolpar betydligt större/högre än de befintliga vilket gör intrånget i området ännu mer kännbart.

För vi som egnahemsägare är det inget positivt både för trivsel, hälsorisker eller prisutveckling. Så en lägsta installationskostnad skulle i så fall bli på bekostnad av prisras på annans egendom. Industri och samhälle måste värna varandras intressen och inte våldföra sig på andras bekostnad. Kommunen och SSAB behöver nyrekrytera yngre förmågor och få dem att bosätta sig i kommunen. Oxelösund har en hög medelålder och kommunen behöver jobba med att erbjuda attraktiv miljö och arbetstillfällen för att klara en förnyring.

En "klantig" installation som ytterligare förfular och avskräcker personer/familjer blir kontra produktivt.

Ser man till Oxelösunds nyligen beslutade detaljplaner så vill kommunen se ett ökat permanentboende på Vivestaområdet vilket inte rimmar särskilt bra med luftledning.

Tycker inte att utredningens slutsats att bef stadsplan inte begränsar en luftledning.

Hur är det då med hälsoriskerna? Den detaljkarta över närområdet jag sett ser ut att utsätta flera tomter/fastigheter för betydande magnetiska fält.

Utredningen vill betona att man tror sig klara de gränsvärde för magnetiska fält som satts av myndigheter, gränsen 0.4 μ T, (inget beräknings-underlag är redovisat).

Under gränsen 0.4 μ T anser Strålskyddsmyndigheten att man inte kan bevisa några hälsorisker. Men samtidigt i samma stycke säger man att det finns en statistisk oförklarad ökad förekomst av ex Leukemi hos barn. Dvs man kan inte bevisa att gränsen är OK eller utesluta att det finns en koppling och att man därför trycker på att använda försiktighetsprinciper. När man planerar en ledningsdraging idag så bör man ha en betryggande marginal. Man ska komma ihåg att gränsvärdena för magnetiska fält har sänkts över tid och hur troligt är det inte att nya rön kommer att sänka gränsen ytterligare?

Jag har själv arbetat en hel del med investeringar inom SSAB och då varit styrd av BAT= Best Available Technique. BAT betyder inte lägsta pris utan bästa val för funktionen, hållbarhet, samhälle, miljö etc.

I samrådsmaterialet beskrivs inte några alternativ som ex markkabel och/eller alternativa stråk. Utredningen vill avfärda markförläggning pga kostnader och underhåll.

Vad jag förstår av vedertagen policys vid draging i tätbebyggt områden så är markkabel rekommenderat alternativ. Det borde åtminstone vara närmare BAT än utredningens förslag. Är det svårunderhållet eller tekniskt komplicerat? För förläggning av 400kV ledningar är läget lite mer komplicerat men för 130kV och en sträckning på 5-6 km är det inga större problem. Tillgängligheten är inte svår då kabeln inte ligger flera mil in i djupa skogar.

Tittar man på tillgänglighet så jobbar man mycket med att gräva ned ledningar i mark i södra Sverige för att öka driftsäkerheten. Så en markförläggning inom tätbebyggt område bör inte på något sätt sänka driftsäkerheten.

Man skall också komma ihåg att den nya kraftledningen enbart matar EAF-ugnen, en enstaka process. Dvs det är inte så att man släcker en kommun eller annan infrastruktur vid ett fel.

EAF-ugnen kommer också att behöva renoveras/underhållas över tid så synkroniserade underhållsåtgärder är fullt möjligt.

En EAF ugn har så stor energifluktation över tid. Vid start smältning är det rena kortslutningen och reaktiva effekten, fasförskjutningen och flicker (snabba störningar) gör det nästan helt omöjligt att sammankoppla med annat.

Så argument som effektförluster i markkabel för ca 5 km kabel är icke relevant. Däremot bör man vid beräkning av magnet och spänningsfält inse att strömförbrukningen i kraftledningen inte är kontinuerlig utan mera ON/off. Borde kunna ge impulsspikar vilket ge betydligt högre fält än beräkningen anger. En markkabelförläggning bör ge en helt annan möjlighet att hantera det.

Ytterligare nackdelar med luftledning är att det uppstår fräsande ljud vid speciellt fuktig väderlek.

I Oxelösund förekommer just denna typ av väderlek stor del av vinterhalvåret.

Att ha en ledning genom bostadsområden där ljud kommer och går beroende på drifttillståndet hos SSAB har inte kommenterats. Normalt har företag kravet att nattetid inte belasta bostadsområden med ljud > 40 dB under nattetid.

Så jag anser att utredningen för området Stjärnholm till SSAB bör göras om med inriktning på bättre teknikval och verkligen studera vilka andra dragningsalternativ som finns. Ex kan man gå med kabel över Vivestaviken??

Hela utredningen fokuserar på att undvika vissa naturområden men tar ingen som helst hänsyn till kommunens innevånare. Markkabelns betydligt smalare kabelkorridor samt mindre bieffekter och visuellt påverkan borde öppna för fler alternativ.

När valet väl är gjort så kommer kommunen att behöva leva med dess nackdelar i överskådlig tid.

Det finns all anledning att verkligen studera alternativen och välja bästa teknik för att minimera intrånget på framförallt tätbebyggt område.

Hälsningar

Från: .
Skickat: den 20 juni 2019 17:58
Till: Samråd
Ämne: Hedenlunda-SSAB

Hej, jag är inte markägare på någon av de berörda sträckorna, men vill delge er mina synpunkter gällande sträcka 1. Min fastighet smedsbol 1:2 Dragsta är vårt hem och vi har en fantastisk landskapsvy över ekologisk spannmålsproduktion och även gården Hofstas fält. För mig är det en fin rekreation att efter jobbet ha möjligheten att vila ögonen på denna öppna landskapsbild. Faktiskt är det öppna landskapet med produktion inom de gröna näringarna som gör att jag valt att bo kvar i mitt barndomshem, valt landet istället för staden där jag arbetar. Björkvik är en vacker trakt med en levande landsbygd, en bygd utan stor kraftledningsgata. OM det och då menar jag verkligen om, alltså att man beaktat och gjort konsekvens analyser, sett till bästa försörjningsalternativ för SSAB kvarstår då detta alternativ så gräv ner kabeln och jag med flera fortsatt väljer vårt Björkvik som boende alternativ och bidrar till en levande landsbygd. Med vänlig hälsning

Rejlers Sverige AB
Att: Fredrik Nysstrand
Fålhagsleden 61
753 23 Uppsala

samrad@rejlers.se

DATUM: 2019-06-26

ANGÅENDE HÖGSPÄNNINGSLEDNING 130 KVA HEDENLUNDA-OXELÖSUND:

Som företagsledare och ägare till företaget har jag tagit del av samrådsinformationen och vill härmed få förmedla mina åsikter.

Bakgrund

Vattenfall har för avsikt att bygga en dubbel 130KVA ledning från riksstammen med avtag från Hedenlunda till Oxelösund SSAB. SSAB investerar i framtiden med ny teknik för att reducera miljöpåverkan eftersom SSAB har den enskilt största påverkan på koldioxidutsläppen i Sverige. Denna investering ligger i linje med Sveriges regerings mål att reducera miljöpåverkan.

Sörmlands infrastruktur

Det finns i Sörmland 2 st stora infrastrukturella stråk, gemensamt för dessa är att de går mestadels nordost sydväst.- E4,an längst i öster- Norrköping- Nyköping Södertälje, utmed den går enspårig järnväg, där kommer också framtida ostlänk ligga, där ligger flygplats Skavsta (Nyköping). Stråk 2-Den stora 400 KVA ledningen som i stort sett ligger parallellt med riksväg 55 , också nordost- sydväst.

Landskapsbilden

Vi har områden i Sörmland som har höga naturvärden trots närheten till de absolut största och befolkningstäta områdena i Sverige. Landskapsbilden som är signifikativt för Sörmland med slott, sjöar, brukade fält, ädelskogar och ångar. Vi har stråk mellan de 2 stora infrastrukturstråken som idag är helt opåverkade av infrastruktur. Jag anser att de planerade förslagen som går i riktning nordväst-sydost, dvs de förslagen skär tvärs igenom helt opåverkad natur.

Vattenfalls bedömningar och förstudie

Vattenfalls bedömningar och förstudie är bristfällig och med många antagningar. Man presenterar de luftburna ledningarna som att de får "måttliga konsekvenser för landskapsbilden". (för vem ?) Jag anser att de får en radikalt stor påverkan på landskapsbilden.

Man har uteslutit markkabel tidigt " Även alternativ med kabel har studerats, detta bedömdes dock vara komplicerat då ett stort markintrång krävs för anläggande av kabelförbanden " .

Det finns ingenstans där man utrett att lägga kabel i insjöar eller vattendrag.

Det finns ingenstans där man utrett att lägga kabeln från Norrköping till Oxelösund i Östersjön.

Företaget

verkar i de gröna näringarna i området landskapet Södermanland. Vi förser lant/skogsbrukare samt entreprenörer med service, reservdelar och maskiner. 2019 omsatte företaget nära 60 miljoner kr. Vårt säte är i Björkvik.

Kunder

Vi har uppemot 3000 kunder och dessa ser mycket olika ut . de spänner från arealer från upp mot 20 000 hektar ner till enstaka kvadratmeter. De har allt mer flera ben att stå på, jordbruk, skogsbruk, entreprenad, fastighetsuthyrning, evenemang, fiske, djurhållning, lantbutiker och mycket annat.

För att vi som företag ska kunna verka o leva på landsbygden kräver det kunder som tror på framtiden och vill investera där. De skall investera in äldre hus som kan hyras ut. Skogen skall skötas, åkermarken täckdikas osv.

För att dessa investeringar skall göras krävs det en attraktiv landsbygd, där människor vill verka, bo och utvecklas.

Det är just nu stor efterfrågan från ungdomar och familjer att bo permanent på landsbygden. Att företagen kan rekrytera personal på orten är av stor vikt och ger en stabil framtidstro.

En ny ledningsdragning från Hedenlunda till Oxelösund, skulle påverka våra kunder negativt och därigenom även oss.

Framtidens landsbygd

Regeringen har som mål att hela Sverige ska leva, det förutsätter att vi som bor kan och får påverka vår framtid. Sveriges landsbygd har stor potential till att bli framtidens turistnäring, med rekreation, rena sjöar, jakt, fiske och fina skogar.

Övrigt

Notera ledningsbyggnaden är en investering för ett enskilt bolag samt detta bolag är med omvärldens ögon relativt litet och helt beroende av stålpriset på världsmarknaden.

Projektet

Projektet är gigantiskt och kommer att få betydande ekonomisk effekt för näringsidkare och boende utmed eventuella ledningar. Jag är starkt kritisk till hanteringen och förutsätter att länsstyrelsen och kommuner gör en omfattande revidering.

Synpunkter gällande pågående samråd avseende nya
130 kV-kraftledningar mellan Hedenlunda och
Oxelösund, Södermanlands län

Namn:

Fastighet:

Synpunkter:

Gör om och gör rätt.
Säkerhets information till
allmänheten, därefter frågestund

Du kan också lämna in denna blankett via post eller lämna synpunkter via e-post, senast den
26 juni 2019.

Postadress: Rejlers Sverige AB, att. Fredrik Nystrand, Falhagsleden 61, 753 23 Uppsala

E-post: samrad@rejlers.se

Synpunkter gällande pågående samråd avseende nya
130 kV-kraftledningar mellan Hedenlunda och
Oxelösund, Södermanlands län

Namn:

Fastighet:

Synpunkter:

Snabbare nytt märke. Denna bild
är bättre kaus.

Du kan också lämna in denna blankett via post eller lämna synpunkter via e-post, senast den
26 juni 2019

Postadress: Rejlers Sverige AB, att. Fredrik Nystrand, Falhagsleden 61, 753 23 Uppsala

E-post: samrad@rejlers.se

Synpunkter gällande pågående samråd avseende nya
130 kV-kraftledningar mellan Hedenlunda och
Oxelösund, Södermanlands län

Namn:

Fastighet:

Synpunkter:

Det vore bra med ett regelbundet informations-
möte, där någon från Vattenfall står vid
stor bildsskärma och berättar. Och
där efter frågestund.

Du kan också lämna in denna blankett via post eller lämna synpunkter via e-post, senast den
26 juni 2019.

Postadress: Rejlers Sverige AB, att: Fredrik Nystrand, Fålhagsleden 61, 753 23 Uppsala

E-post: samrad@rejlers.se